

Gemeente Utrecht

2 0 1 7

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

8e vergadering – 6 juli 2017

Openbare vergadering van de Gemeenteraad, gehouden op donderdag 6 juni 2017 te 13.00 uur.

Voorzitter: aanvankelijk mevrouw J. Ferket, plaatsvervangend voorzitter, later afwisselend mevrouw Ferket en de heer mr. J.H.C. van Zanen, burgemeester.

Aanwezig zijn de leden Bakker, Baş, De Boer, Bollen, Bos, Bouazani, Brussaard, Derks, Van Corler, Dibi, Van Eijndhoven, Eggermont, Van Esch, Ferket, Freytag, Van Gemert, Gilissen, Işik, Kleuver, Knip, Koelmans, Koning, Meijer, Metaal-Froon, Van Ooijen, Oost, Paardekooper, Podt, Post, Rajkowski, De Regt, Te Ronde, Roodenburg, Scally, Van Schie, Schilderman, Schipper, Sienot, Tielen, Uringa, Verschuure, De Vries, Van Waveren, Weistra en Zwanenberg.

Tevens zijn aanwezig de wethouders Everhardt, Diepeveen, Geldof, Van Hooijdonk, Jansen en Kreijkamp.

Griffier: mevrouw mr. M. van Hall, griffier.

Opening van de vergadering door de voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik open de raadsvergadering, de laatste raadsvergadering voor het zomerreces. Hartelijk welkom allemaal, ook de mensen op de publieke tribune en de meeluisteraars.

Ik heb geen berichten van verhindering ontvangen. Wel zullen de heer Oost en mevrouw Van Gemert, alsmede de wethouders Diepeveen en Jansen later ter vergadering komen.

Agenda vaststellen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Vanavond hebben wij twee actuele moties op de agenda. Ten eerste de motie 116 van de heer De Vries van GroenLinks, mede ingediend namens de heer Gilissen van de VVD en de heer Verschuure van D66, inzake meer invloed op de handel en wandel van de VNG. Ten tweede de motie 117 van de heer Gilissen, met als titel: "To vegan or not to vegan, mag ik dat lekker zelf bepalen?". Deze moties zullen aan het begin van de avondvergadering aan de orde komen.

Na behandeling van de actuele moties zal allereerst het voorstel inzake het Startdocument Rijnenburg en Reijerscop (Jaargang 2017, nr. 49) aan de orde worden gesteld.

Hierna wordt de agenda z.h.o. vastgesteld.

Ingekomen stukken.

1. Een ingekomen brief d.d. 21 juni 2017 van Recreatie Midden Nederland, over mogelijke toetreding gemeente De Ronde Venen tot recreatieschap Stichtse Groenlanden. 17/brf30.

Besloten wordt deze brief voortsnog voor kennisgeving aan te nemen en de brief ter kennisneming aan te bieden aan het college ter voorbereiding van een advies op het moment dat de wijziging definitief wordt voorgelegd aan de raad.

2. Een ingekomen brief d.d. 26 juni 2017, van Klankbordgroep Kruisvaartkade, alhier, over bezwaren

Vergadering van 6 juli 2017

2

SPvE Kruisvaartkade (4607372).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van Burgemeester en Wethouders, ter afdoening, en een kopie hiervan te sturen aan de raad.

3. Een ingekomen brief d.d. 29 juni 2017, van de GGD, regio Utrecht, alhier, over de vastgestelde begroting 2018 en jaarstukken 2016 GGDru (nr. 4607298).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van Burgemeester en Wethouders, om advies.

4. Een ingekomen manifest voor een seniorvriendelijke gemeente, van KBO-PCOB aan politieke partijen voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2018.

Besloten wordt dit manifest voor kennisgeving aan te nemen.

5. Een ingekomen petitie/burgerinitiatief d.d. 27 juni 2017, van de heer P., namens een aantal bewoners van Utrecht Oost, alhier, over Dakopbouwen in Oudwijk/ beschermd stadsgezicht Utrecht Oost.

Besloten wordt deze petitie in handen te stellen van Burgemeester en Wethouders, te afdoening.

Bekrachtiging geheimhouding.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik verzoek u op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding te bekrachtigen van twee geheime bijlagen bij het raadsvoorstel Omgevingsvisie Beurskwartier en Lombok.

Z.h.o. wordt overeenkomstig het verzoek van de voorzitter besloten.

Notulen van het vragenuur van 22 juni 2017.

Deze notulen worden z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

1. Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Loevenhoutsedijk (Jaargang 2017, nr. 40).

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

2. Voorstel inzake de nieuwe reclamevormen en vaststelling gewijzigde Reclameverordening (Jaargang 2017, nr. 45).

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De Partij voor de Dieren kan instemmen met dit voorstel. Wij zijn blij dat na het debat in de commissie het voorkomen van lichthinder en het gevaar voor dieren een plek heeft gekregen in de richtlijnen. Voor ons is dit essentieel. Wij zijn heel bij dat dit gelukt is. Daarom kunnen wij voor het voorstel stemmen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Tijdens de commissievergadering hebben wij een hard bevochten toezegging van de wethouder gekregen over het evalueren van de in de verordening opgenomen open norm. Het college komt daar over een jaar op terug. Met die toezegging kunnen wij voor het raadsvoorstel stemmen.

Hierna wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

3. Voorstel inzake de Omgevingsvisie (Jaargang 2017, nr. 53).

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

4. Voorstel inzake de Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht (Jaargang 2017, nr. 46).

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

5. Voorstel inzake het verzoek wijziging statuten NUOVO Scholengroep (Jaargang 2017, nr. 47).

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

6. Voorstel inzake het Plan van Scholen basisonderwijs 2018–2021 (Jaargang 2017, nr. 48).

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De fractie van Stadsbelang Utrecht heeft ons bericht dat het over dit voorstel iets wilde zeggen, maar de fractie is nu niet aanwezig, dus het blijft een A-punt.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! Wij plaatsen een katekening van het programma van de Happy Kids School. Die vraagt een vrijwillige ouderbijdrage van € 10.000,00 per jaar. Dat is vrijwillig en dat blijft het ook, dus daar kunnen wij niets van zeggen, maar wij willen er wel scherp op zijn dat ook goed gecommuniceerd wordt in de mailing naar de ouders ...

De **VOORZITTER**: Uw stemverklaring.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): ... dat het gaat om een strikt vrijwillige bijdrage.
Wij stemmen voor het voorstel.

De **VOORZITTER**: De heer Bos is inmiddels binnengekomen. Mijnheer Bos, als u snel gaat zitten, kunt u nog een stemverklaring afleggen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik wil graag een bespreekpunt van dit voorstel maken.

De **VOORZITTER**: Dan bent u helaas te laat, mijnheer Bos. Wij zijn al bij de besluitvorming en de stemverklaringen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Het is zoals het is.

Hierna wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

7. Voorstel inzake de busbaan Dichterswijk IPvE/FO (Jaargang 2017, nr. 50).

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Wat ons betreft kan dit voorstel een A-punt worden.

De **VOORZITTER**: Ik zie andere fracties knikken, dus kunnen wij nu over dit voorstel besluiten.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Ik wil nog wel een stemverklaring afleggen. De PvdA-fractie is heel blij dat dit plan er nu ligt. Wij zijn vooral blij dat samen met de bewoners van de Van Zijstweg en omgeving gekozen is voor twee keer één rijstrook voor de auto's. Wij vragen nog aandacht voor de groenstroken aan weerszijden van de hovenierswoning. Wij komen daar nog op terug bij de behandeling van het definitieve ontwerp. In elk geval zijn wij blij dat de hovenierswoning gespaard is.

De **VOORZITTER**: Dus u stemt ...?

De heer **POST** (PvdA): Dat wilde ik net gaan zeggen. Wij stemmen in met het raadsvoorstel.

De heer **WEISTRA** (GroenLinks) Voorzitter! Ook de GroenLinks-fractie is erg blij met dit IPvE. Dit dossier kent een zeer lange geschiedenis. Wij zijn het comité, maar ook de gemeente erg dankbaar voor hun inzet. Twee keer één rijstrook en de hovenierswoning blijft behouden. Wij stemmen in met het voorstel.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De Partij voor de Dieren stemt in met het voorstel, maar blijft wel hard trekken aan de aanleg van de faunapassage in dit gebied, opdat de faunapassage niet alleen een wens blijft, maar uiteindelijk ook tot uitvoer komt.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! De D66-fractie sluit zich aan bij de stemverklaringen van PvdA en GroenLinks. Wij benadrukken dat wij erg blij zijn dat het college verdergaat met de uitwerking van de onderdoorgang voor de Kanaalweg.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! De versoberingsopgave is nog niet bij dit IPvE aan de orde geweest. Wij zijn blij met de toezegging van de wethouder dat dit bij de behandeling van het definitieve ontwerp wel het geval zal zijn. Wij kunnen instemmen met het voorstel.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De uitwerking ziet er mooi uit. Er zitten goede elementen in, maar het blijft een uitwerking die niet de onze is. Wij hadden gekozen voor twee keer twee rijstroken, om de bereikbaarheid van het Stationsgebied duurzaam te waarborgen. Dat lukt op basis van dit plan onvoldoende. Wij zullen derhalve tegenstemmen.

Hierna wordt het voorstel bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, SP, Stadsbelang Utrecht, GroenLinks, CDA, PvdA, PvdD, ChristenUnie en Student & Starter ervoor stemmen en de leden van de VVD-fractie ertegen.

8. Vaststelling van het bestemmingsplan Hotel-en woongebouw jaarbeursplein (Jaargang 2017, nr. 42).

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Volgens mij wilde in de commissie alleen mijn fractie een B-punt van dit voorstel maken. Wij hebben al aangegeven dat wij van dit voorstel een A-punt willen maken.

De **VOORZITTER**: Ik zie andere fracties knikken. Dit voorstel kan dus in stemming worden gebracht.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik verzocht net de raad om van het voorstel inzake het Plan van Scholen een B-punt te maken, maar u zei dat ik daarvoor te laat was. Nu vindt precies hetzelfde plaats, maar nu is het wel mogelijk om het voorstel een andere status te geven. Ik vind dat u meet met twee maten. U zou mij nu het recht moeten geven om alsnog een inbreng te leveren over het voorstel inzake het Plan van Scholen.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Bos, ik heb de raad verzocht om aan te geven welke voorstellen wel en niet besproken moeten worden. Punten die als B-punt zijn aangemerkt, kunnen alsnog een A-punt worden. Dat heeft mevrouw Van Esch nu voorgesteld. Het voorstel inzake het Plan van Scholen wilde niemand meer bespreken. Helaas was u te laat ter vergadering, mijnheer Bos, dus inmiddels hebben wij daarover besloten.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Wij hebben voorgesteld om van dit voorstel een A-punt te maken, maar wij stemmen er wel tegen. Wij zijn namelijk tegen verdere verdichting in het Stationsgebied. Het zou veel beter zijn om stadsgroen op deze plek te realiseren. Ondanks het feit dat wij tegen het neerzetten van dit gebouw op deze plek zijn, zijn wij dankbaar zijn dat er een diervriendelijk gebouw komt. Maar helaas moeten wij tegen een gebouw op deze locatie stemmen.

Hierna wordt het voorstel bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, SP, Stadsbelang Utrecht, GroenLinks, VVD, CDA, PvdA, ChristenUnie en Student & Starter ervoor stemmen en het lid van de PvdD-fractie ertegen.

Spoeddebat leefstraten.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De fracties van VVD, CDA, SP en D66 hebben de raad verzocht om hen in de gelegenheid te stellen tot het houden van een spoeddebat, conform artikel 42 van het Reglement van Orde. Ik stel vast dat de raad instemt met dit verzoek.

Ik geef allereerst het woord aan de heer Van Schie, die het aanvragen van het spoeddebat zal toelichten.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De belangrijke vraag bij dit debat is: van wie is de straat? Is die van ons allemaal en dus eigenlijk van niemand? Hebben bewoners meer recht op de straat dan passanten? Wie spreekt er dan namens de bewoners? Wat is draagvlak als het gaat over wat er met de straat moet gebeuren? Wie gaat er eigenlijk over? Dat zijn de belangrijkste vragen in het debat over

leefstraten.

Ik begin met een compliment uit te delen aan de wethouder voor het feit dat zij heeft besloten om de leefstraten Koekoekstraat en Nieuwe Koekoekstraat dit jaar geen doorgang te laten vinden. Het is geen geheim dat de VVD-fractie geen groot fan is van leefstraten. De drijfveer voor de leefstraten was immers politiek gemotiveerd vanuit dit huis: autoloze straten motiveren. Daar werden wij niet enthousiast van. Wij zien echter in de praktijk dat bewoners veel plezier beleven aan hun leefstraat. De VVD-fractie is natuurlijk altijd voor betrokkenheid van bewoners bij hun buurt en vooral voor gezelligheid op straat.

De heer **TE RONDE** (D66): Wat vindt de VVD-fractie ervan dat het natuurlijk fantastisch is om zo'n mooie mogelijkheid te creëren dat kinderen kunnen buiten spelen en dat de straat tijdelijk wordt opengesteld voor mensen die zelf geen tuin hebben? Volgens mij behelst het wel iets meer dan een autoloze straat. Kan de heer Van Schie daarop ingaan?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Paardekooper van de GroenLinks-fractie wilde iets dergelijks vragen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Dat is precies wat ik zei in het tweede deel van mijn stelling. Het is natuurlijk een positief ding. Laten wij niet vergeten dat wij al heel veel waarborgen hebben in onze gemeente en dat er plekken zijn voor voorzieningen voor kinderen om te spelen. Wij passen de Jantje Beton-norm toe. De VVD-fractie heeft zich altijd enorm ingezet voor parken en pleinen waar gerecreëerd kan worden. Dat is dus geen punt. Wij zoeken een samenleving met een goede balans tussen de verschillende functies in de openbare ruimte. Dat is precies waar dit debat over gaat. In die balans hebben wij echter een inrichting die ergens op gebaseerd is en daarmee heb je wel rekening te houden.

Mevrouw **PAARDEKOOPEL** (GroenLinks): Is de heer Van Schie met ons van mening dat in de zomer, als veel mensen met vakantie zijn en er dus veel ruimte is en veel parkeerplaats over, die balans wel eens kan verschuiven?

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Zeker. Daarom ben ik geneigd te zeggen dat ik best wel enthousiast word van de verhalen van bewoners over de leefstraten en de manier waarop zij daarmee omgaan. Het is gezellig en er is ruimte genoeg. Als er ook in de omgeving voldoende ruimte is voor alle functies die normaal gesproken in een straat van toepassing zijn, zijn wij minder mordicus tegenstander van leefstraten dan wij misschien in eerste instantie dachten. Wij zijn mans genoeg om dat toe te geven. Regie op de eigen buurt vinden wij immers ook belangrijk.

Wij zien echter dat er een effect is van zo'n leefstraat op de omgeving, op omliggende straten en zelfs hele buurten als de straat groot genoeg is. In de belangenafweging tussen het belang van de bewoners van de leefstraat en dat van de omgeving moet dus wel een goede balans worden gevonden. Er moet terecht draagvlak worden gevonden, niet alleen in de eigen straat, maar ook in de omgeving. Ook daarvoor complimenteer ik de wethouder met het besluit dat zij heeft genomen over de Nieuwe Koekoekstraat. Het is voor ons kristalhelder dat de Koekoekstraat een weg is die je niet moet willen afsluiten. Hij is te belangrijk voor het doorgaand verkeer en de effecten op de omliggende wijken zijn te groot als je dat gaat doen.

Wij vinden ook dat dit de plek is om te zeggen dat de evaluatie leefstraten die is gepresenteerd iets rooskleuriger is voorgesteld dan de realiteit noopte. Wij hebben in de Vogelenbuurt gemerkt dat er rondom de pilot met de Duifstraat enige kritiek was, juist vanwege de omliggende wijken. Dat is onvoldoende terug te lezen in de pilot. Graag een reactie van de wethouder. Wij missen wat reflectie en leervermogen, waardoor eigenlijk dezelfde fouten van vorig jaar dit jaar in dezelfde buurt zijn herhaald. Dat lijkt ons niet verstandig.

Het nadeel van het afsluiten van een straat voor meer gezelligheid is dat anderen het effect gaan merken. Je zult maar afhankelijk zijn van de bereikbaarheid per auto van je onderneming. Of het zal je maar gebeuren dat de ambulance er net vijf minuten langer over doet om bij je huis te komen als je die echt nodig hebt. Als je elke dag 30 minuten moet zoeken naar een parkeerplek omdat je gezellige buurtgenoten met hun gezellige leefstraat alle gezellige vrije plekjes hebben ingenomen, heb je recht op een hardgrondige vloek.

Daarom is het voor de VVD-fractie kristalhelder dat de overheid een belangrijke rol heeft in het bewaken van de belangen van alle Utrechters, in de straat, de omliggende buurten, maar ook van passanten op de fiets of met de auto. Het kan namelijk niet zo zijn dat een leefstraat ontstaat zonder toetsing. De gemeente moet er dus een echt besluit over nemen: doen we het wel of doen we het niet. De gemeente moet daarover communiceren, zodat iedereen weet waar hij aan toe is. Het is ongelooflijk

belangrijk dat er bezwaar, beroep of zelfs hoger beroep mogelijk is als de gemeente iets beslist waardoor burgers zich gedupeerd voelen.

Daarom dienen wij namens de fracties van VVD, CDA, PvdA en SP de volgende motie in.

"Motie 118

Leefstraat alleen met verkeersbesluit.

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017 ter bespreking van leefstraten, constaterende dat:

- er volgens de brief van het college van 28 juni 2017 op basis van wet- en regelgeving op zichzelf geen meldingsplicht en ook geen vergunning voor de leefstraat nodig is, omdat het gaat om een 'tijdelijke alternatieve inrichting van een straat';
- er volgens dezelfde brief om die reden geen juridische grond voor bezwaar en beroep is;
- op verzoek van raadsfracties door de griffie een onafhankelijk juridisch advies is gevraagd bij Loyens Loeff advocaten (referentie 24849341).

overwegende dat:

- volgens het ingewonnen juridisch advies de WVV en de BABW van toepassing zijn. 'Indien en voor zover voor het instellen van een leefstraat een (gedeelte van een) weg wordt afgesloten (bijvoorbeeld voor bepaald gemotoriseerd verkeer), hetgeen ertoe leidt dat 'het aantal categorieën weggebruikers dat van een weg(gedeelte) gebruik kan maken' wordt beperkt, dan zou derhalve in beginsel een verkeersbesluit benodigd zijn.';
- verkeersmaatregelen met rechtsgevolgen om die reden dus open moeten staan voor bezwaar, beroep en hoger beroep om te waarborgen dat de overheid geen maatregelen neemt die onevenredige gevolgen kunnen hebben voor bewoners;
- een leefstraatininitiatief ruim van te voren kan worden genomen;
- het dus heel goed mogelijk is om een verkeersbesluit te nemen;
- het criterium draagvlak ook beter tot zijn recht komt als tegenstanders van de leefstraat hun belang ook onafhankelijk kunnen laten toetsen.

besluit:

dat een leefstraatininitiatief voortaan uitsluitend gefaciliteerd kan worden door het tijdig nemen en publiceren van een verkeersbesluit, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heren Van Waveren, Post, Eggermont en mijzelf.

De heer **TE RONDE** (D66): Ik ben even nieuwsgierig. Op initiatief van de heer Van Schie is inderdaad een juridische check gedaan. Daar kwam een brief uit met zaken die zouden moeten en een aantal zaken die wellicht niet zouden moeten. Vervolgens heeft de wethouder daar in een vrij uitgebreide brief op gereageerd. Daarna is er vandaag om 12.00 uur een aanvullende brief van de advocaat gekomen. Ik ben benieuwd hoe de heer Van Schie uiteindelijk het totaalpakket dat voorligt zelf duidt.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): De wethouder gaat in haar memo van gisteren in op ons verzoek om een verkeersbesluit te nemen. Zij zegt dat er allerlei momenten zijn waarop de gemeente dat niet doet en dat de gemeente het eigenlijk makkelijker vindt om dat niet te doen. Precies dat is de reden waarom ik vind dat je het wel moet doen. Het feit dat er geen escalatieniveau is voor bewoners om te kunnen reageren op een leefstraatininitiatief, betekent dat de gemeenteraad straks aan de bak is telkens wanneer er in een buurt of in een straat rumoer ontstaat rondom een leefstraat. Als het initiatief eenmaal wordt gefaciliteerd, is er immers geen rechtsgang meer mogelijk. Wij vinden dat ongewenst. Wij vinden het onbehoorlijke druk leggen op de bewoners onderling om eruit te komen. Wij hebben dat gehoord in de RIB die erover was. De leefstraatininitiatiefnemers zeggen eigenlijk tegen mensen met praktische bezwaren: dat los je maar op, want die leefstraat komt er. Dat vinden wij ongepast.

Je kunt gewoon een verkeersbesluit nemen. Je hebt alle tijd, want als je een initiatief voor een leefstraat goed wilt organiseren, neem je daar de tijd voor. Je ziet het ruim van tevoren aankomen. Er is geen enkel praktisch bezwaar om het niet te doen. Je kunt het doen. Het geeft meer rechtsbescherming voor onze inwoners en dus vinden wij dat je het zou moeten doen.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik heb het antwoord van de advocaat ook gelezen en begrijp daaruit dat niet alleen voor de leefstraten een verkeersbesluit zou moeten worden genomen, maar

ook voor evenementen als de Tour de France, de Giro en eigenlijk vrijwel alle evenementen. Wat is de mening van de heer Van Schie daarover?

De heer **TE RONDE** (D66): Hoe duidt de heer Van Schie de reactie van de wethouder? Ik kan mij voorstellen dat de wethouder ook een heel legertje adviseurs heeft. Zijn er dan twee adviseurs die het verschillend zien? Ik kan me voorstellen dat hij benieuwd is om dat van de wethouder te horen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Ik ga eerst in op de vraag van mevrouw Paardekooper. Als dat juridisch zo is, is dat zo. Er zit echter een groot verschil tussen evenementen en leefstraten. Voor evenementen is immers al een evenementenvergunning in aanvraag, waartegen ook beroep en bezwaar mogelijk is door bewoners die zich gedupeerd voelen. Daar zit dus al een proces ingebakken, terwijl het bij de leefstraten procesloos blijft. Dat vinden wij ongewenst. Strikt juridisch heeft de advocaat vast gelijk, want het is zijn vak en niet het mijne.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Volgens mij zegt de advocaat juist het omgekeerde, namelijk letterlijk dat het voor die evenementen dan ook zou moeten gebeuren. Als je dan consequent bent, moet voor elk evenement, ook de markt om de hoek, een verkeersbesluit worden genomen. Is de heer Van Schie zich van die consequenties bewust?

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Volgens mij duidt het dictum van mijn motie op de leefstraten. Ik laat het verder aan de juristen om de consequenties van de juridische status quo, die niet verandert met of zonder het aanvaarden van de motie, nader te duiden. Dat is misschien een goede vraag om door te geven aan de wethouder.

De heer **Te Ronde** wil dat ik reageer op de reactie van de wethouder. De kern van de wetgeving rondom verkeersbesluiten is dat, als je ook maar enigszins kunt besluiten over een verkeersmaatregel, je dat ook doet en dat je het niet als maatregel inpast. Als er paniek is en er breekt een riool open of er gebeurt iets dat onvermijdelijk is, zegt de wetgever dat het niet hoeft. Als het maar enigszins kan, verlangt de wetgever van de wethouder dat ze een verkeersbesluit neemt.

Ik vervolg mijn betoog. Mocht het toch zo zijn dat er een leefstraat komt en dat daar voldoende draagvlak voor is – wij zien gelukkig plekken in de stad waar dat het geval is – dan kan het niet zo zijn dat zo'n straat daarmee een status aparte krijgt in onze gemeente. De APV is en blijft gewoon van toepassing. De VVD-fractie vraagt een duidelijke toezegging van de wethouder dat alle vereisten van de APV van toepassing zijn voor de leefstraat en dat de initiatiefnemers daarop gewezen worden en dat erop gehandhaafd wordt. Wij willen toch niet dat er plots vuurwerk wordt afgestoten tijdens een leefstraatfeest, dat er een prostitutiezone ontstaat of dat er optredens zijn met versterkte muziek en verstrekking van alcohol? Wij willen dat absoluut niet en willen ook geen herhalingen van wat wij hebben gezien rondom Parking Day. Als mensen een parkeerplek innemen, is gewoon de APV van toepassing en zijn daar regels voor.

De heer **TE RONDE** (D66): De heer Van Schie spreekt over de situatie dat het opeens gebeurt, maar stel je voor dat het wat minder opeens gebeurt. Ik kan mij voorstellen dat het lastig is om daar draagvlak voor te krijgen. Je wilt aan de voorkant draagvlak creëren. Ik kan mij voorstellen dat dit soort excessen dan niet in de planning worden meegenomen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Ik vind dat de APV van toepassing is, ook in een leefstraat. In de APV hebben wij uitgebreide regels opgeschreven over wat wij van belang vinden in de openbare ruimte, die van iedereen is en niet van een groepje. Als je iets in de openbare ruimte wilt doen, zijn daar regels voor. Als je een evenementje wilt optuigen, moet je een vergunning aanvragen. Dat is niet zo moeilijk, dat kan iedereen.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): De heer Van Schie doet alsof het in een leefstraat opeens Sodom en Gomorra is geworden de afgelopen jaren. Ik heb alleen een voorleesavond, glijbaantjes en een paar picknicktafels gezien.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Dat brengt mij op een ander punt, namelijk dat van de aansprakelijkheid. Mevrouw Paardekooper zegt terecht dat zij glijbaantjes heeft gezien. Daarover was in de RIB een discussie, maar dat is een ingewikkeld ding. Als je een speeltuig in de openbare ruimte zet, gelden daar in onze gemeente regels voor. Je hebt immers te maken met veiligheidsmaatregelen en met

regelgeving. We kunnen er een beetje lacherig over doen en ik ben van harte bereid om dat voor een deel te bagatelliseren, maar er zal maar een keer wat gebeuren. Er valt een kind van een glijbaan die door de ene buurman is gemaakt, door de andere buurman is neergezet en door de derde buurman is bekostigd en die in de openbare ruimte staat.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): De partij van minder, minder, minder regels heb ik nog nooit in één zin zo vaak het woord "regels" horen noemen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Ik pleit niet voor meer regels. Wij zijn ook de partij van de handhaving. Als wij hier nu allemaal democratisch hebben vastgesteld wat de regels zijn in onze gemeente, bijvoorbeeld in de APV, kunnen wij uitgebreid discussiëren over regels die eruit moeten. Dat is nog niet zo lang geleden gebeurd. Toen hebben wij volgens mij raadsbreed de APV aangenomen. Dan is de VVD-fractie ook van helderheid en handhaven. Het kan niet zo zijn dat een deel van de gemeenschap zich daaraan onttrekt. Dat is ook rechtszekerheid en helderheid en daar staan wij als liberalen ook voor.

Ik ga even verder over die aansprakelijkheid. Het kind is van het glijbaantje gevallen en er is iets mis gegaan. Op dat moment wil ik weten hoe het zit met de aansprakelijkheid. Mijn ervaring is dat, als er in de openbare ruimte iets gebeurt met medeweten van de gemeente, de gemeente aansprakelijk is. De gemeente is er dus verantwoordelijk voor dat speeltoestellen voldoen aan speeltoestelveiligheid.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik haak even in op de helderheid en handhaving. Ik ben benieuwd of de VVD-fractie vindt dat dat ook moet gelden voor alles rondom festivals, bomenkap en dat soort zaken. Dat zou ik fijn vinden, want dan heb ik de VVD-fractie vanaf dat moment altijd aan onze kant.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Als er duidelijke afspraken zijn en het is iedereen duidelijk waaraan hij gebonden is, maar mensen houden zich er niet aan, moet je hen daaraan houden. Daarover heeft de VVD-fractie nooit moeilijk gedaan. Als je van tevoren dat soort regels opstelt, moet je de initiatiefnemers daarvan op de hoogte stellen. Vervolgens heeft men zich eraan te houden. Het is allemaal niet geheel denkbeeldig, want op de diashows van de leefstraten, die reuze gezellig waren en waarover wij in die zin ook enthousiast zijn, hebben wij dingen gezien die de gemeente waarschijnlijk niet zou tolereren als het niet in een leefstraat zou zijn. Ik noem versterkt geluid en dat soort zaken. Dat moet je niet willen en dat moeten de initiatiefnemers weten.

Op dit punt wil ik graag een toezegging van de wethouder dat er geen optredens mogen, geen versterkte muziek en geen verstrekkingen. De APV is gewoon van toepassing. Ook is er de vraag hoe de initiatiefnemer van een leefstraat verzekerd is voor de ellende die kan voortkomen uit activiteiten. Het is belangrijk dat daarover duidelijkheid is, zowel bij de gemeente als bij de initiatiefnemers.

Tot slot heb ik een motie over randvoorwaarde 9. Die is echt heel raar. Die luidt: inwoners van een leefstraat hebben een uitgewerkt plan over hoe zij het gesprek over mobiliteit aangaan in de periode van een leefstraat. Het gaat dan over auto delen, fietsen en allemaal andere gezellige dingen. De VVD-fractie vindt het niet nodig dat de overheid een rol heeft in het voeren van het gesprek dat mensen moeten voeren als zij in hun campingstoeltje zitten te klaverjassen in de leefstraat. Wij willen een leefstraat zonder moraalgesprek. Daarom dienen wij een motie in om randvoorwaarde 9 te schrappen. Het is prima om met elkaar bij een biertje over seks en bitterballen te spreken, maar alsjeblieft niet over mobiliteit. Dat is vaak heel ongezellig.

"Motie 119

Geen moraalgesprek bij leefstraatininitiatief

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017 ter bespreking van leefstraten, constaterende dat:

- er een aantal randvoorwaarden is waaraan een leefstraatininitiatief getoetst wordt door het college;
- randvoorwaarde 9 luidt: 'De initiatiefnemers hebben een uitgewerkt plan hoe ze met mobiliteit (autodelen, fietsen etc.) omgaan en het gesprek aangaan in de periode van de leefstraat.'

overwegende dat:

- het motief van veel bewoners om het initiatief te nemen tot het vestigen van een 'leefstraat' dan wel om daarin te participeren waarschijnlijk niet is om met elkaar het gesprek aan te gaan over mobiliteitsvraagstukken;
- het voeren van gesprekken tijdens een evenement als een leefstraat vooral een verantwoordelijkheid is van bewoners zelf en het niet aan de overheid is om te bepalen waarover de

- bewoners met elkaar in gesprek zouden moeten gaan;
- randvoorwaarden 1, 2, 3, 4, 5 en 7 voldoende waarborgen dat initiatiefnemers aandacht schenken aan mobiliteitsvraagstukken tijdens het evenement en daarmee hun verantwoordelijkheid over en invloed op de mobiliteitswensen van de overige bewoners ook weer eindigt, draag het college op:
randvoorwaarde 9 te schrappen,
en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

Ik kom tot onze conclusie over de leefstraten. Het kan, het kan als bijna echt iedereen in de straat het wil en er geen benadeelden zijn, ook niet in de omliggende straten, als er daar draagvlak is en als er nauwelijks neveneffecten zijn. De overheid heeft een rol als de straat aan het verkeerssysteem wordt onttrokken en moet bewoners actief wijzen op geldende wet- en regelgeving. Het baart ons zorgen dat daarop tot nu toe zo weinig regie was. Als de wethouder zo graag leefstraten wil faciliteren, moet zij daarvoor flink meer tijd en energie uittrekken dan tot nu toe. Gezelligheid kent dus wel degelijk tijd. De VVD-fractie denkt dat het ook geld en tijd kost qua ambtelijke inzet en die moet volgens ons vanuit het initiatievenfonds worden gedekt. De activiteiten in de leefstraat zelf kunnen de bewoners prima zelf bekostigen. Daarvoor hebben zij geen extra subsidie nodig.

Mijn vraag aan het begin was: van wie is de straat? Hij is in ieder geval niet exclusief van de initiatiefnemers voor een leefstraat. Wat is draagvlak? Wat mij betreft is dat gewoon een proces waarbij niemand beroep of bezwaar hoeft aan te tekenen. Dat lijkt mij een prima indicator voor draagvlak. Wie gaat er uiteindelijk over? Het college gaat erover en uiteindelijk de raad en dat is de reden waarom wij hier vandaag, hopelijk voor het laatst, over spreken.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Laat ik beginnen te zeggen dat ik blij ben dat de wethouder heeft besloten om de twee leefstraten in de Vogelenbuurt dit jaar niet door te laten gaan. Daar staat tegenover dat de manier waarop dat besluit tot stand is gekomen absoluut niet de juiste was. De informatievoorziening, het overleg met de buurt en de duidelijkheid over de randvoorwaarden en de verschillende rollen: het schoot allemaal tekort. En niet eens per ongeluk, maar door de bewuste keuze van het college om terughoudend op te treden. Die keuze pakt voor de Vogelenbuurt, juist ook voor de initiatiefnemers die er veel tijd en moeite in hebben gestopt, nu heel erg ongelukkig uit. Na de zomer komen wij er vast uitgebreider op terug, maar voor dit debat heb ik twee punten.

Het eerste punt betreft de aanvraag van de Koekoekstraat. Juist doordat daar niet adequaat op is gereageerd, is veel van het rumoer ontstaan. Ook de Nieuwe Koekoekstraat heeft daarvan nadelige effecten ondervonden. Dat is logisch gezien het doorgaande karakter van die straat. Wanneer is de aanvraag voor die leefstraat ingediend? Was dat na 18 mei 2017, de deadline? Zo ja, waarom heeft de wethouder het verzoek dan niet per kerende post afgewezen? Was het doorgaande karakter van de straat niet een reden om direct in te grijpen, voordat er buurtberichten werden verspreid? De wethouder wekt in de reacties de indruk dat de vraag of iets een drukke doorgaande ontsluitingsstraat is ook door bewoners zelf wordt bepaald in het buurtoverleg. Is de wethouder het met de CDA-fractie eens dat hierdoor om die reden direct een streep had moeten en dat dat duidelijk gecommuniceerd had moeten worden?

Het tweede punt gaat over de noodzaak van een verkeersbesluit. Dat is een belangrijke procedurele waarborg die de gemeente dwingt om goed na te denken over hoe wij dingen regelen. Het is geen blokkade of star middel, zoals de wethouder lijkt te suggereren. De gemeente is uiteindelijk verantwoordelijk voor de besluitvorming en dat kun je niet half uitbesteden. Je gaat erover of niet. Daarom is het zo kwalijk dat de gemeente geen rol heeft genomen in de communicatie en informatievoorziening.

Afgelopen dinsdag toen wij in deze zaal in de commissie het evenementenbeleid bespraken, waren alle partijen in de raad het erover eens dat juist die procedurele stappen en rechtsmogelijkheden beter moeten. Volgens mij geldt dat een-op-een ook voor de leefstraat en moet het college dat voor de Concordiastraat en de Kersstraat alsnog razendsnel gaan regelen. Ik hoor graag hoe het college dat gaat doen.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Het is duidelijk dat deze lijn uitsluit dat er überhaupt deze zomer nog leefstraten komen. Is de heer Van Waveren het met mij eens dat deze lijn precedentwerking kan hebben voor andere evenementen in de stad? Via de heer Van Waveren dan maar gelijk de vraag aan de wethouder of zij geheel en al kan uitsluiten dat deze lijn gevolgen heeft voor het moeten aanvragen van verkeersbesluiten voor elk evenement verder in de stad?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Ik weet niet zeker wat het betekent voor de Concordiastraat en de Kersstraat. Wij constateren dit nu. De raad heeft dit, met dank aan de griffie die heel snel heeft gereageerd, zorgvuldig juridisch laten bekijken. De conclusie is eenduidig: je moet een verkeersbesluit nemen. In die wetenschap kun je als raad niet zeggen: nou ja, vooruit dan maar, wij vinden dit eigenlijk wel sympathieke plannen. Ik zeg erbij dat men in de Concordiastraat en de Kersstraat wat mij betreft mag doorgaan, maar je kunt de regels niet aan je laars lappen terwijl je weet dat het niet kan. Dat kan de gemeenteraad niet maken. De verantwoordelijkheid om dat razendsnel uit te voeren, ligt bij de wethouder en ik hoop dat dat nog op tijd kan. Volgens mij is dat de enige logische consequentie van deze regelgeving. Juist mevrouw Paardekooper was een van die mensen die afgelopen dinsdag benadrukte dat het belangrijk is dat mensen ruimte hebben voor inspraak, dat zij kunnen reageren als er evenementen in hun buurt komen en dat daar tijd voor moet zijn. Dat lijkt mij hier des te meer gelden.

Als je mensen echt zeggenschap over hun straat en buurt wilt geven – het radicaal teruggeven van de openbare ruimte, zo noem ik het maar even – moet je goed kijken hoe je dat doet. Ik heb destijds bij het stedenbouwkundig plan voor Haarzicht een voorstel gedaan hoe je ervoor kunt zorgen dat de openbare ruimte van de mensen zelf wordt. Het college vertikt het om dat voorstel uit te voeren. Met een aantal fracties hebben wij daarover nog schriftelijke vragen gesteld. Als wij echt willen zorgen dat mensen zeggenschap over hun eigen openbare ruimte en buurt krijgen, laten wij daar dan radicaal naar kijken en niet aanmodderen.

De heer **TE RONDE** (D66): Is de CDA-fractie dan ook van mening dat er een radicaal plan moet komen of in ieder geval een manier waarop je draagvlak goed kunt borgen, ook bij leefstraten? Zou de CDA-fractie zo'n plan kunnen steunen?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): De heer Te Ronde heeft op de tafel voor zich een concept-motie liggen waar mijn handtekening onder staat. Het zou vreemd zijn als ik het nu niet met hem eens was, want dan heb ik straks een probleem. Ja dus.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Kan de heer Van Waveren bevestigen dat het verzoek aan het advocatenbureau niet namens de gehele raad is gedaan maar slechts door de fracties van VVD en CDA?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Dat klopt. Het verzoek is aan de griffie gedaan door de twee fracties die de grootste zorg hadden over de manier waarop het gedaan is. Wij zagen dat er iets ontzettend mis ging in een buurt in onze stad omdat de wethouder onduidelijke besluiten nam en suggereerde dat daarvoor niet dat soort besluiten nodig waren. Wij hebben toen gezegd dat wij dit razendsnel moesten uitzoeken. Daarvoor hebben wij onze griffie die ons ondersteunt en die heeft dat uitstekend gedaan. Ik ben de griffie daarvoor zeer dankbaar. De griffie heeft een keurig neutraal advies laten opstellen door een jurist die ter zake verstand heeft. Die concludeert dat er een verkeersbesluit nodig is. Zo'n goed advies helpt het debat verder.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Mijn bijdrage zal wat korter zijn dan die van de vorige twee sprekers. Volgens mij is het niet alleen een kwestie dat een verkeersbesluit zou moeten, maar is het vooral iets dat je zou moeten willen. We willen immers juist niet dat er groepen tegenover elkaar komen te staan als dit soort leuke initiatieven ontstaan. Het gaat er in de motie die door de heer Van Schie is ingediend vooral om dat wij gaan zorgen voor rechtszekerheid. Dat is precies waarover mensen kwaad worden als er een evenement is geweest en mensen er na afloop achter komen dat er een aanvraag is goedgekeurd nadat het evenement al is geweest. Al dat soort geouwehoer moeten we niet willen, want je jaagt alleen maar mensen in het harnas. Het gaat ons er niet eens om of het juridisch zou moeten of zou mogen, maar het gaat er vooral om dat wij het moeten willen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Ik ben het helemaal met de heer Eggermont eens, vooral omdat het nemen van verkeersbesluiten de afstemming tussen verschillende afdelingen beter mogelijk maakt, alsmede het overzicht van wat er gebeurt. Ik kreeg net bericht dat er in de Vogelenbuurt een bericht is rondgebracht dat de gemeente de Weerdsingel Oostzijde gaat herstraten en die weg daarom vanaf 10 juli 2017 afsluit, hetgeen in samenhang met de leefstraten nogal een optelsom was geweest. Juist voor dat soort afstemmingszaken zijn verkeersbesluiten nodig. Is de heer Eggermont het met mij eens dat een extra meerwaarde van verkeersbesluiten is dat de gemeente eenduidig bijhoudt wat er in de openbare

ruimte gebeurt, welke straten worden afgesloten en welke samenhang daartussen zit?

De heer **EGGERMONT** (SP): Ja, enorm, maar dat is voor mij niet de reden waarom ik het wil.

De heer **TE RONDE** (D66): Voorzitter! Vandaag bespreken wij de leefstraten, een middel met als doel om de sociale cohesie in de buurt te bevorderen. Kinderen kunnen buiten spelen op straat, mensen zonder achtertuin kunnen even in de zomervakantie zich de straat eigen maken. Daar kunnen heel veel plezierige gesprekken met rosétjes et cetera plaatsvinden. Dat steunen wij zeker. Initiatieven van bewoners moeten de ruimte krijgen, zeker als het voordelen heeft voor de buurt. De dingen die ik zojuist noemde, leveren allemaal voordelen voor de buurt op. Men kent elkaar weer. Leefstraten zijn hier een uitstekend voorbeeld van en het is goed om te zien dat er twee initiatieven doorgang kunnen vinden. Wij horen veel positieve geluiden van de twee leefstraten van het afgelopen jaar. Allemaal fantastisch.

Het is dan ook jammer om te zien dat er voor- en tegenkampen zijn ontstaan bij de leefstraatiniciatieven voor de Koekoekstraat en de Nieuwe Koekoekstraat, waarover het college gisteravond laat nog een besluit wereldkundig maakte. Na het eerdere besluit over de Koekoekstraat is nu ook bekend gemaakt dat er in de Nieuwe Koekoekstraat geen tijdelijke leefstraat komt in de zomervakantie. Mijn compliment aan de wethouder voor het feit dat zij dit lastige besluit ook voor de Nieuwe Koekoekstraat heeft genomen.

Gezien de hoeveelheid tijd die initiatiefnemers, bewoners, ondernemers en zelfstandigen in de Nieuwe Koekoekstraat erin hebben gestopt en gezien de vervelende uitkomst, maar zeker ook gezien de soms hoogoplopende emoties – wij kregen de afgelopen week 500 ondertekende petitie binnen – is er voor de D66-fractie voldoende reden om dit spoeddebat te agenderen. Ik wil graag ingaan op een drietal aspecten: het proces, de communicatie en het draagvlak.

Over het proces rond de totstandkoming van de leefstraten heeft de D66-fractie een vraag aan de wethouder. Is zij het met ons eens dat de procedures, de rolverdeling en de ondersteuning van de ambtenaren tekort hebben geschoten, in ieder geval bij de Nieuwe Koekoekstraat? Klopt het dat de initiatiefnemers oorspronkelijk maar twee parkeerplaatsen wilden inzetten en niet eens de hele straat – uit mijn hoofd tussen nummer 30 en 56? Waarom is er vervolgens toch ingezet op de hele straat?

Dan kom ik bij de communicatie. Wat vindt de gemeente van de wijze van communicatie van de bewoners bij elk van de initiatieven? Wij hebben vernomen dat in de communicatie hele straten in de buurt, zoals de Hopakker, niet zijn meegenomen. Zou de gemeente daarbij niet veel meer een coachende rol hebben moeten spelen en anders hebben moeten handelen? En zo ja, hoe? Ook is het niet helemaal duidelijk hoe en wanneer er door de gemeente zelf is gecommuniceerd. Had dat anders en beter gekund, ook omdat een en ander vrij laat op gang leek te komen? Misschien is dat niet zo, maar het leek zo voor de buitenwereld en voor een aantal mensen die er direct bij betrokken waren.

Dan het derde punt: draagvlak. De op basis van de pilot aangepaste randvoorwaarden zijn niet helder geformuleerd. Als voorbeeld noem ik de randvoorwaarde voor draagvlak. Zeker voor straten als de Nieuwe Koekoekstraat is dit gebleken. Als je het goed doet, kan het toekomstige teleurstellingen van initiatiefnemers en eventuele tegenstanders voorkomen. In een van de eerdere raadsbrieven werd gemeld dat 56% tevreden was met een uitgevoerde leefstraat in de pilotfase. Per definitie is dan 44% niet tevreden. Hoe gaat het college hiermee om? Hoe wegen we dat en hoe nemen we een besluit? Weegt de ene randvoorwaarde zwaarder dan de andere? Wij dienen hiervoor samen met de CDA-fractie de volgende motie in.

"Motie 120

Eerst draagvlak dan besluit

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017 in een spoeddebat over leefstraten, constaterende dat:

- het sinds 2016 mogelijk is in Utrecht een straat tijdelijk als leefstraat in te richten;
- bij de processen voor de totstandkoming van leefstraten in de Koekoekstraat en Nieuwe Koekoekstraat in de Vogelenbuurt veel bewoners hun ongenoegen hebben geuit;
- de communicatie hierover van de gemeente naar de bewoners van de Koekoekstraat en Nieuwe Koekoekstraat moeizaam is verlopen;

overwegende dat:

- een aantal bewoners in de Koekoekstraat en Nieuwe Koekoekstraat zich onvoldoende gehoord voelt tijdens de voorbereiding van leefstraten in hun buurt;
- draagvlak voor het inrichten van een tijdelijke leefstraat voorwaarde is waaraan een (potentiële) leefstraat wordt getoetst;

- het doel van de leefstraten is het bijdragen aan een stad die samen gemaakt wordt met de bewoners, waarbij op een andere manier invulling wordt gegeven aan het gebruik van de openbare ruimte, en dit als uiteindelijke doel heeft de sociale cohesie in de buurt te vergroten;
- er voldoende ruimte moet zijn voor initiatieven van bewoners binnen de wijk;
- een instrument voor een neutrale draagvlakmeting op dit moment ontbreekt en de gemeente aan zet is om een dergelijk instrument op te stellen;
- iedere situatie een andere vorm van participatie en initiatief kan vragen en er ruimte voor verbetering mogelijk moet blijven;

draagt het college op:

- voor het initiatief "leefstraten" een instrumentarium (richtlijnen en/of een werkwijze) voor een draagvlakmeting op te stellen;
- de rol en verantwoordelijkheid van zowel de initiatiefnemers als de gemeente hierin expliciet op te nemen;
- deze draagvlakmeting te laten uitvoeren aan het begin van het mogelijk tot uitvoer brengen van een leefstraat en hierbij een neutrale, niet-suggestieve vraag aan de bewoners voor te leggen;
- gebruik te maken van instrumenten voor draagvlakmetingen op andere thema's waar dat al aantoonbaar werkt, dan wel succesvolle voorbeelden bij andere gemeenten op te halen;
- met een voorstel te komen voor het instrument draagvlakmeting voor leefstraten voor december 2017,

en gaat over tot de orde van dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Van Waveren en mijzelf.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Dat klinkt alsof het een best zware draagvlakprocedure moet worden, als ik de motie zo hoor. Klopt dat?

De heer **TE RONDE** (D66): Zwaar is een relatief begrip. Ik denk dat de procedures en de processtappen goed opgetuigd moeten worden, zodat iedereen weet waar hij aan toe is. Je moet eerst het draagvlak willen weten en dan pas verder gaan met besluiten. De draagvlakmeting zelf zou ik redelijk licht willen houden. Wij kunnen niet voor alle initiatieven één gouden procedure en draagvlakmeting optuigen. Als die er al zou zijn geweest, hadden wij die van andere gemeenten kunnen stelen. Ik heb het vertrouwen dat de wethouder met een goed plan komt.

De heer **POST** (PvdA): Ik ben het eens met mevrouw Paardekooper dat het allemaal erg ingewikkeld en bureaucratisch klinkt. Ik ben er altijd voor om niet-suggestieve vragen te stellen. Het zou eens andersom moeten zijn, maar daar gaat het niet om. Is de heer Te Ronde het met mij eens dat je beter tijdig zo'n verkeersbesluit kunt nemen dan dat je met een draagvlakmeting iets heel nieuws gaat organiseren? Dan weet iedereen waar hij aan toe is en kunnen mensen bezwaar maken.

De heer **TE RONDE** (D66): Ik kom straks nog te spreken over het verkeersbesluit. Als dat er uiteindelijk komt, kan het best goed hand in hand gaan. Een verkeersbesluit is goed als je onder andere het draagvlak goed hebt gerealiseerd. Ik wil ook even reageren op mevrouw Paardekooper. Ik heb nagedacht over hoe het zou kunnen, maar ik ga het niet invullen. In de randvoorwaarden staat: ga communiceren en creëer draagvlak. Ik hoor van mensen hier in de zaal dat er in de aangrenzende straat van de Nieuwe Koekoekstraat niets is verspreid. Ik heb ook berichten die wel verspreid zijn, maar die waren best suggestief: het gaat er komen, je kunt bij het kruisje tekenen, dat je het maar weet en doe even mee. Je kunt daarvoor best goede handvatten bieden. Het gaat er ook om hoe het parkeren wordt opgelost. Heb je bijvoorbeeld twee parkeerplekken nodig die je bij een ander in de straat inneemt of laat je het aan de mensen over om het samen op te lossen? Houd het open en breed.

De heer **POST** (PvdA): Wie voert in het voorstel van de heer Te Ronde de draagvlakmeting uit, de initiatiefnemers of de gemeente?

De heer **TE RONDE** (D66): In het dictum staat "laten uitvoeren". Ik kan me voorstellen dat je bij zo'n draagvlakmeting gelijk het gesprek met de bewoners te pakken hebt. Dat moet je vooral de ruimte geven, dus je moet het niet op voorhand door de gemeente laten doen. Anderzijds kan het voorkomen dat het samen met de gemeente gebeurt als het een heel groot gebied betreft waar je veel enquêtes moet

afnemen. Ik wil dat juist aan de creativiteit van de wethouder en de ambtenaren overlaten.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik kan mij veel voorstellen bij de uitleg die de heer Te Ronde geeft. Dan houd je het voor de bewoners niet al te moeilijk en hanteer je in ieder geval de "ja en-houding", zoals wij de afgelopen jaren gewend zijn. Een goed idee.

De heer **TE RONDE** (D66): Daar zou ik op willen antwoorden: ja en. Ik ben aan het slot van mijn bijdrage. Over het verkeersbesluit is juridisch advies ingewonnen, een goede zet van de fracties van CDA en VVD. Het advies geeft aan dat je bij een wegafsluiting iets moet doen. Ik ben benieuwd hoe de wethouder dit exact duidt. In de brief worden zaken weerlegd, maar dat is anders dan de juristen zeggen. Vandaag is er nog aanvullend advies gekomen en ik vind het moeilijk om te wegen wie het bij het rechte eind heeft. Ik zou heel graag van de wethouder horen hoe zij het juridische en het aanvullende advies duidt.

De heer **EGGERMONT** (SP): Mij is wel eens verteld dat, als je twee juristen iets vraagt, je twee verschillende antwoorden krijgt. Mijn vraag aan de D66-fractie is: wat zou D66 eigenlijk willen? Wil zij dat hierover een verkeersbesluit wordt genomen?

De heer **TE RONDE** (D66): Ik heb gezegd dat ik in ieder geval graag wil dat er een goede draagvlakmeting komt. Op enig moment zou ook een besluit moeten worden genomen. Ik hoor graag van de wethouder hoe zij dat zelf juridisch duidt. De een zegt dat het moet, maar in de brief van de wethouder wordt het afgezwakt. Als wij iets moeten doen, moeten wij het doen, maar de vraag of het reikwijdte heeft, moet ook gesteld worden. Daarover wil ik graag meer duidelijkheid en dan zal ik mijn keuze bekend maken.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Hoe kijkt de D66-fractie aan tegen de gevolgen van een leefstraatinitiatief? Ik noem als voorbeeld een ondernemer die plotseling geen klanten meer heeft of omzetderving heeft maar geen loket heeft om beroep of bezwaar aan te tekenen of om zijn gelijk te halen. Hoe gaat de D66-fractie om met de gevolgen voor zo'n belanghebbende die benadeeld denkt te zijn?

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Heeft de heer Van Schie wel eens gehoord van dialoog en het samen vinden van oplossingen om op die manier de boel te faciliteren? Dat is natuurlijk ook een mogelijkheid.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Bij de initiatieven die er tot nu toe zijn geweest, hebben wij geconstateerd dat de initiatiefnemers, gesterkt door het feit dat er geen rechtsgang mogelijk was, hun initiatief bij bewoners door de strot hebben geduwd of dat althans hebben gepoogd. Er was juist heel weinig dialoog mogelijk, omdat eventuele rechtsgevolgen van een leefstraatinitiatief niet kunnen worden verhaald op de initiatiefnemers. Dan is het eind zoek.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik heb begrepen dat bijvoorbeeld de huisarts heeft gezegd dat aan al haar wensen was voldaan.

De heer **TE RONDE** (D66): Volgens mij moet je juist aan de voorkant op draagvlak inzetten. Ik heb veel met de betrokkenen contact gehad en dat was het meer dan waard. Men zei duidelijk: dat het zo ver heeft moeten komen! Je moet dat gesprek dus vroeg faciliteren. Dan voorkom je dit.

Ik ga afronden met een blik op de toekomst. Wat is volgens de wethouder mogelijk om de vervelende sfeer die in de Koekoekstraat en de Nieuwe Koekoekstraat is ontstaan weer prettig en goed te krijgen? Daar ben ik heel erg nieuwsgierig naar. Graag een reactie van de wethouder.

De **VOORZITTER**: Bij een spoeddebat gaan wij volgens de spelregels eerst naar het college.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Wie had gedacht dat wij in een debat over leefstraten onze maatschappijvisie zouden delen? Dat is volgens mij wat wij hier aan het doen zijn. In die zin vind ik het begin van het betoog van de heer Van Schie mooi: wie gaat er over de straat? Het zou kunnen dat wij daar iets te pakken hebben waarover men in deze zaal vanuit de eigen politieke achtergrond niet hetzelfde denkt. Ik probeer het in mijn eigen woorden te formuleren. Ik heb er niet voor

doorgeleerd, maar ga een poging wagen.

Leefstraten zijn bij uitstek een tijdelijk fenomeen waar je in de zomer oefent met een wat ander gebruik van de ruimte, op een moment waarop dat kan omdat er relatief veel mensen met vakantie zijn, er minder verkeer is en minder ruimte voor parkeren nodig is. Aan de andere kant zijn er meer kinderen vrij, die meer buiten kunnen en willen spelen. Dan kun je op zoek naar een tijdelijke herverdeling van de ruimte. Dat is de gedachte, met als mede-effect dat het contact in de straat wordt versterkt en dat het gesprek ontstaat over hoe de straat eruitziet en hoe men die wil gebruiken.

De heer Van Waveren heeft gezegd dat wij de leefstraten doelbewust hebben ingezet en dat kan ik volmondig beamen. Wij hebben gezegd dat wij gelegenheid aan bewoners geven om dit te gaan organiseren. Wij gaan hun helpen om dat in de zomer uit te proberen. Wij laten het initiatief duidelijk bij hen liggen. Het initiatief komt van de bewoners. De gemeente gaat het als overheid niet overnemen, regelen of betuttelen. Bewoners mogen er zelf vorm aan geven en de verantwoordelijkheid ligt bij hen. Wij vinden er als gemeente natuurlijk wel iets van, vandaar de randvoorwaarden. Het moet wel kunnen. Dat is de belangenafweging. Het moet kunnen qua verkeer en qua parkeren. De huisarts is een goed voorbeeld. Dat moet ook kunnen. Ondernemers moeten er geen schade van ondervinden. Dat zijn allemaal voorwaarden waar de gemeente aan toetst. Het is geen vrijheid blijheid. Het kan niet zo maar.

In dit geval denken wij dat wij samen de samenleving vormen, dat wij ernaast gaan staan en er niet boven. De heer Van Waveren zegt: je gaat erover of niet. Dit is bedoeld als een meer iteratief proces. Als de raad dat niet wil, even goede vrienden. Dan moeten wij dat anders organiseren. Ik heb gemeend dat het in de geest was van heel veel vragen die uit de raad komen of het met minder regels en voorschriften kan. Dit is daar een voorbeeld van. Er zitten inderdaad ook risico's aan, want niet iedereen is het altijd met elkaar eens. Dat hebben we gezien. Sometimes you win, sometimes you lose. Dat over de rol van de samenleving en de vraag van wie de straat is.

De heer Van Schie heeft een aantal dingen gezegd over de effecten voor de omgeving en de balans. Ik ben het daarmee niet oneens. Volgens mij hebben wij allemaal hetzelfde beeld dat het moet kunnen en dat de gemeente ernaar moet kijken. Daar zit geen verschil van inzicht. Dat zit veel meer in de vraag wie welke rol heeft en of je het in formele besluiten moet vervatten of niet. De heer Van Schie heeft een aantal dingen genoemd die moeten gebeuren. Je moet belangen afwegen, je moet als gemeente toestemmen en je moet erover communiceren. Daarover zijn wij het eens.

Dan is het de vraag of je dat moet formaliseren in een verkeersbesluit en hoe het juridisch zit. Een uur voor het debat kwam er nog een laatste tekst en ik zal daar mondeling op reageren. Onze juristen hebben een ander accent gelegd dan de jurist die door de griffie is geraadpleegd. Die zegt dat het alleen kan als het spoedeisend is en als je het niet ziet aankomen. Dat wordt door de jurist van de gemeente bestreden. Dat is niet het springende punt. Er is voldoende jurisprudentie en het is gewoonte, buiten Utrecht maar zeker ook binnen Utrecht, om zaken die niet langer duren dan vier maanden niet met een verkeersbesluit te regelen. Dat staat ook in een handreiking van de VNG. Dat is geen juridisch stuk, maar het laat wel zien dat het standing practice is. Om een voorbeeld te noemen: bij de Tour de France is het ook niet gebeurd. Niet in Utrecht, maar naar ons beste weten ook niet bij de andere gemeenten waar de route ook door ging. Het is dus niet bijzonder dat wij dat niet doen bij evenementen of wegwerkzaamheden. Het is de praktijk in Utrecht en bij veel van onze collega's.

Als de redenering voor de leefstraten opgaat, gaat die ook voor veel andere afsluitingen op. Als je dat wilt veranderen, heb je meer dan één fte nodig, want dat is echt veel werk. Wij hebben nu circa 450 verkeersbesluiten per jaar. Dat kost al ongeveer één fte als het niet meer is. Als je dit doortrekt naar evenementen en wegwerkzaamheden, zou je een veelvoud nodig hebben. Dat is goed om te bedenken, ook voor de SP-fractie, die zei dat je het zou moeten willen. Dan is dit de consequentie.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): De wethouder maakt het nu heel groot. Ik heb specifiek gevraagd om een verkeersbesluit bij leefstraten. Het afgelopen jaar ging dat om vier initiatieven. Dat lijkt me te behappen. Laten we voorkomen dat wij nu allerlei als/dan-vragen gaan beantwoorden. Er ligt een concrete vraag voor, namelijk: of wij voor leefstraten voortaan een verkeersbesluit gaan nemen om rechtszekerheid te garanderen voor mensen die rechtsgevolgen ondervinden van het leefstraatbesluit. Die vraag ligt voor.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Die vraag ligt voor in de motie, maar ik was nog aan het reageren op de redenering van de jurist die is geconsulteerd door de griffie. Als je die redenering volgt, krijg je wat ik net zei. Ik wil inderdaad onderscheid maken tussen altijd en specifiek voor leefstraten. De redenering van de jurist is dat je het altijd zou moeten willen, tenzij het om incidenten gaat. Dan is het een apart geval.

Je kunt het op zich specifiek toespitsen op leefstraten. Dat wordt in de motie gevraagd. Dan heb je het afgebakend. Wij hebben altijd gezegd dat het wel kan. Het is een keuze om geen verkeersbesluit te nemen, maar het kan wel. De vraag is of je het moet willen. De heer Te Ronde heeft gezegd dat je niet alles juridisch moet willen oplossen. Ik denk dat je niet alles moet willen formaliseren, zeker niet zo'n tijdelijke situatie in de zomer. Mijn voorkeur zou zijn om dat niet te doen. De heer Van Schie heeft gezegd: als niemand bezwaar maakt, mag het. Daarmee geef je in feite vetorecht aan mensen. Je kunt je afvragen of dat is wat je wilt. Ik heb in de brief geschreven dat wij aan de voorkant tot betere afspraken met de initiatiefnemers moeten komen over hoe wij aan de achterkant gaan beoordelen of er voldoende draagvlak was. De heer Te Ronde heeft in zijn toelichting gezegd dat je dat per casus kunt doen, omdat je dan weet wat de rol van een straat in het verkeerssysteem is en of er veel parkeerdruk is. Daar kun je je afspraken op afstemmen. Dat moet verbeteren. Wij moeten aan het eind vaststellen of mensen zich eraan gehouden hebben. Het verkeersbesluit zelf maakt het erg formeel en maakt de doorlooptijden langer. Het proces van samen komen tot het beste compromis wordt erdoor doorkruist. Dat is bijvoorbeeld goed gelopen met de huisarts in de Nieuwe Koekoekstraat.

De heer **TE RONDE** (D66): De wethouder zegt dat er 450 besluiten zijn en dat er één fte is. In die 450 besluiten zitten wel verschillen. Zij noemde als voorbeeld de Tour de France. Helaas duurde die maar kort. Zo'n leefstraat duurt echter soms wel zeven weken. Er is ook een verschil qua impact voor de mensen. Het is anders als je je auto één dagje ergens anders neer moet zetten. Kan de wethouder daarop reageren?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): In die 450 besluiten zit voor de duidelijkheid niet de Tour de France. Die 450 besluiten verlenen wij wel en die zijn vaak langer dan vier maanden. Natuurlijk heb je daarbuiten allerlei varianten. Van de Tour de France kun je zeggen dat de stad daarvan meer overhoop lag dan van een leefstraat in de Kersstraat. Dat kan ik objectief vaststellen. De Parade duurt bijvoorbeeld ook twee weken. Dat zijn dus best forse evenementen. Dit zijn juist straatjes waar het makkelijk kan. Het klopt echter dat je ongelijksoortige gevallen hebt.

De heer **EGGERMONT** (SP): De wethouder bespreekt het maken van een bezwaar alsof iemand een vetorecht krijgt. Dat lijkt mij enigszins onzinnig, want een bezwaar kan ook worden afgewezen.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik sprak over de duiding die de heer Van Schie eraan gaf. Hij zei dat, als niemand reageert, het goed is. Daaruit concludeer ik dat als één persoon reageert, het blijkbaar niet goed is en iemand dus een vetorecht heeft.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Daarmee maakt de wethouder een beetje een karikatuur van dat verhaal. Ik durf wel een slag te slaan naar het aantal verkeersbesluiten van de 450 die zij nu neemt waartegen bezwaar, beroep of hoger beroep wordt ingediend. Dat zal op één hand te tellen zijn. Het is dus geenszins bedoeld als een vetorecht. Omgekeerd is het wel zo: als niemand bezwaar maakt, is er blijkbaar draagvlak. Uiteindelijk moet je kunnen wegen hoe je dat bezwaar duidt en dat is in een bezwaarprocedure geborgd, juist ook met de mogelijkheid voor beroep. Dat vinden wij qua rechtszekerheid heel belangrijk en het versterkt de dialoog.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Het is uiteindelijk aan de raad om over moties te stemmen. Dat laat ik aan de raad, maar ik kijk daar wel anders tegenaan. Voor zo'n tijdelijke situatie geloof ik veel meer in het gesprek. Ik vind wel dat wij aan de voorkant betere afspraken met initiatiefnemers moeten maken over hoe zij hun steun verwerven en hoe wij dat aan het eind van de procedure gaan vaststellen. Ik vind een vertaling naar een verkeersbesluit, dat zwart-wit is – je bent voor of tegen en je kunt niet meer in gesprek – een verarming van het proces.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): De heer Van Schie zegt: als niemand bezwaar maakt, is er dus draagvlak. Dat lijkt mij nu een karikatuur. De bedoeling van een leefstraat is dat je met elkaar in dialoog gaat. Dit soort juridisering haalt dat totaal onderuit en zet mensen juist tegenover elkaar.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Zowel mevrouw Paardekooper als de wethouder probeert iets in een frame te drukken wat niet het geval is. Alsof er, zodra je ergens een besluit over neemt, geen gesprek meer mogelijk is. Wat een onzin! Natuurlijk is een gesprek mogelijk en dat moet je ook voeren. Het punt is alleen dat een gesprek zonder escalatiemiddel vaak een vervelend gesprek wordt.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik denk dat ik aan dit onderdeel niets meer toe te voegen heb. Ik ga door met de overige vragen en moties.

De heer Van Schie heeft gevraagd of de APV geldt. Natuurlijk geldt de APV.

Voorts is een aantal vragen gesteld over de Koekoekstraat en de Nieuwe Koekoekstraat. In onze beleving is het geen doorgaande weg. Dat is een verkeerssterm. Ik weet dat mensen dat anders voelen, maar qua rol in het verkeerssysteem is dat geen doorgaande weg. Dat argument was dus aan sich niet voldoende om af te wijzen. De Koekoekstraat heeft een verzoek ingediend op 19 mei 2017, een dag na de deadline. Het is de vraag hoe je als overheid met dit soort dingen wilt omgaan. Wij krijgen als wethouders ook wel eens het verwijt dat het allemaal zo digitaal moet. Je probeert samen aan een samenleving te werken en daar hoort bij dat je op 19 mei, een dag na de deadline, iets toch in behandeling neemt.

De heer Te Ronde heeft gevraagd of de communicatie tekort is geschoten. Wij kunnen in ieder geval achteraf constateren dat het eindresultaat niet heel erg prettig was. In de brief heb ik het dilemma geschetst dat er, zolang je in gesprek bent, niet zo makkelijk definitieve communicatie op grote schaal kan plaatsvinden. Wij moeten nadenken over hoe wij dat kunnen verbeteren, want dat houdt elkaar een beetje in de houdgreep. Dat werkt niet, dus daar moeten we een oplossing voor verzinnen.

Er is gevraagd of het klopt dat oorspronkelijk alleen twee parkeerplaatsen werden opgeheven. Ik heb alleen een uitgebreider plan gezien. Ik ken het denk- of ontwikkelproces niet. Het zal misschien verschillende vormen hebben aangenomen. Dat durf ik niet te zeggen.

De heer Te Ronde vraagt hoe wij de sfeer gaan verbeteren. Ik vrees dat er een grens zit aan mijn toverstokje. Ik weet niet of ik dat zo maar kan. Ik merk wel dat er vanuit verschillende hoeken wordt gezegd dat men in gesprek wil over de verkeerssituatie in de Vogelenbuurt. Ik kan mij voorstellen dat wij een vorm zoeken om af te tasten of dat kan. Ik wil de feestvreugde wel een beetje temperen, omdat ik weet dat er al heel veel over de circulatie in die buurt is gesproken. Je moet constateren dat die buurt gebouwd is in een tijd met weinig of geen auto's. Nu zijn die auto's er wel. De Koekoekstraat is aan het begin echt extreem smal voor vrachtwagens en auto's. De mensen hebben daar last van. De huizen staan te trillen. Of wij daar echter makkelijk andere oplossingen kunnen vinden, weet ik niet. Ik hoor van verschillende kanten dat mensen er graag over in gesprek willen en kan mij dus voorstellen dat wij een vorm vinden om af te tasten of daar perspectief in zit.

Dan kom ik bij de opmerkingen over de voorwaarden. De heer Van Schie stelt voor om voorwaarde 9 te laten vallen. Ik raad hem juist aan om dat niet te doen. Dit is bij uitstek het punt waar de heer Van Schie voor moet zijn, want dit is het mobiliteitsplan voor de situatie tijdens de leefstraat, waarmee je afspraken maakt over parkeerplekken die wij geregeld hebben in de Parkeergarage De Grifthoek of andere oplossingen. Dat is voor het soepel functioneren van zo'n leefstraat juist belangrijk.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): In de aanloop naar het proces ben ik dat met de wethouder eens. Bij sommige initiatiefnemers bestaat echter blijkbaar het beeld dat men het gaat aangrijpen om te stimuleren dat mensen hun auto wegdoen en een deelauto nemen of gaan fietsen. Die invloed vinden wij onnodig in het gesprek.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ja, dat kan. Wij hebben ook het nevensdoel om het gesprek op gang te brengen over hoe men met de ruimte in de straat wil omgaan. Dat lijkt mij niet verkeerd en dat mogen mensen doen.

De heer Te Ronde heeft gevraagd of het punt van het draagvlak goed is geformuleerd in de negen randvoorwaarden. Wij hebben in onze brief al gezegd dat wij dat moeten verbeteren en betere afspraken moeten maken case by case met de initiatiefnemer, zodat die weet waar hij aan toe is. Aan het eind kunnen wij dan vaststellen of het gelukt is.

Tot slot kom ik bij de moties. Motie 118 kan technisch wel, maar ik wil de motie ontraden. Het debat daarover is duidelijk geweest. Motie 119 gaat over randvoorwaarde 9. Het lijkt mij juist verstandig om afspraken te maken over hoe je omgaat met mobiliteit en parkeren tijdens de leefstraat.

De heer **EGGERMONT** (SP): Het is een voorwaarde, dus dan is het volgens mij dat het moet en niet dat het mag. Klopt dat?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ja, als het een voorwaarde is, klopt het. In motie 120 heeft de heer Te Ronde concreet uitgeschreven wat wij zelf ook ter nadere uitwerking in onze brief hebben opgenomen. We krijgen daar nu een deadline voor, december 2017. Ik zeg graag toe dat wij dit verder ontwerpen en er vorm aan geven.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Twee vragen van mij zijn niet beantwoord, namelijk die over aansprakelijkheden en verzekeringen.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Mensen zijn als het goed is zelf verzekerd en ze zijn ook aansprakelijk.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Wie zijn "ze"? Er is geen vereniging of rechtspersoon. Als voorbeeld noem ik buurman A die met buurman B iets in elkaar timmert met het geld van buurman C en het voor de deur van buurman D neerzet. Het kind van buurman E valt en breekt een been. Wie is er aansprakelijk?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Laat ik voor alle zekerheid daarop terugkomen in mijn tweede termijn.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie is enthousiast over het concept leefstraten. Ik heb vorig jaar zelf in de Duifstraat gemerkt hoe bewoners elkaar ontmoetten en samen activiteiten op touw zetten om kinderen gewoon op straat te laten spelen. Het karakter van de straat verandert als er geen auto's doorheen rijden. Ook in de Concordiastraat was de leefstraat een succes. Zelf heb ik overigens het voorrecht om in een soort permanente leefstraat te mogen wonen, zonder autoverkeer op straat. Volgens mij is dat allemaal juridisch verankerd. Ik kan het iedereen aanraden, maar kan mij voorstellen dat lang niet iedereen in onze stad in die gelegenheid is.

De aanleiding voor dit debat is de reuring rond het initiatief in de Koekoekstraat en de Nieuwe Koekoekstraat. Hoe je er inhoudelijk ook over denkt, in het proces is van alles mis gegaan, met als gevolg boze tegenstanders en teleurgestelde initiatiefnemers, nu de wethouder inmiddels heeft besloten om beide initiatieven af te keuren. Ons verbaast vooral het tijdpad. Het college neemt deze week een besluit over een initiatief dat al aanstaand weekend had moeten beginnen. Waarom zo laat? Ook was het voor belanghebbenden onduidelijk bij wie zij moesten zijn met hun bezwaren en vragen. De gemeente laat, zo begrijpen wij uit de raadsinformatiebijeenkomst, wel erg veel over aan de initiatiefnemers: het maken van een plan voor de verkeerscirculatie, informatievoorziening aan medebewoners et cetera. Waarom heeft het college in dit specifieke geval na de klachten hierover niet eerder de regie genomen?

De wethouder sprak over maatschappijvisies. De heer Van Schie pleitte in zijn bijdrage voor een sterkere rol van de overheid. Ik hoop dat wij de VVD-fractie vaker op ons pad vinden. Wij vinden dat je initiatieven natuurlijk moet aanmoedigen, bevorderen en stimuleren, maar dat de gemeente uiteindelijk het besluit moet nemen of iets doorgaat en onder welke voorwaarden. Een aantal basale zaken die nu aan de bewoners worden overgelaten, zou de gemeente zelf ter hand moeten nemen. Daarom – weliswaar met een andere aanliegroute dan de heer Van Schie – kom ik ten aanzien van het verkeersbesluit uit op zijn conclusie. Het lijkt ons zinnig om een verkeersbesluit te nemen, niet alleen voor de mensen die bezwaar hebben, maar juist voor de initiatiefnemers, omdat het tijdig duidelijkheid biedt aan alle betrokkenen. Dat lijkt ons het voordeel. Ik ben blij te horen dat er geen precedentwerking is, zodat je, zoals de motie vraagt, alleen voor de leefstraten een verkeersbesluit kunt nemen.

In de brieven van de wethouder was er sprake van nieuwe aanvragen in de Concordiastraat en de Kersstraat. Ik heb niets gelezen over besluiten daarover. Zijn die besluiten al genomen en kunnen die projecten doorgang vinden?

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Voorzitter! Leefstraten: in de zomer, als het leven toch wat meer ontspannen is en als veel mensen met de auto op vakantie zijn en er dus ruimte is, een stuk straat afsluiten om een speelplek van te maken. Waar kinderen veilig kunnen spelen en ouders elkaar ontmoeten onder het genot van een kopje koffie of glaasje wijn. De aanloop naar een leefstraat en de dialoog met de buurt om draagvlak te verwerven en oplossingen te zoeken voor mobiliteit brengen tegelijkertijd een discussie op gang over de vraag hoe wij überhaupt omgaan met de openbare ruimte, met mobiliteit en hoe dat duurzamer kan. Die discussie is nodig, want wij bouwen steeds dichter op elkaar en steeds minder mensen hebben bij hun woning een buitenruimte. Wij hebben de openbare ruimte dus steeds meer nodig als ontmoetingsruimte en om te ontspannen. Leefstraten laten zien hoe dat kan.

Er is al veel gezegd over het experiment leefstraat. Ik hoor brede steun voor het fenomeen an sich, maar wel opmerkingen over de procedures. Die hebben wij ook. Wij zouden graag willen dat de aanvraag voor een leefstraat wat vroeger sluit. Het kost immers veel organisatie. Wij zouden ook graag zien dat er meer steun wordt geboden aan initiatiefnemers voor de communicatie die nodig is om draagvlak te

verwerven, plannen aan te passen om aan bezwaren tegemoet te komen en de discussie te voeren over mobiliteit. De wethouder is daar in haar brief op ingegaan. Wij zien uit naar de uitwerking van de voorstellen.

Het zal geen verbazing wekken dat wij de VVD-motie over de verkeersbesluiten niet zullen steunen. Niet alleen vanwege het feit dat er voldoende jurisprudentie om dat niet te hoeven doen of om het feit dat het consequenties kan hebben voor evenementen. Het gaat totaal in tegen het idee van een leefstraat. Die is immers bedoeld om een discussie op gang te brengen over hoe wij omgaan met mobiliteit, zoals ik net al zei. Het hele idee van draagvlak zoeken, vergt dialoog over juist dat onderwerp. Juridisering gaat daar dwars tegenin.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Ik hoorde de GroenLinks-fractie afgelopen dinsdag bij de discussie over evenementen juist roepen dat de inspraak op orde moest zijn, dat het op tijd bekend moest worden gemaakt en dat er daarvoor waarborgen moesten zijn. Mensen moesten, ook als ze het niet eens waren, hun zegje konden doen. Blijkbaar geldt dat alleen voor dingen die de GroenLinks-fractie niet leuk vindt, zoals evenementen. Voor dingen zoals leefstraten, die de GroenLinks-fractie wel leuk vindt, hoeft het niet. Dat is toch een gekke tegenstrijdigheid.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Juist bij evenementen zie ik de organisatoren niet dit soort discussies over draagvlak voeren. Bij een leefstraat zie je dat juist wel. Dat is het idee van een leefstraat. Juridisering gaat dwars tegen het zoeken naar draagvlak in.

De heer **EGGERMONT** (SP): Ik ben benieuwd hoe de GroenLinks-fractie denkt over het argument dat de heer Post inbracht. Zij zet het neer als juridisering, maar het geeft de initiatiefnemers ook meer zekerheid.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Die zekerheid kan natuurlijk ook verkregen worden door het feit dat je langdurig in dialoog bent met mensen en bezig bent om je voorstel zodanig aan te passen dat je aan alle bezwaren tegemoet kunt komen. Dan heb je ook zekerheid en op een betere manier dan wanneer je moet wachten op een beroep dat boven je hoofd kan hangen.

Dan kom ik bij mijn punt: je wilt geen bezwaar en beroep en mensen die op die manier de vingers in de oren stoppen. Je wilt juist dialoog, een gesprek en creatieve oplossingen. Daarom heb ik de motie van D66, die zojuist door de heer Te Ronde is toegelicht, enthousiast omarmd.

Dan ons meest principiële bezwaar tegen de motie van de VVD-fractie. De hele collegeperiode staat in het teken van "Utrecht maken we samen". De hele collegeperiode zijn wij bezig om initiatieven van mensen makkelijk en mogelijk te maken, om regels zo te buigen dat het kan, om overal in de hele organisatie de "ja en-houding" door te voeren. Daar zijn wij nu drie jaar hard mee bezig. Zouden we dat dan hier bij de initiatieven voor de leefstraten niet doen? Dat vinden wij ingaan tegen alles waar dit college voor staat.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Mevrouw Paardekooper doet het nu voorkomen alsof je met een verkeersbesluit geen "ja en-houding" hebt. Dat is natuurlijk onzin. In principe willen wij dingen faciliteren, maar er moet ook, als er rechtsgevolgen zijn, een escalatieniveau zijn. Als dat steeds de gemeenteraad is, worden wij daar niet vrolijk van. Dat het nemen van een besluit over iets waar je een besluit over moet nemen tegenstrijdig zou zijn met "Utrecht maken we samen" bestrijd ik ten stelligste.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Op een heleboel andere punten vind ik de VVD-fractie aan mijn zijde als ik pleit voor minder regels en voor flexibilisering. Ik hoop op dit punt ook.

De heer **EGGERMONT** (SP): Is de GroenLinks-fractie het ermee eens dat er een verschil is tussen flexibiliteit en minder regels en het overleiden van rechtszekerheid?

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Dat ben ik met de heer Eggermont eens, maar de brief van de wethouder geeft genoeg antwoord daarop. Het is niet noodzakelijk om een verkeersbesluit te nemen. Daar is jurisprudentie over. De rechtszekerheid is dus voldoende gewaarborgd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Denkt u allen aan uw spreektijd? Het is het eerste onderwerp en wij doen er al anderhalf uur over. Ik ga er graag langer over door, want ik vind het heel fijn dat wij zo'n levendig debat hebben, maar denkt u aan uw tijd!

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik ga afronden. Eigenlijk, zo zeiden de indieners van de petitie tegen de Koekoekstraat en de Nieuwe Koekoekstraat dinsdagavond, moet er meer bekendheid worden gegeven aan het fenomeen leefstraat, zodat meer mensen er een kunnen aanvragen. Dat zeiden ze letterlijk. Nu kom je er alleen achter als iemand je toevallig een tip geeft. Ik verzoek de wethouder daarom om zo snel mogelijk te beginnen met meer bekendheid te geven aan het fenomeen leefstraten en initiatiefnemers te steunen bij het aanvragen, draagvlak creëren en organiseren van leefstraten.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Bij de behandeling van de voorjaarsnota hebben wij de motie "Leefstraten actief uitdragen" ingediend. Die is overgenomen door het college. Is de GroenLinks-fractie nu niet blij dat de raad op dit moment invulling aan het geven is aan het dictum van die motie?

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ja, absoluut. Daar heeft de heer Bos gelijk in. De leefstraten zijn nog nooit zo veel in de bekendheid geweest.

De **VOORZITTER**: Ik zie geen andere fracties die het woord wensen in eerste termijn. Dan gaan wij over naar de tweede termijn. Dat is een beetje ongebruikelijk, maar dit zijn de spelregels. Als u die wilt veranderen, kan dat.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik merk een tegenstrijdigheid in de bijdrage van de GroenLinks-fractie en de reactie van de wethouder over hoe je omgaat met mensen die iets willen en hoe je zorgvuldig borgt dat andere mensen daarop kunnen reageren. De wethouder heeft veel onduidelijkheid laten bestaan over haar eigen regels en heeft zich blijkbaar ook niet gehouden aan de indieningstermijn, ook al is het maar een dag. Zij heeft er ook niet naar gestreefd om dat actief te communiceren en te zorgen dat die onduidelijkheid weggenomen werd. Ik ben benieuwd naar de definitie van een ontsluitingsstraat. In de regels staat "een drukke (doorgaande) ontsluitingsstraat". Ik neem aan dat daar een lijstje van is. Het lijkt mij handig om dat limitatief op de website erbij te zetten. Als men in die straten woont, mag het niet. Ik ben benieuwd of de wethouder dat lijstje op korte termijn kan produceren, als dat zo duidelijk is.

Tot slot de vraag over de Kersstraat en de Concordiastraat. Als de motie wordt aangenomen, is de wethouder dan van plan om ook voor die straten een verkeersbesluit te nemen?

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! In de interruptie op de inbreng van de D66-fractie heb ik gevraagd wat D66 wilde. Toen is gezegd dat men eerst naar het antwoord van de wethouder wilde luisteren en dat men daarna zou zeggen wat men wil. Ik ben dus benieuwd wat de D66-fractie uiteindelijk wil.

De heer **TE RONDE** (D66): De wethouder heeft aanvullend inzicht gegeven over het feit dat er jurisprudentie is en dat het niet hoeft. Ik vind het belangrijk om alles goed aan de voorkant te regelen met het draagvlak. Ik ben blij dat de wethouder de motie ruimhartig overneemt. Als je het goed regelt, is het nemen van een verkeersbesluit een zwaar middel dat niet nodig is.

De heer **EGGERMONT** (SP): Dat betekent dat je mensen de rechtszekerheid ontnemt. Het gaat niet over een periode van twee weken, maar vaak over zes of zeven weken. Lokaal zijn in die straat de gevolgen groot. Is het dan niet handiger om een verkeersbesluit te willen nemen? Anders krijg je te snel twee groepen tegenover elkaar in een buurt.

De heer **TE RONDE** (D66): Nee, dat willen wij niet. Als je dat draagvlak van tevoren echt goed regelt, heb je ze juist aan elkaars zijde. Dan is dit een stap te ver.

Ik ben blij dat de wethouder de motie voor het creëren van draagvlak ruim overneemt, want daar zit de essentie van het geheel. Laten wij ervan uitgaan dat wij hier volgend jaar niet weer hoeven te zitten. Ik zie dat plan graag tegemoet, liefst voor het eind van het jaar.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Er zijn vragen gesteld over de Kersstraat en de Concordiastraat. De heer Post vraagt hoe het zit met de besluiten. Die zijn genomen. Dat heb ik in de brief van maandag vermeld. Daarna zijn er ook wijkberichten uitgegaan. Daarmee wordt het besluit en de afweging van de gemeente zichtbaar voor deze straten. Mocht de raad per se willen dat er met terugwerkende kracht een verkeersbesluit wordt genomen, dan betekent het dat er daar geen leefstraten

zijn deze zomer, want het duurt altijd zes weken voordat je mag beginnen. Dan is de zomer voorbij.

De heer Post heeft gevraagd waarom het zo lang heeft geduurd. Wij hadden een mooie planning uitgeschreven, maar de initiatiefnemers bleken in de praktijk meer tijd nodig te hebben. Dat had natuurlijk alles te maken met het gesprek in de buurt. In die zin is dat misschien een goed teken.

Ik wil voor de duidelijkheid nog even reageren op een punt waarover geen vraag is gesteld, maar dat wel gewisseld is. Ook zonder verkeersbesluit is er een escalatiemogelijkheid. Het is alleen wel de escalatiemogelijkheid die niet de meest te verkiezen vorm is, namelijk dat je altijd naar de rechter kunt. Ook zonder verkeersbesluit kun je naar de civiele rechter en een kort geding aanspannen. Daar is altijd een platform voor.

De GroenLinks-fractie heeft gevraagd of ik meer bekendheid kan geven. Wij gaan ons bezinnen op een aantal zaken, zoals de procedure en het draagvlak waar de D66-fractie om heeft gevraagd. Er is van alles gebeurd dit jaar. Wij nemen dit aandachtspunt daarin mee.

De heer Van Waveren heeft gevraagd hoe het met de ontsluitende straat zit. Je hebt categorieën. De Koekoekstraat wordt gezien als een erftoegangsweg. Dat is voor verkeerskundigen redelijk digitaal. Ik snap heel goed dat het anders is dan de beleving van de mensen op straat, maar het verkeerskundigendiscours is daarin redelijk helder.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Mijn vraag was: als het dan zo helder is, kunnen wij dan een lijstje van de wethouder krijgen op korte termijn?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Dat moet ik even nagaan. Ik denk wel dat de raad zich moet afvragen hoe licht of zwaar je dit moet maken. Leefstraten zijn bedoeld als experimenten in de zomer van mensen onderling. Als ik dit debat zo hoor, dreigt het bijna een topzware procedure te worden. Het is de vraag of je dat moet willen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Laten wij het positief formuleren. Wij proberen het voor bewoners juist makkelijker te maken om te weten waar en hoe ze kunnen aanvragen en aan welke voorwaarden ze moeten voldoen. De wethouder zegt dat het allemaal digitaal is en dat verkeerskundigen weten welke straat wat is. Wat is dan makkelijker dan het op de site erbij te zetten en te zeggen: in deze straten kan het niet en in deze straten kan het wel? Blijkbaar is het een digitaal criterium.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik zal dit als leerpunt meenemen voor volgend jaar. Bij de Koekoekstraat is deze afweging gemaakt. Ik snap heel goed dat mensen het anders voelen dan de verkeerskundige taxatie is.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Een laatste keer. Ik vraag de harde toezegging of wij dat lijstje snel zichtbaar kunnen krijgen. Wat is daar nu zo moeilijk aan als de wethouder zegt dat het zo duidelijk is?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Wij hebben heel veel straten in Utrecht en het is de vraag waaraan wij de energie van mijn ambtenaren aan besteden als wij op korte termijn een willekeurige lijst op moeten leveren. Ik weet gewoon niet wat je dan krijgt. Het zou wel eens heel veel werk kunnen zijn, terwijl wij het criterium voor volgend jaar kunnen verhelderen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Ik heb twee onbeantwoorde vragen uit de eerste termijn.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Vergeet ik nu weer de aansprakelijkheid? Ik heb geantwoord dat mensen verzekerd zijn. Als er een incident is, zullen verzekeringsmaatschappijen onderling nagaan waar de aansprakelijkheid ligt. De initiatiefnemers nemen het initiatief meestal in gezamenlijkheid en kunnen er ook voor kiezen om zich speciaal daarvoor te verzekeren. De heer Van Schie gaf als voorbeeld een ongeluk op een glijbaan. Mensen kunnen ook nu, zonder leefstraat, spullen mee naar buiten slepen. Daarmee wordt de gemeente niet zo maar verantwoordelijk en aansprakelijk voor alles wat mensen naar buiten slepen. De casuïstiek zal beoordeeld moeten worden, maar als bewoners daar zelf iets neerzetten, is de gemeente daar niet automatisch aansprakelijk voor.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Dan toch een verhelderende vraag. De wethouder zegt dat de APV van toepassing is. Op grond van de APV zijn eerder speeltoestellen van bewoners in de openbare ruimte verwijderd. Ik zou niet weten waarom dat nu anders is. Ik zou daarvan graag een nadere duiding willen voor volgend jaar, zodat wij dat echt weten. Volgens mij is dit niet de praktijk.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij komen nu bij de besluitvorming.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Ik zou graag vijf minuten schorsen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Maakt u er maar vijftien minuten van.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan de heer Van Schie.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Wij zien graag dat alle door ons ingediende moties in stemming worden gebracht.

De heer **TE RONDE** (D66): Voorzitter! Wij kunnen motie 120 intrekken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 120 is ingetrokken.

Aan de orde is de stemming over motie 118 (Leefstraat alleen met verkeersbesluit).

De heer **TE RONDE** (D66): Voorzitter! Wij hebben de wethouder goed gehoord. Wij zijn tegen verzwaring van juridische processen over een mooi initiatief. De wethouder heeft gezegd gebruik te zullen maken van onze motie inzake draagvlak. Daarom gaan wij ervan uit dat er voldoende borging is voor een goed proces en een goede dialoog. Mocht dit in de toekomst nodig blijken, zullen wij ons opnieuw beraden, maar op dit moment geven wij geen steun aan de motie.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ook wij hebben goed naar de wethouder geluisterd. Wij vinden het nemen van een verkeersbesluit over de leefstraten een te zwaar middel. Daarom stemmen wij tegen de motie.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik kan mij aansluiten bij de woorden van de D66-fractie. Het is belangrijk dat de "ja en-houding" vooral voortgang vindt. Wij zullen tegen de motie stemmen.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Wij kunnen ons aansluiten bij voorgaande stemverklaringen.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! Ook wij kunnen ons aansluiten bij de eerdere stemverklaringen. Een verkeersbesluit vinden wij een te zwaar middel voor dit concept.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Er ligt een kristalhelder extern juridisch advies en er ligt een petitie van de bewoners waarin wordt opgeroepen om dit te doen. Wij zullen uiteraard voor onze eigen motie stemmen.

Motie 118 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, PvdA, VVD, SP en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 119 (Geen moraalgesprek bij leefstraatinitiatief).

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! De wethouder heeft duidelijk gemaakt dat het een "moeten" is en geen "mogen". Het is best nuttig dat er over mobiliteit wordt gesproken, maar dat hoeft niet per se een voorwaarde te zijn voordat je een dergelijk initiatief kunt nemen. Om die reden zullen wij voor de motie stemmen.

De heer **TE RONDE** (D66): Voorzitter! Wij begrijpen dat randvoorwaarde 9 tot verwarring kan leiden. Wij vinden het belangrijk dat een leefstraat ook een plan heeft inzake mobiliteit, maar tegelijkertijd vinden wij de verplichting om het gesprek daarover aan te gaan, te ver gaan. Wij stemmen toch tegen de motie.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Voorzitter! Wij vinden het aangaan van een dergelijk gesprek een onderdeel van het concept leefstraten. Daarom zullen wij tegen de motie stemmen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Eigenlijk maakt het niet zo veel uit wat wij over de motie besluiten, want wij gaan er in het najaar nog over spreken en naar nieuwe voorwaarden kijken. Voor dit jaar is het al een gelopen race. Wij zullen de motie toch steunen, in de gedachte dat wij in het najaar kritisch zullen bekijken hoe wij het voor volgend jaar gaan formuleren. Zoals het nu in het voorstel is opgenomen, gaat het ons te ver.

Motie 119 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, VVD en SP ervoor stemmen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Hiermee zijn wij gekomen aan het eind van dit spoeddebat. Met het oog op de rest van de agenda wijs ik alle fracties er nogmaals op om hun spreektijd in de gaten te houden.

9. Tarievenbeleid sportaccommodaties Utrecht.

De heer **BAKKER** (D66): Voorzitter! Anderhalf jaar overleggen en onderhandelen, mails, telefoontjes, nog meer mails, een petitie, krantenartikelen, een raadsinformatiebijeenkomst, twee commissievergaderingen, het moge duidelijk zijn: het nieuwe tarievenbeleid heeft veel stof doen opwaaien. Niet in de laatste plaats omdat het proces en de informatievoorziening echt beter hadden gekund. Onduidelijkheid over cijfers en effecten hebben niet alleen in deze raad, maar ook bij sportclubs tot onduidelijkheid geleid en zelfs tot frustratie. Hierbij doe ik een heldere oproep aan de wethouder om hiervan te leren en dit niet nog een keer zo te organiseren.

D66 heeft zich kritisch opgesteld over dit nieuwe tarievenbeleid. Dit was nodig om een goede afweging te maken. We hebben de afgelopen weken met veel clubs en sporters gesproken, ook die meer gaan betalen, en geluisterd naar alle argumenten voor en tegen. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat dit voorstel een stap in de goede richting is en zullen het nieuwe tarievenbeleid daarom steunen. Graag licht ik toe waarom.

Ten eerste wordt het beleid hiermee eerlijker en transparanter. Er wordt een einde gemaakt aan niet uitlegbare afspraken. Er waren speciale tarieven voor clubs die niet meer uit te leggen zijn en niet meer te herleiden zijn. Situaties die zo veranderd zijn dat een korting niet meer terecht is komen hiermee tot een einde. Of je nu bij de ene of de andere club hockeyt, voetbalt of handbalt, het accommodatietarief moet binnen die sporten niet verschillen en voor iedereen duidelijk zijn. Ook zal er in het nieuwe beleid naar gebruik betaald worden. Dat is een uitgangspunt waar wij achterstaan en met ons de sportwereld. Ten tweede zijn de tarieven voor binnen- en buitensport iets naar elkaar toe gebracht. Het beeld dat binnen- en buitensport hiermee even duur worden of dat hiermee alle contributies in de stad gelijkgetrokken worden klopt niet. Ik heb partijen in de raad gehoord die dit misschien als droom hebben. D66 hoort daar in ieder geval niet bij. Ten slotte daalt het tarief voor de daluren. Daar zijn we blij mee. Juist op de momenten dat velden en hallen nu leeg staan, tussen einde schooltijd en begin etenstijd, kunnen meer Utrechters sporten. Omdat de daling van het dalurentarief nu nog niet zo fors is als gevolg van het gezochte compromis en we ook nog op zoek zijn naar nieuwe vormen om deze uren te vullen, dienen we hiervoor een motie in.

"Motie 121

Proef met daluren

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het tarievenbeleid sportaccommodaties,
Constaterende dat:

- Het in onze groeiende stad noodzakelijk is de komende jaren sportaccommodaties beter te benutten;
- Er vanaf najaar 2015 tot voorjaar 2017 een intensief proces heeft plaatsgevonden dat heeft uitgemond in het nieuwe sporttarievenbeleid;

Overwegende dat:

- De 'daluren' op dit moment niet goed bezet worden en daarmee een mogelijkheid bieden aan nieuwe initiatieven van sportclubs, maatschappelijke en commerciële organisaties om meer

Utrechters aan het sporten te krijgen op basis van bestaande en nieuwe exploitatievormen van de accommodaties;

- Het dalurentarief per 1 augustus 2017 in het nieuwe tarievenbeleid in beperkte mate daalt;
- De effecten in het gebruik door een daling van het tarief in de daluren onbekend zijn en er momenteel op de niet-gebruikte daluren sowieso geen inkomsten zijn voor de gemeente;
- Met gebruikers gezocht moet worden naar (nieuwe) exploitatievormen voor deze sportaccommodaties ten tijde van de daluren;
- Het nieuwe tarievenbeleid vanaf de start gemonitord en na twee jaar geëvalueerd wordt, wat inzicht zal geven in de effecten, en wat goed en minder goed werkt;

Draagt het college op om:

- Per 1 augustus 2017 een proef van twee jaar uit te voeren door op minimaal 5 geschikte accommodaties het dalurentarief nog verder te verlagen;
- Te monitoren wat de effecten in het gebruik zijn als gevolg van de proef;
- De raad over de uitkomsten en het mogelijke vervolg van de proef medio 2019 te informeren, gelijktijdig met de evaluatie van het tarievenbeleid;

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Koelmans, mevrouw Metaal-Froon, de heer Van Ooijen, mevrouw Tielen, de heer De Vries en mijzelf.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Ik heb twee vragen aan de heer Bakker. De eerste gaat over de dekking. Hij wil de daluren verruimen. Dat kost geld. Waar haalt hij dat geld vandaan? Daarnaast wordt er in dit raadsvoorstel al rekening gehouden met een dalurenkorting en het verruimen van de tijden. Is het dan niet verstandiger om eerst na te gaan wat de effecten daarvan zijn en of het werkt of niet, voor er een voorstel wordt gedaan om de komende twee jaar een proef te doen?

De heer **BAKKER** (D66): Aan de daluren die nu niet in gebruik zijn wordt niets verdiend. Zo zit het. Als er niet op een veld wordt gesport, komen daar ook geen inkomsten op binnen. Als je in een kleine context, minimaal vijf accommodaties, dat dalurentarief nog iets lager maakt, kun je bekijken wat daar gaat gebeuren. Wordt er een bepaald vlieg wiel gegenereerd? Dat punt wil ik maken. Door het dalurentarief in een proef iets verder te verlagen, kan bekeken worden wat het gevolg is. Het is vooral interessant om te bekijken of men nieuwe vormen vindt om te gaan sporten, bijvoorbeeld sport voor ouderen.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Ik ben niet principieel tegen dit voorstel, maar er zit wel een grote fout in de redenering. De heer Bakker zegt: nu wordt er niet gesport, dus wordt er niets verdiend. Hij gaat er daarbij van uit dat er extra gesport gaat worden in die daluren en dat er geen verschuiving plaatsvindt van piek naar daluur. Ook die beweging zou deels bewerkstelligd kunnen worden.

De heer **BAKKER** (D66): Ik denk dat het mooie van deze motie juist is dat er in een kleine proef bekeken kan worden of er nieuwe sporters en nieuwe sportvormen komen als het dalurentarief iets verlaagd wordt. De wethouder heeft er ook een paar keer over gesproken of men op deze manier meer Utrechters kan laten bewegen. Ik ben voor de verschuiving van piek naar dal niet zo bang. Ik weet dat de accommodaties op veel vlakken al onder druk staan. Misschien is het wel helemaal niet zo erg als ze een beetje ruimte krijgen in de piek.

We zijn kritisch geweest op het gebrek aan monitoring en evaluatie in de plannen. We zien de memo die de wethouder hierover vorige week met de commissie deelde dan ook als positief. We hebben hierover net een memo van het Mulier Instituut van de wethouder gekregen. Dat gebeurde niet helemaal twee voor twaalf, maar volgens mij om vier over twaalf. We gaan een nulmeting doen. Er is bekeken wat de effecten zijn van de tariefstijgingen en -dalingen in sommige gebieden. Kortom, we monitoren en houden de vinger aan de pols. Wat werkt goed en wat moet beter? Medio 2019 krijgen we van de wethouder een evaluatie. Zo nodig, kunnen we dan al het tarievenbeleid bijstellen. Hiermee is het, voor ons in ieder geval, niet klaar. Een van de doelstellingen die we onvoldoende terugzien in dit voorstel, is de visie en de aanpak van de wethouder om accommodaties beter te benutten. We hebben meer nodig van de wethouder dan dat het vanzelf wel gaat gebeuren. Daarom dien ik de volgende motie in.

"Motie 122

Beter benutten sportaccommodaties

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het tarievenbeleid sportaccommodaties,

Constaterende dat:

- Het in onze groeiende stad noodzakelijk is de komende jaren sportaccommodaties — met name voor de veldsporten — beter en efficiënter te benutten;
- Er vanaf najaar 2015 tot voorjaar 2017 een intensief proces heeft plaatsgevonden waarvan de doelstellingen gedeeld worden en dat heeft uitgemondd in het nieuwe sporttarievenbeleid;
- Het doel, conform de Sportnota, is om meer Utrechters aan het sporten te krijgen;
- Er vanaf najaar 2015 tot voorjaar 2017 een intensief proces heeft plaatsgevonden dat heeft uitgemondd in het nieuwe sporttarievenbeleid;

Overwegende dat:

- Er behoefte bestaat aan een Utrechts sportaccommodatiebeleid dat het beter en efficiënter benutten van sportaccommodaties stimuleert;
- Het nieuwe tarievenbeleid niet ingaat hoe sportaccommodaties beter en efficiënter te benutten;
- De leidraad zelfbeheer sportaccommodaties pas in het najaar van 2017 verschijnt;
- Veel (sport)partijen hebben aangegeven werk te willen maken van optimaal gebruik van accommodaties, waarbij de kennis en ervaring van vitale sportverenigingen zeer waardevol is;
- Het proces om tot het nieuwe tarievenbeleid te komen aangetoond heeft dat het inzichtelijk maken van de kosten per accommodatie complex is en de gemeentelijke administratie wat dat betreft verdere vooruitgang en specificering behoeft;
- Het nieuwe tarievenbeleid vanaf de start gemonitord (inclusief nulmeting) en geëvalueerd wordt, wat inzicht zal geven in de effecten van het nieuwe tarievenbeleid en wat daarin goed en niet goed werkt;

Draagt het college op om:

- Om op basis van het nieuwe tarievenbeleid (inclusief de nulmeting en de eerste monitoringsgegevens), en de onderliggende en aanvullende informatie een beleidsvoorstel over het beter en efficiënter benutten van sportaccommodaties op te stellen bestaande uit een heldere visie en plan van aanpak;
- In het beleidsvoorstel een koppeling te maken naar de toekomstige capaciteitsbehoefte van accommodaties in stad;
- Het voorstel in samenwerking met de sportwereld, de VSU/Harten voor Sport, en andere maatschappelijke (sport)initiatiefnemers op te stellen en hier ook in samenwerking uitvoering aan te geven;
- Het beleidsvoorstel voor 1 februari 2018 aan de raad te sturen;

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Koelmans, de heer Van Ooijen, mevrouw Tielen, de heer De Vries en mijzelf.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Het is interessant wat hier gebeurt. D66 geeft eerst aan dat ze superkritisch is geweest tijdens de commissiebehandeling. Dat klopt. Die kritische geluiden heb ik ook gehoord. Vervolgens dient D66 een motie in dat ze visie wil. Horen we hier een D66 dat instemt met een visieloos voorstel en dat eerst kritisch was en nu niet meer? Kan de heer Bakker dat eens uitleggen, vooral aan de Utrechtse sporters? Ik begrijp het in ieder geval niet.

De heer **BAKKER** (D66): Ik leg dat heel graag uit. We kunnen vandaag twee dingen doen. We kunnen kritisch zijn en zeggen: het is nog niet helemaal genoeg, we stemmen tegen en laten het systeem bij het oude. Als ik de commissievergaderingen en de sportwereld goed heb gehoord, wordt niemand daar blij van. Iedereen zegt: er is iets nodig en we delen de doelstellingen en uitgangspunten die in juni 2015 door de wethouder zijn gedeeld en door de raad zijn vastgesteld. Dat is optie 1. Optie 2 is dat we net zo kritisch zijn, maar ook constructief. Die keuze hebben wij gemaakt. We hebben voor en tegen afgewogen. Wij vinden dat met de gezette stappen, bijvoorbeeld de verruimde ingroeiregeling, duidelijke evaluatie en monitoring en vooral ook met de zojuist door mij ingediende motie, dit een goede volgende stap is die wij steunen. Wij willen daar namelijk beweging in. We willen vooral eerlijke en transparante tarieven.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Wat zou volgens D66 uiteindelijk het resultaat moeten zijn? Wanneer is

D66 tevreden met de uitkomsten van het raadsvoorstel waarmee hij nu instemt?

De heer **BAKKER** (D66): We hebben een oud tarievensysteem waar we allemaal niet blij mee zijn. Daarvan hebben we gezegd dat er verandering in moet komen. Het is onduidelijk. Voor de ene accommodatie wordt iets anders gerekend dan voor de andere. Dat heb ik net in mijn betoog al genoemd. Wij willen een transparant tarievensysteem. Daar is aan gewerkt. Op initiatief van de klankbordgroep, de sportwereld, zijn de binnen- en buitensport iets naar elkaar toe gekomen. De tarieven voor de daluren gaan iets dalen. Dat zijn de uitkomsten waar wij achter staan. We hebben goed naar de wethouder geluisterd en hebben daarover een motie ingediend. We zeggen heel duidelijk dat je op basis van dit beleid aan de gang moet en verder moet.

Ik maak de balans op. De opdracht waarmee de raad de wethouder in 2015 op pad heeft gestuurd bleek niet makkelijk. Eerlijk is eerlijk: er waren veel doelstellingen die ook nog eens budgetneutraal gerealiseerd moesten worden. Het voorliggende voorstel ruimt oude en niet uit te leggen afspraken op. Tarieven voor daluren dalen. Er wordt naar gebruik betaald. Binnen- en buitensport bewegen iets naar elkaar toe. Het is een eerste opmaat naar het beter benutten van velden en hallen in onze groeiende stad. Is daarmee onze kritische blik verdwenen? Dat is zeker niet het geval, maar we zijn ook constructief. De wethouder moet nu aan de bak en we zullen de uitvoering en effecten nauwlettend volgen. Het is een eerste stap. Wij zijn bereid deze te zetten met uiteindelijk één doel voor ogen, namelijk meer Utrechters laten sporten.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): De heer Bakker geeft aan dat hij nog steeds behoorlijk kritisch is. Kan hij aangeven wat zijn grootste punt van kritiek nog is op het voorstel?

De heer **BAKKER** (D66): Ik hoop dat de heer Van Ooijen de afgelopen paar minuten iets van mijn punten heeft gehoord waarop ik kritisch ben. Wij vinden namelijk dat vooral het beter benutten van de accommodaties op dit moment nog onvoldoende gewaarborgd is. Dat was een van de doelstellingen waarmee het begon. Wat is het plan waarmee we dat in de stad gaan doen? Het wordt inderdaad transparanter, eerlijker en duidelijker. Maar hoe gaan we ervoor zorgen dat velden die straks mogelijkwerijs, of nu al, leegstaan, gevuld gaan worden en dat sportvraag in evenwicht komt met sportaanbod? Dat is mijn belangrijkste punt.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Dat is het belangrijkste punt van D66 wat betreft het efficiënt inzetten van sportaccommodaties. Ik hoorde D66 ook praten over het verhogen van de sportdeelname. Hoe is dat met elkaar te rijmen? Waarin ziet de heer Bakker in dit raadsvoorstel terug dat sportdeelname hierdoor gaat stijgen?

De heer **BAKKER** (D66): Hier heeft mevrouw Bouazani absoluut gelijk in. Ik gaf aan dat dat mijn belangrijkste kritiekpunt was. Volgens mij was het niet de doelstelling van dit beleid om sec en alleen de sportdeelname te verhogen. Daar doen we met elkaar ook heel veel andere goede dingen voor. We hebben net nog een memo binnengekregen waarin wordt gesteld dat het bijna niet te zien is in de sportdeelname als tarieven iets omhooggaan. Een mogelijke contributieverhoging heeft bijna niet tot gevolg dat mensen niet meer gaan sporten, maar nogmaals, met de zojuist ingediende motie zeggen we: wethouder, ga aan de bak en zorg ervoor dat de velden en hallen die we hebben in Utrecht beter benut worden.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): De heer Bakker zegt dat het aannemen van de sporttarieven een aansporing is om aan de slag te gaan met de dingen die er nog niet aan kloppen. Dat is eigenlijk een beetje vreemde redenering, juist als je zegt dat het nog niet goed genoeg is en dat we blijven zitten met een systeem waar niemand mee heel blij mee is. Als de wethouder een aangenomen beleid heeft, haalt dat de urgentie volledig weg om nog dingen aan te passen.

De heer **BAKKER** (D66): Ik volg de redenering van mevrouw Metaal, maar ik ben het niet met haar eens, want ik denk namelijk dat de oude situatie een minder goede voedingsbodem is om dit te gaan doen dan de nieuwe situatie. Daarom steunen wij de nieuwe situatie.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Voorzitter! Normaal gesproken word ik ontzettend blij en krijg ik veel energie als ik praat over sport, net zoals ik zelf graag sport beoefen. Maar dit raadsvoorstel over sport frustreerde mij en maakte mij boos. Het zorgde voor de nodige hoofdpijn. We hadden twee

commissievergaderingen en een raadsinformatiebijeenkomst om met elkaar helder te krijgen wat we willen bereiken met dit voorstel. Voor wie doen we dit? Wie wordt hier nu blij van? Wie zegt hier: wij krijgen hierdoor als sportverenigingen de energie, de waardering en de positieve drive om verder te gaan met het sportbeleid? Dat vonden we niet terug in dit raadsvoorstel. We hebben er elke keer op gehamerd: wat willen we met elkaar? Er is ontevredenheid bij de sportverenigingen. Wat we nu als raadsleden zien en ontvangen is dat de binnensportverenigingen erg blij zijn. De veldsportverenigingen zeggen: wat maken jullie ons nu? We spelen de binnensport- en de veldsportverenigingen nu tegen elkaar uit.

De heer **BAKKER** (D66): Ik vroeg mij af of mevrouw Bouazani ook signalen heeft gekregen van buitensportverenigingen die zeggen dat ze wel een beetje meer moeten gaan betalen, maar dat zij de uitleg en de redentatie snappen en dit steunen. Zij zijn er zelf bij geweest. Wij hebben die namelijk wel ontvangen.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Ik heb van geen enkele buitensportvereniging te horen gekregen dat zij dit snappen. Het uitgangspunt dat je de tarieven gelijk wilt stellen wordt wel gedeeld. De vergelijking die vervolgens gemaakt wordt met de binnensportvereniging en het geld doorsluizen naar de binnensportverenigingen en ervoor zorgen dat de veldsportverenigingen hun tarieven moeten verhogen begrijpen we niet. Dat vind ik ook moeilijk uit te leggen.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Ik begrijp er helemaal niets meer van. Mevrouw Bouazani zegt aan de ene kant dat zij een evenwichtiger en eerlijker beleid tussen de veldsport en de binnensport wil. Vervolgens zegt zij dat de veldsport geen cent extra mag betalen, omdat dat niet eerlijk zou zijn. Als het eerlijker moet, zullen ze meer naar elkaar toe moeten groeien. Als de veldsporten nu veel meer betalen, zullen de veldsporten in het nieuwe beleid iets meer moeten betalen. Kan mevrouw Bouazani daarin meegaan of snapt zij dat gewoon niet?

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Ik begrijp dat mevrouw Koelmans het niet snapt, want dat is niet wat ik net heb gezegd. Ik zei net heel duidelijk dat het gelijktrekken van de tarieven in de veldsport een goed uitgangspunt is. Ik ben er ook van overtuigd dat er maatwerk nodig is voor sommige veldsportverenigingen. We zien nu dat de binnensportverenigingen en de veldsportverenigingen op één hoop worden gegooid. Dan wordt er gezegd dat er geharmoniseerd moet worden. Ik wil ervoor pleiten dat het helemaal geen goed idee is die twee typen sportaccommodaties op één hoop te gooien.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Mevrouw Bouazani pleit voor maatwerk. Ik noem dat voortrekkerij. Op welke grond kan zij dat verdedigen? En welke clubs moeten volgens haar nu weer bevoorreed worden? Kan zij die bij naam noemen?

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): We hebben al jaren te maken met vrijwilligers bij sportverenigingen. Daarmee worden afspraken gemaakt, zelfs over het beheren van een clubgebouw. Dat zou mevrouw Koelmans ook moeten weten. Zij onderhouden zelf de kleedkamers en vervangen de kleedkamers zelf. Die afspraken kun je allemaal maken waardoor de gemeente daar zelf geen rol in speelt. De gemeente kan zeggen: vereniging, u gaat dit doen, u neemt het in eigen beheer en zorgt voor de schoonmaak en dan geven we u korting. Dat is de afgelopen jaren zo gegaan. Dat vindt de Partij van de Arbeid een goede zaak. Daarmee zorg je ervoor dat die vrijwilligers, die met passie hun sport belijden, de verantwoordelijkheid krijgen die zij graag nemen. Dat reken je vervolgens door in de tarieven. Dat is een normale gang van zaken. Dat gebeurt al jaren in heel Nederland.

Ik zeg nogmaals dat de veldsportverenigingen en de binnensportverenigingen in het voorliggende raadsvoorstel nooit op één hoop gegooid hadden moeten worden. Er had juist gesproken moeten worden met de veldsportverenigingen. We hadden moeten bekijken wat zij nodig hadden om de tarieven gelijk te trekken, als het gaat over het efficiënt gebruiken van de velden. Vervolgens hadden we sec moeten spreken over de binnensportverenigingen in een apart raadsvoorstel om te bekijken wat de binnensportverenigingen nodig hadden. Natuurlijk ben ik het met iedereen eens die zegt dat we ook bij de binnensportverenigingen zien dat de contributie stijgt. Dan kunnen we een specifieke keuze maken om de binnensportverenigingen tegemoet te komen.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Als mevrouw Bouazani spreekt, proef je altijd de passie. Dat waardeer ik zeer. Is zij het echter niet met mij eens dat het proces niet alleen maar achter de tekentafel in de stadskantoren aan de andere kant van het spoor heeft plaatsgevonden, maar dat er juist een proces van

twee jaar is geweest waarbij alle verenigingen betrokken zijn geweest, voor uitgenodigd zijn geworden en waar de VSU bij betrokken is geweest? Mevrouw Bouazani schetst een beeld alsof er bijna op een tweedeling is aangestuurd door mensen die de betrokkenen bijna helemaal buitenspel hebben gezet. Volgens mij is dat echt niet het geval. Ik zou graag mevrouw Bouazani het proces willen horen duiden.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Het proces is in die zin aan de ene kant goed gegaan dat de verenigingen betrokken zijn geweest. Ik weet absoluut zeker dat geen enkele sportbestuurder die deel heeft genomen via de VSU of in de klankbordgroep het doel had om een tweedeling in de sport te veroorzaken. Iedereen is met goede bedoelingen aan de slag gegaan. Ik merk nu aan de reacties in de stad en aan de reacties die wij als raadsleden krijgen dat er een tweedeling is ontstaan tussen de veldsportverenigingen en de binnensportverenigingen. Dat vind ik heel zorgelijk. +

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Kan mevrouw Bouazani mij uitleggen waardoor die tweedeling komt? Volgens mij trekken we met dit nieuwe tarievenbeleid de boel juist weer naar elkaar toe. Dat zou een tweedeling juist tegen moeten gaan. Op basis waarvan concludeert mevrouw Bouazani dat er nu een tweedeling is en waarom zou die er dan zijn?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik hoop dat mevrouw Bouazani het met mij eens is dat het nooit de bedoeling kan zijn dat je tarieven naar elkaar toe moet trekken, maar dat het juist de bedoeling is om kostprijsdekkende huur als uitgangspunt te nemen.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Het aspect van kostprijsdekkende huur zit erin, maar het gelijktrekken van veldsportverenigingen en binnensportverenigingen is niet mogelijk. Dat probeer ik hier duidelijk te maken, ook in de richting van mevrouw Koelmans. Veldsportverenigingen hebben hun clubgebouw namelijk in eigen beheer. Die zorgen voor hun eigen onderhoud en vervanging van de kleedkamers. Die doen heel veel met vrijwilligers. Bij de binnensportaccommodaties hebben we een fantastisch apparaat, Utrechtse vastgoedondernemers, dat ervoor zorgt dat de deur opengezet wordt en dat er schoongemaakt wordt. Er zijn naast de overeenkomsten ontzettend veel verschillen. Bij de verschillende accommodatietypes wordt bewogen.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Volgens mij hebben verenigingen in de binnensport ook dingen in zelfbeheer, bijvoorbeeld de basketballers bij Sporthal Lunetten. Er zijn wel meer verenigingen met eigen kantines. Ik snap niet waarom dat specifiek voor de buitensport geldt en waarom dit met het nieuwe beleid en de nieuwe tarievenlijst, waar we het nu over hebben, anders zou gaan waardoor een tweedeling bevorderd zou worden.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik ben benieuwd hoeveel binnensportverenigingen, naast de basketbalvereniging, eigen accommodaties hebben. Heeft mevrouw Koelmans daar zicht op?

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Ik snap niet zo goed wat het toevoegt. Wat maakt het uit? Volgens mij is er allemaal rekening mee gehouden in het tarievenbeleid. Het is allemaal doorberekend in de kostprijs. Ik begrijp niet zo goed waarom dit nou een tweedeling zou bevorderen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Dan ben ik toch echt benieuwd waarom mevrouw Koelmans dat als argument aandraagt. Dat argument is dus leeg en loos. Er zijn niet veel binnensportverenigingen, misschien een of twee, met een eigen accommodatie.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Volgens mij begon ik er helemaal niet over, maar was dat de PvdA.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Sporthal Lunetten is een pilot om de basketbalvereniging daar een eigen ruimte te geven. Dat onderzoeken we nog met elkaar. We moeten nog een evaluatie krijgen. Ik stimuleer dat. Juist ik heb in de commissie gevraagd om dat te ondersteunen en te omarmen. Dat doen we graag. De fout die ik de SP hier steeds hoor maken is dat de binnensportverenigingen en de veldsportverenigingen op één hoop worden gegooid. We kunnen met elkaar niet ontkennen dat dat niet het geval is, dat er maatwerk nodig is en dat er bekeken moet worden wat de veldsportverenigingen nodig hebben en hoe ervoor gezorgd kan worden dat zij efficiënter gebruik kunnen maken van hun velden, hoe de gemeente hen kan ondersteunen, faciliteren en daarmee belonen.

Ik rond af. Wij vinden dit een onvoldragen voorstel. We vinden het ontzettend jammer dat de

binnensport en de buitensport met elkaar vergeleken worden op een manier die niet nodig is. Het beleid met betrekking tot de vraag wat je wilt en waar je naartoe wilt ontbreekt in dit raadsvoorstel. Ook de zorgen over de effecten van dit raadsvoorstel, namelijk de contributie die verhoogd gaat worden bij met name de veldsportverenigingen, zal zorgen voor een lagere sportdeelname van de Utrechters.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): De Partij van de Arbeid pleit voor maatwerk, maar dat zou je ook willekeur kunnen noemen. Waarom is mevrouw Bouazani daarvoor?

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Wij hebben een diverse stad en moeten elke keer opnieuw weer de vraag stellen: wat is er nodig? In mijn voorbeeld gaf ik aan dat we bij sportverenigingen die net opgestart zijn, bijvoorbeeld buurtsportvereniging Vechtstroom, kunnen zeggen: we vinden het belangrijk dat in Overvecht de deelname gaat stijgen; wat heeft deze vereniging nodig om zich te kunnen versterken en toch te kunnen bloeien? Dan kun je met elkaar afspraken maken. Dat is precies hetzelfde als tegen een vereniging zeggen: u gaat uw club in zelfbeheer nemen. Dat vind ik maatwerk.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Over startende verenigingen als Vechtstroom zijn mevrouw Bouazani en ik het best eens, maar er zijn ook verenigingen die al jarenlang rekening kunnen houden met enorme voordelen. Dat noemen we echt willekeur en dat lijkt met niet goed.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): In de sport hebben we te maken met vrijwilligers. Als we al die vrijwilligers zouden betalen, zouden we als stad miljoenen kwijt zijn. De bevoegenheid die we zien bij de vrijwilligers in de sport, wil ik zien te behouden. Daarom wil ik graag met die verenigingen spreken om te bekijken of de tarieven kunnen stijgen of niet. Dat is noodzakelijk. Die vraag moet je stellen aan de vereniging zelf.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Het minder mooie van PvdA-betogen is altijd dat particuliere zaken en overheidsdingen door elkaar lopen. Mevrouw Bouazani zegt dat we niet moeten instemmen met de contributieverhogingen voor veldsporten. Nee, daar gaan wij namelijk ook niet over. Verenigingen bepalen wat hun contributietarief is. ALV's doen dat. Wij bepalen wat de tarieven zijn voor het gebruik van de accommodaties in Utrecht. Ik zal daar zo in mijn betoog nog op terugkomen. Laten we alsjeblieft de dingen gescheiden houden. De verenigingen hebben vrijwilligers die dingen voor hen doen. De verenigingen bepalen hoe zij de mensen uit de wijk naar zich toe trekken en aan het sporten krijgen. De gemeente faciliteert door accommodaties neer te leggen en daar tarieven voor te bepalen. Wij hechten daaraan. Verenigingen hebben hun eigen rol en hun eigen mogelijkheden. Daar gaan wij als gemeente lekker niet over.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Ik sta perplex van wat ik hoor. Ik denk: wat gebeurt hier? Het gaat juist samen. Als wij tegen de vrijwilligers zeggen: de tarieven stijgen, maar u hebt veel vrijwilligers, gaat u vooral uw gang en doet u vooral datgene wat nodig is om ervoor te zorgen dat we nog meer Utrechters aan het sporten krijgen. Dan zegt zo'n vrijwilliger toch: ik krijg minder inkomsten. Met het huishoudboekje is het precies hetzelfde. Als tarieven stijgen, moeten verenigingen meer betalen. Dat moeten ze ergens vandaan halen. Dan hebben ze niet veel meer keus dan de contributie te verhogen. Dat moet mevrouw Tielen toch met ons eens zijn.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Het is aan de leden van verenigingen om te bepalen waar ze dat vandaan halen. Het rapport van het Mulier Instituut was wat laat vanmiddag. Ik heb daar toch echt andere dingen in gelezen dan dat waarvan mevrouw Bouazani nu doet voorkomen alsof het de werkelijkheid is. Kennelijk heeft zij een andere visie op de werkelijkheid. Dat mag, maar dat is dan geen doorslaggevend argument.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Ik heb het rapport van het Mulier Instituut niet gelezen. Ik hoor net dat het een paar minuten voor de raadsvergadering is gestuurd. Dit zijn de geluiden die ik hoor. De verenigingen vertellen mij dat zij de contributie met tientallen euro's hebben moeten verhogen, omdat ze anders de tarieven niet konden betalen. Dit verzin ik niet ter plekke. Dit is de realiteit. Het is misschien niet de realiteit die de VVD wil horen, maar daar hebben we mee te maken.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Ik kom terug op vorige week, toen wij de voorjaarsnota behandelden. We hebben toen twee amendementen ingediend om het sportbudget verhogen, met € 32.000,00 structureel en met € 50.000,00 voor de jaren voordat we het structureel kunnen maken. Mevrouw Bouazani stemde

niet mee. Nu pleit zij hier voor extra geld om de tarieven voor de veldhuur te verlagen. Dat is toch op zijn minst opmerkelijk.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Wij kozen niet voor de wipkip die mevrouw Koelmans wil realiseren, maar wij kozen voor jaarlijks een ton extra. Daar stemde mevrouw Koelmans niet mee in.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Ho eens even! Die ton was totaal niet gedekt. Wij hebben een normale dekking en mevrouw Bouazani dekt die ton niet. Zo kan ik ook met geld gaan strooien.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik schrok toch even. Ik schrok van de woorden van mevrouw Tielen in casu contributietarieven. Zij zegt: Utrecht bemoeit zich niet met de hoogte van contributies. Tegelijkertijd maken wij wel een ingroeieregeling mogelijk als sportverenigingen hun contributies met meer dan vijf procent verhogen. Ik vind het bijzonder dat wat mevrouw Tielen van de VVD zegt totaal niet overeenkomt met wat in het document staat.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Misschien is er begripsverwarring. Dat kan zomaar. Daar zal ik zo nog even op terugkomen. Contributie is wat verenigingen vragen aan hun leden om lid te zijn van de vereniging en gebruik te kunnen maken van de faciliteiten. Wij gaan over de tarieven. Tarieven die de gemeente factureert aan de verenigingen omdat ze gebruikmaken van accommodaties. Natuurlijk is daar een verband tussen. Dat snap ik ook. Maar wij gaan niet over contributies. Wat het Mulier Instituut heeft laten zien, is dat tariefsverhogingen van accommodaties echt niet een-op-een worden doorberekend in contributieverhogingen. Het is aan de verenigingen om in hun totale kosten en opbrengsten keuzes te maken. Ik pleit niet voor het een of ander. Ik wil wel dat we een helder debat voeren.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik begrijp het nog niet. Ik zei net 5%, maar het gaat om € 5,00. Er is een ingroeieregeling met betrekking tot de verhoging van de contributie met € 5,00. Wat mevrouw Tielen zegt, klopt niet.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): De Partij van de Arbeid wil sport betaalbaar houden. Daarom vinden wij het in een goede economische tijd waarin de stad groeit niet wenselijk dat contributie verhoogd wordt en daarmee de sportdeelname daalt.

Met de draai van 180 graden van GroenLinks en D66 weten wij met z'n allen dat het voorstel het gaat halen. Dat hebben we uit de krant mogen vernemen. Om de pijn voor de sportverenigingen enigszins te verzachten, stellen wij een aantal wijzigingen voor. Ik heb twee amendementen en twee moties. Het eerste amendement geeft sportverenigingen iets meer ruimte.

"Amendement 25

Geef sportverenigingen iets meer ruimte

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het tarievenbeleid sportaccommodaties,

Constaterende dat:

- Het college in het raadsvoorstel voorstelt de nieuwe tarieven sportaccommodaties respectievelijk per 1 augustus 2017 en per 1 januari 2018 te implementeren;
- Sportverenigingen inmiddels hun begroting hebben opgemaakt en gepresenteerd;

Overwegende dat:

- Bij instemming van de raad met dit voorstel sportverenigingen na vaststelling van hun begroting geconfronteerd worden met een tariefswijziging per 1 augustus 2017;
- De gemeente vanuit de gezamenlijke ambitie en verantwoordelijkheid met sportverenigingen samenwerkt aan bewegen en gezondheid;
- Het zowel vanuit het oogpunt van goed bestuur als vanuit het zijn van een betrouwbare partner, niet zorgvuldig/wenselijk is om sportverenigingen en sporters een maand voor het nieuwe sportseizoen te confronteren met een tariefswijziging;

Besluit:

Beslispunt 1 van het raadsvoorstel:

De nieuwe tarieven sportaccommodaties per 1 augustus 2017 te implementeren voor alle gebruikers die onder de nieuwe algemene gebruiksvoorwaarden maatschappelijk vastgoed vallen.
Te vervangen door:

De nieuwe tarieven sportaccommodaties per 1 januari 2018 te implementeren voor alle gebruikers

die onder de nieuwe algemene gebruiksvoorwaarden maatschappelijk vastgoed vallen. En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Oost en mijzelf.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Welke sportvereniging is hier blij van geworden? Heeft mevrouw Bouazani dat gepolst? Begrotingsjaren lopen van augustus tot augustus, in zeer uitzonderlijke gevallen van januari tot januari. Ze gaan in wanneer de begrotingsjaren ingaan. Dat is ook het handigst, anders kunnen de verenigingen nergens rekening mee houden. Als je het vanaf januari doet, wordt het één grote rotzooi. Heeft mevrouw Bouazani dit voorstel gepolst bij de sportverenigingen en zo ja, wat vonden ze ervan?

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Jazeker, er zijn al verenigingen die via een ALV hun contributie hebben vastgesteld. Dan is het niet meer wenselijk om die tussentijds te wijzigen. Daarom is dit heel goed voor de sportverenigingen voor wie dit nadelig uitpakt.

Mijn eerste motie gaat over het vergroten van de efficiëntie van het veldgebruik door de sportaccommodaties. We missen in dit raadsvoorstel het efficiënt gebruikmaken van de sportaccommodaties.

"Motie 123

Vergroot efficiënt veldgebruik sportaccommodaties

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het tarievenbeleid sportaccommodaties,
Constaterende dat:

- Het voorstel tarievenbeleid de veldsport een forse verhoging van de huurtarieven in het vooruitzicht stelt (+17%) en daarmee de veldsport in totaliteit voor Utrechtse veldsporters duurder wordt;
- Het beleidsvoorstel tarieven weinig tot geen concrete maatregelen biedt om efficiënter gebruik van veldsportaccommodaties in Utrecht te bevorderen en al op korte termijn wordt geëffectueerd;
- Veldsportverenigingen niet worden gefaciliteerd de kostenstijging die het gevolg is van het voorgestelde tarievenbeleid op te vangen, waardoor verenigingen zich genoodzaakt zien deze kosten te verhalen op hun leden middels een contributieverhoging;
- Erkend wordt dat veldsportverenigingen een doorslaggevende rol spelen in het optimaal benutten van veldsportaccommodaties;

Overwegende dat:

- Er al langer behoefte bestaat aan een integraal sportaccommodatiebeleid dat voorziet in efficiënt gebruik van sportaccommodaties, met, waar van toepassing, een parkgerichte aanpak;
- Er concrete maatregelen nodig zijn om efficiënter gebruik van veldsportaccommodaties te stimuleren en te waarderen
- Efficiënter gebruik van veldsportaccommodaties bijdraagt aan het verhogen van sportdeelname en bruisende sportparken;

Verzoekt het college:

- In nauwe samenwerking met de veldsportverenigingen voor de sportparken een op maat gericht plan op te stellen, waarbij de volgende onderdelen worden betrokken: groeimogelijkheden veldsportaccommodatie, aanwezige mismatch tussen capaciteit en potentieel aanbod sporters en concrete maatregelen gericht op mismatch en vergroten efficiënter veldgebruik;
 - De raad voor de behandeling van de programmabegroting een stand van zaken te geven;
- En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Van Esch, mevrouw Metaal-Froon, de heer Van Ooijen, de heer Oost en mijzelf.

Wij willen ook dat dat de voordelen die voortvloeien uit het efficiënter inzetten van sportaccommodaties ten goede komen van de sport. Daarom dien ik de volgende motie in.

"Motie 124

Voordelen efficiënter sportaccommodatie komt ten goede van de sport

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het tarievenbeleid sportaccommodaties,

Constaterende dat:

- Het college met het nieuwe tarievenbeleid het efficiënt gebruik van de sportaccommodaties wil stimuleren;
- Het college verwacht dat het nieuwe tarievenbeleid leidt tot financieel voordeel;
- Sportverenigingen in dit voorstel niets terugzien aan waardering voor efficiënt veldgebruik;

Overwegende dat:

- Door efficiënt veldgebruik te stimuleren de sportdeelname toeneemt;
- Het van belang is de waardevolle vrijwilligers in de sport te waarderen en belonen voor efficiënt veldgebruik;
- Het daarom van belang is dat positieve financiële resultaat, die voortvloeien uit efficiënt veldgebruik ten goede komen aan de sport bijdraagt aan het verhogen van sportdeelname en bruisende sportparken;

Verzoekt het college:

- Het positieve financiële resultaat jaarlijks ten goede te laten komen aan het sportbudget;
- Bij de jaarlijkse verantwoording het financiële resultaat aan de gemeenteraad inzichtelijk te maken;

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Van Esch, mevrouw Metaal-Froon, de heer Van Ooijen, de heer Oost en mijzelf.

De heer **BAKKER** (D66): We hebben de wethouder dit volgens mij al horen toezeggen. Waarom dient mevrouw Bouazani nu deze motie in?

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Ik begrijp dat de heer Bakker zich afvraagt of de wethouder dit heeft toegezegd. Deze toezegging heb ik niet gehoord in de commissiebehandeling. Daarom dien ik de motie nu in. Als de wethouder het heeft toegezegd, is het fijn als hij het hardop toezegt in de raadsvergadering.

Ik heb nog een laatste amendement. Ik wil een beslispunt toevoegen om nauwkeurig de effecten van dit raadsvoorstel te volgen.

"Amendement 26

Volg effecten tarievenbeleid sportaccommodaties

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het tarievenbeleid sportaccommodaties,

Constaterende dat:

- In het raadsvoorstel wordt uitgegaan van twee jaar en na vier jaar een uitgebreide evaluatie;
- Op 27 juni jl. heeft de gemeenteraad een collegevoorstel uitwerking monitoring en evaluatie nieuwe tarievenbeleid ontvangen, waarbij de volgende indicatoren worden gebruikt om de effecten te monitoren: bezetting van de accommodaties, sportparticipatie jeugd en volwassenen, ledenaantallen van verenigingen en debiteurenpositie verenigingen;

Overwegende dat:

- In het maatschappelijk belang een afname van sportdeelname niet wenselijk is;
- Sportverenigingen met deze tarievenwijziging niet in de financiële problemen gebracht mogen worden;
- Alleen een jaarlijks overzicht met betalingsachterstanden van de gebruikers van de gemeentelijke accommodaties onvoldoende zicht geeft op de financiële positie van sportverenigingen. Het is immers ook van belang of de gebruikers over een gezonde huishouding beschikken;

Besluit:

De gevolgen van het tarievenbeleid sportaccommodaties jaarlijks met input van de sportverenigingen in beeld te brengen.

In beslispunt 6 het volgende op te nemen:

Na vaststelling van dit raadsvoorstel vindt jaarlijks een monitoring plaats om de effecten tarievenbeleid sportaccommodaties in beeld te brengen, waarbij o.a. de volgende indicatoren worden gebruikt; bezetting van de accommodaties, sportparticipatie jeugd en volwassenen,

ledenaantallen van verenigingen en financiële positie verenigingen. Na twee jaar en vier jaar vindt een uitgebreide evaluatie plaats.

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Oost en mijzelf.

De heer **BAKKER** (D66): Ik heb bijna dezelfde vraag als net, maar nu met iets meer zekerheid van mijn kant. Op 27 juni 2017 hebben wij een memo ontvangen waarin precies staat wat mevrouw Bouazani nu allemaal opnoemt. Ik begrijp dan ook niet waarom zij dit nu indient.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Er staat dat er na twee jaar en vervolgens na vier jaar een evaluatie zal plaatsvinden. Daarin staat ook dat wij jaarlijks alleen de betalingsachterstanden ontvangen van de sportverenigingen. Wij stellen nu voor om jaarlijks, geen uitgebreide evaluatie, maar een monitoring te doen. Ten tweede stellen wij hier voor dat we niet alleen de financiële achterstanden ontvangen, maar ook de financiële posities. Ons is namelijk ook verteld dat sportverenigingen geen reserves gaan opbouwen en alle eindjes aan elkaar moeten knopen waardoor ze niet de uitgaven kunnen doen die ze behoren te doen, bijvoorbeeld voor scholing voor vrijwilligers.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Ik vraag me af wat dit concreet toevoegt. In de commissievergadering hebben we ook gevraagd om in de gaten te houden hoe het gaat met het gebruik in de daluren. We krijgen een nulmeting, we krijgen een evaluatie, we krijgen feedback van de verenigingen. Vervolgens komt er circa een jaar later een evaluatie. Waarom dient mevrouw Bouazani deze motie in? Ik begrijp de noodzaak niet.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): De noodzaak is enorm. Sowieso vinden wij dit geen goed voorstel. Wij hebben onvoldoende zicht op wat dit voorstel teweeg gaat brengen in de praktijk. Wij willen ervoor waken dat dit voorstel ervoor gaat zorgen dat de sportdeelname daalt, dat sportverenigingen geen reserves kunnen opbouwen en in de financiële problemen komen. Dat zijn onze zorgen. Wij weten dat het raadsvoorstel het gaat halen. Daarom willen we dit in elk geval kunnen volgen. Ik hoop op de steun van mevrouw Freytag te kunnen rekenen.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Mijn punt is juist dat dit nu perfect gevolgd kan worden. Volgens mij wordt er in augustus een nieuwe meting gedaan en in januari komt de eerste nulmeting. Dan kunnen we ook sturen. Dan krijgen we dus een evaluatie en kunnen we het hier verder over hebben. De problemen die mevrouw Bouazani eventueel ziet aankomen, kunnen we dan hier bespreken. Ik snap niet waarom die extra evaluatie nodig is.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Ik zou mevrouw Freytag willen vragen om de stukken nog even goed door te lezen. Die evaluatie komt zeker niet terug in januari of überhaupt in dit jaar. Die komt na twee jaar en vervolgens na vier jaar. Het is essentieel om ook de financiële posities van verenigingen te krijgen en te kunnen volgen.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Ik had het over de nulmeting. We zullen het de wethouder zo horen zeggen. Die zou vrij snel langskomen nadat het beleid is ingegaan. De evaluatie is inderdaad na twee jaar. Ik had het over de nulmeting. De combinatie daarvan zorgt ervoor dat we twee sturingsmomenten hebben in de komende twee jaar.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Ik wil het jaarlijks volgen en niet tweejaarlijks.

Dit waren mijn woorden. Ik vind het belangrijk om ook een gezicht aan die woorden te geven. Daarom wil ik een filmpje laten zien.

(Hierna wordt een video vertoond.)

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Ik heb een punt van orde. Dit soort dingen lijkt me typisch iets voor raadsinformatiebijeenkomsten, nog afgezien van het feit dat het gebrand is. Vinden we het met z'n allen goed om filmpjes in de raadsvergaderingen te bekijken of niet? Ik vind het prima, maar ik denk dat we dan wel andersoortige bijdragen gaan creëren met z'n allen.

De **VOORZITTER**: We hebben hier geen spelregels over afgesproken. Het lijkt me niet zo'n goed idee dat we de spelregels nu gezamenlijk gaan afspreken. Uw punt is wel gemaakt, mevrouw Tielen.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Ik vind het lastig dat iemand aan het woord komt die geen onderdeel uitmaakt van dit debat. Mocht ik dat willen, kan ik daar niet op reageren. Die behoefte heb ik niet. Ik wil van de voorzitter horen hoe we omgaan met het betrekken van anderen in het debat die geen onderdeel uitmaken van het debat.

De **VOORZITTER**: De afspraak is nu dat het afgaat van de tijd van mevrouw Bouazani. U kunt haar nog interrumpen. We gaan hier spelregels over afspreken. Ik stel voor om dat niet nu te doen. Ik heb u gehoord, mijnheer De Vries.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Wij vinden het prima gebruik van de spreektijd van de PvdA. We zouden er graag in het presidium verder over spreken.

De **VOORZITTER**: Dat lijkt me interessant. We kunnen het ook doen in de commissie M&S, bij het onderdeel bestuur.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Ik ben het eens met de sprekers van VVD en GroenLinks. Ik heb ook de neiging om de sprekers in het filmpje te interrumpen. Dat kan niet. Kan ik de vragen die ik voor de sprekers heb stellen aan mevrouw Bouazani? Dat lijkt me ook bijzonder. Dit heeft niet mijn voorkeur.

De heer **ROODENBURG** (D66): Ik sluit me aan bij uw voorstel, voorzitter. Dat lijkt me de goede weg vooruit.

De **VOORZITTER**: Als de raad het wil, gaan we hierover spreken in de commissie M&S. Misschien kan mevrouw Tielen het agenderen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Zoals bekend staat onze partij, Stadsbelang Utrecht, voor simpel, duidelijk en Utrechts. We maken ons sterk voor een zuinige overheid waar zorg voor elkaar centraal staat en voor een overheid die helder en duidelijk communiceert. Op grond van deze drie centrale thema's beoordelen wij begrotingen, jaarverslagen en voorstellen. Het is grappig om te constateren dat het constant weer van toepassing is.

Zoals ook andere partijen reeds hebben aangegeven, hebben we als gemeente de verantwoordelijkheid om goed te zorgen voor onze inwoners. In geval van sportaccommodaties betekent dit concreet dat we ervoor dienen te zorgen dat iedereen toegang heeft tot sportfaciliteiten, zodat individueel of in teamverband kan worden gesport, wel of niet georganiseerd. Het voorstel om de tarieven van binnen- en buitensport beter in verhouding tot elkaar te brengen leek ons in eerste instantie interessant. We waren echter vanaf het begin geen voorstander om dit te nivelleren, aangezien de kosten gerelateerd aan het beoefenen van sport niet gelijk zijn. Er zijn in het verleden verkapte subsidies verleend aan bepaalde verenigingen door het slechts gedeeltelijk in rekening brengen van gebruikerskosten. We hebben er alle begrip voor om die uitzondering weer terug te draaien en deze gelijk te trekken voor alle verenigingen. Stadsbelang Utrecht is al maanden in gesprek met clubs, verenigingen en belanghebbenden. Telkens weer stuiten we op dezelfde houding. Ik hoor u denken: binnensportaccommodaties zijn tegen verhoging. Dat is helemaal niet waar. Het gaat namelijk over onduidelijkheid en het gebrek aan communicatie. Dat is en blijft raar, want we ontvingen een prachtig document met de toevoeging dat dit mede was vormgegeven door de VSU en een klankbordgroep. Hoe kan het dan dat er een waslijst aan vragen komt na de eerste conclusie en het eerste voorstel? Het college had een tweede poging nodig om deze aan te passen. Dat was een bijgewerkte versie omdat de eerste versie niet compleet was en aanvulling nodig had. Nu hebben we de derde versie van de eerste conclusie. Stadsbelang Utrecht gaat er dan ook van uit dat de VSU, de klankbordgroep en de expertise van ambtenaren door het college zijn gebruikt om het eindelijk echt goed te doen. Dan is natuurlijk de vraag: wat is goed beleid? Dat vraagt iedereen in de raad zich af. Ter voorkoming van misverstanden heb ik de definitie van beleid er nog even bij gezocht. Beleid is het geheel aan opvattingen over te realiseren doelstellingen, tezamen met in de tijd uitgezette concrete acties en de daarvoor benodigde middelen om deze doelstelling te bereiken.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Dat is een mooie opmaat naar waar we het in de commissie ook al even

kort over hebben gehad. Zou mijnheer Bos, als we het woord "beleid" weghalen en er gewoon "Voorstel inzake de tarieven sportaccommodaties Utrecht 2017" zou staan, daar anders naar kijken, of niet?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Nee.

Laten we dat voorstel eens langs de meetlat leggen. Het voorstel is herhaaldelijk gewijzigd. Ondanks veelvuldig overleg is het niet compleet. Het bevat onduidelijke uitzonderingen. De duidelijke visie ontbreekt. Als u nog twijfelt, of wij voor of tegen dit voorstel zijn, geef ik u graag inzicht in onze bedenkingen. De tekst bij de ingroeiregeling is als volgt: "Voor verenigingen die meer dan 5 euro per lid in kosten gaan stijgen, kan de stijging betekenen dat leden hun lidmaatschap opzeggen. Om te voorkomen dat de sportparticipatie daalt krijgen verenigingen met een stijging van kosten die hoger uitvalt dan 5 euro per lid de mogelijkheid voor een ingroeiregeling." Dan betekent het nog steeds dat die kosten met meer dan € 5,00 stijgen. Als dat daadwerkelijk wordt verwacht, wordt het in jaar 2 te duur en zegt men alsnog op.

Tevens staat er het volgende in het voorstel: "Verenigingen met een ingroeiregeling van drie jaar hebben daarna nog slechts 1 jaar om een stabiele financiële situatie te creëren omdat na jaar 4 mogelijk nieuwe tariefswijzigingen doorgevoerd kunnen worden." Dit geeft de indruk dat het college zich er bewust van is dat er tijd nodig is om een stabiele financiële situatie te creëren. In het oude voorstel was dat slechts één jaar.

Er staat in het nieuwe voorstel niets vermeld over een soort incubatietijd, capaciteit in verhouding tot ledental. De tekst is als volgt: "Een stijging van meer dan 10 euro per jaar per lid heeft vaak een verband met een (te) laag aantal leden in verhouding tot de benodigde sportruimte." Wij hebben nog geen richtlijn gezien met betrekking tot het minimumaantal leden per sportruimte. Er is een gebrek aan visie. In het voorstel staat: "Het voorliggende beleid wordt gezien als eerste stap tot een definitief nieuw beleid en tarievenstelsel". De kans is dus reëel dat er na vier jaar en een positieve evaluatie een nieuwe stap wordt voorgelegd. Dat betekent echter niet automatisch dat een volgende stap voor de betreffende verenigingen een flinke tariefsverhoging betekent. Op weg naar welk einddoel wordt die eerste stap gezet? Waar blijft de visie?

Over de berekening van tarieven staat in de tekst: laten we het maar niet hebben over kostprijsdekkende huur. Het college heeft daar tot op heden nog geen enkele keer een helder en duidelijk antwoord op gegeven. Dat verklaart de tekst over de focus in het voorstel. "De schakelzaal Cultuurcampus en de Fletiozaal zijn kleiner dan een sportzaal, het tarief voor deze zalen is het sportzaaltarief -15%." Dat zeg ik in het bijzonder tegen D66. Er is geen onderscheid meer gemaakt in tarieven tussen de verschillende sportzalen. Het tarief voor de sporthallen in Galgenwaard wordt gelijkgetrokken aan het tarief voor andere sporthallen. Het nieuwe beleid is nog niet ingevoerd of we hebben alweer uitzonderingen. Maar waarop is die uitzondering gebaseerd? Ook hierin hebben wij geen uitgangspunten gezien waaraan getoetst kan worden. Er wordt een tarief gebaseerd op kostprijs waarvan afgeweken wordt omdat de afmetingen anders zijn. In het begin een precedent scheppen betekent zwalken in de toekomst. Er wordt 15% korting gegeven op een tarief omdat de ruimte 15% kleiner is. Waar kunnen clubs en verenigingen terugvinden op basis waarvan deze korting wordt verstrekt om te zien of deze ook voor hen geldt? We zien graag een toezegging tegemoet om dit inzichtelijk te maken voor iedereen. Bij het uitblijven hiervan hebben wij een motie achter de hand.

Ik kom op het dubbel gebruik van accommodaties. Als twee voetbalclubs gebruikmaken van één veld, wordt het wedstrijdtarief naar rato verdeeld. Als het echter een combinatie van een voetbal- en een cricketclub behelst, geldt een korting van 10% op het wedstrijdtarief.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Ik hoor de uitzonderingsgevallen. Als ik de heer Bos goed begrijp, wil hij dat helder en inzichtelijk wordt gemaakt op basis waarvan deze uitzondering worden gemaakt, waarom deze wel geldt voor de combinatie van voetbal en cricket en wel voor Fletio en niet voor anderen. Is dat sec het doel, of wil hij criteria omschrijven waaraan ook andere sportverenigingen zich het recht zouden kunnen ontleen om een beroep te doen op uitzonderingen, en wil hij dus eigenlijk de uitzonderingen meer mogelijk maken?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Het antwoord op het eerste deel van de vraag is ja en het antwoord op het tweede deel van de vraag nee.

Wij vertrouwen erop dat de raad zich heeft verdiept in het document. De kans dat hij nog overtuigd raakt van een duidelijker, helderder en herkenbaar beleid is nauwelijks voor te stellen. De kans dat een gemiddelde Utrechter het ervaart als goed beleid is nihil. Dat kan toch niet de bedoeling zijn van het college en deze wethouder. Ter voorkoming van misverstanden vertel ik dat Stadsbelang Utrecht

voorstander is van kostprijsdekkende huur. Laten we dit in ieder geval doen met een visie, een helder en duidelijk herkenbaar beleid.

Hiermee lijkt de bijdrage van Stadsbelang Utrecht ten einde. Ik moet eerlijk bekennen dat dit bijzonder logisch is. Eén onderwerp met één doelstelling: het kan niet eenvoudiger. Toch heeft het college besloten om twee onderwerpen in één document te combineren. Het gaat over tarieven voor sportaccommodaties. Het college veegt het efficiënt gebruik van accommodaties onder dezelfde noemer. In het eerdere document wordt het voorstel gedaan om efficiency te meten aan de hand van betalingsachterstanden. Wie begrijpt dat? Nu is dat in ieder geval gewijzigd. Dat neemt niet weg dat het document nog steeds rammelt. Het invoeren van daltarieven is de sleutel naar het efficiënter gebruikmaken van accommodaties. Volgens ons zijn er veel meer zaken waarmee rekening moet worden gehouden. We hoeven zeker niet alles weg te gooien en opnieuw te beginnen. Er is ruim voldoende informatie om een goede visie en een bijbehorend beleid mee vorm te geven. Laten we dat dan ook doen en niet instemmen waar nog te veel aan ontbreekt. Stadsbelang Utrecht is bijzonder te spreken over de samenwerking met de PvdA op dit dossier. De moties en amendementen die de PvdA heeft ingediend worden mede door ons ingediend en gesteund.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! We gaan nu eindelijk tot besluitvorming over. We hebben er nog maar een stuk of zeven keer over gepraat. In juni 2016 hadden we de eerste commissiebehandeling. Die ging over de uitgangspunten van het nieuwe tarievenbeleid. In die vergadering werden de uitgangspunten door geen enkele partij ter discussie gesteld. Daar was unaniem draagvlak voor. Het moest rechtvaardiger. Er moest minder verschil zijn tussen binnen- en buitensport en de tarieven binnen dezelfde soort verenigingen moesten gelijkgetrokken worden. Daarnaast moesten de tarieven transparanter worden en moest het leiden tot meer efficiëntie. Dat alles moest gebeuren zonder te bezuinigen of te intensiveren. Dat vonden we in juni vorig jaar. Blijkens de stemmingen bij de Voorjaarsnota vinden de fracties dit nog steeds. Als je omwille van rechtvaardigheid moet herverdelen tussen die clubs betekent dat dat sommige clubs erop vooruitgaan en andere erop achteruit. Dat is nu eenmaal de consequentie. Hoewel de meeste fracties deze uitgangspunten nog steeds zeggen te onderschrijven, wil de PvdA toch maatwerkafspraken in stand houden. Dat zou juist de charme van de sport zijn, gaf mevrouw Bouazani in de commissievergadering aan. Andere partijen riepen op tot meer geld om de scherpe randjes van het voorstel te halen, doelend op de tariefsverhogingen bij de veldsporten. Dat zou meer verschil betekenen tussen veldsporten en binnensporten. Dit zijn oproepen die haaks staan op het gelijktrekken en het rechtvaardiger maken van huurprijzen. Ik vind het niet consequent en ook niet uit te leggen. Het is het goed recht van mevrouw Bouazani om met deze voorstellen te komen. Zij moet dan echter eerlijk zijn en aangeven dat zij voor maatwerk is en niet voor rechtvaardigheid.

Wat onze fractie betreft ligt er nu een duidelijke, transparante en behoorlijk rechtvaardige tarievenlijst. Dat is alvast bereikt. Dat is hartstikke mooi. Ik bedank het college. Het kan nog rechtvaardiger als in de toekomst de tarieven voor binnen- en buitensport nog verder naar elkaar toe groeien. Daarvoor is tijd nodig om het voor de buitensporter financieel draagbaar te houden. Met dit tarievenbeleid rekenen we af met maatwerkafspraken die niet meer te verantwoorden zijn. Dat is hartstikke mooi. Het derde uitgangspunt was het stimuleren van efficiënt gebruik. Daarover horen we veel twijfel, in de commissievergadering en ook nu weer. Het lijkt alsof de gemeente zomaar iets doet en totaal niet weet wat er uit gaat komen, alsof we bij wijze van spreken de velden rood gaan verven en dan verwachten dat ze veel efficiënter gebruikt gaan worden. Maar er liggen toch een duidelijke visie en logische onderbouwingen waardoor het efficiënter gebruikt zou gaan worden, namelijk prijsprikkels. Als de clubs nu geen noodzaak hebben om trainers te vinden in de daluren, zullen ze dat ook niet zo snel doen. Vanaf augustus is die prikkel er wel. Misschien zijn er wel verenigingen die er kansen in zien om het voor zichzelf en voor de sporter in het algemeen beter te maken. Dat is een kwestie van kansen pakken. Daarvoor ligt een verantwoordelijkheid bij de verenigingen zelf. Je kunt er dus economische berekeningen op los laten om te bekijken wat voor effecten het zou hebben. Je kunt ook gewoon meten na een poosje. Dat is volgens mij betrouwbaarder.

Hetzelfde geldt voor de maatschappelijke organisaties die op die daluren zouden gaan sporten met speciale doelgroepen. Het lijkt heel logisch om dat te gaan doen, want het is goedkoper. Of ze dat ook echt gaan doen, weet je niet. Dat weet je wel over een jaar of over twee jaar. Deel de velden waar het kan. Zorg ervoor dat zo veel mogelijk Utrechters tegelijk gaan sporten. D66, VVD, GroenLinks, ChristenUnie en SP en misschien nog meer partijen roepen op tot een extra beleid gericht op het bevorderen van de efficiëntie, want naast prijsprikkels kunnen er nog meer prikkels worden ingezet. Het aanbod vanuit de sportwereld ligt er. Het lijkt me logisch en goed om hierop in te gaan. Het is sowieso opvallend gegeven

dat alle sportclubs zo betrokken zijn bij dit beleid en al het beleid dat over de sport gaat. Ze zijn altijd bereid om mee te praten en doen mee met het politieke spel. Dat moeten we vooral zo houden, daar worden de besluiten zorgvuldiger van. We ondersteunen dus de motie die D66 heeft ingediend. Ook de andere motie ondersteunen we. Met de moties die zojuist zijn ingediend door de PvdA kunnen we niet meegaan. We snappen waarom Stadsbelang Utrecht de motie heeft ingediend. We wachten de beantwoording van de wethouder hierover af.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Ik wilde hier eerst geen spreekijd aan spenderen, omdat het geen zin had om te proberen de SP ervan te overtuigen dat dit een onvoldragen plan is. Wat mij doet huiveren, is het aspect van de vrijwilligers. De SP doet het voorkomen alsof alle sportverenigingen een blik vrijwilligers kunnen optrekken en die vrijwilligers juichend zeggen: yes, wij gaan door die prikkels de sportvelden efficiënt gebruiken zoals de SP dat graag wil zien; dat gaan wij voor elkaar krijgen! We kennen de realiteit echter. Het is ontzettend moeilijk om vrijwilligers te krijgen, te binden en ervoor te zorgen dat zij zich daarvoor gaan inzetten. Het is al heel lastig om de huidige vrijwilligers vast te houden en de Utrechters aan het sporten te krijgen. Hoe ziet de SP de hele combinatie sport en vrijwilligersbeleid?

Mevrouw **KOELMANS** (SP): ik vind het een wat pessimistische benadering. Er wordt van uitgegaan dat alle trainers overdag werken. Sommige mensen werken bijvoorbeeld 's avonds. Er wordt van uitgegaan dat alle sporters overdag werken of andere dingen te doen hebben, terwijl studentenverenigingen bijvoorbeeld aangeven graag op daluren te gaan trainen. Er zijn ook maatschappelijke organisaties die dat graag zouden willen. Er zijn kansen genoeg. Het is aan de sportwereld om die ook te pakken.

De heer **BAKKER** (D66): In aanvulling op mevrouw Koelmans wil ik op mevrouw Bouazani reageren. Er wordt de hele tijd gedaan alsof met dit nieuwe tarievenbeleid alle vrijwilligers bij alle sportclubs en masse de deur uitlopen. Dat gaat echt niet gebeuren op deze manier. De commitment naar de sport en naar de clubs is groot genoeg. We moeten dit niet zo overdrijven alsof dat het effect zou zijn.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Is D66 het wel met de Partij van de Arbeid eens dat je juist in je achterhoofd moet meenemen dat we hier te maken hebben met vrijwilligers die we moeten waarderen en zien te stimuleren om ze in de Utrechtse sport te behouden? Het is te optimistisch om te zeggen dat de vrijwilligers maar aan het werk moeten gaan en prikkels moeten krijgen om het veld efficiënt te gebruiken.

De heer **BAKKER** (D66): Volgens mij verschilt de waardering die de Partij van de Arbeid en D66 hebben voor vrijwilligers in de sportwereld hebben helemaal niets.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Ik heb geen vragen aan mij gehoord. Volgens mij was het een debat tussen de heer Bakker en mevrouw Bouazani.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik moest nog even een slokje water nemen, want ik had een vegetarische bitterbal gegeten. Sorry, nu heb ik het woord toch gezegd. We gaan nu over geld en sport spreken. Ik vind het bij dit debat wel passend om met elkaar te constateren dat het in de sport vooral draait en om vrijwilligers. Dat werd net ook al een beetje gedaan. De vrijwilligers in de sportsector verdienen een compliment. Daarmee wil ik graag mijn bijdrage beginnen.

Na een uitgebreide behandeling van het raadsvoorstel tarievenbeleid sportaccommodaties in meerdere commissievergaderingen en enkele aanpassingen van het voorstel wordt ons vandaag gevraagd om een definitief oordeel te geven. In de commissiebehandeling heb ik de wethouder namens GroenLinks op vier punten bevraagd. Allereerst ging dat over de effecten van de harmonisatie en de normalisatie van tarieven. Dan ging het in het bijzonder over de vraag of individuele sporters door de verhoging van de contributie zouden afhaken. Ik had gevraagd of het voorstel leidde tot een efficiënter gebruik van accommodaties, naar de mate waarin het voorstel budgetneutraal is en wat de voorgestelde ingangsdatum was.

Ik denk met dubbele gevoelens terug aan de commissievergadering. Allereerst was het mooi om te zien dat de wethouder als een leeuw voor zijn voorstel ging staan. Het was een prachtig debat. Hij heeft GroenLinks ook op een aantal belangrijke punten kunnen overtuigen. Daar zal ik nu op ingaan. Ten aanzien van de mate waarin het voorstel budgetneutraal is, kunnen wij de wethouder nu bijvoorbeeld goed volgen. Wat betreft het efficiëntere gebruik van accommodaties denken wij dat dit voorstel daar

enigszins in helpt. In de commissievergadering heb ik gezegd dat dat misschien vooral een papieren werkelijkheid is en dat we dat iets meer moeten laten worden dan alleen die prikkels die op papier staan. Daarover liggen mooie moties voor, bijvoorbeeld die van de heer Bakker. Die zullen wij van harte steunen. Wij hopen dat de wethouder het niet bij de in dit voorstel genoemde zaken laat.

Tot slot kom ik bij de belangrijkste zorg van GroenLinks. Dat is de mate waarin dit voorstel ertoe zou kunnen leiden dat individuele sporters door contributieverhoging afhaken. Daar ging het debat net ook over. Dat is een herkenbare zorg. Gisteren verscheen er een rapport over de financieel-economische situatie waarin de middenklasse zich bevindt. Dit punt verdient daarom extra onze zorg. Het is terecht dat dit zo uitgebreid bediscussieerd wordt in deze raad. Ik had eerder voorgesteld om middels een ex ante-evaluatie, een evaluatie vooraf, te bekijken wat voor effecten het voorgestelde beleid op dit punt zou hebben. Daar kreeg ik toen geen meerderheid voor. Inmiddels ben ik blij en verheugd te constateren dat er toch iets op papier is gekomen van het Mulier Instituut. Dat neemt onze belangrijke zorgen wel weg en onderstreept de woorden van de wethouder op dit punt. Die kunnen we dus volgen wat dat betreft. Laten we met elkaar afspreken dat we de effecten van het beleid los van de papieren werkelijkheid gaan volgen en bijstellen op het moment dat dat alsnog wenselijk blijkt te zijn.

Tot slot kom ik op de ingangsdatum van het voorstel. Wij zijn ervan overtuigd dat het juridisch mogelijk is om het binnen drieënhalve week te effectueren, maar dat verdient geen schoonheidsprijs. Ik weet dat sporters en verenigingen al een tijd aan het idee hebben kunnen wennen, maar het verdient geen schoonheidsprijs om zo'n korte tijd te laten zitten tussen het besluit en de implementatiedatum.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Het lijkt me goed om als raad dan de hand in eigen boezem te steken, aangezien wij het voorstel een maand vooruit hebben geschoven.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Dat klopt. Ik ben daar mede debet aan geweest. Ook twee maanden vind ik niet voldoende tijd voor implementatie. Dat zou de tijd geweest zijn waarop het had plaatsgevonden. Ik vind dat je verenigingen daar op een ruime termijn rekening mee moet kunnen laten houden. Drieënhalve week is dat zeker niet en twee maanden verdient ook niet de schoonheidsprijs.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Wij delen de mening met GroenLinks dat het niet netjes is om het op zo'n korte termijn in te laten gaan. Daarom hebben wij voorgesteld om de ingangsdatum te verschuiven naar 1 januari 2018. Kunnen wij op de steun van de heer De Vries rekenen?

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Ik heb hier ook in de commissievergadering naar gevraagd. Is er bijvoorbeeld ruimte voor bezwaar en beroep tegen dit besluit? Dat blijkt niet zo te zien. De juridische argumentatie blijkt bijna geheel afwezig te zijn. Op dat punt blijft mijn bezwaar dat het politiek niet netjes is om het zo dicht op elkaar te laten zitten. Dan vind ik het amendement van mevrouw Bouazani iets te zwaar, al delen wij met elkaar de achtergrond bij het amendement.

Ik heb al een aantal maal "tot slot" gezegd, maar nu ga ik echt mijn bijdrage aan het debat beëindigen. Ik wil iets over het proces zeggen. De heer Bakker zei daar ook al iets over. Er heeft heel veel participatie plaatsgevonden. Wij zijn een hartstochtelijk voorstander van participatie, maar je kunt ook te veel participeren, terwijl je niet zo goed weet wat de kaders vanuit de raad zijn. Ik denk dat het in dit proces beter was geweest als er vooraf veel duidelijkere kaders waren gesteld en meegegeven waren aan de sportverenigingen. Het was misschien ook beter geweest als er af en toe aan de raad was gevraagd of ze nog kon leven met het compromis dat op tafel lag. Mevrouw Tielen zei tijdens de eerste commissievergadering over dit onderwerp dat als de een water wil en de ander wijn je iets onsmakelijks krijgt als je het bij elkaar gooit. Ik wil niet zeggen dat dit raadsvoorstel onsmakelijk is, maar ik heb wel de vraag of je nog wijn of water proeft. Alles bij elkaar genomen geven wij het voorstel het voordeel van de twijfel.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! Het is een lang proces geweest. Wij delen de opvatting dat er goede kanten aan de zaak zitten. Die zijn hier al eerder genoemd. Toch zijn we teleurgesteld, omdat we niet bereikt hebben wat we hoopten, namelijk iets goeds voor de sporters in de stad en het ondersteunen van de verenigingen die zo'n belangrijke rol hebben in de stad. Natuurlijk hebben we geluiden gehoord van binnensportverenigingen die blij zijn. Ook de zwembaden zijn blij met de huur. Dat zijn allemaal goede dingen. Er zijn echter ook binnensportverenigingen die zeggen: we krijgen er iets bij, maar we kunnen er niet eens de inflatie mee corrigeren. Voor sommige buitensportverenigingen betekent het zelfs een behoorlijke achteruitgang. Het is nog maar te bezien of het efficiëntere gebruik van de velden gaat werken, want dat loont in dit voorstel nog niet voor de verenigingen.

Wat het CDA betreft zijn sportverenigingen onmisbaar en een krachtige factor in de stad. Het is jammer dat dit voorstel budgetneutraal gemaakt is. Mevrouw Koelmans zei net dat alle partijen het daarover in de commissievergadering eens waren. Het CDA heeft nooit gezegd het eens te zijn met het budgetneutraal maken van het voorstel. Sterker, het CDA heeft de afgelopen jaren in alternatieve begrotingen tonnen extra voor sport uitgetrokken, juist omdat we dit zo belangrijk vinden. Het vergt veel betrokkenheid als dingen achteruitgaan. Sommige mensen zeggen: twee tientjes, wat maakt dat nou uit? Daar lopen verenigingen tegen te hoop. Dat maakt duidelijk wat het betekent voor deze mensen om daar lid van te zijn. Het is jammer dat het budgetneutraal gedaan is, want uit de commissievergaderingen over de Voorjaarsnota van een aantal weken geleden bleek dat er best draagvlak was geweest voor het verhogen van het budget voor sport. Dan had er een voorstel gedaan kunnen worden waar iedereen blij van werd en dat ook nog eens goed was geweest voor de stad.

De heer Bakker had het ook al over de opgave die er ligt met betrekking tot het efficiënter gebruiken van de sportfaciliteiten. Het voorstel is op dat punt nog niet helemaal voldragen. Daarvoor moet aanvullend beleid gemaakt worden. Wij steunen de moties die hierover ingediend zijn door D66 en de PvdA.

Al met al is het CDA niet blij met het voorstel, ook al zien we de goede punten er ook van. We hopen dat bij de volgende begrotingen het extra geld voor sportverenigingen er uiteindelijk toch komt. Gehoord de commissievergaderingen vorige maand denk ik dat dat er wel kan komen, zodat de schadelijke effecten van deze regeling teniet kunnen worden gedaan. Er zijn partijen die zeggen dat ze niet helemaal blij zijn, maar het voorstel toch het voordeel van de twijfel geven. Wij zijn niet helemaal blij, maar doen dat niet, omdat we vrezen dat een aangenomen voorstel de urgentie ervan afhaalt om de dingen die verbeterd moeten worden nog te verbeteren.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! In grote lijnen kunnen we het voorliggende voorstel nu steunen. Het voorstel probeert de transparantie te verbeteren, eerlijke en rechtvaardige tarieven neer te zetten en de accommodaties efficiënter te gebruiken. Natuurlijk zien ook wij de scherpe randen van het voorstel. De collega's hebben die al meermaals naar voren gebracht. Ik wil er een nog extra benoemen. Daarbij gaat het in het bijzonder om de kleine verenigingen, de kleintjes in de stad. Die hebben de afgelopen periode gebruik gemaakt van bijzondere kortingsregelingen, tot wel 50-60% extra korting bovenop het verschil tussen kostprijsdekkende huur en de daadwerkelijke huur. We zijn blij met de ingroeiregeling. Die wordt nu gebruikt om juist deze verenigingen te ontzien. Toch houden we hier de vinger stevig aan de pols. Het kan zo zijn dat deze clubs, omdat ze weinig massa hebben, flinke klappen krijgen van dit voorstel. Voor ons is dit misschien wel het scherpste randje van het voorstel. We willen dan ook dat het college hier scherp op toeziet. Als er signalen zijn dat verenigingen hier misschien wel aan ten onder gaan of dat er effecten zijn op individueel niveau bij een vereniging, dan willen wij dat het college ons hier direct adequaat over informeert. Zo kan er op incidentniveau worden gestuurd. Helaas moet dat misschien. Die vraag stellen wij aan de wethouder. Wij steunen de motie van de Partij van de Arbeid om hierover met de verenigingen in gesprek te gaan. Wij willen daar scherper op toezien. Verder zijn wij vooral benieuwd naar de monitoring in de volle breedte als het gaat om ledenaantallen, bezettingen, de financiële situatie van de verenigingen en de sportparticipatie. Wij wachten op de informatie van het college.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! Er is een beetje een negatief gevoel. Ik hoor "niet blij", "ik snap het niet" en "u begrijpt het niet". Ik weet niet of ik dat kan verbeteren. Ik ga de medewoordvoerders en ook de wethouder een beetje teleurstellen. Ik heb in de commissie een amendement aangekondigd om de naam te veranderen van "tarievenbeleid sportaccommodaties" in "tarieven sportaccommodatie". De reden daarvoor kwam al in een interruptiedebat met de heer Bos aan de orde. Volgens mij zien we namelijk wel heel veel in de heilige graal van dit raadsvoorstel, terwijl het niet heel veel meer of minder is dan een tarievenlijst voor de sportaccommodaties. Het is één instrument dat de gemeente kan gebruiken om te ondersteunen dat mensen in de stad kunnen sporten. Dat ligt er. Dat faciliteren we. Dan is het aan de verenigingen om ervoor te zorgen dat mensen dat ook aantrekkelijk vinden en dat willen doen. Uiteraard werken verenigingen en gemeente samen de sportparticipatie in Utrecht verder te ondersteunen en te verbeteren. Veel meer moeten we er ook niet van willen maken. Als je namelijk wil dat mensen meer of anders gaan sporten, gaat het over gedragsverandering. Je zou het ook marketing kunnen noemen. Daar heb ik een klein beetje verstand van. Marketing kent meer dan vier P's om het gedrag van mensen daadwerkelijk te veranderen. Een daarvan is "prijs". Dan heb je ook nog product, plaats, promotie en ook wel personeel. Die tarieven zijn heel belangrijk, maar slechts een van de dingen waarover we het zouden moeten hebben.

Een van de doelstellingen was het rechte trekken van onrechtvaardigheden uit het verleden. Het transparant maken van de kosten was een andere. Beide zijn gehaald. De derde doelstelling was de capaciteit beter benutten. Ik denk inderdaad dat de wethouder dat beter had kunnen opschrijven. Het gaat om "waar mogelijk de capaciteit beter benutten". Wij zijn tevreden over wat er ligt, maar geloven ook dat het niet voldoende is. Je hebt meer nodig dan alleen die prijs om ervoor te zorgen dat de accommodaties voldoende worden ingezet. Daarom steunen wij het voorstel van D66 om terug te komen op het optimaal gebruikmaken van de capaciteit en daarnaast een proef te doen met de daluren. Dan kijken we veel beter naar hoe we omgaan met sport in deze stad. Dit is wat ik erover te zeggen heb. Ik zie dat alle mensen ook wel zin hebben in een ander onderwerp. Dit is echter een marathon-achtig estafetteproces geweest. Dat is al een paar keer aan de orde geweest. Het verdient misschien geen schoonheidsprijs, hoewel er veel mensen plezier beleven aan marathons of estafettes lopen of om ernaar te kijken. Wat dat betreft is het misschien ook wel goed. Ik wil dit moment gebruiken om al die mensen die aan het marathon-estafetteproces hebben meegewerkt hartelijk te bedanken. Dan gaat het over de vrijwilligers, de VSU, alle verenigingen, de ambtenaren, maar ook de mensen van het Mulier Instituut die vanmiddag nog een nota hebben gestuurd waar we echt wel weer wat handvatten uit hebben kunnen halen. Ook de raadsleden en de wethouder horen hierbij. Ik hoop dat we straks met z'n allen kunnen zeggen dat het raadsvoorstel goed is. De stap is om echt te gaan bekijken hoe we alle capaciteit die er in Utrecht is en die er moet komen beter kunnen maken, zodat de hoge sportparticipatie in Utrecht vastgehouden kan worden.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! Ik hou het kort. Ik kan me grotendeels aansluiten bij wat mevrouw Tielen zegt. De transparantie en de eerlijkheid van de sporttarieven zijn omhooggegaan. Het capaciteitsgebruik moeten we nog bezien. Het is goed om na de nulmeting te bekijken of er wat verschoven is. De motie "beter benutten sportaccommodaties" vinden we een goede stap. Dan kunnen wij het er concreet nog over hebben welke andere maatregelen we behalve de prijsindicatie gaan nemen.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Als wethouder Sport doet het mij enorm goed dat de sporttarieven minstens zo veel belangstelling van de raad heeft als vegahapjes en bitterballen. Ik denk dat het ook wel recht doet aan het proces dat we achter de rug hebben. We hebben hier twee jaar over gepolderd. Dat is lang. Soms kun je je afvragen of meer ook beter is. Dat is misschien een informatiepuntje wat betreft het proces. We hebben er uitgebreid de tijd voor uitgetrokken om met de sportvereniging en de Vereniging Sport Utrecht te bekijken hoe we een eind kunnen maken aan een aantal historische onrechtvaardigheden, ongelijkheden en hoe we de transparantie van het systeem konden verhogen zonder te bezuinigen. Hoewel een aantal mensen enorm hun best hebben gedaan om dit te framen als een bezuiniging, geeft Utrecht € 100,00 per inwoner per jaar uit voor sport. Daarmee staan we in de top 10 van Nederlandse gemeenten. Dat gaat niet veranderen. Dit voorstel zou er zelfs voor zorgen dat het iets hoger wordt, niet veel, maar wel iets. Het voorstel is uitsluitend bedoeld om met de grote hoeveelheid belastinggeld die we aan de sport besteden nog meer mensen blij te maken. We maken er niet iedereen blij mee. De ervaring leert dat dat nooit mogelijk is. Als het budgetneutraal gebeurt, is er uiteraard ook altijd een aantal partijen dat daarvoor de prijs betaald. Die zijn aan het einde van de rit ook luid en duidelijk tegen geweest. Dat hebben we kunnen constateren.

Tijdens het proces van twee jaar heeft een klankbordgroep van 15 leden uit de buiten- en binnensport, de zwem- en atletiekverenigingen, meegedacht over het proces. Dat was een afspiegeling van de ruim 300 verenigingen die we in Utrecht hebben. Dan heb ik het over de georganiseerde sporters, want het is een manco dat Harten voor Sport weliswaar in de klankbordgroep heeft meegedacht, maar dat er de ruim 800 informele initiatieven zijn die ondervertegenwoordigd waren in relatie tot het aantal uren dat zij gebruikmaken van die accommodaties. Dan gaat het bijvoorbeeld over zaalvoetbalclubs, initiatieven uit buurten en ouderen die overdag, in de daluren, zalen gebruiken. Het is een leerpunt voor de volgende keer om ook die aan te laten haken bij dit soort discussies.

Waar doen we het allemaal voor? Dat is inmiddels een aantal maal samengevat door woordvoerders. Dit toont wel aan dat we een heel duidelijk beleid hebben in Utrecht. We hebben ook een Sportnota vastgesteld waarin zowel ten aanzien van de tarieven, maar ook ten aanzien van een aantal andere strategische terreinen, de vier P's van mevrouw Tielen, wordt aangegeven wat we allemaal tegelijkertijd gaan doen om de sportparticipatie te verbeteren. Tarieven zijn daar uiteraard wel een belangrijk onderdeel van. Wij wilden een einde maken aan het maatwerk waardoor de ene vereniging meer betaald dan de andere, terwijl zij precies dezelfde behoeften hebben. Het lijkt me duidelijk dat het onwenselijk is dat het ene voetbalveld meer kost dan het andere. Wij wilden het verschil tussen binnen- en buitensport kleiner maken. Mevrouw Bouazani zegt dat wij daarmee de binnen- en buitensport tegenover elkaar

hebben gezet. Degenen die dat idee aanhangen, zou ik het volgende willen vragen. Stel dat we nu zouden beginnen. We beginnen met een nulsituatie. Zou het dan logisch zijn om per sporter twee keer zo veel uit te geven aan buitensport als aan binnensport? Ik denk het niet. Een hockeyer, een basketballer of een zwemmer is mij even lief. Ik vind het niet logisch dat wij als gemeente in de ene sport veel meer investeren dan in de andere sport. Dat was zo. Dat is historisch gegroeid. Dat grote verschil gaan we iets kleiner maken, omdat we in het polderen gezegd hebben dat we geen grote stappen gaan nemen. Dat verwijt kan dus niet gemaakt worden. We hebben het vrij voorzichtig aangepakt. Het uitgangspunt is twee jaar geleden gedeeld met deze raad. In grote meerderheid vond de raad dat een goed uitgangspunt. Het is raar om dan aan het einde zeggen dat we de binnen- en buitensporters tegen elkaar opzetten. Van de operatie was juist om dat grote verschil een heel klein beetje kleiner te maken.

De systematiek wordt transparanter. Leidend wordt betalen naar gebruik. Er wordt ook een bijdrage geleverd aan het efficiënter gebruik van de accommodaties, bijvoorbeeld door het tarief voor gymzalen, dat zijn sportzalen die net iets kleiner zijn dan een sporthal, iets te verlagen. De heer Van Ooijen wees in zijn bijdrage op het belang van kleine sportinitiatieven. Die willen aan de bak komen. Daar zijn de gym- en sportzalen heel belangrijk voor en die worden goedkoper. In de daluren worden ze nog goedkoper. Het lage dalurentarief zal naar onze verwachting met name ten goede komen aan de kleine sportinitiatieven, bijvoorbeeld van Harten voor Sport, de combinatiefunctionarissen, de buurtsportcoaches. Die hebben activiteiten die ook tussen drie uur 's middags en zes uur 's avonds in die wijkaccommodaties ontwikkeld worden. Het ligt, kortom, heel erg voor de hand dat deze kleine aanpassingen – ze zijn relatief bescheiden – wel in de goede richting gaan werken. Wat we daarmee verdienen wordt teruggeboekt naar de sport zelf. Dat hebben we twee jaar geleden al vastgelegd. Daar hoeft echt geen motie voor te worden ingediend. Dat vlieg wiel kan dus harder gaan draaien als de raad dit voorstel vaststelt.

De kosten voor de veldsporten gaan omhoog als gevolg van het uitgangspunt dat we een schuif gaan maken van veldsporten naar binnensporten, maar dat gebeurt minimaal. Er zijn drie verenigingen die expliciet tegen de raad gezegd hebben hier tegen te zijn. Die hebben dat luid en duidelijk laten weten: Kampong Voetbal, USV Hercules en Sporting '70. Die verenigingen gaan respectievelijk € 8,40, € 7,50 en € 3,40 meer betalen per lid per jaar. De vereniging die € 8,40 meer gaat betalen, mag dat over drie jaar verdelen, de vereniging van € 7,50 over twee jaar en bij de vereniging van € 3,40 moet het in één keer betaald worden. Dat is het effect voor die verenigingen. Zij betalen in de nieuwe situatie rond de € 30,00 per lid per jaar voor een veld. Dat is € 7,00 minder dan het gemiddelde van alle voetbalverenigingen die overigens lagere contributies hebben, met name voor de jeugd. Binnensportverenigingen betalen tussen de € 100,00 en € 200,00 aan accommodatiekosten en de zwemvereniging tussen de € 120,00 en € 140,00. Dan kun je toch niet volhouden dat je met zo'n bescheiden bedrag per lid per jaar overvraagd wordt.

Er zijn echt veel voorstanders van het nieuwe systeem, ook buiten sportverenigingen, zeg ik in de richting van mevrouw Bouazani. Dat is bijvoorbeeld Kampong Hockey, de grootste buitensportvereniging van Utrecht. Die is expliciet voor. Ook voor zijn Hellas, de grootste atletiekvereniging van Utrecht, VV Utrecht, de grootste binnensportvereniging, Zwemlust-den Hommel, de grootste zwemsportvereniging, de VSU zelf, Harten voor Sport en een aantal kleine verenigingen zoals SVL, Majella, Switch en DVSU. Ik vergeet er ongetwijfeld nog een aantal.

De heer **BAKKER** (D66): Ik vroeg me af wanneer het filmpje van de wethouder komt.

De heer **JANSEN** (wethouder): De raad heeft er een tegoed van mij. Als we gaan quoten, wil ik wel een wedje aangaan met mevrouw Bouazani dat mijn filmpje wat indrukwekkender is. Met het conceptvoorstel van november vorig jaar was 90% van de verenigingen het eens. Ook op basis van de reacties op het definitieve raadsvoorstel durf ik te stellen dat het leeuwendeel van de Utrechtse vereniging hier ontzettend blij mee is.

De heer Bakker heeft gezegd dat het proces geen schoonheidsprijs verdient. We hebben wel een aantal dingen geleerd. Het heeft erg lang geduurd waardoor sommige mensen misschien vergeten zijn wat we aan het begin hadden afgesproken aan doelstellingen. Ik zou de volgende keer de informele sporters en de maatschappelijke initiatieven er beter bij willen betrekken. Daarnaast is het nooit goed voor je imago om rekenfouten te maken in het laatste stadium. Die fout hebben we in onze oren geknoopt en heeft ons wat betreft de framing aardig wat problemen opgeleverd. De motie van de heer Bakker over de proef met daluren doet in wezen een schepje bovenop het voorstel om te bekijken of het effect nog vergroot kan worden. In de motie zelf is geen dekking aangegeven. De budgetten bij sport zijn niet zodanig dat dat even ergens vandaan te trekken is. Gelukkig heeft de heer Bakker vorige week bij

amendement wat geregeld. Ik stel voor dat we bekijken wat het gaat kosten en dat ik met een voorstel terugkom bij de raad. Het kost uiteraard geld, maar we zijn er graag toe bereid de motie uit te voeren.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Dat geld was al bestemd voor de buitensportfaciliteiten. Of heb ik dat mis?

De heer **JANSEN** (wethouder): Zo was het volgens mij niet geformuleerd. Er stond dat het bijvoorbeeld voor buitensport was. De heer Bakker heeft deze motie ingediend, dus wij gaan uiteraard de partijen die destijds dat amendement hebben ingediend betrekken bij het voorstel. Ik neem aan dat de indieners zich wel zullen realiseren dat dit geen gratis geld is. Het moet ergens vandaan komen en niet uit een tariefverhoging bij andere verenigingen, lijkt mij. Met die kanttekening kan ik de motie positief adviseren.

De heer Bakker heeft nog een motie ingediend, over het beter benutten van sportaccommodaties. Daarin wordt het college verzocht om voor 1 februari 2018 een nieuw beleidsvoorstel naar de raad te sturen dat er in essentie op gericht is om in overleg met de sportsector nog efficiënter te werken. Ik ben bereid ook deze motie positief te adviseren. Ik zie het als een inspanningsverplichting om dat te doen. We moeten ons natuurlijk wel realiseren dat ik hier geen belofte ga doen als de sportsector niet zelf zegt dat het haalbaar is. De vorige keer hadden we er twee jaar voor nodig. Een halfjaar lijkt me ambitieus, maar we gaan het proberen. Ik zal de raad direct na de zomer laten weten wat we in overleg met de sportsector voor route zien om dit voorstel te halen. Mocht het naar de mening van de sportsector niet lukken, zal ik dat uiteraard ook berichten.

De heer **BAKKER** (D66): Het gaat al een paar keer over het woord 'efficiënt'. Natuurlijk moet je velden en hallen efficiënter gebruiken. Het gaat er ook om dat je, als je ze niet gebruikt, een plan, een visie of een aanpak hebt hoe je ze wel gebruikt. Natuurlijk moet dat met de sportwereld. De wethouder heeft iedere keer gezegd dat dit een eerste stap daarnaartoe is. Dan vind ik dat nu ook de volgende stap geschetst moet worden. Ik zou graag voor 1 februari die stap zien.

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik heb gezegd dat ik dat ga proberen. Als ik het ga proberen, dan doe ik ook echt mijn best. Maar nogmaals: ook de heer Bakker wil natuurlijk wel dat we dit doen samen met degenen die gebruikmaken van de sportaccommodaties. Daar zit wat mij betreft enige afstemming in. Ik ben er optimistisch over dat dat haalbaar is.

Ik kom op de bijdrage van mevrouw Bouazani. Zij heeft gesproken over de ontevredenheid bij de sportverenigingen. Ik heb dat wat gerelativeerd aan de hand van reacties. Ik denk echt dat meer dan 90% uiterst tevreden is. De buiten- en binnensportverenigingen zijn, door de verschillende doelstellingen die we hadden, uiteraard in verschillende mate tevreden. Ook bij de buitensportverenigingen is er best begrip voor deze schuif. We hebben het over het filmpje gehad. Het is een stukje vernieuwing in het raadsdebat. Als dit een trend zou worden, denk ik dat het college graag haar eigen filmpje zou willen vertonen.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Ik hoorde de wethouder zeggen dat meer dan 90% tevreden is. Hoe verklaart hij dan de ruim 600 ondertekenaars van de petitie tegen de huurverhoging voor de velden?

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik heb geprobeerd om aan te geven dat degenen die het hardnekkigste verzet geleid hebben de voetbalverenigingen zijn die relatief het minste betalen en verreweg het minste betaalden voor hun velden. Procentueel gaan ze na de verhoging veel meer vertalen, maar ook dan betalen zij nog veel minder dan hun collega-voetbalclubs, laat staan alle binnensportverenigingen, alle zwemverenigingen et cetera. Kortom, dat zou mevrouw Bouazani een klein beetje moeten relativiseren. Mevrouw Bouazani heeft niets gezegd over de jeugdcontributies van de verenigingen in kwestie. Die zou zij eens moeten vergelijken met die van verenigingen uit andere wijken in Utrecht. Dan vind ik het argument dat het te doen is om de sport betaalbaar te houden uit die mond nogal relatief.

Ik kom op de moties van mevrouw Bouazani. In motie 123 wordt het college gevraagd om in nauwe samenwerking met de veldsportverenigingen voor de sportparken een op maat gericht plan op te stellen, waarbij de volgende onderdelen worden betrokken: groeimogelijkheden veldsportaccommodatie, aanwezige mismatch tussen capaciteit en potentieel aan aanbod sporters en concrete maatregelen gericht op mismatch en vergroten efficiënter veldgebruik en om de raad voor de behandeling van de programmabegroting een stand van zaken te geven. Het is een beetje een doublure van de motie van de heer Bakker, maar die is een stuk subtieler. Die geeft de sportwereld een stuk meer lucht om dit te doen.

We beginnen nu met twee maanden vakantie. Als we het dan voor de behandeling van de programmabegroting moeten doen, zijn er nog twee weken om het huiswerk te doen. Dat kan niet met droge ogen gevraagd worden aan de sportwereld in Utrecht. Dat gaan we niet doen wat mij betreft.

In motie 124 wordt gevraagd om het positieve financiële resultaat jaarlijks ten goede te laten komen aan het sportbudget. Dat was het uitgangspunt van de systeemwijziging. De motie is dus overbodig en wordt daarom ontraden.

Ik kom op amendement 25, "Geef sportverenigingen iets meer ruimte". Een half jaar uitstel zou veel verenigingen in de problemen brengen. Die hebben hun contributie al vastgesteld op basis van de verlaging van de kosten die zij hebben. Dat hebben ze ook laten weten. Daarnaast is het administratief buitengewoon ingewikkeld om het in dit stadium nog te veranderen. De systematiek van de gemeente is gebaseerd op het sportjaar van augustus tot augustus. Ik ontraad dit amendement dus.

In amendement 26 wordt gevraagd om in beslispunt 6 het volgende op te nemen: Na vaststelling van dit raadsvoorstel vindt jaarlijks een monitoring plaats om de effecten tarievenbeleid sportaccommodaties in beeld te brengen met een aantal indicatoren. Ook dit amendement is overbodig. Ik heb daar een brief over gestuurd. Ik heb daar een toelichting op gegeven. Ik heb nog meer toegezegd dan waarom in het amendement gevraagd wordt. De raad krijgt namelijk niet ieder jaar, maar ieder kwartaal de ontwikkeling van de bezettingsgraden van de verschillende accommodaties. Ik dacht dat ik het zelfs zou proberen om het per wijk te doen. De raad krijgt die gegevens van de hele stad in ieder geval per kwartaal. Het amendement is daarom overbodig en ik ontraad het.

De bijdrage van Stadsbelang Utrecht was in een aantal opzichten vrij gedetailleerd. Ik zal proberen er geen commissiebehandeling van te maken. De fractie stelt een kostendekkend huurbeleid voor. Dat zou betekenen dat de tarieven voor binnensportaccommodaties met een factor drie omhooggaan en de tarieven voor buitensportaccommodaties met een factor zes. Ik denk niet dat sportverenigingen dat erg op prijs zullen stellen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Dat is een totale misinterpretatie van hetgeen wij bedoelen. Als het goed is, heeft de wethouder ook de commissiebehandeling nog goed in zijn hoofd zitten. Wij hebben altijd gezegd dat kostprijsdekkende huur het uitgangspunt moet zijn. Daar staan wij achter. Als het goed is heeft de wethouder ook nog de motie die wij bij de Voorjaarsnota hebben ingediend in zijn gedachten. Dan moeten we wel helemaal concluderen dat de wethouder ofwel bewust dwaalt ofwel last heeft van zijn lange- en kortetermijneigenen.

De heer **JANSEN** (wethouder): De tarieven zijn op dit moment kostengeoriënteerd, alleen de mate van kostendekking verschilt nogal voor binnen- en buitensportaccommodaties. Daar verschuift dus iets in. Ik constateer dat er wel een vrij groot gat zit tussen de kostprijs en de prijs die betaald wordt door de verenigingen. Ik begrijp bij nader inzien dat de heer Bos dat deel van het voorstel steunt.

De heer Bos heeft gezegd dat er geen sprake is van beleid. Ik wijs hem op de Sportnota die bijna raadsbreed is vastgesteld. Die staat volgens mij vol met gedeeld beleid, ook het tarievenbeleid. Als hij dat zou willen kunnen we wat mij betreft best het woordje "beleid" schrappen. Ik heb aangegeven wat de doelen zijn die we ermee nastreven. Dat is dus met name beleid. Stadsbelang Utrecht is het ermee eens om geen uitzonderingen te maken. Dat waardeert het college. Dat is een onderdeel van het voorstel dat de hele raad deelt.

Mevrouw Koelmans heeft met name proberen samen te vatten wat de doelstellingen waren die we hiermee willen bereiken: eerlijke tarieven, het verschil tussen veld- en zaalsportverenigingen kleiner maken en een efficiënter gebruik van de accommodaties. Ik denk dat we dat doel daarmee gaan bereiken.

De ex ante-evaluatie en de brief van het Mulier Instituut kwamen op de valreep. Ik ben het instituut overigens wel dankbaar dat ze zo snel die analyse hebben gemaakt. Als de raad daar prijs op stelt, kunnen we na het reces eventueel een briefing organiseren met de onderzoekers. Afhankelijk wat de raad daarvan vindt, kunnen we nog doorgaan op dat onderzoek.

Ik heb het gehad over de ingangsdatum van het voorstel in relatie tot het voorstel van mevrouw Bouazani. Ik raad af om de invoering uit te stellen. Ik heb ook al gereageerd op het proces. Er zitten zeker verbeterpunten in. Uit de brief van het bestuur van de VSU uit januari spreekt grote waardering voor het proces. Kortom, is het glas halfvol of halfleeg? Je kunt het beide vinden.

De CDA-fractie geeft ons voorstel het nadeel van de twijfel. Dat is jammer. Ik hou altijd van het voordeel van de twijfel. De volgende keer gaat het waarschijnlijk beter.

De heer Van Ooijen heeft er wat mij betreft terecht op gewezen dat je niet alleen moet kijken naar de grote verenigingen, maar ook naar de kleine verenigingen en de maatschappelijke initiatieven. Wij proberen in ieder geval door gerichte tariefmaatregelen die kleine accommodaties juist te bevorderen,

zodat kleine wijkinitiatieven dicht bij huis een betaalbare accommodatie hebben. Volgens mij begint dat bij € 16,00 per uur. Dat is zeer betaalbaar.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Dat is zeker zo. In brief van het Mulier Instituut is te lezen dat een aantal van de genoemde risico's juist van toepassing is op die kleine clubs, namelijk minder daadkrachtige mensen, waar je dus snel een effect hebt van prijs, en minder massa, waardoor het niet op een andere manier op te vangen is. Ik vraag de wethouder om nog steviger de vinger aan de pols te houden. Laat ik het zo zeggen: dit voorstel is ons geen vereniging in Zuilen waard die omvalt.

De heer **JANSEN** (wethouder): Daar ben ik het zeer mee eens. We zullen bij bijvoorbeeld kleine voetbalverenigingen die relatief veel omhooggaan omdat ze zo klein zijn, gaan kijken of we ze kunnen helpen. Ze zouden bijvoorbeeld met z'n tweeën één veld kunnen bespelen. Dat kan. Dan slaat hun verhoging opeens om in een verlaging. Soms zijn er vrij eenvoudige oplossingen voor het probleem. Daar gaan we ze bij helpen.

Mevrouw Tielen vindt het voorstel eigenlijk heel simpel. Dat is fijn. Ik houd van simpele voorstellen. Het heeft toch wel vrij veel tijd gekost om dat simpele voorstel uiteindelijk hier in de raad te krijgen. Ik onderschrijf dat prijsbeleid maar een heel klein stukje is van een palet aan allerlei zaken die je tegelijkertijd moet doen. Daar zijn we mee bezig. Ik noem nog maar eens een heel leuk project waar ik het vanmorgen met mijn collega uit Maarssen over gehad heb: de samenwerking met Stichtse Vecht voor de drie sportparken aan de rand van onze gemeente. Dat is een investering in een diverser sportaanbod. Ook dat is een manier om het gebruik van dat complex enorm te verbeteren.

Mevrouw Freytag was positief. Ik dank haar daarvoor.

De **VOORZITTER**: Ik constateer dat er alleen bij de heer Bos behoefte is aan een tweede termijn.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik heb om een toezegging gevraagd. Daar heeft de wethouder nog niet op gereageerd.

De **VOORZITTER**: Kunt u de toezegging waar u om vroeg herhalen?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Er wordt een tarief gebaseerd op kostprijs waarvan afgeweken wordt omdat de afmetingen anders zijn. In het begin een precedent scheppen betekent zwalken in de toekomst. Er wordt 15% korting gegeven op een tarief omdat de ruimte 15% kleiner is. Waar kunnen clubs en verenigingen terugvinden op basis waarvan deze korting wordt verstrekt om te zien of deze ook voor hen geldt? Ik heb aan de wethouder gevraagd om dit voor iedereen inzichtelijk te maken. Als hij dit niet doet, zal ik een motie indienen.

De heer **JANSEN** (wethouder): Dit is juist een van de zaken die is aangepast op verzoek van de VSU, dus van de sporters zelf. In de brief van de VSU stonden nog vier verbeterpuntjes. Die hebben we alle vier uitgevoerd. Dit was er eentje van. Kortom, ik denk dat we juist geprobeerd hebben in te spelen op de behoefte van de sporters zelf. Een moot van de Galgenwaard is net zo groot als een wijksporthal. Je betaalt daar uiteraard net zo veel voor. De hoogte van de zaal is wat groter dan een gemiddelde wijkhal. Daar betaalde je in het verleden extra voor. Dat laten we vallen. Sommige verenigingen zijn historisch in de Galgenwaard terechtgekomen. Die zouden best in een wijkhal willen zitten.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik begrijp helemaal niets van het antwoord, dus ik leg de motie gewoon neer.

"Motie 125.

Duidelijk en herkenbaar tarievenbeleid

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het tarievenbeleid sportaccommodaties,

Constaterende dat:

- Het college met het nieuwe tarievenbeleid de ongelijkheid in de doorberekening van kostprijsdekkende huur wil corrigeren;
- Er duidelijk herkenbare "labels" worden gebruikt voor het typeren van sportaccommodaties;
- Er reeds uitzonderingen zijn opgenomen in het nieuwe voorstel;

Overwegende dat:

- Het invoeren van een nieuw beleid gepaard moet gaan met een heldere en herkenbare aanpak;
- Gebruikers vooraf moeten kunnen inzien waar hun accommodatie aan voldoet;
- Het maken van uitzonderingen bij invoering per definitie leidt tot nieuwe uitzonderingen in de toekomst;

Verzoekt het college:

- Inzichtelijk te maken welke voorwaarden/eisen behoren bij de verschillende type locaties;
- Altijd als uitgangspunt de tarieven die behoren bij het huidige tarievenbeleid gebruikt worden;
- Een richtlijn aan te geven op basis waarvan een aanpassing van tarieven wordt gedaan en tevens wat de hoogte van een dergelijke aanpassing is,

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Bouazani en de heer Oost.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): De heer Bos spreekt over het huidige tarievenbeleid. Bedoelt hij dan het tarievenbeleid dat nu gehanteerd wordt, of het beleid vanaf 1 augustus?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik bedoel het nieuwe tarievenbeleid.

De **VOORZITTER**: Ik constateer dat er geen andere partijen behoefte hebben aan een tweede termijn.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Ik moet deze motie ontraden. De tarieventabel is een bijlage bij het raadsvoorstel. De tarieven voor de verschillende hallen, waaronder Sporthal Galgenwaard, zijn beschreven in het raadsvoorstel. Daar gaan we niks meer aan veranderen. De weg die we daartoe afgelegd hebben is gedocumenteerd. Nogmaals, het deel waar door de heer Bos naar gevraagd wordt, is op verzoek van de VSU namens de klankbordgroep in het tarievenvoorstel terechtgekomen. Ik ontraad de motie dus.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Het lijkt alsof het niet helemaal goed begrepen wordt. Volgens mij vraagt Stadsbelang Utrecht puur om inzicht. Waarom worden bepaalde uitzonderingen gemaakt? Inderdaad, er staat gewoon in de nieuwe tarievenlijst dat er uitzonderingen zijn. Op basis waarvan krijgen sommige clubs voorrang? Alleen dat overzicht zou volgens mij genoeg zijn.

De **VOORZITTER**: Ik stel voor om te schorsten tot de motie op papier binnen is.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering spreekt de **VOORZITTER** als volgt:

Dames en heren! Er is net een motie ingediend door Stadsbelang Utrecht. Wethouder Jansen zal hierop een reactie geven.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Ik heb de motie inmiddels kunnen lezen en ambtelijk teruggekoppeld. Ik blijf bij mijn negatieve advies. Er is met de raad een nota van uitgangspunten gedeeld voor we tot de tarieventabel gekomen zijn. Daarin staan de uitgangspunten die geleid hebben tot deze tarieventabel. In januari 2017 is daarop een reactie gekomen van de VSU. Die heeft ook de raad ontvangen. Die heeft geleid tot een viertal aanpassingen. Daarmee werd ingegaan op de laatste suggesties van de klankbordgroep van de VSU. In de commissiebrief hebben we destijds aangegeven waarom we die adviezen gevolgd hebben. Kortom, ik denk dat we uiterst transparant zijn geweest over de manier waarop we tot dit eindresultaat gekomen zijn.

De **VOORZITTER**: Ik beëindig de beraadslaging. We gaan over tot besluitvorming en beginnen met de amendementen.

Aan de orde is de stemming over amendement 25 (Geef sportverenigingen iets meer ruimte).

Amendement 25 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over amendement 26 (Volg effecten tarievenbeleid sportaccommodaties).

Amendement 26 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Het voelt bij dit voorstel alsof je moet kiezen voor de buiten- of binnensport. Dat is spijtig, want die keuze wil eigenlijk niemand maken. Na alles gewikt en gewogen te hebben stemt de Partij voor de Dieren toch in met het voorliggende voorstel, omdat we denken dat gelijkheid bij dit voorstel vooropstaat en dat ondersteunen wij.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Voorzitter! Wij vinden het erg teleurstellend en jammer dat de wethouder het probleem heeft gebagatelliseerd. Het voorstel vinden wij nog steeds een onvoldragen plan. Desondanks geven we de ambtenaren en de sporters die hieraan hebben meegewerkt een compliment. Dit voorstel kan niet onze steun krijgen.

Het voorstel wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, PvdA en Stadsbelang Utrecht ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 121 (Proef met daluren).

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Voorzitter! Wij vinden het te voorbarig om een proef te doen met het verder verruimen van de daluren nu het al in het voorstel is meegenomen. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

Motie 121 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA en Stadsbelang Utrecht ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 122 (Beter benutten sportaccommodaties).

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Voorzitter! Wij hebben een motie ingediend die juist nog verder inzet op het effectiever inzetten van de velden en sportverenigingen. Die is helaas niet door de wethouder positief geadviseerd, maar we brengen haar nog wel in stemming. Daarom zullen wij deze motie niet steunen.

Motie 122 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA en Stadsbelang Utrecht ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 123 (Vergroot efficiënt veldgebruik sportaccommodaties).

Motie 123 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Partij voor de Dieren, CDA, PvdA en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 124 (Voordelen efficiënter sportaccommodatie komt ten goede van de sport).

Motie 124 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Partij voor de Dieren, CDA, PvdA en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 125 (Duidelijk en herkenbaar tarievenbeleid)

Motie 125 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, Stadsbelang Utrecht en PvdD ervoor stemmen.

10. Burgerinitiatief Elke dag verdient een Nacht van de Nacht (Jaargang 2017, nr. 54).

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Dit is een bijzonder agendapunt. Het betreft een

burgerinitiatief. Het is geen voorstel van het college of een initiatief van de raad, maar van de burgers van Utrecht. Het was een lang proces. Het is dinsdag jl. besproken in de commissie Stad en Ruimte. Inmiddels staat het initiatief zelf op de agenda en niet het raadsvoorstel.

Op 22 juni jl. heeft de raad hierover een raadsbrief ontvangen. De vertegenwoordigers van het burgerinitiatief hebben op 29 juni jl. een aanvullende reactie gekregen.

De heer **SIENOT** (D66): Voorzitter! Het is een eer om zo'n mooi burgerinitiatief in de raad te mogen bespreken. Als ik de afgelopen maanden naar aanleiding van dit voorstel iets heb geleerd, dan is het dat wij in Utrecht zelfs het licht en het donker samen maken. Ik heb begrepen dat in de commissievergadering al veel is gebeurd. Ik wil de initiatiefnemers erg hartelijk danken. Ik denk dat ik dit namens de gehele raad kan zeggen. Het is fantastisch werk. U bent erin geslaagd om het onderwerp "lichthinder" krachtig en constructief op de agenda te zetten.

Het college heeft veel zaken uit het initiatief opgepakt. Wij volgen de opvatting dat wij moeten doen wat haalbaar en betaalbaar is. Daarbinnen zien wij een aantal mogelijke voorstellen van de initiatiefnemers die wij eveneens kunnen uitvoeren, maar die het college nu laat liggen. Daarom dienen wij de volgende motie in.

"Motie 126

Burgerinitiatief 'Elke nacht verdient een nacht van de nacht'

Constaterende dat:

- Het Burgerinitiatief 'Elke dag verdient een nacht van de nacht' het college oproept om de lichtvervuiling in de gemeente te beperken;
- Licht in de nacht schadelijk is voor de natuur en het voorkomen van lichthinder past in de ambitie om een duurzame gezonde stad te zijn;
- Beperken van lichtvervuiling is vastgesteld in het Gemeentelijk Verlichtingsplan uit 2008, maar de uitvoering in de praktijk te wensen over laat; Het Burgerinitiatief concrete voorstellen doet om lichtvervuiling te beperken.

Overwegende dat:

- Het college verschillende voorstellen van het Burgerinitiatief wil overnemen;
- Het Handboek Openbare Ruimte aangepast wordt door alleen nog nieuwe lantaarnpalen toe te staan die alleen licht naar beneden uitstralen en alleen nog verlichting te gebruiken met 3000 Kelvin in plaats van 4000 Kelvin;
- Bij vervanging van nieuwe lampen werk met werk gemaakt wordt door afscherming te realiseren;
- De keuze voor het soort en wijze verlichting maatwerk en locatiegebonden is, waarbij zowel (sociale) veiligheid en het voorkomen lichthinder een rol spelen;
- Grondspots op bomen, waar mogelijk, uitgezet kunnen worden;
- Met de VSU en sportverenigingen in gesprek wordt gegaan om hen te wijzen op het afschermen en dimmen van verlichting en hen daarbij te adviseren;
- Voortaan bij de Jaarrekening een aparte brief is toegezegd over de voortgang van het voorkomen van lichtvervuiling.
- Aanvullend op deze zaken nog een aantal voorstellen van het burgerinitiatief kunnen worden opgevolgd zonder dat hier extra kosten mee gemoeid zijn.
- De gemeente aanpassingen heeft gepland voor de onveilig verlichte plek op het Lint, maar de aanwezigen bij de schouw van voetbalclub DESTO niet bij de oplossing heeft betrokken.
- Ook de initiatiefnemers achter het Burgerinitiatief sterke inzichten hebben over het realiseren van veilig verlichte plekken.

Draagt het college op om:

- Voort te maken met de schouwen op locatie en daarbij direct de wijkraden mee te nemen om in het najaar van 2017 nog praktijkresultaten te boeken;
- Bij vervanging van lampen en plaatsing van lichtmasten altijd te zorgen voor zijdelingse afscherming zodat uitstraling van licht naar groen en water wordt voorkomen, tenzij dit om veiligheidsredenen niet kan;
- Geen nieuwe lichtvervuilende lichtmasten langs het Amsterdam-Rijnkanaal te plaatsen en bij nieuwe lichtmasten te kiezen voor minder lichtvervuilende masten dan er nu staan;
- De initiatiefnemers van het Burgerinitiatief en de aanwezigen van DESTO bij de schouw op het Lint te betrekken bij de oplossing om deze plek veilig verlicht te maken;
- de initiatiefnemers van het Burgerinitiatief te betrekken bij de voortgang van de uitvoer en

mogelijk nieuwe verbeteringen."

De motie is ondertekend door mevrouw Paardekooper, mevrouw Uringa, mevrouw Van Esch, de heer Gilissen, de heer Eggermont, de heer Van Waveren, mevrouw Freytag, de heer Işik en mijzelf.

Als het college deze zaken oppakt, zorgen wij met gerichte acties echt voor resultaat op straat. Dat is precies wat de initiatiefnemers wensen.

Laat het licht schijnen waar het moet en de duisternis vallen waar het kan.

De heer Işik heeft gezegd dat als het niet lukt om een schouw van wijkraden te organiseren, in de wijken nog altijd andere organisaties actief zijn. Wat ons betreft, zou het ook daarmee kunnen.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Voorzitter! De heer Sienot heeft mede namens ons een motie ingediend. Ik wil de initiatiefnemers bedanken voor de manier waarop zij minutieus hebben uitgezocht waar wij lichthinder kunnen tegengaan. Dat bleek op veel plekken het geval te zijn. De initiatiefnemers hebben met veel kennis van zaken de mogelijke maatregelen geformuleerd. Zij zijn daarover met het college in gesprek gegaan. Toen bleek nog behoorlijk veel mogelijk te zijn.

Om het initiatiefvoorstel recht te doen, hebben wij samen met de D66-fractie een motie opgesteld om te markeren welke maatregelen worden genomen en om te formuleren wat wij graag gedaan zien.

Wij zien graag meer van dit soort burgerinitiatieven.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De PvdD-fractie vindt het fijn om te zien dat de indieners van het burgerinitiatief tegen lichtvervuiling de boel flink hebben opgeschud. Wij danken hen daarvoor, want wij praten graag over het tegengaan van lichtvervuiling in Utrecht. Waar wij die vervuiling kunnen tegengaan, doen wij dat. In de commissievergadering hebben wij over dit onderwerp – net als in de commissievergadering over de reclameverordening – veel gepleit voor aandacht voor vleermuizen, vogels en mensen die last hebben van overbodig licht. Wederom pleiten wij ervoor om meer voortvarend dan nu aan de slag te gaan met onder andere de vier punten die wij al vaker hebben genoemd. Wij vinden het versneld vervangen van de 2.500 armaturen die nu licht naar boven uitstralen absoluut belangrijk. Wij willen ervoor zorgen dat geen enkele armatuur licht zijwaarts uitstraalt in parken en natuurgebieden en bij wateren met een groene uitstraling. Gelukkig heeft dit punt al in motie 126 postgevat. Wij zijn daar dankbaar voor. Wij vinden het fijn dat dit in motie 126 staat.

Het uitzetten of verwijderen van de grondspots bij bomen in Utrecht is voor ons essentieel. Wij begrepen gisteravond dat deze spots bijna altijd uit zijn. Straks zal de SP-fractie een motie indienen om dat punt te bekijken. Wij hebben de motie van harte ondertekend.

Wij vinden dat alle nieuw in te kopen armaturen uitsluitend 0% licht naar boven mogen uitstralen, geen 5%. Dit geldt niet voor de thans gebruikte armaturen. Wij dienen hierover de volgende motie in.

"Motie 127

Lichtvervuiling in 2022 Utrecht uit

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017 ter behandeling van het Burgerinitiatief Elke dag verdient een Nacht van de Nacht,

Constaterende dat:

- Een aantal inwoners van Utrecht een burgerinitiatief tegen lichtvervuiling heeft ingediend;
- Dit burgerinitiatief beoogt om lichtvervuiling versneld aan te pakken in Utrecht;
- De initiatiefnemers van het burgerinitiatief vinden dat het college van B&W niet snel genoeg de lichtvervuiling aanpakt in Utrecht;
- Licht in de nacht schadelijk is voor de natuur en dieren als vleermuizen en vogels veel last hebben van naar boven uitstralende armaturen;
- Het voorkomen van lichthinder past in de ambitie om een duurzame gezonde stad te zijn;
- Beperken van lichtvervuiling is vastgesteld in het Gemeentelijk Verlichtingsplan uit 2008, maar de uitvoering in de praktijk te wensen over laat;
- Het Burgerinitiatief, concrete voorstellen doet om lichtvervuiling te beperken;
- Sociale veiligheid door de initiatiefnemers zeer serieus wordt genomen, en lichtuitstraling naar boven geen enkel effect heeft op het verbeteren van de sociale veiligheid;
- Nog 2.500 armaturen in Utrecht vervangen moeten worden die licht naar boven uitstralen en dit gepland staat voor 2019–2025;

Overwegende dat:

- Het college in de raadsbrief van 22 juni aangaf meer maatregelen tegen lichtvervuiling te nemen dan voorheen het plan was;

- De wethouder Openbare Ruimte en Groen in de commissie van 4 juli 2017 aangaf nog iets verder te gaan dan de toezeggingen in de raadsbrief, maar wat de initiatiefnemers nog niet genoeg;
- Er al 1,2 miljoen euro gereserveerd staat voor vervanging van de 2.500 overgebleven armaturen die licht naar boven uitstralen, te starten in 2019 en te eindigen in 2025.

Verzoekt het college:

- Niet pas in 2025 alle 2.500 armaturen vervangen te hebben, maar al in 2022;
 - Eventuele aanvullende dekking hiervoor te reserveren bij de Programmabegroting 2018.
- En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik heb in de commissievergadering op die vraag geen antwoord gekregen. Misschien dat ik dat nu wel krijg. Geld reserveren kan gebeuren bij de programmabegroting 2018. Dat is redelijk snel. Als blijkt dat geld nodig is om de versnelling te realiseren, waar komt dat dan vandaan als het aan mevrouw Van Esch ligt?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ik dank de heer Gilissen voor zijn vraag. Die heeft hij vaker gesteld. Sinds 2008 ligt een verlichtingsplan klaar. De punten die moeten worden uitgevoerd, zijn dus bekend. 2008 is bijna tien jaar geleden. Eindelijk worden stappen in de goede richting gezet. Wij denken dat het niet zo kan zijn dat wij nadat wij tien jaar niets hebben gedaan nu een prachtig burgerinitiatief bespreken, maar toch nog tot 2025 moeten wachten tot alles is uitgevoerd. Volgens mij moet het college begrijpen dat dit heel lang duurt. Als het college het burgerinitiatief serieus neemt, moet het bekijken waar het dit geld vandaan haalt.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Dat is geen antwoord op mijn vraag. Als blijkt dat geld nodig is om de versnelling van mevrouw Van Esch te realiseren, waar moet dat dan vandaan komen?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Als ik een voorbeeld noem, zeggen anderen dat het niet goed is. Het potje Openbare ruimte en groen prima bevat veel geld, ook voor achterstallig onderhoud. Wij kunnen bekijken of wij andere punten wat naar achteren kunnen schuiven en het tegengaan van lichtvervuiling iets naar voren.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Kan mevrouw Van Esch deze suggestie in haar motie opnemen? Dan is het in elk geval duidelijk. Dan kunnen wij discussiëren over de prioriteiten.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Dat kan, maar daarvoor heb ik bewust niet gekozen. Ik wil graag dat het college over het geld een voorstel doet. Anders had ik een andere motie ingediend. Ik dien de volgende motie in.

"Motie 128

0% uitstraling naar boven

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017 ter behandeling van het Burgerinitiatief Elke dag verdient een Nacht van de Nacht,

Constaterende dat:

- Een aantal inwoners van Utrecht een burgerinitiatief tegen lichtvervuiling heeft ingediend;
- Dit burgerinitiatief beoogt om lichtvervuiling versneld aan te pakken in Utrecht;
- De initiatiefnemers van het burgerinitiatief vinden dat het college van B&W niet snel genoeg de lichtvervuiling aanpakt in Utrecht;
- Het Burgerinitiatief concrete voorstellen doet om lichtvervuiling te beperken;
- Licht in de nacht schadelijk is voor de natuur en dieren als vleermuizen en vogels veel last hebben van naar boven uitstralende armaturen;
- Het voorkomen van lichthinder past in de ambitie om een duurzame gezonde stad te zijn;
- Beperken van lichtvervuiling is vastgesteld in het Gemeentelijk Verlichtingsplan uit 2008, maar de uitvoering in de praktijk te wensen over laat;
- De wethouder Openbare Ruimte en Groen in de commissie Stad en Ruimte van 4 juli 2017 aangaf dat hij de regels van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde volgt (NSVV) volgt en dat inkoop van armaturen die 5% licht uitstralen op die manier nog steeds een optie is

- volgens het college van B&W;
- Sociale veiligheid door de initiatiefnemers zeer serieus wordt genomen, en lichtuitstraling naar boven geen enkel effect heeft op het verbeteren van de sociale veiligheid;
- Nog 2.500 armaturen in Utrecht vervangen moeten worden die licht naar boven uitstralen en dit gepland staat voor 2019-2025;

Overwegende dat:

- De wethouder Openbare Ruimte en Groen in de commissie van 4 juli 2017 in de veronderstelling was dat de indieners ook alle BESTAANDE armaturen die 5% naar boven uitstralen willen vervangen door armaturen die 0% naar boven uitstralen;
- Dit niet het geval is, want hun voorstel betreft ALLEEN de aanschaf van NIEUWE armaturen die 0% naar boven zouden moeten uitstralen.

Verzoekt het college:

- Bij aanschaf van nieuwe armaturen alleen nog maar armaturen aan te schaffen die 0% uitstralen naar boven.

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

Volgens mij ontstond afgelopen dinsdagavond verwarring. Wij hopen die met deze motie weg te nemen. Volgens ons worden geen armaturen ingekocht die naar boven 0% licht uitstralen. Dat die er nog steeds zijn, is spijtig. Wij willen die weg hebben. Daarop gaat deze motie niet in. Deze gaat alleen in op het niet aanschaffen van oude armaturen. Ondanks het feit dat wij deze twee moties essentieel vinden, zijn wij blij met de stappen ten behoeve van een lichtvervuilingsvrij Utrecht die het college heeft gezet. Het gaat daarmee verder dan als het burgerinitiatief er niet was geweest. Dat mag ook wel, want in het stedelijke verlichtingsplan 2008 werd al gesproken over het tegengaan van lichtvervuiling. Grote stappen zijn toen niet gezet. Die komen nu pas. Nu moeten wij met volle kracht vooruit. College, maak gebruik van de kennis en kunde van de indieners van het burgerinitiatief en andere experts, zoals stadsecologen en milieukundigen. Laten wij dienen als voorbeeld voor andere steden die ook verlichte hemelen, water en groen hebben. Die kunnen Utrecht als lichtend voorbeeld zien en zelf maatregelen nemen. Dat is niet alleen fijn voor mens, dier en natuur, maar ook voor het milieu. Bedenk maar eens hoeveel energie wij besparen door met verlichting slimmer om te gaan. Wie weet kunnen wij dan in de nacht van de nacht in de hele stad de sterren zien. Het liefst in andere nachten ook.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Wij hebben lang over het voorstel gesproken. Het was onduidelijk wat wij daarmee wilden doen. Ik ben blij dat wij het onderwerp nu bespreken. Wij zullen aangeven waar wij denken dat het huidige beleid scherper kan worden.

Er zijn verscheidene moties ingediend. Het is duidelijk dat wij de moties steunen die wij hebben ondertekend.

De PvdD-fractie heeft motie 127 ingediend. Wij vinden het curieus dat deze fractie graag wil dat het college bepaalt hoe de maatregelen moeten worden bekostigd. Ik zou dat zelf anders hebben gedaan.

Eén punt blijft onduidelijk, namelijk wat "functioneel licht" is. Daarom dienen wij een motie in over de grondspots op de Melissekade. Wij vinden dat een deel van de grondspots geen functioneel licht geeft. Wij denken dat het nuttig is om na te denken over de vraag hoe functioneel dat licht is en als het dat niet is het uit te doen.

"Motie 129

Onderzoek uitzetten (deel van) grondspots Melissekade

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017 ter bespreking van het burgerinitiatief "Bike dag verdient een Nacht van de nacht", constaterende dat:

- het college in de raadsbrief van 22 juni 2017 heeft aangegeven ook de grondspots op de Melissekade onwenselijk te vinden en over een periode van drie jaar te willen uitfasen;
- overwegende dat:
- bij het uitzetten van de grondspots het argument van kapitaalvernietiging geen rol kan spelen
 - voor die grondspots die niet bijdragen aan functioneel licht de lichthinder zwaarder weegt dan het decoratieve;

roept het college op:

- om in overleg met omwonenden en de initiatiefnemers te onderzoeken welk (deel van de) grondspots geen bijdrage leveren voor functioneel licht en eerder dan gepland uitgezet

- kunnen worden
- deze grondspots te verwijderen als er ook andere werkzaamheden gepland staan; en gaat over tot de orde van de dag,"

De motie is ondertekend door mevrouw Uringa, mevrouw Van Esch, de heer Gilissen, mevrouw Paardekooper en mijzelf.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Dit is één van de punten uit het verkiezingsprogramma waarop de ChristenUnie-fractie tot nog toe weinig voortgang boekte. Wij niet, maar ook het college niet. Het college was niet in de benen te krijgen. Antwoorden op onze vragen van vorig jaar over de Nacht van de nacht waren echt bedroevend. Gelukkig kwamen er bekwame initiatiefnemers met een lange adem die de raad hebben geholpen, waarvoor veel dank. De ChristenUnie-fractie vindt dat het proces geen schoonheidsprijs verdient, maar dat wij het goed moeten evalueren. Wij vinden ook dat het geduld dat iedereen moest opbrengen om redelijke antwoorden te krijgen evenmin de schoonheidsprijs verdient. Inmiddels zijn de antwoorden gekomen. De wethouder heeft beloofd met het verlichtingsbeleid proactief aan de slag te gaan. Wij zullen het college daarop goed controleren. Een eerste verbetering verwachten wij al bij de komende Nacht van de nacht, in oktober a.s. Het zal toch niet opnieuw zo zijn dat wij in Utrecht maar drie gebouwen mee laten doen met de verduistering.

Wij zijn bijna tevreden, maar niet helemaal. Daarom steunen wij motie 127 van de PvdD-fractie om de uitvoering naar 2022 te trekken.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Blijkbaar steunt de ChristenUnie-fractie motie 127. Mevrouw Van Esch heeft gezegd dat het geld uit de openbare ruimte en het groen moet komen. Waar haalt de ChristenUnie-fractie het geld vandaan? Ik kan mij voorstellen dat daarover onduidelijkheid bestaat.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Het geld is al gereserveerd. Het is geen extra geld. Wij halen alleen het geld naar voren toe. Ik vraag de wethouder hoeveel het kost om drie jaar te versnellen. Volgens mij heeft mevrouw Van Esch een redelijk verzoek gedaan. Dat was ook ons verzoek.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik sluit mij graag aan bij de opmerkingen en complimenten die door eerdere sprekers zijn gemaakt over de initiatiefnemers en de moeite die is gedaan. Ik dank de collega's die sinds afgelopen dinsdag een mooie motie in elkaar hebben gedraaid. Wij zijn blij met de toezegging die de wethouder afgelopen dinsdag over de monitoring heeft gedaan. Wij nemen ons geen nieuwe dingen voor. Het is de kunst om alles uitgevoerd te krijgen. Daarop zullen wij de komende tijd scherp moeten zijn. De CDA-fractie zal dat doen.

Het is geen soepel proces geweest. Dat heeft te maken met de start. Als dit soort dingen niet soepel loopt, heeft dat te maken met de vraag hoe er ooit aan is begonnen. Toen het burgerinitiatief werd aangenomen, hebben wij ermee ingestemd. Het initiatief is in een raadsformat gegooid met de kanttekening erbij dat het niet voldeed. Vanuit de wens om coulance te tonen, hebben wij ermee ingestemd. Uiteindelijk staan wij hier toch zonder het raadsvoorstel omdat het er niet had moeten zijn. Ik had eigenlijk de burgemeester een vraag willen stellen. De burgemeester toetst of burgerinitiatieven aan de eisen voldoen. Hij zorgt ervoor dat ze goed naar de raad worden toegeleid. Ik wil hem vragen om daarop in het vervolg scherper te zijn om te zien of het middel aan de eisen voldoet. Daarmee zou ons veel moeite zijn bespaard. Ik kan hetzelfde aan de plaatsvervanger van de burgemeester vragen, maar die moet dan worden vervangen door de tweede plaatsvervangende voorzitter van de raad. Die staat hier. Dus dat wordt ingewikkeld. Misschien kan de plaatsvervangend voorzitter de toezegging doen dat dit bij de herziening van de verordeningen een plek kan krijgen en hoe wij daarmee in de praktijk omgaan.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De voorzitter van de raad toetst dat soort dingen. De vicevoorzitter van de raad zit hier. Volgens mij is afgesproken dat wij de verordeningen en reglementen herijken. Ik kan de heer Van Waveren zeggen dat dit er zo een is. Wij moeten hiermee in het vervolg goed omgaan. Wij moeten er spelregels voor maken.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik zeg de initiatiefnemers dank voor het voorstel dat zij hebben opgesteld. Het geeft te denken dat als men initiatiefnemers vraagt om iets in een format voor de raad te stoppen, dat niet lukt of erg moeilijk wordt. Dat is misschien een les die het college kan leren over het presenteren van raadsvoorstellen.

Ik kan mij aansluiten bij de bijdrage van de heer Van Waveren. Wij hebben de initiatiefnemers

overvraagd. De verordening op het burgerinitiatief moet goed onder de loep worden genomen. Wij bewijzen daarmee niemand een dienst, ook onszelf niet.

De heer Sienot zei de voorstellen die haalbaar en betaalbaar zijn te willen steunen. Ik wil daaraan toevoegen: veilig. Wat de VVD-fractie betreft, geldt meer licht waar het moet en minder licht waar het kan. In het proces dat wij hebben doorgemaakt, ook met de initiatiefnemers, hebben wij gezien dat vaak sprake is van een afweging. Die zullen wij niet in de raadszaal beslechten. Die vereist maatwerk.

De heer **SIENOT** (D66): Voorzitter! De heer Gilissen heeft natuurlijk een punt. Ik wil over dat maatwerk iets zeggen. Dat heeft vaak niet alleen met licht te maken, maar ook met bosschages en dergelijke. Is de heer Gilissen het met ons eens dat bij maatwerk meer zaken moeten worden bekeken dan alleen het licht om de omgeving veilig te verlichten?

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Daarmee ben ik het eens, ware het niet dat ik mij plekken kan voorstellen waar licht waarvan mens en dier last hebben meer dan strikt noodzakelijk is. Ik heb de oplossing daarvoor niet. Ik voel mee met het verhaal van de heer Sienot. Ik denk dat ook ik een punt heb. Uiteindelijk zullen wij het aan het oordeel van de professionals en de bewoners moeten overlaten wat veilig is. Dat bepalen wij gelukkig niet, maar dat doet het college per locatie in samenwerking met de ambtenaren.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ik hoor de heer Gilissen zeggen dat hij alle moties steunt die niets extra's kosten en veilig zijn. Ik ga ervan uit dat hij motie 128 steunt vanwege het feit dat die motie geen extra geld kost en tevens zeer veilig is. Ik ben heel benieuwd.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik dacht dat mevrouw Van Esch de raad een voorstel zou doen waarmee minstens 50% van het licht niet naar boven mag schijnen. Dit is een grapje.

Ik heb bezwaren tegen de absolute stellingname van de PvdD-fractie inzake de motie. De wethouder heeft aangegeven dat in het handboek 5% staat. Wij streven ernaar om de armaturen niet naar boven te laten schijnen. Ik kan mij echter voorstellen dat er situaties zijn waarin men zowel de bodem als een deel van de ruimte erboven wil verlichten, vooral in stedelijke gebieden. Ik geef mevrouw Van Esch gelijk dat wij ernaar moeten streven om zo weinig mogelijk licht naar boven te laten schijnen, maar ik sluit niet uit dat er plekken zijn waar dat wél nodig is. Dan vind ik het raar om in te stemmen met een motie die beoogt dat het naar boven schijnende licht 0% moet zijn. Daarom ben ik geen voorstander van de motie.

De heer **GELDOLF** (wethouder): Voorzitter! Ik dank de raad voor de opmerkingen en vragen. Ook ik wil de initiatiefnemers hartelijk danken voor hun bijdrage aan de discussie en voor de punten die zij hebben aangedragen. Als men zegt: "Utrecht maken we samen", dan geldt dat uiteraard ook voor de wijze waarop wij de stad verlichten, veilig houden en ervoor zorgen dat wij zo min mogelijk lichthinder hebben.

Afgelopen dinsdagavond hebben wij over veel punten veel gezegd, ook en detail. Er is een aantal moties ingediend. In een brief heb ik aangegeven wat wij kunnen doen. Ik heb toezeggingen gedaan.

De heer Sienot heeft motie 126 ingediend. Over de 5% en de 0% is ook een andere motie ingediend. Ik ga daarop straks in. Als ik het dictum van motie 126 bekijk, dan denk ik dat ik daarmee prima kan leven. In het tweede punt van het dictum staat: "bij vervanging van lampen altijd te zorgen voor zijdelingse afscherming". Wij hebben gesproken over groen en water. Wij moeten lampen afschermen om waar dat niet nodig is groen en water niet aan te lichten. Het kan zijn dat wij een lamp niet zijdelings afschermen, bijvoorbeeld als het een lamp is waarbij dat niet hoeft. Wij moeten ervoor zorgen dat wij goed verlichten, maar niet meer licht uitstralen dan nodig is. Wij moeten daarop bij groen en water extra letten. Ik kan daarmee prima leven.

Over het betrekken van de initiatiefnemers en DESTO bij de schouw op het Lint: wij hebben daar vorig jaar oktober een schouw gehad. Ik herinner mij dat de raad daarover vragen heeft gesteld. Wij hebben een oplossing die in het Parkberaad is besproken. Wij zullen de initiatiefnemers en DESTO betrekken bij de uitvoering van de oplossing. Wij bekijken hoe wij dat zo goed mogelijk met zo min mogelijk extra licht kunnen doen, maar zorgen er wél voor dat het een veilige route is. Ik kan mij uitstekend in de motie vinden. Ik begrijp dat het een motie is over een burgerinitiatief. Normaal gesproken neem ik de motie over, maar ik kan mij goed voorstellen dat de raad aan de hand van een burgerinitiatief een uitspraak wil doen. Tegen die achtergrond zeg ik: oordeel raad.

Mevrouw Paardekooper heeft haar dank uitgesproken en heeft aangegeven dat zij de motie waarover ik zojuist sprak, heeft ondertekend.

Mevrouw Van Esch heeft motie 127 ingediend. Deze motie gaat over het sneller vervangen van de armaturen. Ik heb daaraan dinsdagavond de ruimte gegeven die er is. Ik heb gezegd dat als wij in Leidsche Rijn snel de ergste vervangen ik kan bekijken of ik in 2018 net iets eerder kan beginnen. Motie 127 beoogt echter alles naar voren te halen. Daaraan zijn kosten verbonden. De motie noemt geen dekking. Dan komen wij snel uit bij achterstallig onderhoud. Dat vind ik niet verantwoord. Ik heb dinsdag jl. hetzelfde gezegd. Motie 127 moet ik ontraden.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De motie beoogt niet alles naar voren te halen, maar het beleid in de laatste drie jaar te versnellen. De wethouder hoeft alleen wat meer zijn best te doen.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Ik wil van mijn betoog geen wiskundeles maken, maar als hetzelfde in een kortere tijd moet gebeuren, moeten per tijdeenheid meer lampen worden vervangen. Dat betekent een grotere investering waardoor andere dingen blijven liggen. Dat kan ik niet verantwoorden. Ik heb gezegd hoe ik daarmee wil omgaan.

Motie 128 gaat over 0% en 5%. Ik heb daarover dinsdagavond duidelijk aangegeven dat het streven is dat wij 0% uitstraling naar boven hebben. Soms is dat in een binnenstedelijke omgeving. Ik heb de Pyke Koch-lampen als voorbeeld genoemd. Volgens deze motie moeten wij andere lampen kiezen, want de Pyke Koch-lampen stralen in de binnenstad iets naar boven. Wij streven naar 0%, maar het kan in lijn met de richtlijnen van de Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde (NSVV) maximaal 5% worden. Daarom kan ik motie 128 niet steunen. Ik ontraad deze motie.

De heer Eggermont heeft motie 129 ingediend. Ik heb gezegd dat waar de lampen uit kunnen, wij dat doen. Ik zal de Melissekade apart bekijken. Bij de huizen is een stoep. Daar staan lampen. Ik wil samen met deskundigen bekijken wat er gebeurt als de grondspots worden uitgezet. Ik wil in samenspraak met de buurtbewoners onderzoeken of dat kan. Dat is overeenkomstig het dictum van motie 129. Ik wil ook bekijken of ze kunnen worden verwijderd als werkzaamheden zijn gepland. Dat is in lijn met wat ik dinsdag heb aangegeven. Ik kan motie 129 overnemen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik kan mij voorstellen dat op andere locaties meer grondspots zijn die wellicht niet functioneel zijn en kunnen worden uitgezet dan wel worden verwijderd. Heeft het college daar zicht op? Kan het college aangeven of het zich beperkt tot de Melissekade of worden ook andere locaties daarbij betrokken?

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Met een snelle verwijzing naar wat dinsdagavond aan de orde is geweest, heb ik gezegd dat waar de grondspots uit kunnen, ze uit kunnen. Er zijn ongeveer honderd van die dingen in de stad. Wij zullen die bekijken. Waar ze uit kunnen, doen wij ze uit. Dat heb ik al eerder toegezegd. Wij zullen in overleg met de bewoners van de Melissekade onderzoeken hoe hard de grondspots daar nodig zijn. Daaraan zullen wij conclusies verbinden. Ik zal de raad daarover informeren.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik vind het vreemd dat het college stelt dat het specifiek deze motie wil uitvoeren, terwijl dat al is toegezegd en terwijl dat overal in de stad wordt bekeken. De motie is in feite overbodig.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Kan de wethouder beamen dat in de commissievergadering is gezegd dat de Melissekade deel uitmaakt van het lichtplan. Nadrukkelijk moet worden bekeken in hoeverre dat zo is en of het functioneel licht is. Wellicht kan het gewoon uit. Daar is de situatie anders dan bij de grondspots.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Laat ik dat gewoon beamen. Ik heb dinsdagavond jl. hetzelfde gezegd.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Wij blijven steggelen over moties. De motie die over de armaturen gaat, gaat niet over de lampen die de wethouder bedoelt en die hij kan aanschaffen. Ik wil daar straks nog wel even op ingaan. Volgens mij gaat de wethouder in op het aanschaffen van iets dat niet in de motie staat.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Als een Pyke Koch-lamp kapotgaat, moet die worden vervangen. Dan moet een nieuwe Pyke Koch-lamp worden gemaakt of aangeschaft. Dat verhindert de

motie van mevrouw Van Esch.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Als men een nieuwe lamp van een bepaalde smaak moet aanschaffen omdat wij die smaak in de binnenstad hebben staan – de Pyke Koch-lampen zijn daarvan een goed voorbeeld – dan moeten wij een nieuwe aanschaffen. Als deze motie dan is aangenomen en wij die in beleid vertalen, kan dat niet. Dan krijgen wij allemaal verschillende lampen in de stad. Dat willen wij niet. Daarom ontraad ik de motie. Het uitgangspunt is 0% waar dat kan. Het kan soms noodzakelijk zijn dat een klein percentage omhoog schijnt. Wij volgen de richtlijnen. Wij gaan er contentieus mee om. Daarom ontraden wij de motie.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Wij gaan nu de lampendiscussie in. Ik wil best meegaan, maar de lamp die de wethouder en de heer Gilissen noemen, is geen armatuur. De motie gaat over armaturen, niet over Pyke Koch-lampen.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! In de motie staat: "Bij aanschaf van nieuwe armaturen alleen nog maar armaturen aan te schaffen die 0% uitstralen naar boven".

De heer **SIENOT** (D66): Voorzitter! Het sympathieke aan motie 128 is dat die tot iets oproept waarvan wij allemaal aanvoelen dat het volstrekt logisch is. Het kost niets, maar het helpt wel. Tegelijkertijd wordt gesteld dat situaties denkbaar zijn waar toch 5% nodig is. De motie streeft ernaar dat vorm te geven, maar af en toe is 5% nodig. Daarom is de motie te absoluut.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Ik heb zojuist de Pyke Koch-lampen genoemd. Die stralen iets naar boven. Ik heb gezegd dat wij streven naar 0%. Waar dat kan, als wij nieuwe lampen aanschaffen, doen wij dat. Echter, bij alle nieuwe lampen en armaturen kan dat een punt van aandacht zijn, omdat het soms niet kan. Wij moeten uiteindelijk deze mogelijkheid hebben omdat de stad veilig en goed verlicht moet zijn. Daarom ontraad ik de motie.

De **VOORZITTER**: Wij checken dat misschien in de tweede termijn omdat er onduidelijkheid bestaat over de vraag of het werkelijk over armaturen gaat of niet. Ook de voorzitter volgt het niet helemaal. Ik constateer dat de wethouder op alle vragen en moties heeft gereageerd.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ik wil de lampendiscussie in een schorsing van 10 minuten uitleggen. Anders heeft een tweede termijn niet veel nut.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Het is bijna 18.00 uur. Ik stel voor dat wij de tweede termijn oppakken nadat wij om 20.00 uur de actuele moties en Rijnenburg hebben besproken.

De **VOORZITTER**: Er zijn op de publieke tribune mensen aanwezig die speciaal voor dit agendapunt zijn gekomen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Als wij de vergadering kunnen schorsen om wethouders dingen uit te leggen, weet ik er nog wel een paar. Laten wij daarvan geen gewoonte maken. Laten wij snel het punt afmaken.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Ik ben het eens met de CDA-fractie. Een armatuur is een onderdeel van een lamp. Waar mijn collega over spreekt, is iets heel anders, namelijk de buitenkant. Er is sprake van twee verschillende elementen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ter geruststelling van de PvdD-fractie: ik denk dat de raad het begrijpt. Wij zijn uiteindelijk degenen die de motie beoordelen.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil graag even doorgaan, ook ten dienste van de mensen op de publieke tribune.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat niemand behoefte heeft aan een tweede termijn. Wethouder, is er inmiddels wat duidelijkheid ontstaan?

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Een lamp is bevestigd in een armatuur. Er is altijd sprake van een armatuur. Ik krijg dat zo mee. Ik ben voorstander van het uitgangspunt dat als iets beter kan, wij dat moeten doen. Het kan noodzakelijk zijn dat als men lampen of armaturen koopt, die een beetje naar boven schijnen omdat het noodzakelijk is. Daarom vind ik motie 128 te absoluut. Ik blijf die ontraden.

Aan de orde is de stemming over motie 126 (Burgerinitiatief 'Elke nacht verdient een nacht van de nacht').

Motie 126 wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 127 (Lichtvervuiling in 2022 Utrecht uit).

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Wij stemmen uiteraard met onze eigen motie in. Hetgeen de motie beoogt, hoeft helemaal niet veel extra geld te kosten, misschien zelfs helemaal geen extra geld. Het geld is er al. Wij vragen alleen om een versnelling van de uitvoering. Dat is essentieel om dit burgerinitiatief extra kracht bij te zetten.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Wij stemmen met de motie in. Een kleine versnelling van drie jaar na een vertraging van ruim tien jaar.

Hierna wordt motie 127 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, ChristenUnie en PvdA ervoor stemmen en de leden van de fracties van GroenLinks, Student & Starter, CDA, D66, SP, VVD en Stadsbelang Utrecht ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 128 (0% uitstraling naar boven).

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Het is heel verleidelijk om de definitie van armaturen op te lezen. Dat zal ik niet doen. De wethouder geeft aan dat 0% een tekentafelwijsheid is. Wij hebben te maken met de realiteit. Dat betekent dat er af en toe een armatuur kan zijn die om veel redenen naar boven uitstraalt. Dat moet de gemeenteraad niet blokkeren. Wij stemmen tegen de motie, al begrijpen wij het punt van de PvdD-fractie heel goed.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De wethouder heeft geen enkel voorbeeld genoemd waarom wat de motie opdraagt niet kan. Volgens mij kan hij er prima mee leven, zelfs in de binnenstad. Volgens mij ligt hem niets in de weg om de motie uit te voeren. Daarom stemmen wij voor.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Als het 1% of 2% was geweest, hadden wij misschien kunnen instemmen, maar 0% is te absoluut. Er zijn altijd uitzonderingen. Wij stemmen tegen.

De heer **SIENOT** (D66): Voorzitter! Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de VVD-fractie. Wij begrijpen de overwegingen van de PvdD-fractie. Wij vinden die echter een beetje scherpstijperij. Er gebeurt veel. Wij stemmen tegen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Als ik mij goed herinner – ik herinner mij veelal dingen goed – is dit in het Máximapark bij restaurant Dengh al toegezegd. Vanuit dat perspectief kan ik mij niet voorstellen dat dit niet realiseerbaar is. Wij zullen in de motie meegaan.

Hierna wordt motie 128 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, PvdD, SP en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen en de leden van de fracties van GroenLinks, CDA, PvdA, D66 en VVD ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 129 (Onderzoek uitzetten (deel van) grondspots Melissekade).

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik vind dit een overbodige motie. Als de wethouder dit in de commissievergadering al niet duidelijk heeft toegezegd, dan heeft hij dat nu gedaan. Wij zullen niet met de motie instemmen.

Hierna wordt motie 129 bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de Stadsbelang Utrecht-fractie ertegen stemmen.

Benoeming van twee leden van de subcommissie Controle en Financiën.

Benoeming de heer Derks.

Uitgebracht zijn 44 stemmen, alle op de heer Derks, zodat deze is benoemd.

Benoeming mevrouw Freytag.

Uitgebracht zijn 44 stemmen, alle op mevrouw Freytag, zodat deze is benoemd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij zullen de vergadering voortzetten na de avondpauze. Wij zien elkaar terug om 19.30 uur.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

(Bij de hervatting van de vergadering heeft mevrouw Ferket het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan de heer Van Zanen.)

De voorzitter heropent de vergadering en verzoekt de aanwezigen te gaan staan.

In memoriam de heer F.O. Huijsmans

De **VOORZITTER**: Leden van de raad, leden van het college, mevrouw Huijsmans, familie, dames en heren oud-collega's! Tot de personen die we vandaag herdenken, behoort in de eerste plaats de heer Frans Huijsmans, die op 29 maart op 83-jarige leeftijd is overleden. In 1966 werd hij gekozen tot gemeenteraadslid voor de KVP, de Katholieke Volkspartij. Zijn eerste toespraak in de raad, ruim een maand na zijn aantreden, ging over de bouw van woningen in Overvecht Noord en op Kanaleneiland. Die bouw was nodig in verband met de grote woningnood.

In 1968 maakte de heer Huijsmans deel uit van een afsplitsing van de KVP, de Groep Roovers, een groep van drie KVP-fractieleden die voor de gemeente een strenger begrotingsbeleid voorstonden dan de meerderheid van de KVP-fractie. De drie vormden eerst een eigen fractie onder leiding van de heer Roovers. Eind 1968 verlieten de drie raadsleden de gemeenteraad. Ze deden dat onder druk van de landelijke KVP.

Dit is een hoofdstuk uit de politieke geschiedenis van Utrecht die het verdient om nog eens door een historicus geschreven te worden. Die kan dan ook meteen kan vaststellen dat de ideeën van dit drietal over begrotingsdiscipline later tamelijk normaal zijn geworden. Voor de heer Huijsmans betekende deze afloop het einde van een korte politieke loopbaan in de gemeentepolitiek. Wel maakte hij zijn termijn vol als lid van Provinciale Staten.

Toen de kinderen van het echtpaar Huijsmans werden geboren, besloot de heer Huijsmans de politiek te verlaten en werkte hij vele jaren als financieel adviseur bij diverse ministeries in Den Haag. Ook na zijn pensionering bleef hij op dit gebied actief.

Dames en heren, graag een moment van stilte ter nagedachtenis aan dit bijzondere voormalig raadslid.

(De aanwezigen nemen hierna enige ogenblikken van stilte in acht.)

In memoriam oud-burgemeester mevrouw A.H. Brouwer-Korf

De **VOORZITTER**: Dames en heren, leden van de raad, beste Hans, beste Thijs, leden van het college, oud-collega's! Vanavond herdenken wij in de raad ook onze voormalige burgemeester Annie Brouwer-Korf, die op 17 mei op 70-jarige leeftijd is overleden. Ondanks dat ze al enige tijd ziek was, was Annie Brouwer tot op het laatst nog zeer actief. Het was illustratief dat ze in de dagen kort voor haar overlijden nog was te zien in twee veelbesproken tv-programma's, over de verslaafdenaanpak in Hoog Catharijne tijdens haar burgemeesterschap en over de treinkaping in De Punt, die voor haar als jonge vrouw de aanzet had gegeven actief te worden in de politiek.

Zij bekleedde het burgemeestersambt in Utrecht achtenhalf jaar lang tussen 1999 en 2007. Haar benoeming in Utrecht verliep niet zonder slag of stoot. Met de opkomst van Leefbaar Utrecht was onze

stad op dat moment een spannende stad, zowel in als buiten de gemeenteraad. Dat veranderde niet toen Leefbaar Utrecht na een tweede verkiezingsoverwinning voor een periode van vijf jaar aantrad in het college – een jaar langer, door de gemeentelijke herindeling van Utrecht en Vleuten/De Meern.

De nieuwe burgemeester had enige tijd nodig om haar plek in Utrecht te vinden. Velen, onder wie ook ikzelf, moesten wennen aan haar wat afstandelijke, soms wel eens enigszins stugge manier van doen in het college en de raad. Het heeft even geduurd voordat Utrecht deze Groningse kant van Annie Brouwer heeft leren waarderen – ik heb dat in ieder geval gedaan.

De nieuwe burgemeester had genoeg te doen. De ontwikkeling van Leidsche Rijn was net begonnen. Er moest iets gebeuren met de dakloze verslaafden in Hoog Catharijne. Het Utrecht Centrum Project dreigde stuk te lopen. Het stadhuis werd verbouwd tot een huis van de stad. Vleuten/De Meern en Utrecht gingen samen. Het gemeentebestuur werd gedualiseerd en er werd een griffie ingericht. Er waren heftige debatten, ook hier in de raad, over de redding van FC Utrecht. Bijna vond er een collegecrisis plaats over de Reinigings- en Havendienst.

Bij haar aantreden had Annie Brouwer zichzelf een lokaal bestuurder genoemd. Nu keek heel Nederland over haar schouder mee hoe ze erin slaagde een succes te maken van een gemeentebestuur met ambitieuze Leefbaar-wethouders. Ook dit college heeft Utrecht vijf jaar lang succesvol bestuurd. Dat dit zo is gegaan, is niet alleen de verdienste geweest van Annie Brouwer, maar ze heeft er wel een doorslaggevende rol in gespeeld. Door haar goede persoonlijke contacten met bijna alle sleutelfiguren, en in Den Haag, kon ze dat doen. Maar ook omdat ze bereid was haar contacten en ervaring te delen en veel te investeren in een goed functionerend college.

Er is een vaak verwezen naar het zogenaamde Brigittenstraatoverleg bij Annie Brouwer thuis, waar spanningen in een informele sfeer konden worden weggewerkt. De commissaris van de Koningin merkte bij het afscheid van Annie Brouwer op dat de gemeenteraad overigens niet altijd weet had van wat er aan de Brigittenstraat precies gebeurde. Ik ook niet. Ja, één keer. Nou ja, meerdere keren, maar die ene keer was het interessant – dat vond Annie ook.

Van ontwikkelingen als de dualisering en het referendum was burgemeester Brouwer geen enthousiast voorstander. Zoals ze bij haar afscheid zei, beschouwde ze beide enerzijds als een blijk van wantrouwen in onze democratie. Anderzijds vond ze dat dit soort vernieuwingen de tijd moest krijgen om zich te ontwikkelen en te groeien.

Als voorzitter van de raad worstelde ze soms zichtbaar met de felle en soms persoonlijke debatten in de raad. Niet zelden liepen die tot diep in de kleine uurtjes. Haar rustige manier van voorzitten paste daar niet goed bij en hierover lag ze soms met de raad in de clinch.

Op het gebied van openbare orde en veiligheid kreeg burgemeester Brouwer te maken met de nodige incidenten. Een blokkade van de Waterlinieweg door het GroenFront, een duikongeval bij de brandweer met dramatische gevolgen, een blokkade van het spoor door Ajaxsupporters, het trapincident aan de Oudegracht en verdachte pakketjes in de trein naar Lunetten. In haar laatste jaar als burgemeester nog een omgevallen bouwkraan op de Uithof en de afgrenzing na ernstige rellen van de wijk Ondiep.

Burgemeester Brouwer straalde bij die gelegenheden rust en autoriteit uit. Daar droeg ook toe bij dat het haar overtuiging – en trouwens die van het hele toenmalige college – was dat veiligheidsbeleid niet alleen hard, maar ook sociaal moet zijn. Dus niet alleen de dakloze verslaafden weg sturen uit Hoog Catharijne, maar ook hostels inrichten waar ze naartoe konden. Een voorbeeld van haar aanpak was de oprichting in 2005 van een van de eerste Nederlandse Veiligheidshuizen.

In haar rol als burgermoeder is Annie Brouwer in de loop van de jaren gegroeid. Tijdens het burgemeesterschap bevrijdde Utrechtse zich van het "wij zijn maar de vierde"-gevoel. Annie Brouwer was een van de eersten die beseften dat Utrecht een Tourstart kon binnenhalen. Er werd een begin gemaakt met serieuze stadspromotie. En Utrecht leerde feestvieren, bijvoorbeeld in het kader van 750 jaar Domkerk en tijdens de Eurogames. Wat me eraan herinnert dat Annie Brouwer burgemeester was van alle Utrechters, maar toch een beetje extra van de Utrechtse LHBT-gemeenschap. Niet voor niets is bij haar afscheid de gemeentelijke prijs voor initiatieven op dat gebied naar haar vernoemd.

In latere jaren maakte zij haar stadgenoten steeds vaker deelgenoot van haar persoonlijke passies, zoals Nederlandse literatuur, beeldende kunst en sieraden. Haar laatste anderhalf jaar als burgemeester beschreef zij zelf met de woorden: never, never, never a dull moment. Maar voor haar persoonlijk was deze periode bijzonder zwaar. Binnen korte tijd liep ze een legionellabacterie op, moest ze uit de media vernemen dat ze al was overleden, kreeg ze te kampen met longembolie en ten slotte een tumor in haar long. Ondanks alles bleef zij als burgemeester tot 31 december 2007 aan, om het college met veel nieuwe wethouders gewijs te kunnen maken.

Bij haar afscheid in de raad merkte toenmalig nestor Alice van Rooij op dat Annie Brouwer-Korf ruim 30 jaar in de politiek had gezeten, ongeveer 500 raadsvergadering moest hebben bijgewoond en

tussen de 10.000 en 15.000 agendapunten hebben behandeld – mijn hemel! Die cijfers kloppen ongetwijfeld, maar wat wij ons hier in Utrecht herinneren, is toch vooral de nuchtere en zelfbewuste vrouw die achtenhalf jaar lang onze burgemeester mocht zijn.

Ons medeleven gaat uit naar haar echtgenoot Hans en haar familie.

Ik geef graag het woord aan de fractievoorzitter van de PvdA en zal daarna een moment stilte vragen.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! De Utrechtse PvdA was natuurlijk trots toen een van ons in 1999 burgemeester werd. Een strijd bare rooie vrouw, overtuigd sociaaldemocrate, onvermoeibaar op de bres voor mensen die het het moeilijkst hadden. Annie Brouwer was dus van ons. Maar ze was natuurlijk ook van de hele stad, burgemeester voor alle Utrechters. Een groter compliment kun je een burgemeester niet maken.

Annie en Utrecht moesten, denk ik, een beetje aan elkaar wennen. Dat geldt zeker voor de gemeenteraad – de burgemeester zei daar zojuist ook al iets over – waar ze als voorzitter de soms ondankbare taak had de toen nogal eens roerige en luidruchtige raadsvergaderingen in goede banen te leiden. Maar geleidelijk aan werd de band tussen Annie en de stad steeds hechter. Achter het ogenschijnlijk wat stugge Groningse schild bleek een toegankelijke, benaderbare en aardige vrouw schuil te gaan.

Vele Utrechters leerden haar kennen tijdens de vreselijke rellen in Ondiep. Ze stond er toen het er echt op aankwam. De beelden van het jongetje dat door de burgemeester werd getroost, staan op het netvlies van velen gebrand.

Annie heeft een grote bijdrage geleverd aan het afleggen van de valse bescheidenheid waar Utrecht en de Utrechters nogal eens onder leden. Want met veel bescheidenheid kom je in de Haagse lobby meestal niet verder. Annie stond voor haar stad. En toch was en bleef Annie een nuchter mens.

Toen ons overenthousiaste, destijds nieuwe raadslid Gadiza Bouazani steeds opdook bij werkbezoeken van de burgemeester aan de politie en het OM, en weer eens naast Annie plaatsnam in de dienstauto, was de reactie van Annie niet: wat doe jij hier, dit is helemaal niet voor raadsleden bedoeld. Haar reactie was: wat leuk dat je er alweer bent.

Annie is er dankzij haar toegankelijke stijl bovendien in geslaagd vele groepen nieuwe Utrechters te laten kennismaken met de lokale democratie. Een grote verdienste.

Zelf heb ik Annie pas na haar burgemeesterschap leren kennen als voorzitter van de kandidaatstellingscommissie voor de gemeenteraadsverkiezingen. Ze vervulde deze rol met verve, ondanks haar toen ook al zeer kwetsbare gezondheid. Twee dagen later zaten we bij haar aan de inmiddels beroemde keukentafel aan de Brigittenstraat om het te regelen.

Tot aan haar dood heeft Annie zich met ongeken de energie ingezet voor velerlei maatschappelijke initiatieven in Utrecht en ver daarbuiten. Met Annie is een bijzonder mens van ons heengegaan. Wij missen haar zeer.

Wij wensen Hans, de kinderen, familie en vrienden alle sterkte toe.

(De aanwezigen nemen hierna enige ogenblikken van stilte in acht.)

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

Na heropening van de vergadering spreekt de **VOORZITTER** als volgt:

Dames en heren! Dit is het laatste raadsdebat voor het reces. Vanmiddag zijn wij begonnen en vanavond zullen we de rest van de agenda afmaken. Fijn dat u er allemaal bent, ook de leden van het college, vertegenwoordigers van de media en de mensen thuis voor de tv of achter de computer.

Ik deel u mede dat de voorzitter van een van de raadscommissies, de heer Van Waveren, van de ouders van de kinderen van Hof Terwijde de petitie "Een gezonde leeromgeving voor Hof Terwijde" in ontvangst heeft genomen. Hiermee staat vast dat die is ontvangen en de procedure ingaat.

Er zijn geen berichten van verhindering ingekomen.

(De heer Van Zanen draagt hierop het voorzitterschap van de vergadering over aan mevrouw Ferket.)

Actuele moties

1. Motie 116, "Meer invloed op de handel en wandel VNG", ingediend door de heer De Vries (GroenLinks).

mede namens de heer Gilissen (VVD) en de heer Verschuure (D66).

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Zo nu en dan, vlak voor een vergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) spreken we in deze raad bij monde van een actuele motie over een onderwerp dat op die agenda staat. Dan is de discussie hoe de gemeente Utrecht over die motie stemt. Onlangs hebben we dat nog gedaan over stemcomputers. Ik kan me herinneren dat het een keer over softdrugs ging. En er zijn vast nog wel een aantal andere voorvallen geweest, de afgelopen jaren. Dat ging altijd vrij ad hoc, aan de hand van een onderwerp dat op die agenda stond en waarvoor media-aandacht ontstond. Ik hoorde onlangs dat sommige gemeenten dit veel structureler aanpakken. Zij zorgen ervoor dat de raad een annotatie van de agenda van de algemene ledenvergadering (ALV) van de VNG krijgt, zodat de raad daarover op tijd zijn zegje kan doen, als dit wordt gewenst, en dit niet, zoals bij ons, steeds gebeurt naar aanleiding van een actuele motie.

Daarover gaat de volgende actuele motie.

"Motie 116

Meer invloed op handel en wandel VNG

De gemeenteraad van Utrecht ter vergadering bijeen op donderdag 6 juli 2017,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat

- de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) de belangen van gemeenten behartigt, constaterende dat
 - er regelmatig - op voordracht van individuele gemeenten of het bestuur en/of commissies van de VNG - voorstellen worden gedaan voor de (politieke) koers van de belangenbehartiging door de VNG;
 - de gemeenteraad van Utrecht momenteel niet tijdig en proactief geïnformeerd wordt over de standpunten die het college namens de gemeente Utrecht in de VNG inneemt;
 - en aantal gemeenteraden via annotaties van de agenda voor de ALV van de VNG en andere tussenberichten op de hoogte wordt gehouden van de standpunten die hun gemeente in de VNG inneemt, waardoor het mogelijk is voor deze raden om zich hierover uit spreken,
- verzoekt het college,
- de raad voortaan tijdig en proactief te informeren over de voorgenomen standpunten en het stemgedrag van de gemeente Utrecht, waardoor het mogelijk is voor de raad om zich hierover uit te spreken,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heren Gilissen, Verschuure, Eggermont, mevrouw Van Esch en mijzelf.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Krijgen we voortaan van de heer De Vries een geannoteerde agenda van de VNG-commissie Raadsleden & Griffiers, waarin hij zit?

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Dat wil ik best doen. Ik vrees dat deze commissie niet zo heel spannend is. Maar in de commissies zijn de leden zonder last of ruggenspraak gekozen en het lidmaatschap van de VNG van de gemeente Utrecht is niet zonder last of ruggenspraak. Op die ALV's wordt een mening verkondigd namens de gemeente Utrecht. Ik kan de agenda van de commissie de volgende keer vooraf met de heer Van Waveren doorspreken. Een kopje koffie drinken lijkt mij altijd gezellig, maar ik denk dat annoteren niet van toepassing is op het lidmaatschap van de commissies. Dat is ook niet van toepassing op de commissies waarvan de wethouders of burgemeester lid zijn en op het stemgedrag van de burgemeester in het hoofdbestuur van de VNG.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Het college leest de motie als verzoek van de raad om tijdig en adequaat geïnformeerd te worden over de standpunten en het stemgedrag van de gemeente Utrecht bij ledenvergaderingen van de VNG. Het standpunt dat de gemeente Utrecht inneemt, volgt, voor zover ik weet en ervaren heb, de besluitvorming die in de raad heeft plaatsgevonden. Wij informeren de raad graag vooraf over het voorgenomen standpunt over de voorstellen die worden voorgelegd. Het college spant zich actief in om namens de raad, en zeker in het geval van de heer De Vries, met hem en de raad, draagvlak te krijgen voor de belangen van Utrecht binnen de vereniging. De VNG behartigt de belangen van Utrecht en de andere 387 gemeenten.

Het college zal de raad daarom bij de ledenvergaderingen informeren over de standpunten die het inneemt op de voorstellen die tijdig zijn aangemeld door deze vereniging, te beginnen met de buitengewone ledenvergadering in december. Sommige punten worden echter pas op het laatste moment ingebracht. De vorm die dit krijgt, middels een annotatie of anderszins, weet ik niet, maar we gaan dit structureel oppakken voor de ledenvergadering, beginnend voorafgaand aan de buitengewone ledenvergadering in december.

Het betrekken van de raden is ook binnen de VNG overigens een onderwerp van gesprek, op verzoek van de gemeente Bergen in Noord-Holland. Dit was de laatste ledenvergadering aan de orde en wordt betrokken bij een evaluatie van de VNG-governance. De adviescommissie onder leiding van de heer Dijkman zal hiervoor in het najaar voorstellen doen. Wij vinden dit een zeer hanteerbare motie, maar dat is niet de goede term ervoor.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Begrijp ik goed dat de burgemeester voorstelt dat het college de motie overneemt?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Dat begrijpt de heer De Vries heel goed.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Dan trekken we de motie in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 116 is overgenomen en ingetrokken.

2. Motie 117, "To vegan or not to vegan, mag ik dat lekker zelf bepalen", ingediend door de heer Gilissen (VVD).

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Wij zitten in raad om de belangen van de Utrechters te behartigen, niet om over de eetmores in de raad te spreken. Daarom was de fractie van Stadsbelang Utrecht ontstemd over de motie die in de vorige vergadering is ingediend door de fractie van de Partij voor de Dieren en daarom is ze ontstemd over de motie die de VVD-fractie nu zal indienen. We doen niet mee aan de campagneactiviteiten van de VVD, dus we onttrekken ons aan de beraadslaging en verlaten de zaal.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat de fractie van Stadsbelang Utrecht de zaal verlaat.

(Mevrouw Ferket draagt hierna het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Van Zanen.)

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Een veel besproken motie, de vorige week vrijdag aangenomen motie van de Partij voor de Dieren over het invoeren van een soort verplichting, een fiftyfifty-verhouding tussen vlees en vega bij alle evenementen die de gemeente organiseert. Er is in de vorige raadsvergadering eigenlijk amper over gesproken of gediscussieerd. De VVD-fractie vindt dat zonde en wil dat moment niet laten passeren. De beste manier om dat te doen, is een actuele motie indienen om het onderwerp weer op de agenda van de gemeenteraad te krijgen. Daarom sta ik hier.

Voorzitter! Wij denken dat een vega-quotum op geen enkele wijze gaat bijdragen aan de doelstellingen die de indieners en de ondersteuners van de motie van vorige week hebben beoogd. Wij vinden de vrijheid van mensen om te kunnen kiezen wat ze zelf eten een groot goed. Wij nemen afstand van een poging om, door middel van het invoeren van een quotum, een begin te maken met het als overheid bepalen wat wel en niet goed is. Het lijkt heel sympathiek, maar voor de VVD-fractie staat de individuele keuzevrijheid voorop. Dit betekent wat ons betreft dat je per situatie bekijkt hoeveel mensen vlees, vis of vega willen en het aanbod daarop afstemt. De overheid is wat de VVD-fractie betreft geen zedenmeester. Daartoe dien ik een motie in.

De motie verklaart dat de gemeente zich niet bemoeit met wat mensen eten en als organisator van bijeenkomsten waar hapjes worden geserveerd altijd maatwerk levert op basis van de voorkeuren en wensen van deelnemers. De motie draagt het college op, met de cateraar in gesprek te gaan hoe het bestaande aanbod aan vega(n) hapjes kan worden uitgebreid en beter onder de aandacht kan worden gebracht, en af te zien van het quotum. Wij denken dat verleiden een veel beter middel is dan het dwingen door een percentage op te leggen en een quotum in te voeren.

"Motie 117

To vegan, or not to vegan? Mag ik dat lekker zelf bepalen?

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 6 juli 2017, constaterende dat

- de raad op vrijdagochtend 30 juni om 01.12 uur met een nipte meerderheid heeft ingestemd met motie 2017/102;
- in de motie het college wordt opgeroepen om bij alle bijeenkomsten door of met de gemeente Utrecht minimaal 50 procent vega(n) hapjes te serveren en andere organisatoren van evenementen op te roepen dit ook te doen,

overwegende dat

- het voor aanvragers van een buffet of een borrel al mogelijk is om zelf een keuze te maken voor het aantal hapjes vis, vlees en/of vega(n);
- het opnemen van een quotum van minimaal 50 procent vega(n) hapjes er toe kan leiden dat er juist meer eten wordt verspild aangezien dit mogelijk niet aansluit bij de behoefte van de aanvrager en dit bijdraagt aan de (indirecte) CO₂-uitstoot;
- de keuze voor vis, vlees en/of vega(n) bij uitstek een persoonlijke keuze is waar de gemeente zich niet in zou moeten mengen;
- het aanbieden van een combinatie van vis, vlees en vega(n) hapjes een goed zaak is, maar dat het te ver voert om dit in de vorm van een quotum vast te leggen;

draagt het college op,

- met de cateraar in gesprek te gaan hoe het bestaande aanbod aan vega(n) hapjes kan worden uitgebreid en beter onder de aandacht kan worden gebracht en af te zien van het quotum zoals voorgesteld door de Partij voor de Dieren,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

De heer **GELDOP** (wethouder): Voorzitter! Er is vorige week een motie aangenomen en daar zal het college gevolg aan geven. Als de raad nu een andere, nieuwe motie aanneemt, zal het college ook daar gevolg aan geven. Ik laat de motie volledig aan het oordeel van de raad.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik wilde eigenlijk om hoofdelijke stemming vragen, om individuele raadsleden in de gelegenheid te stellen om een afwijkende mening kenbaar te maken bij de stemming, maar ik begrijp dat het onderwerp voor sommige fracties zo belangrijk is dat ze de fractiediscipline inroepen. Gezien de reacties die nu uit de zaal komen, begrijp ik dat het laatste niet het geval is. In dat geval vraag ik om een hoofdelijke stemming.

Aan de orde is de stemming over motie 117.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Ik leg eerst een statement af over wat de heer Gilissen zojuist zei. Dit slaat nergens op. Als de heer Gilissen een hoofdelijke stemming wil aanvragen ...

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Een punt van orde.

De **VOORZITTER**: Er wordt nu over een punt van orde gesproken.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Precies. Als de heer een hoofdelijke stemming wil aanvragen – wat hij al uitgebreid overal heeft gemeld – dan moet hij dat gewoon doen, en ophouden met het spreken over fractiediscipline, want dat gaat echt buiten de orde. Het is niet fair en ongekend in deze raad om op die manier met elkaar om te gaan.

Los daarvan wil ik een stemverklaring geven.

De **VOORZITTER**: Er wordt zo dadelijk hoofdelijk gestemd. Gaat u verder met uw stemverklaring.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Dit zeg ik vrijwel namens ons alle dertien. Vorige week hebben wij op inhoudelijke gronden voor een motie van de PvdD-fractie gestemd. Dankzij de VVD-fractie gaat het allang niet meer over de inhoud. Door weer een motie over dit onderwerp in te dienen ...

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Een punt van orde..

De heer **VERSCHUURE** (D66): Zou de heer Gilissen ...

De **VOORZITTER**: De heer Verschuure is bezig met een stemverklaring.

De heer **VERSCHUURE** (D66): ... misschien het fatsoen kunnen hebben om mij mijn stemverklaring te laten afmaken?

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! We hebben afgesproken dat wij bij stemverklaringen niet verwijzen naar debatten of standpunten die andere fracties innemen. Als de heer Verschuure ...

De **VOORZITTER**: Wilt u dat ook tegen de heer Van Schie zeggen? Wij zijn nu aan het stemmen. Mijnheer Verschuure, gaat u verder.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Ik begin even opnieuw, met uw goedvinden. Vorige week hebben wij op inhoudelijke gronden voor een motie van de PvdD-fractie gestemd. Dankzij de VVD-fractie gaat het echter allang niet meer over de inhoud. Door weer een motie over dit onderwerp in te dienen, toont de VVD-fractie aan dat zij het democratisch proces niet serieus neemt. Sterker nog, zij heeft met een publicitaire stunt het aanzien van de hele Utrechtse politiek geschaad. Alsof wij niets beters te doen hebben dan eindeloos te debatteren over borrelhapjes. We zullen dan ook tegen deze motie stemmen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Dankzij onze motie van vorige week komen er juist meer opties voor iedereen. Er komen dus meer keuzes en meer vrijheid. Een prachtige liberale motie die juist de VVD-fractie zo mooi zou kunnen steunen. Daarom stemmen we tegen de motie van de VVD-fractie. Wij hopen dat zij alsnog onze motie omarmt.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Het was de afgelopen week een gênante vertoning, de manier waarop over dit onderwerp werd gediscussieerd. Daarmee werd immers ook een beeld van de Utrechtse raad als geheel geschetst. Dit mogen de fracties die dit op hun geweten hebben zich ernstig aanrekenen. We vonden van alles van de motie van de PvdD-fractie, maar die is netjes in stemming gebracht. Over het algemeen vind ik de PvdD-fractie de meest extreme en rare fractie in deze raad, maar die trofee gaat deze week naar de VVD-fractie. Wij stemmen tegen.

Hierna wordt hoofdelijk gestemd over motie 117, waarna de voorzitter vaststelt dat de motie is verworpen met 38 tegen 5 stemmen.

Tegen de motie hebben gestemd de leden: Uringa, Van Gemert, Paardekooper, Isik, Freytag, Zwanenberg, Podt, Schilderman, Bollen, Knip, Ferket, Dibi, Derks, Weistra, Van Corler, Bouazani, Schipper, Eggermont, De Vries, De Regt, De Boer, Verschuure, Sienot, Koning, Metaal-Froon, Kleuver, Meijer, Scally, Koelmans, Brussaard, Van Esch, Bakker, Te Ronde, Roodenburg, Baş, Van Waveren, Post en Van Ooijen.

Voor de motie hebben gestemd de leden: Van Schie, Van Eijndhoven, Tielen, Gilissen en Rajkowski.

11. Voorstel inzake het Startdocument Rijnenburg en Reijerscop (laargang 2017, nr. 49).

De heer **ISIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Laten we in deze raad met serieuze zaken bezig zijn. Klimaatveranderingen zorgen voor veel onrust in de wereld. De Utrechtse doelen zijn 30% minder CO₂-uitstoot, 20% opwekken van duurzame energie en in 2020 heeft 10% van de daken zonnepanelen. In 2030 willen we een klimaatneutrale stad zijn. Deze ambities steunt mijn fractie. Ze zijn noodzakelijk voor ons en voor de generatie na ons.

Tijdens de commissiebehandeling heeft mijn fractie heel duidelijk gemeld dat het collegevoorstel om in Rijnenburg een windmolenpark te bouwen voor haar een tijdelijke optie is. Wij willen daar namelijk duizenden woningen bouwen, omdat die hard nodig zijn. We zouden graag hebben gezien dat het college daar duurzame woningbouw zou realiseren met zonnepanelen op de daken. Dat is niet gebeurd. Daarom dienen we het volgende amendement in.

(De heer Van Zanen draagt daarop het voorzitterschap van de vergadering over aan mevrouw Ferket.)

"Amendement 27

Na afschrijftermijn van 15 tot 20 jaar wel woningbouw in Rijnenburg

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het startdocument Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- de provincie Utrecht in haar provinciale ruimtelijke Structuurvisie 2013 – 2028 het gebied Rijnenburg tot pauzelandschap verklaard heeft;
- het college eerst prioritaire ontwikkelgebieden, de gebieden Leidsche Rijn, Cartesiusdriehoek en Merwedekanaalzone, af wil ronden;
- het pauzelandschap tijdelijk is en het gebied Rijnenburg als woningbouwontwikkelgebied gezien wordt;
- het college in het raadsvoorstel ook over een bouwpausze spreekt,

overwegende dat

- het besluit om in Rijnenburg een windmolenpark te realiseren tijdelijk moet zijn;
- er o.a. door de groei van de stad grote behoefte is aan betaalbare koop en huurwoningen in Utrecht;
- het niet ontwikkelen van woningbouw in Rijnenburg extra druk op de bestaande stad betekent en dat daardoor de stad niet voor iedereen toegankelijk wordt;
- woningbouw op de locatie heel goed samen kan gaan met duurzaamheidsdoelstellingen van de raad (BEGO, nul-op-de-meter, zonnepanelen op de daken, enz.);
- nieuwe innovaties door snelle technologische ontwikkelingen, windenergie daar overbodig kan maken,

na beslispunt 3, een extra beslispunt toe te voegen, dat luidt als volgt:

initiatiefnemers, bij het opstellen van de scenario's, het uitgangspunt te laten hanteren dat er na een (afschrijvings-)periode van 15 tot 20 jaar in het gebied een woningbouwontwikkeling plaats gaat vinden."

Dit amendement is ondertekend door mijzelf.

De heer **VAN EIJDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Wanneer gaat de afschrijvingstermijn in? Volgens mij spreken we dan over een periode die veel verder ligt dan de urgentie die de heer Işik zojuist probeerde te schetsen voor de behoefte aan woningbouw.

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik probeer het college te helpen met het voorstel om na de planvorming, uitvoering en afschrijving van de investering, woningbouw te realiseren, zodat de investering geen weggegooid geld is. Laten we afschrijven wat we daar realiseren, maar nu al vastleggen dat na de afschrijftermijn de benodigde woningbouwontwikkeling wordt gerealiseerd. Dat is de insteek van de PvdA-fractie.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik vind een deel van het amendement sympathiek, maar dat we iets gaan realiseren over zo'n lange termijn? Ik weet niet of de heer Işik een glazen bol heeft, maar het lijkt me voor de gemeente Utrecht nogal onverstandig dat de raad zich zo vastpint. Ik denk dat heel veel mensen in deze raad het een realistisch scenario vinden dat het gebied ooit voor woningbouw bestemd wordt met de woningnood die we nu kennen. Maar stel dat er een andere ontwikkeling komt, die van re-urbanisatie. Wat heeft de heer Işik dan voor ogen voor dit gebied en waarom legt hij zich daar nu al zo op vast?

De heer **IŞIK** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! Het hebben van een huis of woning is een primaire behoefte. Het is onacceptabel het woningtekort in deze stad in stand te houden. Het is onacceptabel dat de huurprijzen nog steeds stijgen evenals de kooprijzen, en de druk op de woningmarkt in deze stad op deze manier doorgaat. Onacceptabel, dat zal mijn fractie nooit accepteren.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Dat wonen een primaire behoefte is, klopt natuurlijk. Maar het leefbaar houden van de aarde en het hebben van duurzame energie vindt de heer Işik dus geen primaire behoefte?

De heer **IŞIK** (PvdA): Het kan gaan om een combinatie met nul-op-de-meterwoningen in deze

polder met zonnepanelen op de daken. Dit kan allemaal samengaan; dat is geen probleem.

De heer **SIENOT** (D66): Mevrouw voorzitter! Ik vraag me af waarom de heer Işik deze vraag stelt. Volgens mij staat heel helder in beslispunt 1 dat de exploitatie en afbouw vijftien jaar duurt en dat eventuele woningbouw na 2030 mogelijk moet blijven. In mijn beleving is wat de heer Işik hier vraagt op een zeer acceptabele wijze geregeld in dit beslispunt. Wat vindt de heer Işik hiervan?

De heer **IŞIK** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! De heer Işik is het daar niet mee eens. In de stukken zegt het college heel duidelijk dat het eventueel mogelijk is. De PvdA-fractie wil die onzekerheid niet, maar ze wil zekerheid en probeert die te krijgen met dit amendement.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik herhaal een heel klein beetje van mijn vraag. De heer Işik en ik zijn alle twee geen demograaf. Hoe kan hij zich nu, met de huidige stand van zaken, vastleggen op een termijn die nog zo ver weg is? Hij kan niet in de toekomst kijken. Waarom kan hij geen rekening houden met een situatie die omkeerbaar is, zoals in het raadsbesluit staat, in plaats van dat hij zich vastlegt op iets wat hij nog niet zeker weet?

De heer **IŞIK** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! Waarom kiest mevrouw Uringa voor het voortzetten van druk op de woningmarkt? Waarom kiest zij ervoor dat woningzoekenden over acht, negen of tien jaar nog steeds op woningen moeten wachten? Waarom kiest de ChristenUnie-fractie daarvoor?

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): In dat geval breng ik de heer Işik in herinnering dat het niet in deze gemeente was, maar in de provincie dat een heel college viel, waaronder de PvdA, waardoor er nu helemaal geen huizen staan. Aan hem dezelfde vraag.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mevrouw Uringa weet net als ik dat de grondeigenaren op dit moment in dat gebied graag woningbouw willen realiseren. Ik vraag me oprecht af of het college straks de mogelijkheid krijgt om de gewenste duurzaamheidsmaatregelen te laten uitvoeren. Dat weet ik niet. Maar ik kies voor iets anders. Ik kies voor de primaire behoefte. Ik kies ervoor om de druk op de woningmarkt weg te nemen. Ik kies ervoor dat er in ieder geval betaalbare sociale koop- en huurwoningen worden gerealiseerd. Daar kies ik voor.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Ik begrijp, los van het gegoochel met cijfers over het aantal jaren, dat de heer Işik is voor transplantatie van wat er eventueel aan materiaal voor duurzame energieopwekking wordt neergezet in Rijnenburg.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! Ik heb begrepen dat de investering ongeveer wordt terugverdiend in een afschrijftermijn van vijftien tot twintig jaar. Daarom zei ik in mijn inleiding dat ik de ambitie van het college steun. Daarna gaan we kiezen voor iets anders en dat is woningbouw.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ik probeer het toch helder te krijgen wat betreft de duurzame energie. Het is niet zo dat we alleen in 2030 klimaatneutraal moeten zijn, want daarna moeten we nog steeds klimaatneutraal zijn. Waar gaan we die duurzame energie opwekken die zo hard nodig is om onze aarde leefbaar te houden, als daar woningbouw komt? Dan staan er woningen, maar hebben we geen leefbare aarde meer. Daar schieten we toch niets mee op!

De heer **IŞIK** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! Technologie en innovatie, de ontwikkelingen op dit gebied gaan zo snel, dat ik me oprecht afvraag of we over vijftien of twintig jaar daar nog windmolens nodig hebben. Ik weet dat niet, ik denk van niet. Ik denk dat duurzaamheid plus de realisatie van woningbouw samen kunnen gaan. Nul-op-de-meter, energieneutrale woningen, waarom zouden die niet mogelijk zijn? Het college maakt een andere keuze dan de PvdA-fractie.

Mevrouw de voorzitter! De vereniging Buren van Rijnenburg meldt dat ze zeer teleurgesteld is door de fouten in het proces. Dat verdient geen schoonheidsprijs. Ik wil graag van het college horen hoe het college de bezwaren van de bewoners in het vervolgtraject bij de uitwerking van de scenario's gaat minimaliseren.

Het realiseren van een windmolenpark kent diverse nadelen. Dat zijn onder andere geluidsoverlast, waardedaling van de huizen en een grote schaduwwerking. Op deze gevolgen voor de bewoners te beperken, dient mijn fractie de volgende motie in.

"Motie 130

Windmolens zo ver mogelijk van de woonwijken

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het startdocument Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- het college in de polders Rijnenburg en Reijerscop windenergie wil realiseren;
- de Vrije Universiteit Amsterdam in zijn onderzoek erkent en aangeeft dat de windturbines geluidsoverlast, slagschaduw, waardedaling van je woning en horizonvervuiling veroorzaken, overwegende dat

- we de gevolgen van het realiseren van windturbines in Rijnenburg voor de bewoners zo veel mogelijk moeten beperken;

- het realiseren van windturbines geen breed draagvlak kent,

verzoekt het college om

- de gevolgen van de windmolens voor de bewoners te beperken, door het windmolenpark zo ver mogelijk van de woonwijken te realiseren, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

Ik heb een beeld dat nu op het scherm wordt geprojecteerd. Het gaat puur om een voorstel. Aan alle randen van het gebied zijn woonwijken. Het enige wat ik hiermee probeer aan te geven, is waar er minder woonwijken zijn. Als daar de windmolens komen, veroorzaken ze minder overlast voor de bewoners.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Ik heb de motie gelezen en ik voel best mee met de heer Işik. Maar dan zie ik die bovenste blauwe lijn en de pijl. Volgens mij ligt die locatie net zo dicht bij woningen als de locatie aan de oostkant van diezelfde polder, naast Nieuwegein. Dat valt mij gewoon op.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! Ik ben het met de heer Van Eijndhoven eigenlijk eens. Hij en ik willen heel graag dat de windmolens die straks gerealiseerd moeten worden zo ver mogelijk van de woonwijken af komen te staan. Dat is het, verder niks. De locatie met de pijlen geeft een beetje de richting aan. Maar op het moment zelf kan in overleg met de bewoners worden bepaald waar de windmolens ongeveer komen te staan. Dat kan in de scenario's worden verwerkt.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Voordat we hier samen te boek staan alsof we dingen willen... De pijlen zijn illustratief bedoeld, maar niet richtinggevend? Dit soort zaken kan gewoon in overleg worden vastgesteld?

De heer **IŞIK** (PvdA): De heer Van Eijndhoven weet dat ik pragmatisch ben. Wie ben ik om te zeggen dat iets niet kan, als het college in overleg met de bewoners overeenstemming bereikt over een locatie? Ik wil hiermee het signaal afgeven dat de bewoners van tevoren heel duidelijk te horen krijgen dat in deze raad steun is om de windmolens zo ver mogelijk van woonwijken te plaatsen. Daar gaat het om. Ik hoop dat de VVD-fractie steun geeft aan deze motie.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik begrijp de insteek van de heer Işik om na te denken over de plaats waar de windmolens kunnen staan. Dat is natuurlijk het onderwerp waarover wordt gepraat. Ik zal straks nog iets over het proces zeggen. Ik raad het college in ieder geval aan te proberen die stappen zorgvuldig te zetten. Welke manieren van energieopwekking gaan we niet doen? Welke mogelijkheden zijn er? Gaan we zonne-energie of windenergie gebruiken? Zegt de heer Işik dat de PvdA-fractie voor windmolens in deze polder en er alleen moet worden gezocht naar de plek waar ze komen te staan?

De heer **IŞIK** (PvdA): Als de heer Van Waveren goed naar mijn inleiding had geluisterd, of als ik me goed had uitgedrukt, was deze vraag overbodig geweest. De PvdA-fractie is er zeker van overtuigd dat elke vorm van energieopwekking noodzakelijk is, ook windmolens. Daarom heb ik zojuist heel duidelijk gezegd dat het plaatsen van windmolens in dat gebied voor ons tijdelijk is. Daarom blijf ik hameren op het feit dat we daar woningbouw willen realiseren. Maar we moeten ook realistisch zijn. Ook de mensen

in deze zaal. Elk individu moet op een bepaalde manier een bijdrage leveren aan de duurzaamheidsambities van dit land. Die hebben we nodig voor de volgende generatie en voor onze eigen gezondheid. Doen we dat niet, hebben straks een probleem.

Mevrouw de voorzitter! Ik heb eerder gezegd dat de bewoners heel veel overlast en nadelen zullen ondervinden van de windmolens. Om die last een beetje te verminderen, dient de PvdA-fractie een motie in. We willen dat de bewoners het meest profiteren van het behaalde rendement.

"Motie 131

Lusten en lasten eerlijk delen

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het startdocument Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- het college in de polders Rijnenburg en Reijerscop windenergie wil realiseren;
 - de Vrije Universiteit Amsterdam in zijn onderzoek erkent en aangeeft dat windturbines geluidsoverlast, slagschaduw, waardedaling van de woning en horizonvervuiling veroorzaken, overwegende dat
 - we de gevolgen van het realiseren van windturbines in Rijnenburg voor de bewoners zo veel mogelijk moeten beperken;
 - het realiseren van windturbines geen breed draagvlak kent, verzoekt het college om
 - bij de uitwerking van de scenario's rekening te houden met het feit dat bewoners mee kunnen profiteren van het behaalde rendement.
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

De heer **VAN EIJDHOVEN** (VVD): Voorzitter! De heer Işik realiseert zich dat dit ook staat in de startnotitie en dat het een van de punten is die meegegeven worden aan de initiatiefnemers?

De heer **IŞIK** (PvdA): Dan is het gemakkelijk. Het college zal dan zeggen dat de motie het beleid steunt en haar overnemen.

Mevrouw de voorzitter! Er ligt nog steeds een onbeantwoorde vraag. Deze vraag is ook in de commissie aan de orde geweest. Heeft dit voorstel van dit college draagvlak bij andere bestuurders in de gemeente IJsselstein en de gemeente Nieuwegein? Ik wil graag in deze raad het antwoord krijgen van het college. Ja, het voorstel heeft steun, nee, het voorstel heeft geen steun.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Wat maakt het de heer Işik uit of het voorstel van het college steun heeft, terwijl hij een heel ander voorstel doet, namelijk om gewoon windmolens te bouwen? Moet hij niet kijken of daar steun voor is in de regio?

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik ben heel nieuwsgierig. Als we aan de stadsgrenzen iets doen, moeten we dat in overleg doen met onze collega's, los van het feit dat we een verschil van mening kunnen hebben. Ik wil dat in deze ruimte duidelijk wordt gezegd wat andere colleges en bestuurders ervan vinden. Ik vind het belangrijk om dat uitgesproken te hebben.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Het voorstel met al zijn beperkingen is een procesvoorstel hoe we gaan komen tot een energielandschap. De heer Işik presenteert hier een plaatje waarin hij voorstelt om windmolens te bouwen, zo dicht mogelijk tegen de grens van andere gemeenten. En dan gaat hij het college vragen of het heeft overlegd? Ik begrijp hem echt niet.

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik zal het nog een keer uitleggen voor de heer Van Waveren. Het college legt een notitie voor aan deze raad, waarin het zijn uitgangspunten formuleert om zo mogelijk het opwekken van windenergie en zonne-energie te realiseren. In dat kader is het logisch om met die informatie naar andere bestuurders te gaan en te vragen wat ze ervan vinden. Los van het feit of we een energielandschap wel of niet realiseren. Er zijn bepaalde uitgangspunten geformuleerd. Hier wordt een besluit genomen, dat ben ik met de heer Van Waveren eens. Het is heel normaal en begrijpelijk dat je gewoon bij je collega's informeert wat zij ermee willen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Wat vinden de PvdA-fracties in Nieuwegein en IJsselstein van het plaatje van de heer Işik?

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik zal het nogmaals herhalen. Ik heb gezegd dat wij de windmolens zien als tijdelijke invulling van dat gebied.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! De heer Işik zei dat het heel normaal is om even met je collega's te praten. Mijn vraag is: wat vinden de collega's van de heer Işik in IJsselstein en Nieuwegein hiervan?

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik heb gezegd dat wij voorstander zijn van duurzame energie en windenergie. Afhankelijk van de reactie op ons amendement zal ik al dan niet instemmen met het voorstel van het college.

Wij bedanken het college voor de toezegging over het haalbaarheidsonderzoek naar de roeibaan. Wij zijn zeer benieuwd wanneer dat onderzoek wordt afgerond en wanneer de raad weet of een roeibaan in dat gebied mogelijk is.

Tot slot. In de brief van 28 juni heeft het college een aantal verbeterpunten aangedragen. Dat heeft het gedaan naar aanleiding van de commissiebehandeling. Sommige punten, zoals dat de regievoering gewoon bij de gemeente moet liggen, kunnen wij onderschrijven.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Toen mijn vader, Hein Bos, nog wethouder was in Nieuwegein – we praten dan over de periode 1974–1981 – werd er reeds gesproken over woningbouw in Rijnenburg. Ik hoop dat ik in mijn periode als wethouder van Utrecht zal zien dat woningbouw in Rijnenburg feitelijk wordt gerealiseerd. Wat de fractie van Stadsbelang Utrecht betreft, is dat eerder dan 2030.

De fractie van Stadsbelang Utrecht zet tegenstanders van windmolens van 165 m hoog in Rijnenburg niet weg. Dit zijn verontruste burgers uit Leidsche Rijn en Vleuten/De Meern voor wie de Utrechtse gemeenteraad verantwoordelijkheid draagt, verantwoordelijkheid voor hun welzijn, gezondheid en woongenot. Utrecht heeft hierbij een zorgplicht.

Wij zetten verontruste burgers uit Nieuwegein en IJsselstein ook niet weg, want ook voor hen dragen wij verantwoordelijkheid, ook hier heeft Utrecht een zorgplicht. Want je belast noch je Utrechtse burgers, noch je burens met de negatieve gevolgen van Utrechtse beleidsambities. Vanuit dat perspectief is het de fractie van Stadsbelang Utrecht duidelijk geworden dat geluidsoverlast, slagschaduw, horizonvervuiling en waardedaling van vastgoed zo veel als mogelijk voorkomen dient te worden. Dit voor zowel de burgers van Vleuten/de Meern, Leidsche Rijn en Utrecht als voor onze buurdorpen IJsselstein en Nieuwegein. Wij kiezen ervoor om de vrije ruimte voor initiatiefnemers van windmolenprojecten in Rijnenburg in te perken en wel op een dusdanige wijze dat we Rijnenburg als mogelijke locatie voor de uitvoering van het scenario-onderzoek met windmolens willen schrappen. Dat is meteen het dictum van mijn amendement.

"Amendement 28

Geen windmolens in Rijnenburg.

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het startdocument energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- windturbines geluidsoverlast, slagschaduw, horizonvervuiling en waardedaling van vastgoed veroorzaken;
 - overwegende dat
 - mogelijke gevolgen voor omwonenden in zowel Leidsche Rijn, De Meern, Nieuwegein, en IJsselstein ongewis en ongewenst kunnen zijn;
- besluit
- om Rijnenburg als mogelijke locatie voor de uitvoering van het scenario-onderzoek met windmolens te schrappen,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door mijzelf.

De heer **SIENOT** (D66): Mevrouw de voorzitter! Een mooi onderwerp om de laatste vergadering van

het jaar mee af te sluiten, in mijn geval dan. Een prachtig onderwerp. De gemeente Utrecht heeft geweldige klimaatambities. Bij vlagen doen we dat heel aardig, maar er is een punt waarop we het veel beter kunnen en dat is de opwekking van duurzame energie. Mijn partij vindt het zeer belangrijk dat we daar serieus werk van maken. Daarom steunen wij deze verkenning naar de mogelijkheden om van Rijnenburg een energielandschap te maken. Maar ik zeg er direct bij dat deze zoektocht voor ons recht moet doen aan de belangen en zorgen van alle omwonenden. Want we hebben ook heel goed gehoord dat er veel leefde, dat mensen bezorgd zijn. Dat is ons niet in de kouwe kleren gaan zitten. Daar willen we ook wat mee.

Zoals gezegd, hoe kun je recht doen aan de mensen van nu en aan de ambities voor de mensen van morgen? Dat is onze strijd geweest de afgelopen weken en maanden.

We hebben de startnotitie goed beschouwd en nog eens nagedacht hoe we het college kunnen helpen om het vertrouwen in de stad te herstellen en duidelijk te maken dat we echt niet van plan zijn om iedereen maar windmolens op zijn dak te zetten, maar dat we van plan zijn om er een mooi energielandschap van te maken en Utrecht voorop te laten gaan in de energie-ambities, ook op dit terrein. Dat vraagt om te beginnen om heldere scenario's als uitkomst van het proces waarmee we recht doen aan de maatschappelijke discussie. Die is pittig. Er zijn sterke voorstanders en er zijn sterke tegenstanders, maar er zijn ook heel veel mensen daar tussenin. Die willen we aan het woord laten en die willen we bij dezen het signaal geven dat wij voor de gemeenteraad een energieke keuze willen, bestaande uit ten minste vier scenario's:

Ten eerste een scenario dat geen windenergie bevat, maar alleen zon en andere energiebronnen.

Ten tweede een scenario waarbij op basis van berekeningen geen slagschaduw op de gevels van woningen plaatsvindt en bij woningen geen geluidstoename ten opzichte van het aanwezige verkeersgeluid als gevolg van windmolens voor de omliggende wijken zal plaatsvinden.

Ten derde, we kunnen ons ook voorstellen dat er een scenario komt van zo hoog mogelijke energieopwekking en rendement voor omwonenden met slechts een beperkte vorm van hinder.

En ten slotte ten vierde zien wij voor ons een scenario waarin we laten zien wat er eigenlijk allemaal zou kunnen als we de wettelijke normen alleen als richtlijn hanteren, want dan weten we wat er allemaal zou kunnen, maar dan krijgen we ook een proces waarin we komen tot wat wenselijk is. Daarom dien ik namens de vier coalitiepartijen D66, VVD, SP en GroenLinks en het CDA het volgende amendement in.

"Amendement 29

Een energieke keuze voor de gemeenteraad

De gemeenteraad, bijeen op 6 juli 2017 ter bespreking van de startnotitie energieland-schap Rijnenburg en Reijerscop, gehoord de beraadslaging, Constatende dat

- het college in de startnotitie voor een energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop voorstelt om samen met belanghebbenden 'drie à vier onderscheidende scenario's te ontwerpen voor een samenhangend energielandschap', maar dit onderscheid niet nader omschrijft;
- de discussie over grootschalige duurzame energieopwekking gekenmerkt wordt door zeer uiteenlopende wensen en verwachtingen,

Overwegende dat

- bij de stadsgesprekken en de raadsinformatiebijeenkomst over een energielandschap in Rijnenburg een sterke roep klonk om hinder voor omwonenden te voorkomen en ook een scenario met alleen zonnepanelen te overwegen;
- de gemeenteraad in Nieuwegein de gemeenteraad Utrecht via een aangenomen motie zowel oproept tot het 'voorkomen van hinder' in plaats van het 'beperken van hinder' als de ontwikkeling van ten minste een scenario zonder windturbines;
- de initiatiefnemers van Rijn Energie het liefst zonder beperkingen willen zoeken naar de beste mogelijkheden voor een energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop en de raad vraagt om in elk geval precies te zijn bij het formuleren van voorwaarden bij scenario's;
- een goede zoektocht naar de mogelijkheden van een energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop zowel recht doet aan de zorgen van omwonenden en buurgemeenten als ruimte biedt aan een optimale verkenning,

Besluit,

Beslispunt 2 uit het raadsvoorstel 'Startdocument Rijnenburg en Reijerscop' te wijzigen in:

Op basis van de startnotitie initiatiefnemers te vragen, samen met de gemeente en belanghebbenden ten minste vier onderscheidende scenario's voor een samenhangend

energielandschap te ontwerpen, waarbij:

- een scenario geen windenergie bevat (wel zon en andere energiebronnen);
- een scenario, waarbij op basis van berekeningen, geen slagschaduw op de gevel van woningen plaatsvindt en bij woningen geen geluidstoename ten opzichte van aanwezige wegverkeersgeluid als gevolg van windmolens, voor de omliggende woonwijken;
- een scenario dat een combinatie kent van zo hoog mogelijke energieopwekking en rendement voor omwonenden, met slechts een beperkte vorm van hinder;
- een scenario dat alleen de wettelijke normen als beperking kent,

En deze en eventuele andere scenario's, indien uitvoerbaar, ter keuze voor te leggen aan de raad, de raad ook gemotiveerd te informeren over niet uitvoerbare scenario's."

Dit amendement is ondertekend door de heren Van Eijndhoven, Eggermont, Van Waveren, mevrouw Bollen en mijzelf.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! De vorige week tijdens het raadsdebat in Nieuwegein is een soortgelijke motie ingediend door de VVD-fractie om inderdaad een scenario te ontwikkelen waarin windenergie geen rol heeft. Daar heeft de D66-fractie om precies de tegenovergestelde redenen niet mee ingestemd. De D66-fractie mag natuurlijk van standpunt verschillen met andere fracties in den lande, ik doe daar gelukkig geen dagelijks onderzoek naar. Ik had andersom logischer gevonden. Mijn vraag aan de heer Sienot is: hoe kan het dat u zo wezenlijk, principieel verschilt van uw partijgenoten in Nieuwegein?

De heer **SIENOT** (D66): Ik heb intensief contact met die fractie. Ik ben het niet met mevrouw Uringa eens. We hebben het er veel over gehad en ik heb de moties met hen afgestemd. Er kan geen sprake zijn van wat mevrouw Uringa zegt. De D66-fractie heeft om allerlei redenen niet met die motie ingestemd. Dat is het proces en het besluitvormingsproces van de gemeenteraad in Nieuwegein met overwegingen van de D66-fractie in Nieuwegein, waar ik me verder niet in wil mengen. Ik weet dat we allemaal zonne-energie, maar ook windmolens als partij kunnen billijken, mits de overlast geminimaliseerd wordt.

De heer **İŞİK** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! Het college komt met een startnotitie met twee duidelijke opties: windmolens en zonnepanelen. Waarom vraagt de heer Sienot, ondanks het feit dat het zijn college is, toch specifiek een apart scenario zonder windmolens?

De heer **SIENOT** (D66): Dat doe ik met volle overtuiging vanwege de enorm serieuze geluiden van omwonenden, de roep om verder te kijken en de snelle technologische ontwikkelingen waar de heer İşik het net ook over had, die wellicht voor een verrassing kunnen zorgen op het gebied van zonne-energie. Ik vind het een heel verstandig idee om dat scenario erbij te doen. De roep is er, de technologie schrijdt voort en het lijkt mij een goed idee.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ik hoor de heer Sienot duidelijk zeggen dat hij vanavond ten minste vier scenario's wil voorleggen. Ik concludeer hieruit dat hij het op zich oké vindt als er meer scenario's komen. Ik ben benieuwd in hoeverre hij het interessant zou vinden als er vanavond meer scenario's komen of in hoeverre initiatiefnemers met meer scenario's kunnen komen. Wat vindt de heer Sienot wenselijk wat betreft het schetsen van scenario's?

De heer **SIENOT** (D66): Volgens mij heb ik dat heel concreet gedaan, concreter dan het college in zijn voorstel. Ik heb gezegd dat er ten minste vier scenario's moeten komen, waarbij we vier verschillende smaken voor ons zien. Als er meer scenario's zijn dan die vier, omdat er simpelweg meer denkbaar kan zijn... Het gaat om een gebied van 1100 ha en in die 1100 ha kun je op allerlei locaties in gesprek met grondeigenaren. We zijn er nog lang niet, want daar is nog echt een wedstrijd te spelen, zeker ook voor de initiatiefnemers. Dat kan uiteindelijk verschillende scenario's opleveren. Ik wil daar niet teveel over dwarsbomen, behalve zeggen: wat er ook komt, zorg in elk geval dat deze scenario's duidelijk worden voorgelegd aan de raad met de informatie wat er wel en niet mogelijk is, want dan voeren we een goed debat.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Ik heb het amendement nog niet gezien. Waarom schrapt de heer Sienot niet punt 3 uit het raadsvoorstel? Als hij dat niet doet, is mijn vraag: hoe ziet hij voor zich dat de initiatiefnemers nog ruimte hebben om bij het opstellen van de scenario's het optimum te zoeken tussen

al die punten die hij net als wij, zo zwaarwegend vindt, wanneer hij de scenario's al zo inkadert?

De heer **SIENOT** (D66): We hebben beslispunt 3 geherformuleerd. Die herformulering heeft als doel om de duidelijk onderscheidbare scenario's waar het college het over heeft verder te definiëren. Er zijn sterke voor- en sterke tegenstanders. Er zijn mensen daar tussenin. En als je met ze praat, blijken mensen heel verschillende overwegingen te hebben wat zij een belangrijk scenario zouden vinden. Het gaat ons erom dat die in ieder geval terugkomen. Daarom hebben we het beslispunt aangepast en nader omschreven wat wij verwachten als output van die prachtige verkenning die nu gaat plaatsvinden.

Het tweede punt dat ik hier vanavond maak, is dat die zoektocht niet alleen staat of valt bij heldere resultaten en verwachtingen, maar om bij een auditief proces. In de bijeenkomsten hebben we veel gehoord over een onafhankelijk procesbegeleider. Die speelt hierin een sleutelrol, die zorgt dat iedereen de ruimte krijgt om zijn bijdrage te leveren aan de zoektocht. En bovendien zorgt de procesbegeleider dat iedereen kan instemmen met zijn bijdrage aan het procesverslag. Dit zijn zeer wezenlijke punten. Iedereen is daarbij verantwoordelijk voor wat hij zelf heeft gezegd en ook dat dit op een goede manier in de verslaglegging komt. Zo krijgen we een rapport met de verschillende overwegingen en meningen van de mensen bij de verschillende scenario's en dat kan de raad dan heel goed afwegen. Daarom dienen wij het volgende amendement in waarin we een beslispunt 6 voorstellen.

"Amendement 30

Een objectief proces voor de beste keuze

De gemeenteraad, bijeen op 6 juli 2017 ter bespreking van de startnotitie energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, gehoord de beraadslaging, constaterende dat

- in de startnotitie Rijnenburg en Reijerscop wordt vermeld dat in het vervolgproces een constructieve gedachtewisseling wordt gestimuleerd, begeleid door een onafhankelijk procesbegeleider;
 - de rol van deze procesbegeleider niet nader wordt gedefinieerd;
 - in de raadsbrief, Aanscherping raadsvoorstel Startdocument Rijnenburg en Reijerscop 'de begeleider alleen genoemd wordt als aandachtspunt, maar niet als uitgangspunt,
- overwegende dat
- een objectieve procesgang, waarbij elke suggestie van sturing wordt vermeden, cruciaal is bij het onderwerp grootschalige duurzame energieopwekking dat uitgesproken voor- en tegenstanders kent;
 - de onafhankelijke procesbegeleider hierbij een sleutelrol vervult;
 - het daarom belangrijk is om de rol van de procesbegeleider op te nemen als beslispunt in het raadsbesluit over de startnotitie Rijnenburg en Reijerscop;
 - het van belang is voor een transparant procesverslag aan de raad dat alle deelnemers redelijkerwijs in staat worden gesteld om in te stemmen met hun eigen bijdrage.

besluit,

aan het raadsbesluit beslispunt 6 toe te voegen:

6. Het college garandeert een onafhankelijke begeleider die verantwoordelijk is voor:

- het bewaken van de objectiviteit bij het zoekproces naar de scenario's om van Rijnenburg en Reijerscop een Energielandschap te maken;
- het zorgvuldig vastleggen van de oordelen van alle belanghebbenden over de verschillende scenario's;
- het opstellen van een onafhankelijk procesverslag, dat na instemming van betrokkenen wordt gepresenteerd aan de gemeenteraad."

Het amendement is ondertekend door de heer Van Eijndhoven, mevrouw Bollen, de heer Eggermont en mijzelf.

Voorzitter! Met deze twee verzoeken rond ik af. Ik realiseer me dat dit voor de wethouder een pittige zoektocht wordt. Maar er is nog nooit iets makkelijk geweest wat een fantastisch resultaat oplevert; en daar staan we voor. Daarom hoop ik dat we er vanavond in slagen om die 1100 ha die aan ons verbonden zijn niet links te laten liggen, maar die een stevige bijdrage te laten leveren aan onze ambitie om energie op te wekken voor de mensen van nu en iets te doen voor de wereld van de mensen van morgen.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! De heer Sienot heeft het over makkelijk. Heeft hij de

indruk dat hij via het amendement het de initiatiefnemers makkelijker maakt om met scenario's te komen, dan als hij de scenario's niet al vooraf had geschreven?

De heer **SIENOT** (D66): Ik begrijp de vraag niet helemaal. Ik heb geen scenario's geschreven, ik heb ze omschreven. Het mooie is, dan weten we nog steeds niet hoe hoog de molens worden, hoe groot de zonneparken zullen zijn en op welke locaties wie mee gaan werken. Ik heb alleen een aantal kaders nader gedefinieerd voor de scenario's, op zodanige wijze dat er niet staat dat we in onze stad windmolens op zoveel afstand van de bewoners zetten, of dat wij in onze stad windmolens bouwen die niet hoger mogen zijn dan een bepaald aantal meters. En een zonnepanelenpark mag nooit meer dan 500 zonnepanelen bevatten. Daar doen wij niet aan. Waarom? Omdat, zoals Utrecht zegt, de initiatiefnemers de ruimte nodig hebben, vrij letterlijk, maar ook figuurlijk, in hun zoektocht.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Na de commissiebehandeling hebben we van het college een aangepast document mogen ontvangen waarin we een aantal terechte wijzigingen hebben aangetroffen. Volgens de VVD-fractie gaat het om een evenwicht tussen eventuele energie-ambities en ook zeker draagvlak onder omwonenden bij het tijdelijke energielandschap in Rijnenburg. Vooral gericht op dit laatste punt, zal de VVD-fractie aan een aantal punten aandacht geven.

Over de participatie is het een en ander wat rommeliger beschreven – ik gebruik dat woord toch maar even – dan in de commissieversie. Zonder teksten te willen amenderen, ga ik meteen naar mijn zorg toe. We gaan weer een proces in waaraan we, als we niet uitkijken, via de gebruikelijke zelfselectie een gezelschap van semiprofessionele energieliefhebbers en mensen met genoeg tijd overhouden. Dat is niet per se een doorsnede van de omwonenden. Daarom stel ik de wethouder de volgende vraag. Kan zij toezeggen dat er bij de vormgeving van het ontwerpproces van de scenario's ook voor wordt gezorgd dat mensen met weinig tijd, maar wel met reële zorgen, daadwerkelijk kunnen meedoen?

Daarnaast de buurgemeenten. We hebben na het debat een aangenomen motie in Nieuwegein gezien waaruit de zorg blijkt van onze burens. Daarom dien ik, mede namens de fracties van D66, SP en GroenLinks een motie in.

"Motie 132

Rijnenburg maken we samen met de burens

De gemeenteraad, bijeen op 6 juli 2017 ter bespreking van de startnotitie energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, gehoord de beraadslaging, constaterende dat

- het energielandschap dat mogelijk ontstaat in Rijnenburg en Reijerscop invloed kan hebben op de leefbaarheid niet alleen van Utrechtse buurten maar ook op omliggende gemeenten;
- de raad van Nieuwegein op 22 juni 2017 zijn zorg heeft uitgesproken over het energielandschap in Rijnenburg en deze zorgen onder de aandacht van onze raad wil brengen. overwegende dat
- participatie over een omvangrijke ontwikkeling aan de gemeentegrens niet ophoudt bij de gemeentegrens;
- het goed gebruik is je burens geen overlast aan te doen;
- de raad van Nieuwegein een antwoord verdient van de raad van Utrecht;
- op ambtelijk en collegeniveau al afstemming plaatsvindt;
- de gemeenteraad van Utrecht uiteindelijk het besluit neemt, verzoekt het college,
- de gemeenteraden van Montfoort, Nieuwegein, Woerden en IJsselstein in staat te stellen desgewenst een reactie te geven op de uitgewerkte scenario's voordat deze voor besluitvorming worden aangeboden aan de gemeenteraad, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heren Sienot, Eggermont, mevrouw Bollen en mijzelf.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Als ik de heer Van Eijndhoven hoor, is dit een oproep aan onszelf. Er kunnen reacties komen voordat besluitvorming in de raad aan de orde is. Wij gaan er toch zelf over wie we dan willen horen? Volgens mij is het interessanter op te schrijven: voordat het college besluit. Dan moet het college, dat het voorstel maakt, onderbouwen wat het met de reacties heeft gedaan en waarom het er misschien van afwijkt of juist dingen eruit meeneemt.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): In zekere zin is het een oproep aan onszelf. In de kern vind ik dat gewoon gezond, zeker gezien de oproep die de gemeenteraad van Nieuwegein heeft gedaan. Dat is ook niet het college. Wij moeten dat serieus nemen en als raad daarover een uitspraak doen. Ik voel op zich met de heer Van Waveren mee dat het fijn zou zijn als er duidelijke uitspraken liggen van raden. Vermoedelijk zullen we daarover een reactie van het college vragen. Maar de strekking waar ik naartoe wil, is dat wij uiteindelijk moeten wegen wat we met die input gaan doen, ik denk niet dat we er onderuit komen. De scenario's zijn uiteindelijk niet af. Wij moeten de beslissingen nemen. Ik denk niet dat het college dat in essentie gaat doen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Dat zou zomaar kunnen. Maar moet de motie van de heer Van Eijndhoven dan niet luiden: de raad spreekt uit dat de raad geen besluit gaat nemen dan nadat hij andere raden in de gelegenheid heeft gesteld om een mening te geven? Wat heeft het college er dan mee te maken?

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Wij stellen de raden in staat om desgewenst een reactie te geven, daarom hebben we dit zo opgeschreven. De motie is ook zo geformuleerd dat we even goede vrienden zijn, als deze raden dat niet willen. Dit klinkt misschien een beetje raar, maar dat kan natuurlijk ook.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Nog een keer. De heer Van Eijndhoven vraagt iets aan het college. Maar dat is nadat het college het voorstel al naar de raad heeft gestuurd. Dat is toch tegenstrijdig?

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Ik zie het college als leverancier van de goede informatie aan de gemeenteraad. Uiteindelijk is er op ambtelijk en collegeniveau contact. Ik zie wel degelijk een proces voor het college weggelegd om uiteindelijk te weten wanneer die raden in stelling gebracht kunnen worden. Daar kunnen zij hun collega's meehelpen. In die zin zie ik dit als een opdracht aan het college.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Is de heer Van Eijndhoven met zijn mede-indieners bereid om de motie aan te passen in de tijd, voordat er een collegebesluit is genomen? Ik wil de zienswijzen van andere gemeenten graag zien. Dan kan het college ze in zijn voorstel meewegen. Anders gaan we weer nota's heen en weer sturen. Misschien komen er wel zeer goede suggesties uit buurgemeenten.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Ik wacht graag de reactie van de collega's af. Ik ben bereid over elk voorstel na te denken, maar volgens mij is het belangrijk dat we als raad een keurige uitspraak doen naar onze collega's elders.

Volgens mij is er zojuist een duidelijk verhaal gehouden over de scenario's, met een amendement dat mede namens ons is ingediend. Ik steun het betoog dat collega Sienot hier zojuist heeft gehouden. Ik benadruk dat het vooral belangrijk is dat er uiteindelijk voor ons wat te kiezen valt. De reden waarom wij dit amendement steunen, is om dit duidelijk mee te geven als opdracht aan de initiatiefnemers voor het vervolg, ook in het kader van een duidelijk verwachtingsmanagement.

Ten slotte, Rijnenburg is en blijft een woningbouwgebied wat de VVD-fractie betreft. Wat we ook doen, gezien de groei van de stad is het van belang dat alles wat we doen gaat over een tijdelijk energielandschap dat woningbouw niet in de weg mag staan. In die zin is het besluit duidelijk. Ook al kan dit betekenen dat apparatuur voor grootschalige energieopwekking op enig moment naar elders moet worden verplaatst.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! De afspraken van het Klimaatakkoord van Parijs zijn de vrijblijvendheid voorbij. Krachtig beleid is nodig, aldus het Nederlandse Planbureau voor de Leefomgeving. Ons eigen klimaatakkoord gaat uit van 2030. Ook hiervoor geldt dat we krachtig beleid nodig hebben en haast moeten maken. Van beide is nog geen sprake.

In het kader van dit raadsvoorstel betreft mijn fractie het dat eerdere oproepen van de raad om windenergie te stimuleren stuitten op gesteggel in de coalitie, waardoor er sinds de eerste motie in 2007 een locatieonderzoek, een gesneuvelde locatie en vele moties op de plank zijn blijven liggen. Het is inmiddels tien jaar verder en weer dreigt een nieuwe locatie te sneuvelen door het uitblijven van politieke daadkracht. Niet omdat wij vandaag besluiten over windenergie of over de exacte invulling van het energielandschap, maar omdat de eerste terugtrekkende bewegingen alweer zichtbaar zijn.

Pas op, wij stemmen in met slechts de uitwerking van meerdere varianten, waar wij groot voorstander van zijn, en geven hierbij hooguit de voorwaarden mee. Des de typischer vindt de

ChristenUnie-fractie de vrijblijvendheid van het raadsbesluit op dit punt. Het energielandschap is het meest kansrijke initiatief om grootschalig energie op te wekken binnen onze stadsgrenzen. Het enige initiatief dat ons werkelijk dichterbij klimaatneutraal in 2030 brengt. En het enige initiatief waarin nog de mogelijkheid bestaat voor windturbines.

Voorzitter! De ChristenUnie-fractie mist de urgentie op dit punt in het raadsvoorstel en dient daarom het volgende amendement in, dat recht doet aan breed gedragen oproepen in deze raad, en recht doet aan waar we het allemaal voor zouden moeten doen, namelijk onze duurzame toekomst. De ChristenUnie-fractie wenst dan ook alle fracties hier vanavond, maar ook als straks de scenario's voor liggen, veel politieke moed toe om windenergie op zijn minst een kans te geven.

"Amendement 31

Breng 'Klimaatneutraal 2030' dichterbij

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het startdocument Rijnenburg en Reijerscop. constaterende dat

- initiatiefnemers aan de slag gaan met een energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop om bij te dragen aan deze doelstelling;
- eerdere moties (M84/2007, M18/2011) blijken geven van draagvlak in de gemeenteraad voor het stimuleren van windenergie;
- de initiatiefnemers zelf aangeven met een volwaardig energielandschap 60.000 huishoudens van energie te kunnen voorzien;
- de gemeente Utrecht in 2030 klimaatneutraal wil zijn;
- in lijn met deze doelstelling geen enkele zinsnede is opgenomen in het raadsvoorstel, overwegende dat
 - ten minste een zinsnede recht moet doen aan wat de basis vormt van de hele startnotitie, in lijn met het doel Klimaatneutraal 2030;
 - het (sneller) dichterbij brengen van Klimaatneutraal 2030 een voorwaarde is voor het succes van het energielandschap;
 - windenergie hierbij speciale aandacht verdient, gezien een veelvoud aan energie die hiermee wordt opgewekt, ten opzichte van bijvoorbeeld zonnepanelen;
 - het plaatsen van windturbines geen doel op zichzelf is, maar Rijnenburg en Reijerscop binnen de stadsgrenzen de laatste optie zijn om het überhaupt te proberen,

besluit,

in het raadsbesluit, beslispunt 1, toe te voegen als voorwaarde a, waarop de overige voorwaarden automatisch opschuiven:

1. de voorgestelde ontwikkelingen voor het Energielandschap, borduren voort op eerdere uitspraken van de gemeenteraad om windenergie te stimuleren en dragen substantieel bij aan klimaatneutraal 2030."

Dit amendement is ondertekend door mevrouw Van Esch en mijzelf.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Door van Rijnenburg een duurzaam energielandschap te maken, kan een grote hoeveelheid energie duurzaam opgewekt worden. Daarom is de fractie van de PvdD blij dat de raad vandaag eindelijk een besluit neemt over Rijnenburg, zij het nog niet inhoudelijk. De PvdD fietste vorige week op verzoek nog door polder Rijnenburg. Wij zagen zwanen, buizerds, kieviten, witte reigers, visdiefjes, scholeksters, zwaluwen, grauwe ganzen, eenden, hazen, koeien, paarden en schapen. En ik was er in de ochtend, dus vleermuizen, uilen en egels heb ik persoonlijk niet gespot, maar daarvan is bekend dat ook zij veelvuldig aanwezig zijn. Hetzelfde geldt voor amfibieën. Polder Rijnenburg is echt een bijzonder stuk Utrecht, een leefgebied voor vele soorten waarvoor in de stad steeds minder plek is. Dat moeten we koesteren.

Rijnenburg functioneert nu echter ook al als mestuitrijgebied. Die activiteiten hebben een negatieve invloed op de kwaliteit van land en water en ook de biodiversiteit loopt door mest uitrijden landelijk, maar ook in dit gebied, terug. Het plaatsen van zonnepanelen kan juist een bijdrage leveren, doordat het uitrijden van mest in Rijnenburg niet, of in veel mindere mate, meer mogelijk is. Daardoor krijgen veel meer verschillende planten en kruiden weer een kans. Windmolens, maar ook zonnepanelen, kunnen het leefgebied van dieren dan wel verstoren, maar ook een bijdrage leveren. Ik zeg met nadruk dat ze dat kunnen verstoren, want duurzame energieopwekking en dieren kunnen goed naast elkaar bestaan, mits er bij de afwegingen over wat, hoeveel, waar en wanneer goed rekening gehouden wordt met de

leefwijzen van de aanwezige dieren.

In de Wet natuurbescherming staat daarover het een en ander, maar helaas biedt deze wet veel te weinig bescherming aan de dieren die nu in Rijnenburg leven. Ik noem een voorbeeld. De gewone dwergvleermuis als soort is dan wel beschermd, maar als er maatregelen worden genomen die voorkomen dat de soort als geheel aangetast wordt, kan een individueel exemplaar alsnog doodgemaakt worden tijdens het uitvoeren van deze plannen. Dit voorbeeld gaat alleen over individuele dieren van een soort die op de beschermde soortenlijst in de Wet natuurbescherming staat. Voor dieren die in zijn geheel niet op deze lijst voorkomen, bijvoorbeeld de laatvlieger of de egel, hoeft niet eens nagedacht te worden over maatregelen om ze te beschermen.

Bovendien verbiedt de Wet natuurbescherming alleen opzettelijk handelen. Het per ongeluk verstoren of doden is niet meer strafbaar, sinds deze wet vorig jaar de Flora & Faunawet verving. Ook worden slechts bepaalde leefgebieden beschermd, bijvoorbeeld wel voortplantingsplaatsen en rustplaatsen, maar niet foerageergebieden of vaste vliegroutes.

Om het in de raad mogelijk te maken om bescherming van planten en dieren zo optimaal mogelijk te waarborgen bij de toekomstige plannen en beslissingen die we over Rijnenburg gaan nemen, dienen we het volgende amendement in.

"Amendement 32

Maak Rijnenburg niet alleen duurzaam, maar ook diervriendelijk

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het startdocument Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- polder Rijnenburg nu een polderlandschap is waar vele beschermde en niet beschermde diersoorten leven;
- voor het realiseren van een energielandschap in Rijnenburg het verplicht is om een MER-procedure te doorlopen en een flora- en faunaonderzoek onderdeel is van die MER;
- in de uitwerking van de scenario's het noodzakelijk is om de uitkomsten van het flora- en faunaonderzoek mee te nemen;
- maar dat dit flora- en faunaonderzoek zich wettelijk alleen hoeft te richten op beschermde diersoorten en in de plannen in principe ook alleen daarmee rekening gehouden hoeft te worden,

overwegende dat

- we in Utrecht niet alleen beschermde soorten maar ook individuele exemplaren van soorten en dieren die niet op de beschermde soortenlijst voorkomen in bescherming moeten nemen;
- zelfs beschermde diersoorten in de nieuwe Wet Natuurbescherming (beschermde) geen optimale bescherming krijgen;
- zowel windmolens als zonnepanelen van invloed zijn op het leefgebied van dieren, maar het ook mogelijk is om windmolens en zonnepanelen te plaatsen zonder dat dieren daarbij verstoord of gedood worden;
- het onder de Wet Natuurbescherming mogelijk is een ontheffing te krijgen voor activiteiten wanneer schade aan diersoorten gecompenseerd wordt, maar het beter is om schade te voorkomen dan om het te compenseren,

besluit,

- aan de opsomming bij beslispoint 3 de woorden 'ecologische en natuurwaarden' toe te voegen, waardoor het beslispoint als volgt komt te luiden:
 3. initiatiefnemers bij het opstellen van de scenario's te vragen om met inbreng van alle belanghebbenden het optimum te zoeken tussen: de energieopbrengst, de ruimtelijke waarden, ecologische en natuurwaarden, functies in het gebied, financiële participatie en het beperken van hinder om te komen tot voorstellen voor een optimale inrichting van het energielandschap;
- na beslispoint 3 een extra beslispoint toe te voegen dat luidt:
 4. initiatiefnemers te verzoeken om in een van deze scenario's het meest plant- en diervriendelijke alternatief uit te werken, rekening houdend met zowel dieren en planten die op de beschermde soorten lijst staan als dieren en planten die door niet op staan, de nummering van de beslispointen 4 en 5 vervolgens te wijzigen in 5 en 6,en gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door mijzelf.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Is het meest diervriendelijke alternatief niet simpelweg een energielandschap met een opbrengst van nul?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Dat heb ik juist uitgelegd, dat is het dus niet, want dan blijft er mest uitgereden worden in dit gebied. Volgens ons is dat niet milieu- en diervriendelijk en kunnen zonnepanelen en windmolens eraan bijdragen dat er geen mest meer wordt uitgereden en de polder een stuk diervriendelijke wordt. Volgens mij kunnen heel veel dieren prima leven in zo'n gebied en er wordt ook nog minder mest uitgereden; dat is dus juist diervriendelijker.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Ziet de PvdD-fractie ook mogelijkheden om boeren te helpen met het dubbelgebruik als er alleen zonnepanelen liggen?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Kan de vraag worden herhaald, want ik hoorde alleen iets van dubbelgebruik.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Het knappe in de veronderstelling van mevrouw Van Esch is dat er minder mest uitgereden kan worden. Dat ziet ze als winst, maar ze ziet ook dat er dan zonnepanelen liggen. Ziet zij voor de boeren mogelijkheden om iets meer te doen dan alleen zonnepanelen neerleggen, financieel?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik vind de vraag een beetje vaag. Ik wil best een antwoord geven, maar misschien kan de heer Van Eijndhoven een aantal opties geven en dan kan ik daarop reageren. Boeren kunnen meehelpen aan het plaatsen van windmolens. Bedoelt de heer Van Eijndhoven dat?

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Ik ga niet met meerkeuzevragen werken. We hebben reeds al die scenario's. Veel grondgebruikers zijn boeren. Ze leggen zonnepanelen neer, maar kunnen ze dan nog iets anders met dat gebied waarmee ze geld kunnen verdienen?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Er is een aantal boeren met grond, maar veel boeren pachten grond. Het idee is dat de grond op een andere manier wordt gebruikt. Ze gebruiken nu de grond om mest uit te rijden. Ze kunnen daarna de grond gebruiken voor een duurzaam energielandschap. Ze kunnen er dan ook een cent aan verdienen. Ik zie het probleem niet.

Voorzitter! Het moge duidelijk zijn dat polder Rijnenburg van grote ecologische waarde is. Dat moeten we nu koesteren en beschermen en dat moeten we in de toekomst blijven doen. De PvdD-fractie vindt het daarom onwenselijk om nu het uitgangspunt mee te geven dat na 2030 woningbouw juist wel kan plaatsvinden. De stad heeft Rijnenburg nodig als groene buffer voor luchtkwaliteit en leefbaarheid. Die behoefte wordt alleen maar groter als de stad voller wordt. Het bebouwen van dit bijzondere groene gebied verjaagt alle dieren, zal de druk op voorzieningen in de stad alleen maar doen toenemen en verkleint de toch al zo beperkte beschikbare groene gebieden van de stad. Bovendien blijven we in de toekomst energie nodig hebben en is bekend dat het meer rendabel is om windmolens en zonnepanelen voor een langere periode dan vijftien jaar te gebruiken. Daarom dient de PvdD-fractie nog een amendement in.

"Amendement 33

Na afschrijftermijn van 15 tot 20 jaar geen woningbouw in Rijnenburg

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het startdocument Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- provincie Utrecht in haar provinciale ruimtelijke Structuurvisie 2013 – 2028 het gebied Rijnenburg tot pauzelandschap verklaard heeft;
- het college in het raadsvoorstel ook over een bouwpaus spreekt;
- Utrecht klimaatneutraal wil zijn in 2030, wat inhoudt dat je ook na 2030 aan deze doelstelling zult moeten blijven werken;
- zonnepanelen en windmolens nog prima functioneren na de afschrijftermijn van 15 tot 20 jaar en daardoor nog steeds duurzame energie opwekken,

overwegende dat

- het eeuwig zonde is om nu een duurzaam energielandschap te gaan bouwen en dat na 15 tot 20

- jaar weer te moeten wijzigen voor woningbouw;
 - het tijdelijk bouwen van windmolens financieel onrealistisch is;
 - er nu al wordt geprobeerd om de windmolens geen hinder te laten geven aan omwonenden, waardoor het idee om tussen zo'n duurzaam energielandschap huizen te gaan bouwen niet zal bijdragen aan een prettige, gezonde woonomgeving;
 - het sowieso lastig is om in dit gebied woningbouw te realiseren, wegens het hoge grondwaterpeil en de lage ligging van de polder,
- besluit,
- beslispoint 1d te schrappen;
 - na beslispoint 3, een extra beslispoint toe te voegen dat luidt:
initiatiefnemers, bij het opstellen van de scenario's, het uitgangspunt te laten hanteren dat er na een (afschrijvings-)periode van 15 tot 20 jaar in het gebied geen woningbouwontwikkeling plaats gaat vinden.
 - de overige beslispointen te hernoemen.

Dit amendement is ondertekend door mijzelf.

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): Voorzitter! Tijdens de behandeling van de voorjaarsnota onlangs, is wederom gebleken dat niet alleen de GroenLinks-fractie, maar ook vele andere fracties het belangrijk vinden om de energiedoelstellingen in Utrecht te halen. De polders Rijnenburg en Reijerscop geven ons een unieke kans om een substantiële bijdrage te leveren aan het opwekken van duurzame energie. En dat geeft ons in de raad een mooie kans om daaraan een bijdrage te leveren.

Het is in ieders belang dat er een optimale inrichting komt. Iedereen tevreden stellen, zal niet lukken. Goed luisteren naar de inwoners van de polder en omliggende woonwijken wel. De motie ingediend door de VVD-fractie "Rijnenburg maken we samen met de burens" hebben we dan ook mede ingediend. Tegen de bewoners spreek ik mijn waardering uit voor het meepraten en meedenken. Ik dank hen dat ik bij enkelen thuis mocht komen voor een goed gesprek. Zo kom ik nog eens op de geboortegrond van mijn twee oudste broers.

Ik kan niet wachten tot we de resultaten in de loop van 2018 onder ogen krijgen in de vorm van meerdere onderscheidende scenario's. De GroenLinks-fractie steunt het amendement ingediend door de D66-fractie waarin verder invulling is gegeven aan deze scenario's en initiatiefnemers worden uitgedaagd om het volledige spectrum aan mogelijkheden te benutten.

Ik spreek mijn waardering uit voor de initiatiefnemers Rijne Energie en Eneco, voor de tijd die ze tot nu toe hieraan besteed hebben. En komend jaar gaat dit nog meer tijd vragen. Er is een zorgvuldig proces ingericht. De GroenLinks-fractie vindt het logisch dat alle initiatiefnemers, dus ook mogelijke nieuwe initiatiefnemers, van het begin tot het eind samen optrekken bij het vormgeven van het energielandschap.

Voorzitter! Met deze startnotitie staan we letterlijk aan de start, de start van een zoektocht om tot een goed energielandschap te komen, een energielandschap waarmee we een bijdrage kunnen leveren aan een klimaatneutraal Utrecht.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Op een bepaalde manier is het een beetje apart dat we hier spreken over de ontwikkeling van een gebied waar we heel weinig grondposities hebben. Daarvan zijn we uiteindelijk voor de ontwikkeling van wat hier gebeurt afhankelijk. Het lastige van grondbezit is, dat macht kan worden ontleend op grond van dit per definitie schaarse goed. Dat kan ons dwars gaan zitten en dat kan de initiatiefnemers dwars gaan zitten. Mijn vraag aan de wethouder is: welke mogelijkheden hebben we om ervoor te zorgen dat straks niet een ander wegloopt met de mooie initiatieven die op dit moment worden ontwikkeld? Op welke manier kunnen we ervoor zorgen dat de energie die deze mensen erin steken wordt beloond?

De heer **VAN EIJDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Het woord verbaasd mag ik denk ik niet gebruiken. Er zijn grondeigenaren die misschien niet op dit moment meedoen en straks wellicht ook niet meedoen. Ze worden geconfronteerd met beperkingen op het gebruik van hun gebied, terwijl hun burens, die geparticipeerd hebben, geen beperkingen hebben. Dat vind ik een vreemd idee. Kan de heer Eggermont hier nader op ingaan?

De heer **EGGERMONT** (SP): Nee, het gaat me niet om beperkingen. Het gaat mij erom dat er een scenario wordt verzonden en vervolgens anderen ermee weg kunnen lopen, doordat grondposities

wijzigen, terwijl andere mensen hun energie en tijd erin hebben gestoken.

De heer **VAN EIJDHOVEN** (VVD): Nu wordt het nog ingewikkelder. Wil de heer Eggermont verbieden dat er de komende tijd in Rijnenburg grondposities worden verkocht?

De heer **EGGERMONT** (SP): Nee, ik vraag alleen aandacht voor dit probleem. Ik zie ook dat we op dit moment niet het probleem van eigendom van grond in Nederland kunnen oplossen. Ik zou dat graag willen, maar dat is niet onze positie op dit moment. Ik vraag wel aandacht voor dit probleem, want dit kan uiteindelijk betekenen dat er helemaal niks komt.

De heer **SIENOT** (D66): Mevrouw de voorzitter! Het is heel goed dat de heer Eggermont hiervoor aandacht vraagt. Het is natuurlijk een punt van aandacht als er heel veel geïnvesteerd wordt door allerlei vrijwilligers om er wat moois van te maken en het gebied energierijp te maken, en anderen ermee wegvliegen. Welke mogelijkheden ziet de heer Eggermont om daar eventueel wat aan te doen en hoe zouden we daaraan in het vervolgproces vorm kunnen geven?

De heer **EGGERMONT** (SP): Dat is een goede vraag, en eerlijk gezegd heb ik er geen antwoord op. Daarom stel ik mijn vraag en deel ik mijn zorgen met de wethouder. In hoeverre ziet zij daarvoor mogelijkheden en wat is er wellicht nog noodzakelijk?

De D66-fractie heeft mede namens ons een amendement ingediend. Ik vind het heel erg belangrijk dat we zo'n breed mogelijk scala van verschillende scenario's neerzetten. Wij zijn erop tegen dat we vastleggen dat er per se windmolens moeten komen, zoals in het amendement ingediend door de ChristenUnie-fractie wordt gedaan.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Ik kan me voorstellen dat de heer Eggermont ons amendement niet bij zich heeft. Waar leest hij in het amendement dat de ChristenUnie-fractie per se wil dat er windmolens komen?

De heer **EGGERMONT** (SP): Waarom staat het woord windenergie erin?

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Ik wist niet dat windenergie een "no go"-woord was vanavond. Nu weet ik dat inmiddels wel. Maar dat is niet echt een antwoord op mijn vraag. De heer Eggermont interpreteert mijn motie helemaal verkeerd. Ik heb alleen gevraagd om rekening te houden met eerder ingediende moties waarin gevraagd wordt windenergie te stimuleren. En ik vraag een stip op de horizon te zetten, namelijk klimaatneutraal 2030. Dat staat in het coalitieprogramma waaraan ook de partij van de heer Eggermont heeft meegeschreven.

De heer **EGGERMONT** (SP): Volgens mij komt windenergie van windmolens. Dus als je zegt dat je per se wilt dat er rekening wordt gehouden met windenergie, dan zeg je dus dat er per se rekening moet worden gehouden met windmolens. Ik wil komen op het punt dat ik me kan voorstellen dat we het hele brede scala gaan bekijken, maar dat de uitkomst is dat het energiepark uiteindelijk zonder windmolens niet economisch haalbaar is, of dat ze er niet bij kunnen en zullen moeten afvallen. Dat zou evengoed kunnen, maar ik wil me er niet op voorhand op vastleggen dat per se windenergie moet worden gebruikt.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Dat wil de ChristenUnie-fractie ook niet. De heer Eggermont hoeft niet bang te zijn dat de ChristenUnie-fractie zelf windmolens gaat neerzetten, als uit de scenario's blijkt dat windenergie in geen enkel geval haalbaar is. In die zin zitten we op dezelfde lijn als de SP-fractie. Ik vind het voor het verslag belangrijk dat mijn amendement juist wordt geïnterpreteerd. De ChristenUnie-fractie roept niet op tot per se windmolens, maar wil dat die mogelijkheid serieus wordt onderzocht.

De heer **EGGERMONT** (SP): Ik ga over mijn eigen interpretatie. Zo interpreteer ik dat.

Ik zal kort iets zeggen over de woningbouw. Rijnenburg is het laagst gelegen deel van onze provincie. Dat betekent dat er enorme problemen zijn met de waterhuishouding en dat het tegelijkertijd een gebied is dat zeer belangrijk is voor de waterberging. Dat is van belang als we praten over klimaatadaptatie. We zeggen niet dat er totaal geen woningbouw moet komen, maar we zeggen ook niet dat er per se woningen moeten komen. We weten waar de druk op de woningmarkt in Utrecht op dit moment het grootst is, namelijk in het middensegment en het lage segment, woningbouw in Rijnenburg

daarvoor niet zozeer een oplossing is.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Is de heer Eggermont het met de PvdD-fractie eens dat het idee om in die polder duizenden woningen te gaan bouwen onmogelijk is, gezien het argument dat hij zojuist aandraagt?

De heer **EGGERMONT** (SP): Wij hebben destijds ervoor gepleit om geconcentreerde woningbouw toe te passen op een aantal plekken, waardoor er een mogelijkheid bestaat om die woningbouw aangesloten te houden op het openbaar vervoer. Wij zien dus wel mogelijkheden, maar niet voor heel grootschalige woningbouw, dat klopt.

Ook de VVD-fractie heeft een motie ingediend. Wij vinden het heel erg van belang dat andere gemeenteraden om hun mening wordt gevraagd. Wat de CDA-fractie voorstelde, komt volgens ons dicht in de buurt van een voorhangprocedure. Dat vinden we net iets te zwaar. Wij vinden dat voordat het voorstel naar de gemeenteraad gaat en het college al een besluit heeft genomen, andere gemeenteraden in de gelegenheid moeten worden gesteld om hun visie te geven.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik vind het een bijzondere constructie zoals de collegepartijen de motie hebben geformuleerd. Ik adviseer om nog een keer goed naar het dictum te kijken, want zoals het nu is opgesteld, moet het college een besluit nemen. En voordat dit naar de raad gaat, zou het eerst vertrouwelijk naar andere gemeenteraden moeten, omdat de raad het altijd als eerste moet krijgen. Vervolgens komt het besluit naar ons toe. Dat lijkt me een vreemde routing. Ik adviseer de collegepartijen goed te kijken welke opdracht ze het college geeft.

De heer **EGGERMONT** (SP): Dank voor dit advies.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie heeft de afgelopen weken geworsteld met dit voorstel. Vooropgesteld, wij vonden en vinden de polder Rijnenburg een geschikte locatie om te zoeken naar ruimte voor duurzame energieopwekking, zeker met de beperkte ruimte die we in onze gemeente hebben. Het is jammer dat het college er de afgelopen zes jaar zo weinig mee heeft gedaan, sinds we daarover in 2011 voor het eerst een motie indienden. Maar we vinden Rijnenburg op termijn ook de logische locatie om woningbouw neer te zetten. Wat ons betreft moet de komende raadsperiode de planvorming daarvoor starten, zodat midden jaren 20 de bouw kan beginnen.

Die twee uitgangspunten leveren een spanning op. Vooral voor de haalbaarheid van energieprojecten is dat lastig. Dit betekent dat er een ontzettend goede afstemming nodig is, zowel ruimtelijk: wat doe je waar? Als in de tijd: wanneer doe je dat? Dit geldt voor beide opgaven. Dit betekent vervolgens dat er een heel zorgvuldig proces moet worden doorlopen om tot een plan of plannen te komen. En dat is precies waar dit voorstel volgens ons op tekort schiet.

Het voorstel gaat er eigenlijk vanuit dat als we allemaal gezellig rond de tafel gaan zitten en er iets uitkomt waar iedereen mee kan leven. Eigenlijk is dat dezelfde strategie die de wethouder bij de leefstraten in de Vogelenbuurt toepaste – we spraken daar vanmiddag over – maar dan in het groot. Dat gaat niet op zolang er geen gelijkwaardige partners zijn in het gebied en dit doet ook geen recht aan het verschillende insteken van verschillende partijen.

Hoe maken we duidelijk dat de belangen van mensen die niet aan klankbordgroepen, omgevingstafels enzovoorts mee willen doen ook geborgd zijn en worden? En de belangen van buurgemeenten?

Hoe gaan we om met initiatiefnemers, grondeigenaren en marktpartijen die niet mee willen doen in dit proces?

Hoe gaan we om met grondeigenaren die eigen ideeën of andere ideeën hebben die misschien wel bijdragen aan de doelstellingen, maar die dus niet in het proces mee willen doen? Of die we nodig hebben aan het eind?

De heer **SIENOT** (D66): Voorzitter! Ik begin me zo langzamerhand af te vragen hoe dik de startnotitie moet worden. Er staan al heel veel vragen en aandachtspunten in. De heer Van Waveren somt er nog eens een tig aantal op. Hoort het niet bij een deel van de reis dat je sommige dingen niet zeker weet, maar in ieder geval wel de bestemming en een aantal tussenliggende punten en dat je weet hoe je gaat? Mijn vraag is: wordt de startnotitie zo niet veel te dik en de hoepel veel te smal?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): De startnotitie is inderdaad al behoorlijk dik. Mijn bezwaar is dat er

heel weinig concreets in staat. Er staan allemaal vragen en gedachten in, maar weinig harde punten – wie zijn de partners?; welke rol hebben zij?; welke doelstellingen hebben we?; welke eisen stellen we aan de partners? Het gaat over aandachtspunten dit en dat en over praten zus en zo. Voor mij helpt dat het proces niet. Ik kom er straks nog even op terug.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Het voelt alsof de CDA-fractie de partners vast wil leggen en deze keuze niet open wil laten voor een latere fase. Of zie ik dat verkeerd?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Sorry, ik begrijp de vraag niet.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Het lijkt erop dat nu al de partners vastgelegd moeten worden met wie we het proces ingaan, terwijl we volgens mij hetzelfde kijken naar die polder. Dit is een beetje analoog aan de zorgen die ik de SP-fractie heb horen uiten. We weten nog niet wie er wat wil in die polder.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik heb hierover met de wethouder een uitgebreide discussie gevoerd in de commissie. Wie zijn die initiatiefnemers? Heb je het over dé initiatiefnemers, of over initiatiefnemers als een algemeen concept? De wethouder zei toen dat de initiatiefnemers op dit moment Rijn Energie en Eneco zijn en dat dit de partners zijn waarmee we het proces ingaan. Ze zei dat er misschien nog anderen bij kunnen komen, maar die moeten dan wel snel zijn. Onder welke voorwaarden en hoe is niet duidelijk, maar ze moeten zich wel schikken naar het proces dat we hier vastleggen. Dat vind ik zeer onduidelijk. Als Rijn Energie en Eneco de partners zijn waarmee we dit gaan doen, schrijf dat dan op. Dan missen we nog de grondeigenaren, maar daar kunnen we aan voorbijgaan. Schrijf op wat de verantwoordelijkheden zijn van verschillende partijen, wie wat doet, wie welke bijdrage levert en wat partijen van elkaar mogen verwachten. Dan kunnen we zeggen dat we het samen doen, als daar iets uitkomt

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Ik begin nu een beetje met de bijdrage van de SP-fractie mee te voelen. Gaan we dan alleen deze partijen in staat stellen het proces te doorlopen, waarvan de heer Van Waveren ook weet dat dit nog heel veel voetangels en klemmen kan hebben, terwijl de rest lekker zit te wachten totdat voor hen geregeld wordt dat er straks een energielandschap ligt?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Dat staat nu juist in het voorstel zoals de wethouder het toelicht. Dat zijn de partners met wie we aan de slag gaan. Vervolgens komt er een kring omheen die mee mag praten aan al die tafels enzovoorts. Ik begrijp dat de initiatiefnemers Rijn Energie, Eneco en de gemeente zijn. Precies wat de heer Van Eijndhoven zegt, het is niet helemaal duidelijk hoe andere partijen erbij worden betrokken, en op welk moment en onder welke voorwaarden ze kunnen instappen. Dat vind ik zeer onhandig aan dit voorstel.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Waar we naar vissen, is de visie van de CDA-fractie op dit punt. Wij luisteren graag.

De heer **İŞİK** (PvdA): Is het voor de CDA-fractie mogelijk dat alle grondeigenaren samen een soort stichting oprichten en een derde initiatiefpartij vormen?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Laat ik met de laatste vraag beginnen. Ja, natuurlijk kan dat. Dat moeten ze vooral doen. De grondeigenaren werken samen met hun woningbouwplannen. Ze lopen nog niet voorop voor andere plannen, maar misschien kunnen ze erbij worden betrokken. Deze opdracht gaven we zes jaar geleden al aan het college. We kunnen grondeigenaren natuurlijk niet dwingen om mee te doen. Nu doen we de discussie in de commissie toch even kort over, want de heer İşik vraagt ernaar. Zij hebben de grondposities en als ze met een alternatief voorstel komen voor een duurzame energie-aanpak, dan moet de gemeente volgens mij ja zeggen. Misschien ziet de gemeente liever die enthousiaste initiatiefclub Rijn Energie die dingen wil en bewoners mee laat profiteren. Maar als de partij die de grondposities heeft aan de slag wil gaan, kunnen we daar niet omheen.

Dan kom ik bij de vraag van de heer Van Eijndhoven wat de CDA-fractie wil. Dat is de reden waarom ik heb gezegd dat we hebben geworsteld met het voorstel. Ik heb er niet een pasklaar antwoord op. Ik vind wel dat de startnotitie deze vraag had moeten beantwoorden. Als de startnotitie dat niet doet, is het geen goede startnotitie, want ze leidt tot een onduidelijk proces. En uiteindelijk is een onduidelijk

proces de dood in de pot bij de uitkomst.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Dus de heer Van Waveren gaat nu allemaal amendementen indienen om de startnotitie te verbeteren? Of knalt hij gewoon de startnotitie af? Welke kant gaat hij op? Hij steunt wel het amendement ingediend door de D66-fractie, begrijp ik net. Ik vraag me nu af welke richting de CDA-fractie opgaat.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik ben pas bij mijn inleiding. Ik wil best onder het kopje diverse alle blokjes willekeurig door elkaar doen voor de collega's.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Ik vind het wel gemakkelijk om te zeggen dat de startnotitie niet goed is. Er moet iets richtinggevend zijn voor de wethouder, een motie of een amendement, maar doe iets.

De **VOORZITTER**: Dat is dezelfde opmerking als mevrouw Van Esch heeft gemaakt.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Daar schiet het voorstel dus tekort. Hoe gaan we om met de partijen die op een andere manier mee willen doen? Dat is niet duidelijk. Hoe gaan we om met het dilemma – dit is echt een groot centraal dilemma, zoals ik aan het begin zei – tussen aan de ene kant de afschrijftermijn en de haalbaarheid van duurzame energieprojecten en aan de andere kant de start van de woningbouw. Dit dilemma wordt zeer zijdelings benoemd. We zien wel waar dit naartoe gaat. We moeten meer richting geven aan wat we uiteindelijk willen en welke opdracht we meegeven aan de partijen. De CDA-fractie vindt dat die woningbouw gefaseerd kan worden uitgevoerd, maar in de loop van de jaren '20 op gang moet komen. De gemeente kan daar beter helder over zijn, zodat iedereen weet waar hij aan toe is.

Ik heb zojuist al gesproken over de vraag wie de initiatiefnemers zijn, wat er gebeurt als er andere initiatiefnemers komen en hoe de gemeente daarmee omgaat. Ik vind dat deze vragen beantwoord hadden moeten worden in de startnotitie. In de commissie heb ik ze ook al aan de orde gesteld en ik zie er te weinig van terug in het aangepaste voorstel. Dit wordt vooruitgeschoven en er wordt om knelpunten heen gedraaid.

Mijn grote zorg is dat we een herhaling krijgen van de eerdere plannen op Lage Weide. Ook daar was de rolverdeling tussen gemeente en initiatiefnemer niet duidelijk en ook daar werd niet snel genoeg inzichtelijk onder welke randvoorwaarden de gemeente wilde meewerken, terwijl de opgave zowel ruimtelijk als bij grondeigendom daar eigenlijk eenvoudiger was.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik vraag me af of de CDA-fractie met mij van mening is dat de vraag van belang is die aan het college gesteld kan worden over de financiële betrokkenheid van de gemeente bij de initiatiefnemers die nu mogelijk het initiatief gaan trekken en of zij er net als de fractie van Stadsbelang Utrecht meer inzicht in wil hebben.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik vind het belangrijk dat we kijken hoe we in dit proces als gemeente ervoor zorgen dat de verschillende rollen en petten uit elkaar worden getrokken. Dit ging bij Lage Weide natuurlijk niet goed en ook hier zie ik een groot ruimtelijk ordeningsproces, een gebiedsvisie, die puur door de wethouder Duurzaamheid wordt getrokken. Ik ga niet over de taakverdeling binnen het college, maar ik vind dit voor de beeldvorming niet verstandig. De heer Bos gaat over zijn eigen vragen, en als hij het zo wil doen, kan hij ze via de voorzitter stellen. Ik vind het belangrijk dat we duidelijk zijn over de rolverdeling. Ik heb er geen moeite mee als de gemeente betrokkenheid heeft bij de planontwikkeling, of er een rol in heeft, maar hou die rollen alsjeblieft scherp uit elkaar, ook met de toetsende en controlerende rol.

Voorzitter! Ik denk dat die onduidelijkheid, het gebrek aan keuzes en het feit dat de coalitie van SP, GroenLinks, D66 en VVD zo goed met elkaar optrekt – zo goed zelfs dat de heer Sienot ons maar even vergat na onze afstemming deze week – het gevolg is van die coalitiesamenstelling en de naderende verkiezingen. Het is niet voor niets dat we een jaar vooruit gaan kijken, over de verkiezingen heen. GroenLinks kan claimen dat er aan duurzame energie wordt gewerkt, D66 dat er een prachtig proces met scenario's wordt uitgewerkt en iedereen kan meepraten en de VVD kan zeggen dat er nog niets besloten is en dat ze er nog niet per se voor is.

Met de verhoudingen in de coalitie kan ik me zo'n compromis prima voorstellen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Dan moet de heer Van Waveren vertellen waarom zijn naam onder het amendement staat en wat dat met de verkiezingen te maken heeft. Anders wordt het heel flauw.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): De reden waarom mijn naam onder het amendement staat, is dat dit is wat ik kan doen om het stuk beter te maken, en om er een beetje richting aan te geven en een beetje duidelijkheid over de verwachtingen. Daar werd mij zo-even naar gevraagd. Ik probeer de kans overeind te houden dat er iets met de uitkomsten wordt gedaan, zodat recht wordt gedaan aan al die mensen die het komend jaar aan de slag gaan. Ik denk dat we die kans vergroten door de scenario's die de heer Sienot heeft omschreven neer te leggen, omdat daarin een goede bandbreedte zit en de komende raad daaruit misschien kan kiezen, omdat die raad een van de scenario's werkbaar vindt.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Mevrouw de voorzitter! De heer Van Waveren heeft inmiddels mijn amendement kunnen zien. Daarin heb ik een gedeelte overgenomen uit het dictum van een motie die ooit door de CDA-fractie is ingediend. Mag ik hem vragen tot hoeveel vreugde hem dat stemt?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik heb het dictum van de motie ingediend door mevrouw Uringa niet gezien. De helderheid over de doelstelling van het hele voorstel vind ik goed aan de bijdrage van de ChristenUnie-fractie is. Waar willen we naartoe? Dat mis ik in het hele procesverhaal. Waarom zijn we hier eigenlijk aan begonnen en wat willen we ermee voor elkaar krijgen? Ik vind dat een terechte vraag. Ik vind ook dat we die doelstelling moeten formuleren om een soort opdracht mee te geven aan de mensen die aan de slag gaan. We kunnen misschien vaststellen hoeveel duurzame energie we voor hoeveel huishoudens willen opwekken, of hoeveel opbrengst we er uit willen halen. Als dit onder een bepaald minimum zakt, kunnen we vaststellen dat het niet meer de moeite waard is en we beter wat anders kunnen doen. Ik kan me dus een ambitie voorstellen, maar ik vind het lastig om die nu te kwantificeren. Dat is een van de dingen die ontbreekt in het verhaal en de opdracht waarmee het college en de initiatiefnemers aan de slag moeten gaan.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Het is interessant dat de heer Van Waveren aanstipt dat er een doelstelling moet zijn. Tegelijkertijd is hij voor de volledige breedte van de scenario's. Zijn handtekening staat onder het in mijn ogen prachtige amendement. Daar zit toch enig zoeken en compromissen sluiten in? Niet elk scenario zal de optimale doelstelling voor energieopwekking opleveren, waar we eigenlijk naar streven, in ieder geval de CDA-fractie.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Ik kan me voorstellen dat je er een soort bodem in legt wat de opbrengst ten minste moet zijn. Ik vind het lastig om te kwantificeren, omdat ik daarvoor de feiten en de cijfers niet heb en niet weet wat realistisch en haalbaar is. Ik weet niet welke opbrengst mogelijk is met zonne-energie en welke met windmolens, of welke opbrengst op andere manieren kan worden gehaald. Volgens mij kan niemand dat op dit moment in deze raad. We kunnen wel een richting aangeven en de opdracht voor een minimale opbrengst. Dit is misschien een goede aanvulling op de scenario's. De scenario's zijn ook geen vondst waarmee het voorstel in een keer af is. Ik denk wel dat ze helpen om een beter resultaat uit het proces te halen en dat is de reden waarom ik er met plezier onder sta.

Voorzitter! Ik heb gesproken over het compromis van de coalitie om het besluit een jaar vooruit te schuiven en het vooral over het proces te hebben. Ik kan me van de coalitie voorstellen dat ze tot dit compromis is gekomen, maar ik vind niet dat we bewoners, initiatiefnemers en grondeigenaren daarmee moeten opzadelen.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Ik begrijp de oppositie, maar ziet de heer Van Waveren dan een versneld proces voor zich? Het is een ingewikkeld proces. Moet het energiepark er maar doorheen gejaast worden?

De heer **SIENOT** (D66): Mevrouw de voorzitter! De heer Van Waveren kan inderdaad niet concluderen dat dit een slap compromis is van de coalitie, terwijl hij eerst heeft gezegd dat hij ook niet weet wat er gebeurt, hoe het proces zich ontwikkelt en wat er allemaal wel en niet mogelijk is. Dit is juist een zeer moedige stap voorwaarts, een reis vooruit, waarvoor we een heel duidelijke bestemming hebben. We weten inderdaad nog niet goed hoe het energiepark het best kan worden ingevuld. Dat is precies wat er nu gaat gebeuren en dat is een stap vooruit vergeleken waar we stonden.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik ben er wat sceptischer over dan de heer Sienot. Een

grote stap vooruit? Het zal wel. Ik heb de D66-fractie wel eens over radicale oplossingen gehoord dan zo'n stapje.

Nee, ik denk niet dat dit helpt. Ik denk dat we geen recht gaan doen aan de energie die erin wordt gestoken. En dat vind ik echt een les van Lage Weide. Die neem ik zeer serieus mee. Ik heb dat in mijn vorige periode meegemaakt en ik was behoorlijk ongelukkig over hoe dat verlopen is. Ik zie te veel van die kenmerken terug in dit proces.

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): Ik ken de heer Van Waveren als een voorvechter van duurzame energie. Hij geeft heel veel commentaar op de startnotitie. Zelfs het amendement waar zijn naam onder staat had hij anders gewild. Er is eerder gevraagd wat hij anders wil. Komt hij met amendementen of verbeteringen?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Als ik een keer mijn bijdrage mag afmaken, kom ik bij dat onderdeel. Niet dat ik niet graag antwoord geven op de vragen die worden gesteld.

Voorzitter! Dit voorstel is onvoldoende goed. De reden waarom ik het amendement ingediend door de heer Sienot steun, is omdat ik zie dat daar iets concreets uitkomt, wat we ongeveer verwachten van het eindproduct. Dat is alvast een zeer goede stap. Als mensen weten wat er uit het proces moet komen, hebben ze iets om naartoe te werken.

Maar wat ons betreft zou er meer helderheid moeten zijn over de rolverdeling. Als we dit met Rijne Energie en Eneco gaan doen, laten we dat dan opschrijven, een soort convenant maken tussen die partners en ze gelijkwaardig neerzetten. Nu neemt de gemeenteraad een voorstel aan, terwijl de andere partners, die dit mede moeten uitvoeren, en niet over besluiten, of niet kunnen zeggen dat ze daarmee aan boord stappen. Volgens mij moet het op die manier worden geregeld.

Als we het over de randvoorwaarden hebben, hebben we het over de ambitie en de doelstellingen die eronder liggen. In meerdere scenario's komt een aantal randvoorwaarden terug; dat vind ik een verbetering.

Alles overziend, vind ik het voorstel dat er nu ligt, het proces dat we ingaan veel te open, te weids en te onduidelijk. Ik ben bang dat het een bewuste keuze is van de partijen die er samen uit moesten komen in dit college. Misschien moeten we het proces eerst technisch aanvliesen en kijken wat de ruimtelijke mogelijkheden zijn, dus een soort technische ruimtelijke verkenning maken met de vragen: hoeveel ruimte is er voor windmolens, hoeveel effecten hebben die op de omgeving en hoe lang moeten de zonnepanelen er liggen om ze rendabel te maken. De antwoorden op dergelijke vragen maken de vervolgstap makkelijker. Daarna kunnen we bekijken hoe we de partners uitkiezen die daaraan meewerken. We kunnen in de eerste fase met de bewoners praten over het wat en in de tweede fase over het hoe met de mensen die het moeten gaan uitvoeren. Op deze manier kunnen we makkelijker met de grondeigenaren verder komen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ik probeer echt de bijdrage van de heer Van Waveren te volgen. Hij zegt net dat hij het project wil versnellen, maar nu doet hij een voorstel om het project te vertragen. Ik begrijp het niet meer. Wil hij versnellen, of wil hij er langer over doen voordat we een startnotitie vaststellen?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Een startnotitie levert geen duurzame energie op. Een startnotitie en een proces zijn mooi, maar daar werken we al een tijdje aan, ook ver voordat mevrouw Van Esch in deze raad zat. Mijn punt is hoe we tot een proces komen dat uiteindelijk een goede oplossing biedt voor Rijnenburg, dat zowel tijdelijk duurzame energie oplevert, als woningbouw op de langere termijn. We moeten aan die opgave werken en die realiseren. Dit moet een proces zijn dat uiteindelijk een resultaat in de buitenwereld oplevert en niet een proces waarin we heel veel avonden om tafels gaan zitten met stadsgesprekken, overleggen en discussies. Dat zie ik namelijk niet zitten.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Nog een vervolgvraag. De heer Van Waveren begon zijn betoog dat hij wil starten met woningbouw in '20-'25. Is het voor de CDA-fractie niet beter om de conclusie te trekken dat ze helemaal geen duurzame energie in dit gebied voor zich ziet? De heer Van Waveren wil eerst allerlei zaken uitzoeken en ook al woningen gaan bouwen. Volgens mij is zijn pleidooi dat dit een kansloze missie is.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Mag ik dan een wedervraag aan mevrouw Van Esch stellen. Wanneer denkt ze dat er zonnepanelen of windmolens in de polder staan, als we deze startnotitie

hebben aangenomen?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Zo snel mogelijk. Wij pleiten niet voor woningbouw.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Wanneer concreet?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik hoop in 2020, want ik denk niet dat dit veel eerder zal zijn. Wat ons betreft blijven de zonnepanelen daar gewoon liggen. Dat scheelt heel veel. Ik hoef niet in 2025 te gaan bouwen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! 2020 is nog een eind weg. De vraag is hoe je in de tussentijd het proces gaat inrichten. Ik vraag me af of deze startnotitie de goede eerste stap is en of er niet eerst andere stappen moeten worden gezet door het proces zakelijker aan te vliegen, door te kijken waar de belangen en de grondeigenaren zitten en hoe we die in het proces mee kunnen krijgen. We moeten duidelijk maken wat we met de uitkomsten en opbrengsten doen, als we de initiatiefnemers en de mensen uit de omgeving hieraan laten werken.

Voorzitter! Ik ben ervan overtuigd dat we op deze manier met dit proces een veel te groot risico lopen en dat het over een jaar op een enorme teleurstelling uitloopt. We moeten een plan hebben met helderder geformuleerde stappen en een scherpere verkenning op wat mogelijk is en onmogelijk. Het zal helpen als we uit elkaar trekken wat we willen en hoe we dat gaan doen. Daar zullen verschillende partijen bij nodig zijn. Dit wil niet zeggen dat we geen voorkeur kunnen hebben voor partijen die we erbij betrekken. Bij de CDA-fractie staan partijen een stapje voor die in het gebied geworteld zijn, draagvlak hebben en voordelen kunnen behalen. Maar schrijf dat goed op, formuleer dat goed en bepaal hoe dit in een ruimtelijke procedure invulling krijgt! Dat mis ik allemaal.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik kan een heel eind meekomen met de heer Van Waveren. Dit heb ik in de commissievergadering ook gezegd. Ik hoop niet dat hij al voorstellen heeft gemaakt. Want het probleem hier is dat de coalitie niets wilde en bijna vier jaar op de handen heeft gezeten, omdat ze geen enkele regiefunctie wilde pakken in het gebied Rijnenburg voor het opwekken van energie. Dus is er de afgelopen drie en half jaar in ieder geval niets gebeurd. De vraag aan de heer Van Waveren is, mocht hij met een voorstel komen, wat zijn verwachting is over de rol die de gemeente alsnog zal innemen in zo'n vooronderzoek.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik heb geen alternatieve startnotitie geschreven sinds de commissievergadering. Daar ontbrak de tijd voor. Ik vermoed dat dit moeite voor niets was geweest en daar houd ik niet van. Dat is juist mijn hele betoog van vanavond. Ik denk dat de gemeente hierin een zeer actieve rol kan spelen, juist als het gaat om het ondersteunen van het proces om uit te zoeken wat haalbaar is, te rekenen, tekenen, visualisaties te maken en studies te doen. Dat maakt de vervolgstappen veel duidelijker. Dat moet niet in een groot proces worden opgenomen met de uitvoering en hoe het verder gaat.

Voorzitter! Dat is wat ons betreft wat nodig is en wat in deze startnotitie had moeten staan. We werken er graag aan mee waar de startnotitie vandaag beter kan worden gemaakt, met scenario's of andere voorstellen. Maar we zijn er niet van overtuigd dat dit als geheel de goede richting is.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ik vind het jammer geen voorstellen van de CDA-fractie te zien, terwijl ze de startnotitie zo vreselijk vindt. Kan ik concluderen dat de heer Van Waveren niet voor de startnotitie gaat stemmen? Want hij heeft geen enkel compliment voor de startnotitie gemaakt.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! In mijn eerste termijn geef ik mijn bezwaren weer die ik in de commissie ook heb genoemd. Mevrouw Van Esch kan grotendeels inschatten wat mijn tweede termijn zal zijn. Tot mijn spijt overigens, want ik had gewild dat er een betere startnotitie had gelegen.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! Ik zat met spanning te wachten op voorstellen over het gefaseerd invoeren. In de commissie kwam in het debat naar voren dat de provincie tot 2028 een pauzelandschap voorstaat, de gemeente er in 2030 woningen wil bouwen en vervolgens kiest voor een afschrijftermijn van vijftien jaar. De heer Van Waveren stelde voor om te kijken naar gefaseerde woningbouw. Heeft hij concrete plannen hoe, wat en wanneer wij als raad hierover opnieuw worden gehoord, althans onze opvolgers?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Ook daarover heb ik in de commissie wat gezegd. Zonder te zeggen dat dit een perfecte oplossing is, maar als voorbeeld. We kunnen met de woningbouw beginnen en nu alvast een besluit nemen over de kant van de polder waar de woningbouw start. Dan weten we dat we pas over vijf tot tien jaar aan de andere kant zijn. Dan kan daar energie worden opgewekt. Bij wijze van spreken kunnen we tegen Nieuwegein aan beginnen met bouwen, zodat we aan de andere kant iets langer de tijd hebben om rendabel energie op te wekken. Het kan twee kanten opgaan en ik denk aan dit soort dingen. Maar dat vraagt een strakke regie, zowel vanuit de woningbouwopgave als vanuit de energieopgave. En dat mis ik in dit voorstel.

De heer **IŞIK** (PvdA): Dat klinkt bij ons als muziek in de oren. Gaat de heer Van Waveren concrete moties of amendementen indienen op dit punt?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Nee, dat ga ik niet doen. Ik heb dit in de commissie gebracht en herhaal het nu, omdat ik zie dat de startnotitie met daarin het proces een heel ander karakter heeft, namelijk hoe we er met elkaar over gaan praten en wat de uitkomst moet zijn. Ik vind dit een randvoorwaarde daarvoor. Als het college vraagt hierover een amendement te schrijven, ben ik bereid dat in de schorsing te doen. Maar dan hoor ik dat graag.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! Tegen de heer Van Waveren zeg ik, ik zie graag dat hij een amendement schrijft, dan schrijf ik met liefde mijn naam eronder.

Dit is een van onze grootste bezwaren hierbij. Het is nu totaal onduidelijk wanneer dit energielandschap eindigt en hoe, waar en wanneer er begonnen wordt met eventuele woningbouw. Een deel is duidelijk. We gaan op zoek naar het opwekken van duurzame energie. Dat wat erna moet komen is minder duidelijk. We kijken natuurlijk reikhalzend uit naar de verschillende scenario's om inhoudelijk te bespreken welke energieopwekking we verwachten en in welke vorm.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Er is mij een aantal vragen gesteld en er zijn moties en amendementen ingediend. Voor het verloop van de avond is het fijn als ik me daartoe beperk. Daarom ga ik eerst in op de vragen, te beginnen met een aantal vragen over het proces.

De heer **Işik** van de PvdA-fractie heeft gevraagd hoe wij de bezwaren gaan minimaliseren. Het hele proces is erop gericht om met elkaar te zoeken naar het evenwicht tussen belangen en het optimum. Dat is de kern van het voorstel.

De heer Van Eijndhoven van de VVD-fractie heeft gevraagd of we een proces kunnen ontwerpen waarin we niet aan zelfselectie doen en alleen mensen met veel tijd overblijven, maar we ook zorgen dat er ruimte is voor mensen met wat minder tijd. Ik begrijp zijn zorg en zie dit in de praktijk gebeuren. Tegelijkertijd moeten we eerlijk zijn en erkennen dat dit een intensief proces wordt. Eerder is al gezegd dat het niet mogelijk is om er na een uurtje praten over windenergie uit te zijn. We zullen zeker een groep mensen nodig hebben die intensiever betrokken is. Maar ik ben het zeer met de heer Van Eijndhoven eens dat er informatie- en feedback-mogelijkheden moeten zijn voor een veel bredere groep mensen die er iets meer tussendoor bij betrokken zijn. Dat zeg ik toe. Dit betekent dat we goed moeten bekijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat de groep van meer betrokken mensen die mee gaan puzzelen representatief is. Dat wordt een uitdaging.

De heer **Işik** van de PvdA-fractie heeft gevraagd wat de bestuurders in de regio ervan vinden. Dit heeft hij ook in de commissie gevraagd. Ook toen heb ik hem gezegd dat ze betrokken zijn en voortdurend op de hoogte zijn geweest van het proces. Zij hebben blijkbaar geen aandrang gevoeld om met een formele reactie te komen naar de gemeente. Meer kan ik er niet van maken.

De heer Eggermont heeft gevraagd, in mijn woorden, hoe we freeriders kunnen voorkomen. Er zijn nu twee initiatiefnemers die zeer betrokken zijn. Ik heb geen harde middelen om freeriders te voorkomen. Het is wellicht een discussie voor de raad in hoeverre we dat zouden willen. Wij hebben wel in de startnotitie twee zaken opgeschreven die daarop wijzen, ten eerste dat er een samenhangend plan moet komen waarin alles een plek krijgt, zodat er uiteindelijk geen concurrerende plannen liggen. We willen dat plan na het proces afleveren. Dit instigeert dat je aan tafel moet zitten om dat mede vorm te geven. En ten tweede staat in de startnotitie- hierover is een motie ingediend - dat het financieel meeprofiten door de omgeving, dus de financiële participatiemogelijkheden, randvoorwaardelijk is. Wie er ook aan tafel komen te zitten, voor windenergie moet diegene op dat punt volwaardig meedoen. Dit zijn mijn sturingsmogelijkheden. Die moeten beter worden verankerd, als de raad daarin een extra stap wil zetten.

De heer Işik heeft gevraagd wanneer het plan voor de roeibaan klaar is. Het is wijs als ik mijn collega Jansen daarvoor het woord geeft, als de voorzitter dit toestaat. Dan ga ik daarna weer verder.

De **VOORZITTER**: Ik vind het prima, maar volgens mij is dit onderwerp in de commissie gewisseld, of had dit in de commissie gewisseld kunnen worden. Ik geef wethouder Jansen het woord, maar waarschuw ervoor dat we door dit soort vragen tot diep in de nacht hier zitten.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! De startbijeenkomst voor de haalbaarheidsstudie is net geweest. Het is een beetje prematuur om nu al in detail in te gaan op de planning. Maar ik kan er twee dingen over zeggen. Zo'n haalbaarheidsstudie heeft in essentie twee componenten: een ruimtelijke en een economische. De ruimtelijke component gaat over vragen als: wat zijn de minimale en optimale afmetingen van een roeibaan, is een roeibaan in te passen in het gebied, is dat op meerdere plekken mogelijk, kan die gecombineerd worden met scenario's voor het energielandschap en met welke scenario's, is er synergie mogelijk tussen de roeibaan en de energiefunctie, bijvoorbeeld het bufferen van warmte of koude, en is er synergie mogelijk met andere ruimtelijke functies, zoals waterberging. Die planning voor dat ruimtelijke deel moet parallel lopen met het verkennen van de scenario's. Dat moet wat mij betreft ook kunnen, want dat is een haalbare planning.

De economische component ligt ingewikkelder. Die gaat over vragen als: wat kost een roeibaan in de minimale en optimale variant, hoe worden de kosten beïnvloed door de locatie, zijn er eigenaren geïnteresseerd in het opnemen van een roeibaan in het gebied, en zijn er andere partijen, bijvoorbeeld de Stichting Roeibaan Midden-Nederland of het waterschap Stichtse Rijnlanden, die kunnen of willen meefinancieren. De verwachting is dat die verkenning niet helemaal parallel kan lopen met de verkenning van de scenario's. We streven er uiteraard wel naar, maar er zijn meerdere partijen bij betrokken.

Dit kan ik er op dit moment over zeggen. We verwachten dat het ruimtelijke scenario parallel aan de scenarioverkenning kan worden afgerond. Van de economische component is dat nog niet helemaal zeker.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik vervolg met de amendementen en moties.

Amendement 30 gaat over het objectieve proces, dus de onafhankelijke begeleider. Ik begrijp dit als: we willen een zorgvuldig en transparant proces, zoals we tot nu toe getracht hebben tot stand te brengen. Hierover kan ik natuurlijk alleen maar positief adviseren, mede omdat ik zojuist de heer Van Eijndhoven heb geantwoord dat we de groep betrokken mensen zorgvuldig moeten vormgeven. Ik wijs de raad op de overweging waarin staat dat elke suggestie van sturing moet worden vermeden. Een procesingreep is soms nodig om een goed proces te voeren. Dat is een dunne lijn, want als je een proces vormgeeft, betekent dit af en toe dat je daarin stuurt. Dit zeg ik om de verwachtingen te managen.

De heer **SIENOT** (D66): Voorzitter! De wethouder geeft een interessante duiding. Want in welke mate spreken we over sturing? Aan de andere kant, hoe zorgen we ervoor dat de objectiviteit voldoende wordt gewaarborgd? Ik ben het met de wethouder eens dat dit een dunne lijn is. Hoe ziet de wethouder dit koorddans?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik heb hierover een aantal dingen gezegd in de laatste brief. Daarin staat dat we zoeken naar een representatieve groep mensen. We hebben ook gezegd dat we met elkaar in gesprek moeten komen. Dit betekent dat we mensen bij elkaar moeten brengen die bereid zijn dat gesprek te voeren. Tevens moet er een zekere mate van continuïteit zijn. Er zit dus een aantal ingrediënten in het samenstellen van een representatieve groep. We zullen dit zo transparant mogelijk moeten doen en daarover verantwoording afleggen. Dit lees ik in het amendement. Daarin wordt immers gevraagd om de verslaglegging daarvan. Ik ben het met de heer Sienot eens dat dit een dunne lijn is. Ik maak vaker mee dat daarover discussie ontstaat. Ik vind dat we recht in de spiegel kunnen kijken als het gaat om het proces tot nu toe. We gaan ervoor dat we dit de komende tijd ook weer kunnen doen. Maar het zal wel zo zijn dat niet iedereen aan het eind tevreden zal zijn. Sommige mensen zullen dit wijten aan het proces. Dit is realistisch naar de toekomst.

Ik heb gemerkt dat ik een beetje onlogisch ben begonnen, terwijl ik het de raad optimaal gemakkelijk wilde maken. Het ging mis in mijn administratie. Ik begin nu wel logisch, namelijk met Amendement 27, ingediend door de PvdA-fractie. Dit is het stiefbroertje van een amendement ingediend door de PvdD-fractie. Beide amendementen ontraad ik. Deze raad heeft een ruimtelijke strategie aangenomen waarin staat dat we tot 2030 bepaalde activiteiten gaan ondernemen en op bepaalde plekken woningen zullen bouwen. Wij hebben in dit proces elke keer gezegd dat we daarbij niet kijken

voorbij 2030. Ik vind het heel onzorgvuldig om tijdens de bespreking van een energielandschap tussen neus en lippen door te zeggen: by the way, we gaan wel woningbouw doen na 2030. Volgens mij verdient dat zijn eigen proces en ruimtelijke plannen. Die hebben we nog niet voor na 2030. Onze opvolgers zullen daarover ongetwijfeld opvattingen hebben. Wij maken die woningbouw niet onmogelijk, want dat is een randvoorwaarde. Deze raad heeft dit gebied uitdrukkelijk gemunt als pauzelandschap, daarover ging de motie die door de raad is ingediend. De invulling daarna is aan volgende raden.

Amendement 28, Geen windmolens in Rijnenburg, is ingediend door de fractie van Stadsbelang Utrecht. Ik kan dit kort houden. Ik ontraad dit amendement en wijs erop dat ik een andere opdracht van de raad heb gekregen. Het college vervult die opdracht.

Amendement 29, Een energieke keuze voor de gemeenteraad, bevat vier scenario's. Daarover is veel gesproken, ook zojuist. Ik voel met de ChristenUnie-fractie mee die vraagt wat er gebeurt als er mensen zijn die meer scenario's willen inbrengen. Ik verwacht dat dit zal gebeuren. Daarom ben ik blij dat in het dictum staat dat er "ten minste vier onderschrijvende scenario's zijn". De heer Sienot heeft gezegd dat zonneweiden wellicht binnen die scenario's passen. Dit betekent dat er verschillende varianten binnen de scenario's mogelijk zijn. Dat vind ik belangrijk, omdat dit amendement anders te beperkend zou zijn. Ik verwacht dat wat de heer Van Waveren heeft geschetst, min of meer gaat gebeuren. Aan de voorkant begin je met alle mogelijkheden. Je kunt heel veel scenario's maken. Vervolgens bespreek je die om te kijken waar de voorkeuren liggen. Op een gegeven moment moet je gaan trechteren om te bekijken wat uitvoerbaar is, waar grondposities voor zijn en wat milieutechnisch mogelijk is. Dan vallen er scenario's af. Het is mogelijk dat in dat proces ook scenario's die in dit amendement worden genoemd afvallen, omdat ze niet uitvoerbaar zijn.

Ik ervaar het amendement als een oproep om goed verslag te doen van wat er allemaal is onderzocht en dat aan de raad te melden, voor de MER-procedure. Deze scenario's zijn daarin een minimumvereiste, maar het kunnen er ook meer zijn. De raad kan dan zien wat er allemaal op tafel heeft gelegen en wat de trechter is ingegaan. Na de MER-procedure krijgt de raad de keuze tussen de uitvoerbare scenario's. Ik kan de raad namelijk moeilijk scenario's voorleggen die niet uitvoerbaar zijn. In deze volle glorie, ook om inzicht te geven in hoe zo'n proces verloopt, kan ik het amendement positief adviseren.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik heb de vraag eerder gesteld aan de heer Sienot. In het amendement wordt voorgesteld om dictum 2 te wijzigen. Dictum 3 blijft in het raadsvoorstel staan. Wat is volgens de wethouder straks het verschil tussen de punten 2 en 3, waarbij in punt 3 ook wordt gevraagd te zoeken naar een optimum? Per definitie kom je daarmee tot verschillende scenario's.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik heb even de letterlijke tekst niet voor mijn neus liggen, maar volgens mij is het zoals mevrouw Uringa zegt. Daarom leg ik er de nadruk op dat dit amendement de ruimte geeft om andere scenario's of varianten op scenario's op tafel te leggen. Je begint breed met wat er in het gebied allemaal mogelijk is. Het amendement vraagt om ten minste deze scenario's. Dit is een minimumvereiste en wordt in ieder geval in beeld gebracht. Daarmee wordt het proces transparant.

Amendement 31, "Breng 'Klimaatneutraal 2030' dichterbij", is ingediend door de ChristenUnie-fractie. Dit vormt een mooie combinatie met Amendement 29. Mijn advies is om dit over te laten aan de raad, vooral omdat ik in het debat merkte dat er verschillende interpretaties zijn van wat hier staat. In amendement 29 staat expliciet een scenario zonder wind genoemd, dat maakt de startnotitie mogelijk. Amendement 31 suggereert misschien dat het alleen over scenario's met wind gaat, maar mevrouw Uringa, de indiener, ontkent dit. Ik meng me daar niet in.

In amendement 32, "Maak Rijnenburg niet alleen duurzaam, maar ook diervriendelijk", staan twee wijzigingen. De wijziging op beslispunt 3 vind ik prima. Dit is een ondersteuning van de bedoeling van de tekst van de startnotitie. De ecologische en natuurwaarden willen we meewegen. Ik vind het nieuwe beslispunt 4 ingewikkeld, omdat ik me afvraag of dit bijdraagt aan de uiteindelijke afweging. Ik denk dat we er vooral voor moeten gaan dat in alle scenario's de ecologische en natuurwaarden goed worden meegewogen. Ik heb hierover toevallig een heel aardig voorbeeld gehoord bij Lopik. Daar zijn de molens noord/zuid georiënteerd vanwege de purperreiger, terwijl dit voor de windvangst niet optimaal is. Dat is een mooi voorbeeld hoe ecologische waarden kunnen meewegen. Wij gaan ervoor dat dit soort keuzes meewegen in alle scenario's. Ik ontraad het tweede deel van dit amendement. Als mevrouw Van Esch bereid is het amendement te splitsen, geef ik over het eerste deel een positief advies.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Als ik het vierde punt zou wijzigen, zodat niet in één scenario, maar in alle scenario's het diervriendelijke criterium moet worden meegenomen, adviseert de

wethouder dan positief?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Dat zou ik een vreemde figuur vinden, want dan kunnen we alle punten afzonderlijk noemen, omdat dit in beslispunt 3 staat dat door mevrouw Van Esch is veranderd, namelijk, dat we al dit soort aspecten moeten meewegen.

Amendement 33, "Na afschrijftermijn van 15 tot 20 jaar geen woningbouw in Rijnenburg", is ingediend door de PvdD-fractie en vormt de contramal van amendement 30, ingediend door de PvdA-fractie. Ook dit amendement ontraad ik, omdat we nu niet spreken over onze woningbouwplannen in de toekomst, maar over het vormen van een tijdelijk energielandschap. Het zou wat onzorgvuldig om nu dat besluit te nemen.

Voorzitter! Ik ben aanbeland bij de ingediende moties.

Motie 130, "Windmolens zo ver mogelijk van woonwijken", ingediend door de PvdA-fractie, ontraad ik. We gaan het proces in voor het optimaliseren van belangen. De heer Işik licht daar een aspect uit, namelijk de afstand van windmolens tot woonwijken, waardoor onderdelen worden bevroren, belangen niet meer goed kunnen worden afgewogen en niet kan worden gezocht naar het evenwicht. Hoewel de afstand tot woonwijken belangrijk is in het kader van geluidsoverlast, geef ik er de voorkeur aan om samen met stakeholders te puzzelen. Ik vind het grappige aan het plaatsen van molens op gemeentegrenzen dat er voorbeelden zijn van landen die dat met hun kerncentrales doen. Ik had het gevoel dat wij iets beter willen omgaan met onze burens dan wat hier en daar gebruikelijk is.

Motie 131, "Lusten en lasten eerlijk verdelen", is ingediend door de PvdA-fractie. Dit lijkt mij een overbodige motie, dit werd tijdens het debat al duidelijk, want dit staat in de startnotitie en is dus randvoorwaardelijk.

Motie 132, "Rijnenburg maken we samen met de burens", is ingediend door de CDA-fractie. Ik hoop dat de raad mij toestaat een vrijblijvend advies te geven. Ik ben gecharmeerd van de denkwijze van de heer Van Waveren. Op het moment dat het college de voorstellen eerst voorlegt aan de burens, kunnen we het hele pakketje gebundeld naar de raad brengen met onze reactie daarop. De heer Eggermont suggereerde dit ook. Dat zou een optie kunnen zijn, maar dit wordt wellicht nog overwogen. In ieder geval is helder, dit heb ik eerder gezegd, dat wij de burens goed bij dit proces zullen betrekken. Dat hebben we eerder ook gedaan en heeft ons niet belet om opvattingen te delen. Dus dit is ondersteuning van beleid.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Ik waarschuwde ervoor, omdat de motie in mijn interpretatie een soort voorhangprocedure bij de andere gemeenten betekent, waardoor ze een soort vetorecht krijgen. We moeten daarvoor waken en moeten helder maken dat wij in deze gemeenteraad de beslissing nemen.

De heer **VAN EIJDHOVEN** (VVD): Aanvullend, misschien is het goed om dit wat losser te laten in die zin dat dit een uitwerking kan zijn. Ik zie dat het college de regie moet nemen na vanavond. Dan kan dit onderwerp op een later moment terugkomen in een voorstel van het college.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik neem de opdracht graag aan. Volgens mij komt er nog een tweede termijn en levert die ook nog inzichten op. Laat ik het zo zeggen, we hebben altijd de intentie gehad om de burens goed te betrekken en de lijnen open te houden, dus in die zin beschouw ik de motie als ondersteuning van beleid en is de timing een uitwerking.

De heer **SIENOT** (D66): Nog even over het ophalen van de zienswijzen bij de burens. Ik denk niet dat de raad erover gaat op welk moment andere gemeenteraden ons willen adviseren of hun mening willen geven over wat er voorligt. Ik denk wel dat het heel goed is dat er door het college heel actief informatie wordt opgehaald bij de gemeentelijke besturen – ik heb de wethouder dit horen zeggen over het proces tot nu toe – en die wordt meegenomen in het voorstel. We gaan ons boekje te buiten als we vervolgens zeggen dat dit het dan was voor die gemeenteraden. Daarom vind ik de formulering in de motie elegant dat het aan de raden is om te weten wanneer ze willen reageren en of ze willen reageren, en het is aan ons om op de juiste momenten de juiste informatie voor onszelf op te halen om hier te delen met de raad.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

(Bij de hervatting van de vergadering heeft mevrouw Ferket het voorzitterschap van de vergadering)

overgedragen aan de heer Van Zanen.)

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan de heer Işik.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Gezien de maidenspeech van mijn collega, laat ik de tweede termijn aan mij voorbijgaan.

De heer **SIENOT** (D66): Voorzitter! Ik vind de beantwoording van de wethouder helder, we kunnen ons er goed in vinden. Kort zeg ik iets over amendement 31, ingediend door de ChristenUnie-fractie. Wij delen van harte de ambitie om in 2030 klimaatneutraal te zijn. Dat is geen geheim. Maar wij denken dat er meer technologieën voor nodig zijn en een ruimere zoektocht en dat is precies wat deze scenarioplanning gaat doen. Daarom zullen we niet instemmen met dit amendement.

De heer **VAN EIJDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Ik ben nog een antwoord schuldig over het al dan niet aanpassen van motie 132. We gaan die niet aanpassen, vanwege de intentie om in het ontwerpproces te kijken wat handig is qua procedure. Daarmee geven we een opdracht aan het college en is het netjes dat het een verhaal blijft van raad naar raad. Dat is netjes in deze motie verwerkt. Daarom handhaven we de motie.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik spreek vanaf deze plek mijn grote verbazing uit dat de D66-fractie niet mee kan gaan met ons amendement, waarvan wij nota bene het dictum hebben gewijzigd in: "de voorgestelde ontwikkelingen van het energielandschap dragen substantieel bij aan klimaatneutraal 2030." Ik vraag mij af hoe je daar tegen kunt zijn.

Dit amendement dien ik in namens de fracties van ChristenUnie, PvdD, GroenLinks, PvdA en CDA.

"Amendement 34

Breng 'Klimaatneutraal 2030' dichterbij

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het startdocument Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- initiatiefnemers aan de slag gaan met een Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop om bij te dragen aan deze doelstelling;
 - eerdere moties (M84/2007, M18/2011) blijf geven van draagvlak in de Gemeenteraad voor het stimuleren van windenergie;
 - de initiatiefnemers zelf aangeven met een volwaardig Energielandschap 60.000 huishoudens van energie te kunnen voorzien;
 - de gemeente Utrecht in 2030 klimaatneutraal wil zijn;
 - in lijn met deze doelstelling geen enkele zinsnede is opgenomen in het raadsvoorstel, overwegende dat
 - ten minste een zinsnede recht moet doen aan wat de basis vormt van de hele startnotitie, in lijn met het doel Klimaatneutraal 2030;
 - het (sneller) dichterbij brengen van Klimaatneutraal 2030 een voorwaarde is voor het succes van het energielandschap;
 - windenergie hierbij speciale aandacht verdient, gezien een veelvoud aan energie die hiermee wordt opgewekt, ten opzichte van bijvoorbeeld zonnepanelen;
 - het plaatsen van windturbines geen doel op zichzelf is, maar Rijnenburg en Reijerscop binnen de stadsgrenzen de laatste optie is om het überhaupt te proberen,
- besluit,
in het raadsbesluit, beslispoint 1, toe te voegen als voorwaarde a, waarop de overige voorwaarden automatisch opschuiven:
1. de voorgestelde ontwikkelingen voor het energielandschap dragen substantieel bij aan Klimaatneutraal 2030."

Dit amendement is ondertekend door mevrouw Van Esch, mevrouw Bollen, de heren Işik, Van Waveren en mijzelf.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat amendement 31 is ingetrokken.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De PvdD-fractie trekt amendement 32 in en dient een nieuw amendement in, gehoord het positieve advies van de wethouder over het wijzigen van beslispoint 3 en daaraan ecologische en natuurwaarden toe te voegen. Ik dien dit nieuwe amendement samen in met de ChristenUnie-fractie.

"Amendement 35

Neem ecologische en natuurwaarden mee bij opstellen scenario's

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het startdocument Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- polder Rijnenburg nu een polderlandschap is waar vele beschermde en niet beschermde diersoorten leven;
- voor het realiseren van een energielandschap in Rijnenburg het verplicht is om een MER-procedure te doorlopen en een flora- en faunaonderzoek onderdeel is van die MER;
- in de uitwerking van de scenario's het noodzakelijk is om de uitkomsten van het flora- en faunaonderzoek mee te nemen;
- maar dat dit flora- en faunaonderzoek zich wettelijk alleen hoeft te richten op beschermde diersoorten en in de plannen in principe ook alleen daarmee rekening gehouden hoeft te worden,

overwegende dat

- we in Utrecht niet alleen beschermde soorten maar ook individuele exemplaren van soorten en dieren die niet op de beschermde soortenlijst voorkomen in bescherming moeten nemen;
- zelfs beschermde diersoorten in de nieuwe Wet natuurbescherming (beschermde) geen optimale bescherming krijgen;
- zowel windmolens als zonnepanelen van invloed zijn op het leefgebied van dieren, maar het ook mogelijk is om windmolens en zonnepanelen te plaatsen zonder dat dieren daarbij verstoord of gedood worden;
- het onder de Wet natuurbescherming mogelijk is een ontheffing te krijgen voor activiteiten wanneer schade aan diersoorten gecompenseerd wordt, maar het beter is om schade te voorkomen dan om het te compenseren,

besluit,

- aan de opsomming bij beslispoint 3 de woorden "ecologische en natuurwaarden" toe te voegen, waardoor het beslispoint als volgt komt te luiden:
 3. initiatiefnemers, bij het opstellen van de scenario's, te vragen om met inbreng van alle belanghebbenden het optimum te zoeken tussen: de energieopbrengst, de ruimtelijke waarden, ecologische en natuurwaarden, functies in het gebied, financiële participatie en het beperken van hinder om te komen tot voorstellen voor een optimale inrichting van het energielandschap,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door mevrouw Uringa en mijzelf.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat amendement 32 is ingetrokken.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik dien bij deze ook een motie in, gestoeld op het feit dat er sowieso een MER-procedure volgt, waaraan een flora- en faunaonderzoek ten grondslag ligt. Wij willen zeker zijn dat daarin niet alleen beschermde soorten en de effecten hierop worden meegenomen, maar ook met de niet-beschermde soorten rekening wordt gehouden en deze worden meegenomen in het onderzoek. We dienen de motie in om dat te bewerkstelligen.

"Motie 133

Maak Rijnenburg niet alleen duurzaam, maar ook diervriendelijk

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het startdocument Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- polder Rijnenburg nu een polderlandschap is waar vele beschermde en niet beschermde diersoorten leven;
- voor het realiseren van een energielandschap in Rijnenburg het verplicht is om een MER

- procedure te doorlopen en een flora- en faunaonderzoek onderdeel is van die MER;
- in de uitwerking van de scenario's het noodzakelijk is om de uitkomsten van het flora- en faunaonderzoek mee te nemen;
 - maar dat dit flora- en faunaonderzoek zich wettelijk alleen hoeft te richten op beschermde diersoorten en in de plannen in principe ook alleen daarmee rekening gehouden hoeft te worden,
- overwegende dat
- we in Utrecht niet alleen beschermde soorten maar ook individuele exemplaren van soorten en dieren die niet op de beschermde soortenlijst voorkomen in bescherming moeten nemen;
 - zelfs beschermde diersoorten in de nieuwe Wet Natuurbescherming (beschermde) geen optimale bescherming krijgen;
 - zowel windmolens als zonnepanelen van invloed zijn op het leefgebied van dieren, maar het ook mogelijk is om windmolens en zonnepanelen te plaatsen zonder dat dieren daarbij verstoord of gedood worden;
 - het onder de Wet natuurbescherming mogelijk is een ontheffing te krijgen voor activiteiten wanneer schade aan diersoorten gecompenseerd wordt, maar het beter is om schade te voorkomen dan om het te compenseren,
- roept het college op,
- ervoor te zorgen dat ook de effecten op niet-beschermde soorten meegenomen worden in het flora- en faunaonderzoek van de MER-procedure,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! De wethouder is ingegaan op het probleem van de freeriders. Wij zien met de huidige samenstelling van deze raad niet echt goede mogelijkheden om daarover een amendement in te dienen om het voorstel aan te scherpen. We hopen wel dat de instrumenten die de wethouder heeft genoemd sterk genoeg zijn om inmenging van freeriders te voorkomen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Op veler verzoek dien ik een motie in, die als volgt luidt.

"Motie 134

Energie en wonen goed combineren

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het startdocument Rijnenburg en Reijerscop, constaterende

1. dat in de polders Rijnenburg en Reijerscop zowel een energieopgave als een woningbouwopgave ligt,
- overwegende dat
1. het optimaal benutten van de ruimte in Rijnenburg en Reijerscop, zowel in ruimte als tijd, een goede samenhangende sturing vraagt,
- verzoekt het college,
1. er met de initiatiefnemers zorg voor te dragen dat de scenario's duidelijk ingaan op de wijze waarop in tijd en ruimte een logische aansluiting zit tussen de (gedeeltelijke) afbouw van het energielandschap en de realisatie van woningbouw,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de mevrouw Freytag, de heer Işik, mevrouw Uringa, de heer Bos en mijzelf.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Voor de fijnproevers vertel ik het volgende; dat scheelt straks tijd. We gaan na de tweede termijn van het college over tot besluitvorming. Er zijn enkele technische amendementen ingediend. Het is mogelijk dat een amendement deels niet meer uitvoerbaar is als een ander amendement is aangenomen. We zullen dit zo aanpassen dat we de besluitvorming in de geest van de amendering verwerken.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan wethouder Van Hooijdonk.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Er zijn nog twee amendementen en twee moties ingediend.

Amendement 34, "Breng 'Klimaatneutraal 2030' dichterbij", lijkt mij een logische toevoeging. Er kan hoogstens discussie zijn over wat substantieel is, maar ik hoor in deze raad veel ambitie. Ik geef een positief advies.

De heer **SIENOT** (D66): Ik begrijp de wethouder bijna, om precies te zijn voor de helft. In het hele amendement staat precies nul keer iets over zonne-energie. Volgens mij is het hele idee dat wij een verkenning gaan doen met verschillende vormen van energie. Dat staat er niet in.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): De heer Sienot en zijn fractie maken hun eigen afweging. Ik kijk naar het besluit en daarin zie ik niet veel verkeerds, als ik kijk naar de ambities van deze raad.

De heer **EGGERMONT** (SP): Ik lees: "draagt substantieel bij aan Klimaatneutraal 2030." Dit voorstel gaat echter over de periode voor 2030, omdat het om een tijdelijk energielandschap gaat.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Dit is een beetje een merkwaardige opmerking. De resultaten zitten ervoor en erna. We weten dat we heel veel moeten besparen en opwekken en daar draagt dit voorstel aan bij. We gaan niet voor niets uit van klimaatneutraal, namelijk om te voorkomen dat er allerlei emissies de lucht in gaan. Volgens mij past het amendement heel goed in onze ambities.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Ik begrijp dat de wethouder gaat voor de formulering van het besluit, maar de overwegingen maken het hoepeltje kleiner. Die gaan alleen over wind.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik heb al tegen de heer Sienot gezegd dat ik naar het besluit kijk. Daarin zie ik geen contraire zaken ten opzichte van wat we hier altijd uitspreken.

Amendement 35 is helder. Ik heb dit gesuggereerd, dus ik geef een positief advies.

Over motie 133 kan ik in deze vorm geen positief advies geven.

De heer **SIENOT** (D66): Ik begrijp niet dat over amendement 35 positief wordt geadviseerd. We hebben het steeds over die hoepel die zo groot mogelijk moet blijven. In mijn beleving maken we het hoepeltje kleiner door deze toevoeging. Waarom zouden we dit doen?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Omdat dit amendement in lijn is met de startnotitie, waarin natuur- en ecologische waarden worden genoemd. Dat is een van de criteria waartussen je een optimum zoekt. Misschien is het een omissie dat dit niet in het besluit staat.

De heer **SIENOT** (D66): Het amendement is daarmee overbodig.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Maakt deze uitbreiding het MER-onderzoek niet een stuk duurder en daarmee ingewikkelder voor de initiatiefnemers?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik heb het over amendement 35 en kom nu bij motie 133. Daarover heb ik nog niets gezegd.

Over motie 133 in deze vorm zal ik niet positief adviseren. Ik heb in de commissie toegezegd dat er een reikwijdte in detailniveau komt voordat we de MER-procedure ingaan en dat dit wordt gedeeld met de raad. De raad kan daarin zien wat we gaan onderzoeken. Ik vind de motie heel breed geformuleerd met "de effecten op niet-beschermde soorten". Dat gaat over alles wat er groeit, kruipt en leeft. Laten we de goede vragen stellen als we de MER-procedure ingaan.

Motie 134 is een poging tot slimme formulering naar de bekende weg. Ik heb al een aantal keren gezegd dat we vandaag geen besluit nemen over woningbouw, ook niet als we het mooier formuleren. Dat zou onzorgvuldig zijn, een "stand alone"-beslissing. We hebben het over een tijdelijk energielandschap. Woningbouw komt op een degelijke manier aan de orde, als we weer plannen gaan maken voor ruimtelijke strategieën voor de gemeente Utrecht na 2030. Dan zal blijken wat onze opvolgers erover zeggen. Deze motie sorteert daarop iets te veel voor. De fasering komt nog, maar we leggen ons er niet op vast.

Aan de orde is de stemming over amendement 27 (Na afschrijftermijn van 15 tot 20 jaar wel woningbouw in Rijnenburg).

Amendement 27 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de PvdA-fractie ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over amendement 28 (Geen windmolens in Rijnenburg).

Amendement 28 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fractie van Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over amendement 29 (Een energieke keuze voor de gemeenteraad).

Amendement 29 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie en Stadsbelang Utrecht ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over amendement 30 (Een objectief proces voor de beste keuze).

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Alles wat een beetje kan helpen om het proces beter te maken, zullen we steunen. Dat geldt ook voor dit amendement. Wij zullen instemmen met het amendement.

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik sluit mij aan bij de opmerking van de heer Van Waveren.

Amendement 30 wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 33 (Na afschrijftermijn van 15 tot 20 jaar geen woningbouw in Rijnenburg).

Amendement 33 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat het lid van de PvdD-fractie ervoor stemt.

Aan de orde is de stemming over amendement 34 (Breng 'Klimaatneutraal 2030' dichterbij).

De heer **VAN EIJDHOVEN** (VVD): Juist vanwege de overwegingen wordt er aan valse-
verwachtingmanagement gedaan. Ik denk dat dit niet prettig is voor de initiatiefnemers.

De heer **SIENOT** (D66): Ik sluit mij van harte aan bij de heer Van Eijndhoven.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Wij kijken sec naar het dictum: wat is het besluit dat in het voorstel komt te staan? De gedachte achter dit amendement is dat we dit proces ingaan omdat we een duurzame-energieambitie hebben. We doen het niet voor het mooie.

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): Helemaal mee eens: kijk naar het dictum. Daarom stemmen wij voor.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Het amendement ondersteunt de ambities van het college. Daarom zal de PvdA-fractie ervoor stemmen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Dit is volgens ons een essentieel amendement. Het is heel belangrijk om hier voor te zijn, om uit te dragen dat we het heel belangrijk vinden om in 2030 klimaatneutraal te zijn.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Het amendement voegt niets toe aan het raadsvoorstel. Daarom zullen we het niet steunen.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Wij hebben ons vaker kritisch uitgelaten of het haalbaar is

om in 2030 klimaatneutraal te zijn. Maar dit voorstel probeert daaraan bij te dragen en het amendement ook. Daarom stemmen wij voor.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Dit amendement draagt letterlijk bij aan het huidige raadsvoorstel. Bovendien hebben we veel contact gehad met de initiatiefnemers en ze zijn erg blij dat dit kan worden toegevoegd.

Hierna wordt amendement 34 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, PvdD, CDA, PvdA en GroenLinks ervoor stemmen en de leden van de fracties van VVD, Stadsbelang Utrecht, SP en D66 ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 35 (Neem ecologische en natuurwaarden mee bij het opstellen van scenario's).

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Dit amendement zorgt ervoor het meenemen van ecologische en natuurwaarden niet alleen in de startnotitie staan, maar ook bij de beslispunten. We vinden het essentieel om dit te doen en daarom zullen we uiteraard voorstemmen.

De heer **SIENOT** (D66): Wat mevrouw Van Esch zegt, klopt: het staat al in de startnotitie. Daarom is het prima om er ook een besispunt van te maken.

Hierna wordt amendement 35 bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, PvdD, PvdA, GroenLinks, SP en D66 ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde voorstel.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Wij zullen tegen het voorstel stemmen. We hopen van harte dat het lukt en dat er een goed proces volgt met goede voorstellen, maar wij denken dat deze notitie daarvoor te weinig waarborgen biedt. We hopen dat het college de discussie die hier is gevoerd en de voorstellen die zijn gedaan ter harte neemt. Dat kan misschien bijdragen aan een beter proces.

De heer **ISIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De duurzame ambities hebben we met elkaar geformuleerd. Het is belangrijk dat we daarvoor de goede stappen zetten. Tegelijkertijd hoop ik uit de grond van mijn hart dat na de afschrijvingstermijn goede duurzame woningbouwontwikkeling in dat gebied plaatsvindt. We zullen voorstemmen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Dit voorstel geeft de mogelijke initiatiefnemers te veel ruimte voor vrije interpretatie. Vanuit dat perspectief, zeker omdat wij tegen windmolens zijn in Rijnenburg, zullen wij tegenstemmen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! We zullen voor de startnotitie stemmen. We hopen wel dat het duurzame energielandschap dat daar wordt gecreëerd er niet alleen tot begin 2030 staat, maar dat we er nog lang van kunnen genieten, tot ver in 2050, 2100 of nog verder. We zullen kritisch in de gaten houden of dit ook voor dieren een leefbare plek blijft.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Wij vinden het bijzonder treurig dat het doel niet kan worden verankerd in het raadsvoorstel, maar we willen heel graag dat er iets gebeurt met het energielandschap en stemmen daarom voor.

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): Voorzitter! We stemmen van harte voor. Dit is een mooi moment. Ik kan tellen, dit voorstel haalt een meerderheid. Ook al is het niet verankerd in het startdocument, dit gaat bijdragen aan de ambitie Klimaatneutraal 2030.

De heer **VAN EIJDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Met het voorstel, met inbegrip van de amenderingen, hebben we een voorstel dat draagvlakproof is. Daarom vinden wij het inmiddels een goed voorstel.

De heer **SIENOT** (D66): Mijnheer de voorzitter! Het wordt een pittige zoektocht, maar we verheugen

ons erop. Er ligt 1100 ha op ons te wachten om te benutten voor duurzame energie. Daarom stemmen we in met dit voorstel.

Hierna wordt het geamendeerde voorstel bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA en Stadsbelang Utrecht ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 130 (Windmolens zo ver mogelijk van de woonwijken).

De heer **SIENOT** (D66): Ik vond de vraag van de heer Van Waveren heel goed: welke woonwijken? Daarom stemmen wij tegen deze motie.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Ik vind dit een prima stemverklaring om bij aan te sluiten. Daarom zijn we tegen deze motie.

Hierna wordt motie 130 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fractie van de PvdA ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 131 (Lusten en lasten eerlijk delen).

De heer **İŞİK** (PvdA): Ik ben blij dat de wethouder heeft gezegd dat dit in de startnotitie staat. We zijn ook blij dat de lasten en lusten eerlijk worden verdeeld en trekken de motie in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 131 is ingetrokken.

Aan de orde is de stemming over motie 132 (Rijnenburg maken we samen met de burenen).

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Wij vinden het nog steeds een kromme formulering en we begrijpen dat de wethouder de motie ruim zal opvatten, maar ik zou het gek vinden om tegen een motie te stemmen die oproept om goed met de burenen te overleggen. Met die gedachte zullen we voorstemmen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Het lijkt me niet meer dan voor de hand liggend dat je met je burenen overlegt. Vanuit dat perspectief vertrouwen wij erop dat het college en volgende colleges zich daarvoor inspannen en beschouwen wij deze motie als overbodig. We kunnen er niet mee instemmen.

Hierna wordt motie 132 bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fractie van Stadsbelang Utrecht ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 133 (Maak Rijnenburg niet alleen duurzaam, maar ook diervriendelijk).

Motie 133 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat het lid van de PvdD-fractie ervoor stemt.

Aan de orde is de stemming over motie 134 (Energie en wonen goed combineren).

Motie 134 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, ChristenUnie, Student & Starter, PvdA en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen.

12. Voorstel inzake de Ontwikkeling Smakkelaarsveld (Jaargang 2017, nr. 43).

De heer **DERKS** (PvdA): Voorzitter! Ik heb met plezier sinds het begin van de vergadering tien uur gewacht op dit moment. Ik hoop dat we inmiddels over de helft van deze vergadering zijn, maar dat zullen we merken.

Het is mij een eer om hier te staan als volksvertegenwoordiger van het mooie Utrecht. De stad waar mijn vader geboren en getogen is, al was daar een annexatie voor nodig, want Tuindorp hoorde toen nog tot de gemeente Maartensdijk. In die tijd, ik heb het over eind jaren 30 van de vorige eeuw, telde Utrecht

ongeveer 160.000 inwoners. Utrecht, de stad ook waar mijn moeder ging studeren, een paar jaar nadat ze als 15-jarig meisje met twee zussen, maar zonder ouders, uit Suriname naar Nederland kwam en in Zeist maar liefst twee pleegmoeders kreeg. Mijn ouders vonden elkaar in Utrecht en trouwden hier. Dus zonder Utrecht had ik niet bestaan.

Voor mijzelf was Utrecht mijn eerste Nederlandse woonplaats toen mijn ouders na een paar jaar Suriname neerstreken Euterpedreef, met mij in de wieg. Het was bijna 1970 en Utrecht was gegroeid naar ongeveer 280.000 inwoners. Na een half jaar verlieten we Overvecht weer en verhuisden we naar Brabant. Het aantal inwoners van Utrecht daalde in de jaren daarna sterk. Waarmee ik niet wil suggereren dat er een verband is tussen mijn vertrek uit Utrecht en de daling van het aantal inwoners direct daarna.

Na ongeveer 25 jaar Brabant, 't Gooi en Amsterdam woon ik sinds 1993 weer in deze stad. Het aantal inwoners bedroeg toen ruim 230.000. En toeval of niet, sindsdien groeit Utrecht als kool. Mensen willen nu zo graag in Utrecht wonen, dat zelfs op de meest ingewikkelde plekken ruimte moet worden gemaakt voor woningen.

En zo kom ik bij het Smakkelaarsveld en bij deze dobbelsteen. Want zoals u ongetwijfeld weet, werd er op het Smakkelaarsveld gedubbeld, ofwel gesmakkeld. Dit gebeurde van de middeleeuwen tot in de 19de eeuw, en al die tijd had Utrecht ongeveer 30.000 inwoners. Het smakkelen werd gedaan door de zakkendragers om te bepalen wie de schepen mocht lossen die kwamen aanvaren over de Leidsche Rijn. Waar het toen ging om het verdelen van het beschikbare werk, het lossen van de schepen, gaat het nu om het verdelen van het schaarse woningaanbod op deze zelfde plek.

Voor de PvdA-fractie is de belangrijkste opgave, te zorgen voor een ongedeelde stad. Een stad waar iedereen, rijk of arm, hoog of laagopgeleid, een plek kan vinden. Vandaag ligt er een kans om hieraan bij te dragen, vandaag kunnen we realiseren dat er op het Smakkelaarsveld ook plek komt van mensen die het wat minder ruim hebben.

De PvdA-fractie zag niets in een park geklemd tussen hoge gebouwen en wilde daarom een park op het dak realiseren. Helaas komt het door ons gewenste dakpark er niet. Daarnaast was en is het voor de PvdA-fractie cruciaal dat alle Utrechters in aanmerking komen voor een woning op het Smakkelaarsveld. Dit betekent dat er ook sociale huur moeten worden gerealiseerd. Tot onze teleurstelling voorziet het raadsvoorstel hier niet in.

Het college kiest wel voor het doortrekken van een bevaarbare Leidsche Rijn, legt een loopbrug aan, zorgt voor een dure, hoogwaardige verbinding over de HOV-baan en maakt daarnaast maar liefst € 250.000 vrij voor het participatieproces. Dit zijn mooie, maar wel prestigieuze wensen. Het college regelt zo alles qua ruimte en proces, maar vergeet toch een beetje de bewoners. Want voor wie doen we dit nu eigenlijk? De PvdA-fractie dient daarom een amendement in om 15% sociale huur te realiseren op het Smakkelaarsveld.

"Amendement 36

Een sociaal Smakkelaarsveld

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het raadsvoorstel 'Ontwikkeling Smakkelaarsveld', constaterende dat

- het college geen sociale huur heeft opgenomen in het huidige raadsvoorstel voor het Smakkelaarsveld;
 - in andere vergelijkbare gebieden in het Stationsgebied (zoals het Amrath Hotel, Noord/Zuidgebouw, Van Sijpesteijnkade) ook geen sociale huur is opgenomen,
- overwegende dat
- Smakkelaarsveld voor iedereen bereikbaar moet zijn;
 - Utrecht een ongedeelde stad moet zijn;
 - het Stationsgebied behoefte heeft aan zowel meer koop als sociale huurwoningen;
 - bij een verdeling met meer koop en sociale huurwoningen het budgetneutrale kader, zoals voorgesteld door het college, stand houdt;
 - het niet aannemelijk is dat marktpartijen uit zichzelf sociale woningbouw realiseren als de gemeente hen dit niet nadrukkelijk als eis meegeeft,
- besluit,
- als extra voorwaarde in bijlage 1 op te nemen dat het (woon-)programma 15% sociale huur bevat, ten koste van het percentage beleggingshuur en door een toename van het percentage koopwoningen;
 - dientengevolge bijlage 2 overeenkomstig te wijzigen, en gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door mijzelf.

Hiermee kom ik bijna aan het slot van mijn bijdrage. Met dit amendement zeggen we dat ook mensen met iets minder geld op de mooiste plekken in de stad moeten kunnen wonen. Dit past goed in de totale opgave van het Stationsgebied en hiermee blijven we binnen het budgettaire neutrale kader. Op deze manier blijven de genoemde prestigieuze wensen mogelijk, maar laten we ook zien dat Utrecht van iedereen is, ook op de mooiste plekken. Dat is wat telt en daarmee rond ik mijn bijdrage af.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! De fractie van Student & Starter is blij dat het Smakkelaarsveld een levendige plek wordt. Dit was tevens het thema van mijn maidenspeech, iets meer dan een jaar geleden. De fractie van Student & Starter ziet een groen gebouw voor zich op het Smakkelaarsveld, een gebouw met groene gevels en een dakpark, dat is bekend. Wij zijn zeer benieuwd naar de voorstellen die uit de markt zullen komen. Een plan zoals Wonderwoods aan de andere kant van het spoor laat zien dat dit absoluut kan.

De fractie van Student & Starter begrijpt de flexibiliteit die nodig is voor deze complexe ontwikkeling. Maar één aspect van het bestemmingsplan zien wij liever nu al definitief vastgelegd. Wat ons betreft verankeren we de bestemming woongebouw in de bijlage met de randvoorwaarden en eisen. Daarom dienen wij daarover een amendement in.

"Amendement 37

Woningen op het Smakkelaarsveld

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het raadsvoorstel 'Ontwikkeling Smakkelaarsveld', constaterende dat

- het Smakkelaarsveld bij uitstek de plek is om te zorgen voor duurzame en groene stedelijke verdichting;
- de ontwikkeling budgettair neutraal uitgevoerd moet worden en gedekt wordt door de opbrengsten van het op het Smakkelaarsveld te ontwikkelen vastgoed, maar het onduidelijk blijft wat de invulling van het vastgoed wordt;
- het huidige bestemmingsplan onder andere wel een woongebouw heeft, maar beslispunt 2 van het raadsvoorstel erin voorziet dat er van het bestemmingsplan mag worden afgeweken;
- Utrecht nog steeds enorme woningtekorten heeft,

overwegende dat

- er met betrekking tot het vastgoed op het Smakkelaarsveld telkens gesproken wordt over woningbouw, maar het wenselijk is dit ook vast te leggen in de kaders;
- er op die manier gegarandeerd extra woningen kunnen worden toegevoegd aan de Utrechtse woningvoorraad,

besluit,

- aan beslispunt 1 toe te voegen:
met dien verstande dat in bijlage 1 'randvoorwaarden en eisen' onder de kop '2. Het Kader', sub-paragraaf c, de zin
Wanneer marktpartijen, rekening houdend met de planning en de mogelijke risico's, het bestemmingsplan willen aanpassen ten behoeve van een beter en aantrekkelijker Smakkelaarsveld, dan bespreken we samen de mogelijkheden,
wordt gewijzigd in
Wanneer marktpartijen, rekening houdend met de planning en de mogelijke risico's, het bestemmingsplan willen aanpassen ten behoeve van een beter en aantrekkelijker Smakkelaarsveld, met uitzondering van de bestemming woongebouw, dan bespreken we samen de mogelijkheden."

Dit amendement is ondertekend door mijzelf.

We willen nu niet vastleggen hoeveel vierkante meters er moeten komen of hoeveel verdiepingen het gebouw moet krijgen, maar we willen wel het definitief bouwen van woningen garanderen in het bestemmingsplan.

De heer **KONING** (D66): Wij begrijpen het amendement niet zo goed. Misschien kan mevrouw Freytag het beter uitleggen? Op dit moment zit er in het bestaande bestemmingsplan 22.000 m² wonen. Dus dat is het uitgangspunt. Uitgangspunt is natuurlijk ook het vorig jaar aangenomen voorstel Park+,

waarin ook wordt uitgegaan van wonen. Volgens ons is dit in die zin een overbodig amendement. Hoe kijkt mevrouw Freytag daartegenaan?

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Daar ben ik het niet mee eens, anders had ik het amendement niet ingediend. Het gaat er specifiek om dat er staat dat in zekere zin het kader is dat marktpartijen, rekening houdend met de mogelijke risico's van het bestemmingsplan, het bestemmingsplan mogen aanpassen voor een beter en aantrekkelijker Smakkelaarsveld. Als ze dan met een plan komen, bespreken we samen de mogelijkheden. In theorie is het dus mogelijk dat er een plan komt waar geen woningen in zitten. Dat vinden wij onwenselijk. Daarom stellen we voor om nu vast te zetten dat er woningen komen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Irritatie over het raadsvoorstel, dit zei ik in de commissie. Vooral omdat in weerwil van mijn motie 23 uit 2016 de sociale huur in het plan totaal ontbreekt. Voor het collectief geheugen, dat was de motie Zorg voor locaties sociale huur, aangenomen door de hele raad op de VVD-fractie na.

Voorzitter! Die irritatie is niet weg, die is misschien zelfs een beetje toegenomen. Ik zal uitleggen waarom. Dit is een beetje op eieren lopen, omdat er hier en daar wat geheime bijlagen waren, maar ik doe toch een poging.

In de commissie vroeg ik naar een zogenaamd knoppenschema. Daar bedoel ik mee dat je kijkt wat er gebeurt als je gaat schuiven in het woningbouwprogramma: betekent dat een plus of een min? Toen werd ik verwezen naar een rekentool die bij de ambtenaren van de wethouder in bezit was en waar ik naar heb kunnen kijken. Als het klopt wat de PvdA-fractie zegt, dan geeft die rekentool aan dat met een andere verdeling van koop, belegging en sociale huur, het financieel ook uit kan. Daar hebben we over gesproken, maar dan komt daarna het argument dat de opbrengst van de koopwoningen per definitie vermindert als er sociale huur komt. Dat zit dan weer net niet in die tool. Dus over welk bedrag we het dan hebben? Zeg het maar. Het is intussen wel zo dat we niets anders hebben dan die rekentool om een fatsoenlijk onderbouwd amendement te schrijven.

Vorige week hebben we het erover gehad dat er opeens € 250.000 ruimte zat in de exploitatie van het Stationsgebied. Dat bedrag is naar het Vredenburgplein gegaan, naar het kunstwerk. Er is mijns inziens wel degelijk ruimte voor aanpassingen, als ik bedenken dat het voorliggende plan in de rekentool ook een min kent en dat er een flinke bandbreedte lijkt te zijn in het begrip budgettaire neutraal.

Kortom, mijn irritatie zit er in dat ik hier het gevoel aan overhoud dat min of meer met gelegenheidsargumenten wordt gewerkt om de onmogelijkheid van een deel sociale huur aan te tonen. Ik vraag in ieder geval een reactie op dit alles. Mijn fractie gaat gewoon uit van de uitkomsten van die rekentool, want dat is het enige wat wij hebben. In die zin zijn wij van plan het amendement ingediend door de PvdA-fractie te steunen. Eventueel kom ik in de tweede termijn zelf met een motie. Dat hangt af van de rest van het debat.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Ook wij hebben gezegd het oprecht jammer te vinden dat het op deze locatie niet kansrijk lijkt te zijn om sociale huur te realiseren. De SP-fractie zal mogelijk het amendement ingediend door de PvdA-fractie steunen. Is de heer Schipper echt van mening dat het raadsvoorstel beter wordt als het college nu al wordt vastgelegd op 70% koop, 15% sociale huur en 15% middeldure? Daarmee geven we toch een opdracht mee in een fase waarin zelfs nog de tender moet worden opgesteld. Volgens mij is dat echt een onmogelijke opdracht.

De heer **SCHIPPER** (SP): Volgens mij zat in het raadsvoorstel ook een verdeling, 60/40. Dit is alleen een andere verdeling. Bovendien, toen we vorig jaar voor het eerst spraken over deze ontwikkeling, hoorden we van de wethouder dat hij een deel sociaal kansrijk achtte: misschien 10%, misschien meer, misschien minder. In die zin is wat ik vraag niets nieuws onder de zon, zeker als met die tool blijkt dat het financieel uit kan. Volgens mij kan dit voorstel dus, maar ik laat het aan de wethouder om even te reageren.

Voorzitter! Ik kom in de tweede termijn dus eventueel met de motie. Die zal dan gaan over de inzet op sociale huur bij toekomstige ontwikkelingen in het Stationsgebied. Maar vooralsnog stel ik vast dat we ver zijn afgedwaald van het beeld dat ik erbij had toen ik in 2015 motie 63 ondertekende, een park in Smakkelaarsveld. Dat was een scenario om iets met wat groen uit te werken. Nu gaan we een nieuw stuk stad maken, las ik. Ik hoor het wel.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Dit is een mooi moment om hierop door te gaan. Want

ook de ChristenUnie-fractie is een beetje onrustig geworden. Het Smakkelaarsveld was ooit een park, werd toen een fietsenstalling en vervolgens, in 2014, weer een beoogd park, aan de hand van een aangenomen motie van ons. Toen werd het een gebouw met mogelijk weer wat groen of een klein parkje. Dat geeft onrust in onze fractie. Wij vinden dan ook dat een aantal zaken echt nog te onduidelijk is voor de vervolgprocedure. Dat zit voornamelijk in de randvoorwaarden en eisen. In het document dat we hiervan hebben gezien, staat een helder kader. Maar voor onze fractie is het vervolgens onduidelijk op welke manier de raad wordt betrokken bij de uitkomsten van de brainstorm die plaatsvindt over dit kader, maar ook hoe uiteindelijk dat beste plan wordt beoordeeld.

Ik zie voor me dat de inschrijvers per definitie aan het kader moeten voldoen om überhaupt in te kunnen schrijven. Dus daarmee kun je zeggen dat ze allemaal op een gelijk punt staan. Wat zorgt ervoor, wat kunnen ze als meerwaarde toevoegen? Hoe kan de wethouder ons de zekerheid geven dat die brainstorm een meerwaarde oplevert bij de uitkomst? Voor de ChristenUnie-fractie is dit uiteraard duurzaamheid en gezonde stad, ook een onderdeel uit de randvoorwaarden en eisen. Dit doet ook recht aan de eerder ingediende motie. We lezen in de vervolgprocedure dat de raad wordt geïnformeerd. We mogen bij alle brainstormsessies aanwezig zijn. Dat vind ik erg fijn, maar dan nog is het de vraag hoe we straks goed kunnen controleren of de input heeft geleid tot de gewenste output en hoe de puntentelling eruit komt te zien. Wie krijgt straks dit stukje grond?

Voorzitter! Als het park niet horizontaal kan, dan maar verticaal. Mevrouw Freytag zei er zojuist al iets over. We waren erg gecharmeerd door het plan aan de andere kant van het Stationsgebied. Daarom hebben we een motie voorbereid die ik nu indien.

"Motie 135

Groen niet alleen in het park

De raad van de gemeente Utrecht, bijeen op 6 juli 2017 ter bespreking van het voorstel
Ontwikkeling Smakkelaarsveld,
constaterende dat

- uit de raadsvergadering van 17 maart 2016 blijkt dat de raad het belang van groen op het Smakkelaarsveld hoog acht,
- overwegende dat
- er behoefte is in het Stationsgebied aan een prettig verblijfsgebied tussen de verschillende ontwikkelingen;
- de gemeente Utrecht een belofte heeft in te vullen, omdat Utrecht heeft gekozen voor plan A, met groen en ruimte in het Stationsgebied, in het referendum van 2002;
- het groen in het Stationsgebied tot nu toe het kind van de rekening is geworden;
- het ingetekende parkje kleiner is dan het park zoals het ooit was en zoals wij het hadden beoogd in de motie M63/2014;
- we zeer geïnspireerd zijn door het ontwerp van het 'verticale park' door G&S Vastgoed en Kondor Wessels aan de andere zijde van het Stationsgebied;
- dit een vorm kan zijn om het park optisch uit te breiden, evenals een bijdrage zal zijn voor de gezonde stad;
- hiermee recht wordt gedaan aan de breed gedragen wens van raad en stad, draagt het college op,
- creatieve vormen van groen, bijvoorbeeld verticaal groen, ter inspiratie mee te geven aan de inschrijvers, en de raad te informeren op welke wijze hierop gereageerd is, en gaat over tot de orde van de dag,"

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Ik ben benieuwd. Denkt mevrouw Uringa dat creatieve vormen, zoals gevelbegroeiing en het dakpark in plaats van het park mogelijk zijn? Of moet ik dit als twee losse zaken zien, zowel een park als creatieve vormen, zoals verticaal groen?

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Dat zijn twee verschillende voorstellen, temeer omdat de park openbare ruimte en verblijfsgebied is voor iedereen en ik niet verwacht dat straks iedereen kan worden uitgenodigd op de balkonnetjes. Zie het als de reparatie van onze motie die uiteindelijk niet wordt uitgevoerd.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): De Leidsche Rijn wordt doorgetrokken, daar komt vast en

zeker groen naast. Is dat voor mevrouw Uringa voldoende om recht te doen aan haar motie?

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik sorteer niet voor op welke uitkomst dan ook. De wens van de ChristenUnie-fractie is heel duidelijk. Ik heb zojuist aan de wethouder gevraagd om ons mee te nemen, zodat we kunnen zien hoe de brainstorm uitpakt en hoe de openbare ruimte kwalitatief goed kan worden ingericht. Daarop zullen we ons stemgedrag baseren.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Toen de Bieb++ heel veel jaren geleden niet doorging, kregen we hier de kans om eindelijk invulling te geven aan een groen Stationsgebied. Nu worden we toch weer opgescheept met een gigantisch gebouw. De aangenomen motie uit 2014, waaraan werd gerefereerd, droeg de titel: Een park op het Smakkelaarsveld. Die motie vroeg niet om een park en een gebouw, maar om een park. Dit is waarom de PvdD-fractie vorig jaar tegen een scenario met een gebouw stemde. Door in te stemmen met dit gebouw, laat de gemeenteraad een kans liggen om het toch al volgebouwde Stationsgebied nog een klein beetje te vergroenen. Een groot gebouw met groene muren is nog steeds een groot gebouw. Wij willen niet dat er op deze plek een groot gebouw met groene muren komt, maar gewoon echt een park.

Het scheelt dat na de commissiebespreking in ieder geval bijlage 1 met de randvoorwaarden is aangescherpt, want daarin kwamen in de eerste versie de woorden park en groen niet eens voor. Door die aanpassingen wordt het voorstel een klein beetje minder slecht. Maar de PvdD-fractie vindt het nog steeds bij lange na niet genoeg en niet groen genoeg. Het heet healthy urban living, maar de PvdD-fractie kan hier weinig healthy aan ontdekken. In het plan gaat het puur om economisch gewin, boven healthy urban living. Binnen het budget dat er nu is, kan er geen mooi, fancy park komen.

De PvdD-fractie vindt nog steeds dat er ergens geld moet worden vrijgemaakt voor een basispark. Wij vinden dat dat nog steeds kan en dat een voorstel daarvoor nu zou moeten voorliggen. Als het nu niet lukt om zo'n park te realiseren, blijven we bij de keuze die we vorig jaar hebben gemaakt. Liever een basispark op deze plek dan een gebouw moeten bouwen om met de winst daarvan een mooi park te kunnen financieren.

De heer **KONING** (D66): Hecht mevrouw Van Esch aan solide gemeentefinanciën?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Daarom hebben we vorig jaar voor een kaal scenario gestemd. Volgens ons was dat op dat moment de enige financieel nog een beetje logische benadering. We bedachten dat we dan maar zouden moeten sparen voor een park. In dat opzicht vinden wij de financiën heel belangrijk.

De heer **KONING** (D66): We zouden zien dat we echt niet zo snel een fancy park kunnen realiseren, als we ook nog het water willen terugbrengen, wanneer we op een bierviltje ongeveer uittekenen wat het zou kosten om een parkje aan te leggen. Dan komen we gauw op een som van € 10 miljoen uit, waarschijnlijk meer. Wat zou mevrouw Van Esch willen dat de gemeente zou schrappen voor die € 10 miljoen?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik heb gezegd dat wij vorig jaar voor een basispark kozen. Ik weet niet of de heer Koning dit nog weet, maar dat was gewoon een kaal grasveld. Veel meer dan dat was het niet. Niet dat wij dat zo'n fantastische idee vonden, maar we kozen op dat moment voor een kaal grasveld om te kunnen sparen om er iets moois te ontwikkelen, in plaats van dat we nu op meer dan de helft van het Smakkelaarsveld een gebouw neerzetten, waardoor daar sowieso geen park kan komen. Het valt allemaal wel mee. Wij hebben juist gestemd voor een vrij sobere oplossing om daar uiteindelijk toch iets moois en groens te realiseren. De heer Koning heeft een paar weken terug nog gezegd dat hij graag een groen Stationsgebied wil. Dat moet nog steeds te realiseren zijn.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik roep graag in herinnering hoe die motie in 2014 tot stand is gekomen. Toen was het Smakkelaarsveld geen verdienlocatie en zaten we op nul. We zouden, zoals de heer Koning terecht zegt, een reservering moeten maken voor een park. Dat wil ik voor hem wel op een bierviltje schrijven. Ik denk niet dat dat de kosten zijn. Vervolgens is er in de raad toch weer een verdienlocatie van gemaakt, waardoor we nu geld moeten ophalen met het gebouw, waarmee we vervolgens allemaal andere dingen gaan betalen. Het is natuurlijk de keuze van de raad geweest om geld uit deze verdienlocatie te halen en niet elders geld te reserveren.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! De D66-fractie is tevreden met het voorstel voor het

Smakkelaarsveld zoals het vandaag voorligt. Het is geen gemakkelijk locatie om te herontwikkelen. Dat heeft voor een belangrijk deel te maken met de technische complexiteit en de financiële kaders waarvoor deze raad heeft gekozen. Wij staan achter het idee van de wethouder om nu in een breed proces verder te werken met zowel omwonenden, marktpartijen, organisaties in de stad als met betrokkenheid van de raad.

Omwonenden vroegen ons in de afgelopen dagen via de e-mail meermaals om: "een leefbaar, sociaal, veilig en goed bereikbaar park in het hart van de stad." Wij denken dat dit mogelijk is in combinatie met veel woningen, die een belangrijke maatschappelijke waarde hebben in het snelgroeiende Utrecht. Wij hebben er vertrouwen in dat er een goed plan uit voort zal komen dat recht doet aan de kaders die wij vandaag vaststellen, zodat er hopelijk snel gebouwd kan worden op het Smakkelaarsveld.

De heer **DERKS** (PvdA): Voorzitter! Ik hoor de heer Koning niets zeggen over sociale woningbouw. Ik citeer hem uit de commissievergadering van ruim een jaar geleden. Toen zei de heer Koning dat de D66-fractie voordelen ziet in het toepassen van een deel sociale woningbouw op deze locatie. "D66 denkt aan 15% of 20%." Ik vraag de heer Koning wat er sindsdien is veranderd dat dit voor hem blijkbaar niet meer belangrijk is.

De heer **KONING** (D66): Zoals de heer Derks heeft gezien, is er een aantal onderzoeken gedaan door de gemeente om te zien welke implicaties het heeft wanneer we daar water terug willen brengen, een park willen realiseren en woningen. Daaruit blijkt klip en klaar, zoals de wethouder meldt, dat dit een zeer complexe locatie is waar het niet eenvoudig is om al die wensen in te willigen. Dat is duidelijk gemotiveerd en wij steunen het college daarin. Ga verder met die zoektocht. Ik heb in het commissiedebat gezegd dat wellicht in de loop van de tender zal blijken dat er partijen zijn die iets kunnen met woningbouw voor specifieke doelgroepen, zoals we dat zien bij het concept van Wonderwoods aan de overkant van het Stationsgebied. Wellicht zijn er ook partijen die sociale huur willen aanbieden in het programma. Het gaat ontzettend goed in de stad. Dit is een populaire spot om te bouwen. Laat we nu het vertrouwen geven en daarvoor gaan.

De heer **DERKS** (PvdA): Ik merk op dat ik die complexiteit niet ontken of daaromheen loop. Ik constateer wel dat uit de rekentool blijkt, zoals ook door de SP-fractie gezegd, en rekening houdend met die complexiteit en alle andere factoren, dat het mogelijk is om 15% sociale huurwoningen te realiseren. Kennelijk gebruikte de D66-fractie in het verleden hetzelfde percentage en dacht ze zelfs aan 20%. Waarom dat niet als kader meegeven in plaats van afwachten of marktpartijen daarmee komen? Wat verwacht de heer Koning van die marktpartijen, als het gaat om het aanbieden van een deel sociale huur?

De heer **KONING** (D66): Eerst even over het laatste. Met een tenderprocedure zullen partijen elkaar beconcurreren op maatschappelijke wensen. Daar refereer ik aan. Er is inderdaad een rekentool. Ik heb er zelf niet mee gespeeld, juist omdat zo'n tool altijd beperkende factoren kent in de zin wat die weergeeft van de werkelijkheid. Laat dat blijken uit de tender. Die wens voor sociale huurwoningen delen we echt wel en hopelijk wordt die daarin bewaarheid.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! In de commissie heb ik gevraagd om meer scherpheid en duidelijkheid in de randvoorwaarden die we met dit besluit gaan stellen aan toekomstige plannen. Ik dank de wethouder voor de bijlage, die is kraakhelder. Voor de CDA-fractie is punt 3a daarbij het belangrijkste, dat het gebied verbonden moet zijn met de omgeving. Het is een belangrijke schakel in de stadscorridor en moet de route om Hoog Catharijne heen aantrekkelijker maken. Dat zal al complex genoeg zijn. Dus mijn fractie voelt er niet voor om hieraan extra opdrachten met amendementen of moties te plakken.

Tot slot. Ik blijf het ongemakkelijk vinden dat de raad in beslispunt 8 wordt geacht in te stemmen met een nog te vormen identiteit van het gebied. Maar er zijn voldoende waarborgen om daar waar nodig bij te sturen. Daarom zal ik er nu geen punt van maken, maar ik hoop zulke formuleringen niet vaker in raadsvoorstellen tegen te komen.

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): Voorzitter! Het streven om van het Smakkelaarsveld een groen plekje te maken waar Utrechters willen zijn, daarmee begint het voorstel, steunt de GroenLinks-fractie uiteraard. Zoals een jaar geleden gezegd, zijn we op zoek naar een park met een gebouw en niet andersom. Het gaat inderdaad om een complexe opgave. Als je gaat kijken, zie je meteen hoe complex het is. De mails die wij van bezorgde bewoners krijgen, laten zien dat er behoefte is om betrokken te worden bij het proces. We kunnen het planproces steunen.

Tijdens de commissiebehandeling heb ik stilgestaan bij duurzaamheid. Gelukkig is er vorige week een motie aangenomen "Utrecht bouwt BENG". Dat hoef ik nu niet apart te vragen.

De ChristenUnie-fractie heeft voorgesteld de mate van duurzaamheid te stimuleren in de tender. Dat vind ik een interessante suggestie. Ik hoor hierop graag de reactie van de wethouder.

Het onderwerp parkeren is ook in de commissie langsgekomen. Als het ergens mogelijk is om een gebouw zonder parkeerplaatsen te bouwen, is dit op Perron 1. Dit heb ik een jaar geleden al gezegd en zeg ik nu weer. Ik begrijp dat het te veel gevraagd is om dit als randvoorwaarde op te nemen, want het gaat om een complexe opgave. Maar ik vraag een toezegging van de wethouder dat hij de mogelijkheden binnen het huidige beleid optimaal zal gebruiken en naar een parkeeroplossing zoekt in de bandbreedte van alleen parkeren voor deelauto's tot een minimaal aantal parkeerplaatsen. Ik hoor graag een toezegging.

Over de sociale woningbouw en een rekentool is al het een en ander gezegd. Het amendement ingediend door de PvdA-fractie vind ik interessant. Het voorstel houdt een verschuiving in die de GroenLinks-fractie heel graag ziet. Maar we weten ook dat het om een complexe opgave gaat. Daarom vraag ik de wethouder of hij kan uitleggen waarom die verschuiving al dan niet mogelijk is. Ziet hij andere opties om de deur open te zetten voor sociale huur? Hij kan dit wellicht meenemen in de tender.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Wij hebben destijds ingestemd met het bestemmingsplan voor het Smakkelaarsveld, dat nog steeds vigerend is. Die stem staat. Nu wordt het Smakkelaarsveld ontwikkeld. Daarbij hebben we een aantal vragen.

De eerste betreft parkeren, mevrouw Bollen sprak hier zojuist al over. Wij willen een vergelijkbare toezegging van de wethouder, namelijk dat hij de Nota stallen en parkeren hanteert en dat een marktinitiatief dat binnen die randvoorwaarden opereert, kan worden gehonoreerd.

In het proces van de afgelopen dagen en weken kwam naar voren dat bewoners rond het Smakkelaarsveld zich zorgen maken over de bezonning. Die zorg delen we voor het park, maar ook voor de bewoners. We hebben bij het Noordgebouw gezien dat er een creatieve oplossing is gevonden, namelijk dat de bewoners aan het Smakkelaarsveld de mogelijkheid krijgen een woning aan te schaffen in het nieuw te bouwen Noordgebouw. Ik vraag de wethouder er in de tender rekening mee te houden dat mensen weten dat dit een optie kan zijn en ze een deel van de woningen misschien kunnen doorverkopen aan mensen in het huidige gebied.

Tot slot, omdat ik bang ben dat ik geen uitgebreide stemverklaring mag geven: De VVD-fractie vindt dit een mooi plan. Wij gaan ervan uit dat marktpartijen worden uitgedaagd om er ook een kwalitatief goed plan van te maken. Dit is een van de uitgangspunten van de VVD-fractie geweest tijdens de commissiebespreking. Wij denken dat deze plek uitnodigt tot een plan met een grote identiteit, een toevoeging aan de kwaliteit in het Stationsgebied.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Mijnheer de voorzitter! Bij het Smakkelaarsveld gaat het om een mooie en zeer complexe ontwikkeling. In de commissie hebben we er opnieuw uitgebreid bij stilgestaan. Het is een plek met veel historie. Ik dank de PvdA-fractie die dit nog een keer in alle kleuren naar voren heeft gebracht.

De recente historie is helder. Het voorstel voor de Bibliotheek++ is het niet geworden. Vervolgens is het voorstel Park+ aangenomen, een park met een gebouw, waarbij de opgave is verdien capaciteit te organiseren voor het herstel van de Leidsche Rijn, naast een goed kwalitatief park en een goede verbinding. Die opgave is dermate complex, dat sociale huur niet mogelijk is, ondanks het feit dat de raad met knoppenschema's aan de slag is gegaan. Dit blijkt uit de uitvraag bij de markt. Als de raad amendement 36 aanneemt, geeft hij mij een opdracht mee die niet uitvoerbaar is. Daarmee kan ik niet het veld in worden gestuurd. Dit is de kern van mijn reactie hierop.

De heer **DERKS** (PvdA): Voorzitter! We hebben niet voor niets het aanbod gekregen om de rekentool te gebruiken die ambtelijk is gebruikt om met de verhoudingen tussen koop, sociale huur en beleggingshuur te kunnen schuiven. De wethouder zegt nu dat sociale huur niet mogelijk is, terwijl uit de proef die wij hebben gedaan met die rekentool blijkt dat die wel mogelijk is binnen het budgettaire neutrale kader. Zegt de wethouder hiermee eigenlijk dat die tool er weliswaar is, maar die, als puntje bij paaltje komt, een waardeloos instrument is?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): De tool is ontwikkeld als een hulpmiddel met duidelijke beperkingen en randvoorwaarden. Als de raad daarin zomaar gaat schuiven, kan de uitkomst niet één op één worden vertaald, zoals in het amendement wordt gedaan. Dat is een feit. We hebben aan de markt

gevraagd hoe die naar deze plek kijkt. We hebben de voorwaarden meegegeven die de raad belangrijk vindt in het kader van de realisatie op het Smakkelaarsveld. Dat is het herstel van de Leidsche Rijn. Dat is een toegevoegde waarde, maar dat kost geld. Dat moet worden opgebracht door dit gebouw. Daarnaast is een goede kwalitatieve invulling van het park een voorwaarde. De VVD-fractie heeft daaraan extra invulling gegeven. En ten slotte moet er ook een goede verbinding zijn met de omliggende gebieden. Deze opgave is dermate complex, dat ik daar niet in kan treden namens het college.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Even samenvatten. De rekentool is een tool die niet volmaakt is, daar kan ik me in vinden. Maar we hebben ook kunnen zien en horen dat er een stevige bandbreedte zit in wat budgettair neutraal wordt genoemd. Echt een stevige bandbreedte. Is het om financiële redenen dat de wethouder een deel sociale huur ontraadt, of is het om andere redenen? Wil de markt bijvoorbeeld niet sociaal bouwen, terwijl de wethouder dit vorig jaar nog kansrijk achtte? Ik vraag hier wat meer reflectie op.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Er zit altijd een financiële component aan. We zijn afhankelijk van marktpartijen en daarom hebben we een marktvraag gedaan. Gezien de complexiteit van deze vraag en de financiële last die daarmee gepaard gaat, is het niet mogelijk om op deze locatie sociale huur toe te voegen. Ik weet dat ik een jaar geleden een iets optimistischer blik had, maar ik moet nu iets anders constateren namens het college. Daarom kan ik amendement 36 niet als opdracht meenemen.

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): De wethouder zegt dat sociale huur helemaal niet mogelijk is. Zegt hij daarmee dat hij die niet in een tender gaat meenemen en hiermee niet aan de slag gaat? We zijn dan immers verder in de tijd. Alles trekt aan. Ik heb in mijn bijdrage gevraagd om die deur een beetje open te zetten.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Mijnheer de voorzitter! Dit is een herhaling van zetten. De opgave is dermate complex dat het niet het gewenste resultaat oplevert als ik de sociale huurvariant meeneem in de tender. Dit kan niet, omdat we met de opbrengst ook andere zaken willen realiseren. Doordat we hier de Leidsche Rijn willen terugbrengen en het beoogde gebouw dit moet opbrengen, doordat het park een bepaalde kwaliteit moet hebben en doordat het een gebied moet zijn dat goed "doorwaadbaar" is – ik herhaal de zin die de CDA-fractie heeft genoemd – kan ik sociale huur niet meenemen in de tender.

Amendement 37 is ingediend door de fractie van Student & Starter. Het is de bedoeling dat hier woningbouw komt. De charmante wijziging in het besluit kan ik aan de raad overlaten. De D66-fractie heeft gezegd dat dit amendement overbodig is, maar de raad gaat daar zelf een oordeel over geven. Het is altijd de bedoeling geweest om een gebouw voor woningen neer te zetten. Ik kan een amendement niet overnemen, maar ik ontraad het niet.

Motie 135, ingediend door de ChristenUnie-fractie, heeft een charmant dictum. Er staat niet dat verticaal groen moet worden meegenomen in de vraag, want dat zou een en/en/en-variant betekenen die lastig is uit te voeren. "Ter inspiratie" staat er. Ik lees daarbij: "binnen de budgettaire kaders". Ik ga ervan uit dat ik de motie zo mag lezen. Er zijn altijd keuzeopties. Er komt een mooi gebouw van Wonderwoods aan de andere kant van het spoor dat heel groen en bosrijk is, maar dit kan gevolgen hebben voor zonnepanelen of andere facetten. Ter inspiratie zullen de partijen die inschrijven ernaar kijken, maar alles binnen het budgettaire kader. Als ik de motie zo mag interpreteren, kan ik haar overnemen.

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): De motie die de wethouder wil overnemen is een mooie motie. De ChristenUnie-fractie heeft gezegd dat verticaal groen als aanvulling van het park moet worden gezien en niet in plaats ervan. De wethouder ziet dit ook zo?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Ja, het park is het park, hier gaat het over het gebouw. Er werd verwezen naar Wonderwoods aan de andere kant van het spoor, ter inspiratie. Zo interpreteer ik de motie. Ik zie de indieners knikken.

De ChristenUnie-fractie heeft ook gevraagd naar de brainstorm. Dit is een belangrijk element om niet alleen het wat te formuleren, maar ook het waarom. In de commissie hebben we dit uitgebreid met elkaar besproken. Doordat we het waarom met elkaar gaan doorleven, helpen we de tender goed vorm te geven. Ik zal de weerslag van de uitkomsten van de brainstorm aan de raad geven. Daarna volgt het tenderproces. We hebben een aantal ervaringen, nu ook weer met Wonderwoods, met een dialoogproces

gericht op kwaliteit. We hebben allerlei leerelementen uit de dialoog over het Noord- en Zuidgebouw en Wonderwoods gehaald. Die zullen we erbij gebruiken.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik heb een aanvullende vraag aan de wethouder gesteld over de tenderprocedure. Hoe worden groen en kwaliteit van de openbare ruimte meegeteld, als wordt voldaan aan het kader bij de inschrijving? Mocht dit vertrouwelijke informatie zijn, dan kan de wethouder die later geheim aan de raad sturen.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): In de commissie heb ik gezegd dat ik terugkom naar de commissie om te vertellen hoe wij dat proces verder voeren, zoals bij Healthy Urban Quarter. Ik ben van plan om hetzelfde stramien te hanteren.

Ik vervolg met de vragen gesteld door de GroenLinks-fractie. Ik zal alle mogelijkheden gebruiken binnen het huidige beleid en binnen de uitgangspunten van de nota Stallen en parkeren. Ik kijk even naar de VVD-fractie, want volgens mij raakt dit elkaar en zijn de fracties het daarover volstrekt met elkaar eens. Die nota geeft heel veel ruimte, dat hoor ik ook steeds van mijn collega van Verkeer. We zijn zeker van plan om die ruimte op te zoeken. Het mooie daarbij is – dit is interessant om waar te nemen – dat de markt zegt: kom maar op, doe mij maar een gebouw met zo min mogelijk parkeerruimte en een deel van de auto's op afstand of andere mooie mogelijkheden, zodat de auto's niet in het gebouw zelf hoeven te worden geparkeerd. Ik vind het mooi om te constateren dat de GroenLinks-fractie vraagt om de markt te volgen bij dit onderwerp. Dat zij gaat kijken hoe we met de auto om kunnen gaan. Dat vind ik nieuws.

De VVD-fractie heeft vragen gesteld over de woningen, het doorverwijzen van mensen die al in het gebied wonen en de mogelijkheden hiertoe. Ik zal dit zeker als optie melden. Dit is een standaardprocedure van heel veel ontwikkelaars, want ze weten dat er altijd vraagstukken zijn rond bouwhinder en uitzicht. We hebben hiermee ervaring opgedaan bij het Noordgebouw. Dat weet de raad als geen ander. De kwaliteit van het plan staat voorop.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Hoe ga ik een oordeel vormen over wat de wethouder heeft gezegd? Ik hoor dat sociale huurwoningen bouwen niet mogelijk is. De bandbreedte die bij budgetneutraal zit, is nog niet weg. Ik heb geen antwoord op de vraag of de markt dit wel of niet wil. Is er bijvoorbeeld een uitvraag gedaan aan de corporaties? En wat is er van hun kant gekomen? Kortom, ik vraag hierop meer reflectie, want de wethouder heeft mij nog niet overtuigd.

Ik dien de motie in die ik in eerste instantie heb aangekondigd. Ik heb eerder gerefereerd aan motie 2016/23: Zorg voor locaties sociale huur. We hebben intussen een actieplan sociale huur waarin het nieuwe centrum Stationsgebied, expliciet is opgenomen als locatie om het tekort in te lopen. Die opdracht geef ik aan het college. Ik draag het college in deze motie op om bij toekomstige ontwikkelingen aan de westkant van het station een maximale inzet te plegen op de realisatie van extra sociale huurwoningen bovenop de nu bekende voornemens. Deze motie geeft invulling aan M2016/23 in het Stationsgebied.

"Motie 136

Geef invulling aan motie 2016/23, ook in het Stationsgebied

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het raadsvoorstel 'Ontwikkeling Smakkelaarsveld', gehoord hebbende de beraadslagingen over het raadsvoorstel 'Ontwikkeling Smakkelaarsveld', constaterende dat

- motie 23 uit 2016 ('Zorg voor locaties sociale huur') met een grote meerderheid in de raad is aangenomen;
 - hieraan in recent gepresenteerde bouwplannen, waaronder de Ontwikkeling Smakkelaarsveld, onvoldoende invulling aan wordt gegeven;
 - het voorspelde tekort aan sociale huurwoningen onverminderd groot is;
 - het Nieuwe Centrum (Stationsgebied) in het Actieplan Sociale Huur expliciet is opgenomen als locatie om dit tekort in te lopen,
- draagt het college op,
- bij de toekomstige ontwikkelingen aan de westkant van het Station maximale inzet te plegen op de realisatie van extra sociale huurwoningen bovenop de nu bekende voornemens en hieraan de voorwaarden te verbinden dat deze:
 - qua huurprijs vallen in het segment dat bedoeld is voor de doelgroep;

- aangeboden en toegewezen worden via Woningnet;
- ook bij mutatie behouden blijven voor dit segment, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Voorzitter! Twee punten naar aanleiding van de vraag van de SP-fractie. Wij hebben de markt geconsulteerd en die heeft gemeld dat sociale huurwoningen niet tot de mogelijkheden behoren. Daarvan heb ik een weerslag gegeven. Dat is onmogelijk binnen de huidige context die de raad zelf heeft gesteld, de Leidsche Rijn. De Leidsche Rijn herstellen, betekent een investering in dit gebied. Dit heeft de raad besloten bij de discussie over de Bibliotheek++ en ook weer bij Park+. Aan de ene kant kun je zeggen dat dit een molensteen is rond de nek voor dit gebied, maar aan de andere kant levert die een enorme toegevoegde waarde aan dit gebied. Het is een gewenste ontwikkeling. We willen de Leidsche Rijn herstellen en dit stuk is daarvan een belangrijk onderdeel. Dat moet dit gebouw opleveren.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik heb bij vol verstand voor Park+ gestemd. Ik heb de marktconsultatie gelezen. Zaten de corporaties daarbij? Is er überhaupt gevraagd of zij belangstelling hebben? Dat maakt wezenlijk uit. Als niemand er wil bouwen, ben je natuurlijk snel klaar.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Mijnheer de voorzitter! We hebben de marktconsultatie breed ingezet. Als aan woningcorporaties wordt gevraagd woningen te bouwen, zullen ze er vast op inzetten, maar dan moet dit een financieel rond verhaal worden. Nogmaals, dat is niet mogelijk als wij die andere gewenste ontwikkelingen in gang zetten, het herstel van de Leidsche Rijn, een goed kwalitatief park en een goede verbinding in dit gebied met de gebieden eromheen. Ik kan er niets anders van maken. De raad kan er andere keuzes in maken en een andere opdracht meegeven, maar dit zijn de kaders die zijn meegegeven en met dit verhaal kan ik de volgende stap zetten.

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): Ik heb dezelfde vraag als de heer Schipper. Hebben er sociale woningbouwcorporaties meegedaan bij die consultatie en is er input van hen opgehaald?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Op dit moment overvraagt mevrouw Bollen me. Ik heb niet paraat of zij expliciet zijn gevraagd. De vraag is wel expliciet gesteld aan de markt. Dit zijn namelijk de kaders die worden meegegeven, een financieel verhaal. Dit heb ik de raad gemeld.

Motie 136, Geef invulling aan motie 2016/23, ook in het Stationsgebied, gaat over extra sociale huurwoningen aan de westkant van het station. In het Stationsgebied spreken we altijd over twee fasen, zeg ik tegen de SP-fractie. Ik weet niet hoe ik deze motie precies moet lezen, maar in de 2de fase krijgt de raad natuurlijk een mooi voorstel, de omgevingsvisie 2de fase. Daarin staat een ambitieus sociaal huurprogramma. Als de SP-fractie meer wil, betekent dat een extra inzet. Daar verwijs ik naar.

De heer **SCHIPPER** (SP): Misschien had ik het wat duidelijker moeten opschrijven. Ik heb het inderdaad over de ontwikkelingen in de 2de fase. Het gaat mij erom dat het college zich maximaal inzet om een plus te zetten op het sociale woningbouwprogramma in de omgevingsvisie.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Laten we die discussie met elkaar aangaan zodra die omgevingsvisie er ligt. De motie is helder. Onze ambitie is het percentage dat we in de omgevingsvisie hebben genomen. Er zijn nog knoppen waaraan we kunnen draaien. Daarover komen we bij de omgevingsvisie te spreken. Ik weet nu wat de inzet van de SP-fractie is bij die discussie.

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): Ik vraag een korte schorsing aan. Wellicht kan wethouder Everhardt deze schorsing gebruiken om de informatie die hij net niet kon delen, op te zoeken.

Daarop schorst de **VOORZITTER** de vergadering.

(Bij de hervatting van de vergadering heeft de heer Van Zanen het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan mevrouw Ferket.)

De **VOORZITTER** heropent de vergadering en verleent het woord aan wethouder Everhardt.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Voor het antwoord op de vraag over de deelname van de corporaties aan de marktconsultatie verwijs ik naar pagina 5 over de uitkomsten ervan. Dit is bijlage 4b. Daar staan de partijen genoemd die geconsulteerd zijn. De uitkomst van de marktconsultatie is dat er geen mogelijkheden zijn voor sociale huurwoningen op het Smakkelaarsveld. Daarom is niet meer met woningbouwcorporaties gesproken. Er is wel in de marktconsultatie gesproken met Jebber, een organisatie die een afgeleide is van een woningbouwcorporatie in onze stad.

Aan de orde is de stemming over amendement 36 (Een sociaal Smakkelaarsveld).

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik heb aandachtig naar de wethouder geluisterd en ik ben er nog steeds niet van overtuigd dat sociale huurwoningen niet mogelijk zijn. We zullen dan ook het amendement, ingediend door de PvdA-fractie, steunen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Wij benadrukken dat de PvdD-fractie liever helemaal geen gebouw op het Smakkelaarsveld ziet, maar als er dan toch een gebouw komt, steunen we het besluit dat er sociale huurwoningen bij zitten. Daarom steunen we dit amendement.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Wij willen juist heel graag een gebouw op het Smakkelaarsveld en zijn door de wethouder niet overtuigd dat het niet mogelijk is sociale huurwoningen te realiseren. Daarom zullen wij voorstemmen.

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): Gezien de complexiteit van de opgave, die zien we allemaal, zullen we tegenstemmen. Maar wij vragen de wethouder, zodra er ruimte is, die te benutten en in te zetten voor sociale woningbouw.

Hierna wordt amendement 36 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, PvdD, PvdA en SP ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over amendement 37 (Woningen op het Smakkelaarsveld).

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): Voor ons blijft staan dat het park de kern moet zijn. Met deze opmerking stemmen we voor dit amendement.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Wij hebben duidelijk gehoord wat wij al vermoeden, namelijk dat dit een overbodig amendement is. Daarom zullen we niet instemmen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! We hebben dezelfde twijfel. Ik kan me niet voorstellen dat dit een gebouw zonder woningen wordt, dus waarom zou je dit nog opschrijven? Aan de andere kant kun je het er ook gewoon inzetten. Dus laten we dat maar doen. De wethouder had er ook geen moeite mee. Als hij het aan de marktpartijen kan uitleggen, zal het wel goed zijn.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Wij zijn tegen het amendement, want het klopt niet. De bestemming is niet woningbouw, maar gemengd. Dat is een goede bestemming voor deze plek, want die biedt ruimte en flexibiliteit voor wonen en andere functies, waarbij wonen de hoofdmoot is met maximaal 22.000m² en de rest gemengd. Daar zijn we voor.

De heer **SCHIPPER** (SP): Ik sluit mij aan bij de stemverklaring van de VVD-fractie.

Hierna wordt amendement 37 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, PvdA, CDA en GroenLinks ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Het amendement, ingediend door de PvdA-fractie, heeft het niet gehaald. Desondanks vinden we het belangrijk dat er een ontwikkeling plaatsvindt. Het Smakkelaarsveld kan niet in dezelfde staat blijven zoals die nu is. Daarom gaan we voor second best en stemmen we in met het raadsvoorstel.

De heer **DERKS** (PvdA): Wij zijn zeer teleurgesteld dat niet de kans wordt aangegrepen om hier een bescheiden percentage van 15% sociale huur te realiseren. Wij denken dat dit wel kan binnen de financiële kaders. We vinden dit zo belangrijk dat we om deze reden het voorstel niet zullen steunen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Volgens mij heb ik in mijn bijdrage duidelijk verteld dat dit voorstel niet de steun van de PvdD-fractie kan krijgen. We zijn en blijven voor een park en willen dat het hele Smakkelaarsveld een park wordt en niet een park met een gebouw. We zijn daarom tegen.

Hierna wordt het voorstel bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, CDA, Student & Starter, GroenLinks, VVD, SP en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 135 (Groen niet alleen in het park).

Motie 135 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, PvdD, PvdA, GroenLinks, SP en D66 ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 136 (Geef invulling aan motie 2016/23, ook in het Stationsgebied).

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Er was in het debat even een discussie over wat ik precies bedoelde. Het gaat wel degelijk om het vervolg van de ontwikkelingen in het Stationsgebied, de 2de fase. Daar wil ik een maximale inzet, en dat het college meer realiseert dan nu is opgenomen. Daar bedoel ik niet mee één extra sociale huurwoning, zoals ik in de wandelgangen hoorde, maar ik bedoel dat er stevig wordt ingezet om daar een deel van het tekort in te lopen. We laten daarom de motie in stemming brengen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Nu er toch een gebouw komt, gaan we de SP-fractie steunen en stemmen we voor deze motie

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): De ChristenUnie-fractie kan zich hier helemaal bij aansluiten.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! We zullen de motie steunen als oproep aan het college. Wat ons betreft hoeft de motie niet letterlijk te worden gelezen als het om de toewijzing via Woningnet gaat. Het college mag de motie ook iets breder opvatten, met sociale koopvarianten erbij. De focus is: kijk naar de diversiteit in het woningaanbod en voor wie we die buurt bouwen. Dat steunen we en met die kanttekening kunnen we de motie steunen.

Mevrouw **BOLLEN** (GroenLinks): Een mooi signaal, ook gezien de discussie zojuist. Daarom zullen we voorstemmen. Wij vragen ook om extra inzet.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De motie reikt niet verder dan tot het moment dat we de 2de fase gaan bespreken, want dan ligt alles open en spreken we met elkaar over de knoppen waaraan we kunnen draaien, zoals de heer Schipper heeft gezegd. Er is nog een tekort van € 30 miljoen of meer in de 2de fase. Daarom lijkt het me prematuur om nu al te gaan nadenken over hoe we dat tekort nog groter kunnen maken. Wij zullen dus tegenstemmen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! De fractie van Stadsbelang Utrecht wil zich niet vastleggen op een maximale inzet op sociale huur, want dit kan betekenen dat we zwaar in de min eindigen. Vanuit dat perspectief kunnen we niet instemmen.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Wij vinden dat er heldere kaders zijn voor dit college om te werken aan meer sociale huur in deze stad en dat er op dit moment goed aan wordt gewerkt. In die zin vinden wij deze motie overbodig. Ik steun wat de heer Van Schie hierover zei: laten we dit debat gaan voeren op het moment dat de omgevingsvisie voorligt. We vinden de motie prematuur.

Hierna wordt motie 136 bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de

leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, PvdD, CDA, PvdA, GroenLinks en SP ervoor stemmen en de leden van de fracties van D66, Stadsbelang Utrecht en VVD ertegen.

13. Voorstel inzake de invoering betaald parkeren Leidsche Rijn (Jaargang 2017, nr. 44).

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): Voorzitter! Afspraak is afspraak. Mijn collega's van VVD, CDA en Stadsbelang Utrecht bleven dit herhalen toen ik in de commissie zei dat de GroenLinks-fractie niet zit te wachten op gratis parkeren voor de eerste een à twee uur in de eerste jaren van Leidsche Rijn Centrum. In allonge 2 staat een en ander over gratis parkeren in de eerste jaren. En afspraak is afspraak voorzitter; daar hebben ze eigenlijk ook wel een punt. Ik kan natuurlijk de nuance erbij plaatsen dat de bewuste afspraak slechts een belofte is om een voorstel aan de raad voor te leggen. Dus de raad mag hierin nog een afweging maken. Maar nuances bij betaald parkeren is misschien wat veel gevraagd voor de autoknuffelaars in deze raad.

Hoe dan ook, als afspraak afspraak is, laten we ons dan daaraan houden. Want wat wel ongenueanceerd hard in allonge 2 staat, is dat het aantal jaren zal zijn gemaximeerd op drie jaar. Het raadsvoorstel stelt vier jaar voor en dat is niet conform de afspraak. Voor de afwijking is geen argument aangevoerd, anders dan dat de ontwikkelaar graag meer wilde hebben dan hij eerder uit onderhandeld had met de gemeente.

Voorzitter! Daarom dien ik amendement afspraak is afspraak in. Ik verwacht vanzelfsprekend ruime steun van de fracties die vinden dat afspraak afspraak is. De handtekening namens de fractie van Stadsbelang Utrecht staat er al onder. In het dictum wordt de afwijking van de allonge uit het besluit gehaald en wordt de periode voor gratis parkeren beperkt tot drie jaar.

"Amendement 38

Afspraak is afspraak

De raad van Utrecht, bijeen op donderdag 6 juli 2017, ter bespreking van het voorstel inzake de invoering betaald parkeren Leidsche Rijn Centrum, constaterende dat

- in allonge 2 is opgenomen dat de gemeente bereid is de gemeenteraad het voorstel te doen medewerking te verlenen voor een beperkte periode van maximaal 36 maanden na eerste openstelling van de parkeervoorzieningen gratis parkeren gedurende de eerste 1 à 2 uur in te voeren, zulks ter bepaling van de gemeente, onder bepaalde voorwaarden;
- het college in tegenspraak hiermee nu voorstelt gratis parkeren mogelijk te maken voor de eerste 4 jaar, op verzoek van de ontwikkelaar,

overwegende dat

- het college geen argumenten heeft aan gedragen waarom deze afwijking van het eerder bereikte onderhandelingsresultaat met de ontwikkelaar een maatschappelijk belang voor Utrecht dient,

besluit dat

beslispunt 2 als volgt komt te luiden:

Voor de openbare Brusselpleingarage (die wordt geëxploiteerd door ASR) in te stemmen met de 1e twee uur gratis parkeren gedurende twee jaar (najaar 2017 tot najaar 2019) en het 1ste uur gratis parkeren gedurende het volgende jaar (najaar 2019 tot najaar 2020)."

Het amendement is ondertekend door de heer Bos en mijzelf.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! De heer Weistra laat de fracties een beetje buikspreken, in ieder geval de CDA-fractie. Wij hebben in de commissievergadering betoogd, misschien weet de heer Weistra dit nog, dat Leidsche Rijn Centrum een heel moeilijke start heeft gehad. Ook de CDA-fractie was er best sceptisch over of dit centrum nog wel een succes zou worden. We zijn begonnen met bouwen en wij hebben betoogd, gesteund door andere fracties, dat Leidsche Rijn Centrum een goede duw in de rug kon gebruiken, en het daarom een goed idee is om de afspraak wat op te rekken door de periode voor het gratis parkeren wat te verlengen. Hoe kijkt de heer Weistra aan tegen die duw die Leidsche Rijn Centrum in de rug nodig heeft?

De heer **TE RONDE** (D66): Voorzitter! Aanvullend hierop. In de commissie hebben we uitvoerig gevraagd aan de wethouder waar die wens vandaag komt. Dit bleek de nadrukkelijke wens van de ondernemers te zijn, die zich baseren op een goede inschatting. Ik ben benieuwd hoe de heer Weistra

tegenover de wens van de ondernemers staat. Of is die tegen dovenmansoren gericht?

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): We hebben het daarover gehad en ik begrijp dat de ontwikkelaar eerst iets uit onderhandeld heeft en daarna bedenkt dat hij meer binnen wil halen. Ik heb geen argument gehoord waarom dit goed is voor de gemeente Utrecht. Ik kan me voorstellen dat het goed is voor deze ontwikkelaar. Dan kom ik bij dat duwtje in de rug. Ik geloof niet dat een vierde jaar een uur gratis parkeren het duwtje in de rug is dat een winkelcentrum nodig heeft. Na drie jaar zou een winkelcentrum op eigen kracht moeten kunnen functioneren. Ik stoor me aan de andere argumenten en dat dit winkelcentrum zou moeten concurreren op gratis parkeren met andere winkelkernen in het gebied. Volgens mij is Leidsche Rijn Centrum bedoeld als winkelgebied voor Leidsche Rijn en hoeft het niet te concurreren op gratis parkeren.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik verbaas me over de opstelling van de heer Weistra. Hij zegt: afspraak is afspraak. De allonge is natuurlijk al een aantal jaren geleden vastgesteld. Daarmee laat de gemeente zien de bereidheid te hebben daarover het gesprek aan te gaan. De heer Weistra is econoom. Waar haalt hij de wijsheid vandaan over het derde of vierde jaar? Is dat politiek inzicht, een politiek standpunt of kan hij dat onderbouwen? Dit is wat de ondernemer nodig denkt te hebben voor een levendig Leidsche Rijn Centrum. Dat wil de GroenLinks-fractie toch ook, hoop ik?

De heer **TE RONDE** (D66): Ik zal in mijn eigen bijdrage de wethouder vragen of hij dit nog een keer wil duiden. We hebben er echt flink op doorgevraagd. Misschien kan hij vertellen hoe hij tot die aanpassing is gekomen, wat de nadrukkelijke wens is van de ondernemers en of hij nieuwe inzichten heeft. Ik vraag dit via de heer Weistra aan de wethouder.

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): De vragen die de heer Te Ronde aan de wethouder heeft, kan hij zelf stellen. Volgens mij hebben we geprobeerd dit te wisselen. Ik heb niet anders van de wethouder gehoord dan dat de ontwikkelaar dit graag wil, maar ik heb niet gehoord waarom dit goed is voor Utrecht als stad. Tegen de heer Gilissen zeg ik dat betaald parkeren een manier is om te ordenen en de parkeerproblemen op dit soort plekken op te lossen. Ik zie niet in waarom we gratis parkeren moeten gebruiken als instrument om te concurreren met andere stadskernen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik val de heer Weistra bij. Ik heb het zelf gezien bij Cityplaza in Nieuwegein. Echte ondernemers die op het winkelcentrum zitten – ik heb het niet over een projectontwikkelaar of een belegger in vastgoed – zijn gaarne bereid om de kosten van het betaald parkeren in de parkeergarage te dragen. Ik voorzie geen enkel probleem. Het loopt daar super. In de wijken om Cityplaza heen is de parkeerdruk niet hoog. Vanuit dat perspectief is drie jaar voldoende.

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb geen vraag gehoord. Hartelijk dank voor de bijval.

Tot slot. De GroenLinks-fractie kan de invoering van betaald parkeren in Leidsche Rijn Centrum van harte steunen. Gebruik van de openbare ruimte is niet gratis. Dus is het goed dat de gebruiker daarvoor betaald.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! We gaan het hebben over het raadsvoorstel: invoeren van betaald parkeren in Leidsche Rijn Centrum. Het invoeren van betaald parkeren in het kernwinkelgebied van Leidsche Rijn Centrum is een historische afspraak waaraan invulling wordt gegeven. Het doel is uiteindelijk dat zoveel mogelijk bezoekers van het winkelcentrum Leidsche Rijn gaan parkeren in de parkeergarage onder het winkelcentrum. Daarom voeren we betaald straatparkeren in. Dat is logisch.

Het invoeren van betaald parkeren in Leidsche Rijn Centrum Noord, Leidsche Rijn Centrum Zuid en woonwijk Leidsche Rijn Centrum Oost vindt de fractie van Stadsbelang Utrecht prematuur. Het is voornamelijk niet duidelijk hoe de parkeerdruk zich gaat ontwikkelen onder invoering van betaald parkeren in het kernwinkelgebied Leidsche Rijn. Ik heb al het voorbeeld Cityplaza genoemd. Daar staan parkeerplaatsen in de omliggende wijken gewoon leeg, ook als het druk is en ook op zaterdag, vrijdag of zondag. Vanuit dat perspectief dien ik de volgende motie in, mede namens de fracties van CDA en VVD. Ik heb wellicht nog iets voor de tweede termijn, maar hier houd ik het even bij.

Invoering betaald parkeren Leidsche Rijn Centrum, niet te snel, te veel.

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van het raadsvoorstel Invoering betaald parkeren Leidsche Rijn Centrum; constaterende dat

- het college voornemens is betaald parkeren in te voeren in Leidsche Rijn Centrum;
- de gehanteerde venstertijden (kunnen) afwijken van de in de Nota Parkeren en stallen geboden tijdvakken (parkeergebied B1);
- Leidsche Rijn Centrum (LRC) naast het Kernwinkelgebied, ook de buurten LRC-Oost, LRC-Noord en LRC-Zuid omvat,

overwegende dat

- het wenselijk is voor de realisatie van kernwinkelgebied Leidsche Rijn Centrum een betaald parkeerregime in te voeren om straatparkeren te reguleren;
- het onduidelijk is hoe de parkeerdruk zich in en rondom Leidsche Rijn Centrum zal gaan ontwikkelen onder invloed van het invoeren van betaald parkeren;
- de (toekomstige) bewoners van Leidsche Rijn Centrum betrokken moeten worden bij de keuze voor de mogelijke invoering van betaald parkeren;
- het niet nodig is om daar nu al op vooruit te lopen;
- voor LRC Oost, LRC Zuid en LRC Noord hetzelfde geldt,

draagt het college op,

- alleen betaald parkeren in te voeren in het kernwinkelgebied Leidsche Rijn Centrum en de straten tussen het kernwinkelgebied en het Berlijnplein;
 - pas tot invoering van betaald parkeren over te gaan in Leidsche Rijn Centrum Noord, Oost en Zuid als blijkt dat er sprake is van een te hoge parkeerdruk en dit te doen volgens de daarvoor geldende procedure (met draagvlakmeting),
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heren Brussaard, Gilissen en mijzelf.

De heer **TE RONDE** (D66): Voorzitter! Ik zei het al in de commissie: we kijken enorm uit naar de opening van Leidsche Rijn Centrum. Eindelijk voorzieningen in de buurt die passen bij een wijk van deze omvang.

De D66-fractie vindt het redelijk dat in de opstartfase van het grote, nieuwe winkelcentrum tijdelijk, dus voor een beperkt aantal jaren, alleen tijdens de eerste uren gratis kan worden geparkeerd. Zo kan een breed publiek kennismaken en tegelijkertijd zien hoe goed het winkelcentrum bereikbaar is te voet, met de fiets en met het OV, door natuurlijk een overstap te maken. Ik zeg nadrukkelijk tijdelijk, wat de D66-fractie vindt ook dat het aanbod en de aantrekkelijkheid van het winkelcentrum uiteindelijk de doorslag geven of mensen hier blijven shoppen, of niet. En de D66-fractie acht dit redelijk, zolang goede infra voor voetgangers, fiets en OV nog niet zijn geregeld vanaf de opening en erna, met onder andere in het achterhoofd dat de directe omgeving van het winkelcentrum de komende tijd nog continu in beweging en ontwikkeling is. Zo is er goede bewegwijzering nodig als wandel- of fietspaden tijdelijk worden omgelegd en zijn er veilige en overzichtelijke oversteekplaatsen nodig, ook tijdens bouwactiviteiten.

In de commissie heeft de wethouder gezegd dat hij samen met winkeliers en ondernemers de manier van reizen naar het winkelcentrum, de veranderingen erin en het parkeergedrag – dus of er uiteindelijk minder op straat wordt geparkeerd en meer in de garage – zal monitoren. We zien hierover graag de rapportages van het college tegemoet.

Voorzitter! In de commissie hebben we gevraagd van wie het initiatief kwam om de afspraak over het tijdelijk gratis parkeren in allonge 2 aan te passen. Het verzoek voor aanpassing van de afspraak kwam volgens de wethouder van de ondernemers. De D66-fractie kan daar dan ook in meegaan, ik zei dit net al, ook al omdat dit een nadrukkelijke wens bleek te zijn van de ondernemers. We hebben wel gezegd dat het voortaan goed zou zijn om de raad op de hoogte te houden zodra dit soort afspraken tussentijds worden aangepast of uitgebreid. De wethouder heeft gezegd dit voortaan te zullen doen; dank hiervoor.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Wat vindt de D66-fractie van het feit dat het ook wel fijn zou zijn als de toekomstige bewoners uiteindelijk kunnen meebeslissen over het invoeren van betaald parkeren, bijvoorbeeld in Leidsche Rijn Centrum Oost?

De heer **TE RONDE** (D66): Ik denk dat de keuze die nu is gemaakt over de omvang van het gebied –

volgens mij duidt de heer Gilissen daarop – juist is. Ik heb nog eens goed naar de kaart gekeken en ik zie dat we het kernwinkelcentrumgebied meepakken. Daarboven en daaromheen zitten ook nog wat van die gebiedjes. Maar we kunnen zien hoe kort de afstanden zijn. We lopen echt het risico dat dat een overloopgebied wordt, want volgens mij gaat het redelijk stormlopen bij het winkelcentrum. Het is jammer als we dan te laat zijn om in te grijpen. Er wonen nu nog geen mensen, maar als er mensen komen wonen, hebben ze in ieder geval een parkeerplaats op hun eigen terrein. Ik vind het de omvang van het gebied voor het betaald parkeren prima, dus ik stel voor het daarbij te laten en dat niet te veranderen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Dan heel praktisch. Wat gaat er mis? Wat is er nou mooier dan dat er gewoon mensen gaan wonen en bekijken of het probleem er überhaupt is? Dan mogen ze zelf bepalen, meedenken met een draagvlakmeting, of er betaald parkeren moet worden ingevoerd, hoe lang, en wanneer. Daar kan de D66-fractie toch niet tegen zijn? Betaald parkeren kan altijd nog worden ingevoerd als dit nodig is. Alleen nu weten we dat nog niet.

De heer **TE RONDE** (D66): Voorzitter! Het mooie van deze situatie is dat we het hier gelijk in een keer goed kunnen doen. Dit staat letterlijk in de nota, dus de nota geeft deze ruimte. Kijk naar Leidsche Rijn Centrum en vergelijkbare gebieden. Er zal aanloop komen, het gebied is in ontwikkeling. Volgens mij moeten we hier doorpakken en betaald parkeren volgens het voorstel invoeren. De nota geeft natuurlijk ruimte om als het nodig is, dit geldt ook voor andere gebieden in Utrecht, het gebied met betaald parkeren uit te breiden. Daarvoor is de procedure van de draagvlakmeting.

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): Voorzitter! De heer Te Ronde heeft gezegd dat de ontwikkelaar graag nog een extra jaar gratis parkeren wilde. Ik kan me voorstellen dat deze ontwikkelaar er nog een paar jaar bij vraagt, als hij dit hoort. Hebben de heer Te Ronde en de D66-fractie ook zelf een mening hoe lang het een goed idee zou zijn om gratis parkeren in te voeren, bijvoorbeeld op basis van eerdere afspraken die zijn gemaakt?

De heer **TE RONDE** (D66): Volgens mij zijn dit twee vragen in een. Er ligt geen voorstel met de vraag om de termijn voor gratis parkeren nog een keer op te rekken, daarom houd ik het bij die vier jaar. Maar goed dat de heer Weistra me hieraan herinnert. Daarom sluis ik de vraag door naar de wethouder, want hij heeft duidelijk gezegd dat die vier jaar een nadrukkelijke wens was van de ondernemer. Ik ben benieuwd of hij hierover nog aanvullende informatie heeft en er nog iets meer kleur aan kan geven. In de commissie deed hij dat best goed, maar misschien moet dat in deze raad nog een keer gebeuren. Ik vind vier jaar prima.

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): Voorzitter! De heer Te Ronde beantwoordt mijn vraag niet. Ik vraag me af waar de D66-fractie de grens legt, behalve dat ze levert als de ondernemer ergens om vraagt. Heeft ze zelf ook een mening, bijvoorbeeld dat ze zich houdt aan de afspraak in een allonge?

De heer **TE RONDE** (D66): Natuurlijk zijn afspraken belangrijk, maar we hebben ook met voortschrijdend inzicht te maken. We hebben in de commissie heel lang gesproken over die duw in de rug die het winkelcentrum nodig heeft. De ondernemer heeft heel duidelijk gezegd dat dit een belangrijke wens is voor de verdere ontwikkeling van het winkelcentrum. Ik vind dat we er dan best open voor kunnen staan. Dat gaat wat mij betreft boven de afspraak die we heel lang geleden hebben gemaakt om de termijn op drie jaar te stellen. Hier wil ik het bij laten.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! We hebben het over het gebied gehad. Hoe kijkt de D66-fractie aan tegen de tijden waarop het parkeren betaald is? En is de D66-fractie het met de VVD-fractie eens dat we beperkt kunnen beginnen en mocht er een probleem zijn, we mensen laten meepraten over scenario's en vervolgens die tijden kunnen verruimen?

De heer **TE RONDE** (D66): Ik weet niet hoeveel minder uren de heer Gilissen voor ogen heeft. Ik heb de motie voorbij zien komen, maar die is volgens mij nog niet definitief. Ik weet dus waar het over gaat. Nee, ik vind het geen goed idee. De winkels zijn ook in het weekend open. De discussie gaat ook over het invoeren van betaald parkeren van maandag tot en met vrijdag. Er zijn waarschijnlijk winkels na 18.00 uur open. Daar doelt de heer Gilissen volgens mij ook op. Bovendien is er een bioscoop in de buurt...

De **VOORZITTER**: Dank u wel, we neigen naar het overdoen van het commissiedebat.

De heer **GELDOP** (wethouder): Voorzitter! Dank aan de raad voor de vragen. De heer Weistra heeft amendement 38 ingediend over afspraak is afspraak. In de allonge staat een termijn van drie jaar genoemd en gratis parkeren gedurende de eerste 1 à 2 uur. Dit zou bij elkaar opgeteld zes uur kunnen zijn. Ik heb naar aanleiding van de behandeling in de commissie bij de ontwikkelaar navraag laten doen of er nog meer of andere gezichtspunten zijn. Hij heeft eerder gemeld dat het voor een goede start van het winkelcentrum nodig is, gratis parkeren aan te bieden om de loop erin te krijgen. Daarom hebben we dit voorstel aan de raad voorgelegd. De ontwikkelaar heeft gezegd dat dit voor het vinden en contracteren van huurders belangrijk is. Zij vinden een landingstermijn van groot belang. Het geeft vertrouwen voor het winkelcentrum met zijn huurders dat die periode er is. Ze willen vaak een nog langere periode, maar ik heb juist gezocht binnen de kaders van drie jaar twee uur in de allonge.

Ik vind het passend als we op straat twee jaar een uur gratis parkeren hanteren en in de parkeergarage twee jaar twee uur en daarna twee jaar een uur. In het amendement staat dat we hiervoor geen argumenten hebben, maar ik vind dit een belangrijk argument. Het is van belang dat het winkelcentrum goed start, zodat het een levend en bruisend centrum wordt. Daar willen we allemaal voor gaan. Ook is het van belang dat parkeren in de garage aantrekkelijker is dan op straat en daar ook de loop inkomt. In die zin ontraad ik dit amendement.

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): Voorzitter! Ik kan me voorstellen dat dit gesprek ook is gevoerd toen die afspraken zijn gemaakt. Toen is er onderhandeld. Ik begrijp heel goed dat een ontwikkelaar zo lang mogelijk gratis parkeren wil. Toen heeft de gemeente gezegd tot een maximum van drie jaar te gaan. Ik hoor van de wethouder niet anders dan dat de ontwikkelaar dit nu jammer vindt en meer had gewild. De wethouder zegt dat hij er nog meer jaren bij had gewild. Waarom is toen een afspraak gemaakt voor maximaal drie jaar en besluit de wethouder nu dat er een reden is om daarvan af te wijken?

De heer **GELDOP** (wethouder): Toen is die afspraak in de allonge terechtgekomen, uiteraard ook op verzoek van de ontwikkelaar, en nu staan we voor de effectuering. De raad weet dat toen we drie jaar geleden in Leidsche Rijn Centrum gingen bouwen – dit is in de gedachtewisseling net weer aan de orde geweest – enkele mensen fronsend keken: hoe gaat dat lopen? Uiteindelijk is het van belang dat de ontwikkelaar huurders kan vinden en kan melden dat er een goede ingroeiperiode is. Daarom kwam hij met de vraag of de periode voor gratis parkeren niet kan worden opgerekt naar vier jaar. Hij ziet graag een langere landingsperiode. We hebben daarop binnen de kaders van drie jaar twee uur gekeken. Ik heb de rekensom gemaakt, die ga ik niet herhalen. Daarom hebben we dit voorstel aan de raad voorgelegd. Zoals ik al heb gezegd, ontraad ik dit amendement.

Motie 137 is door de heer Bos ingediend. Het college heeft in lijn met de Nota stallen en parkeren besloten om betaald parkeren in te voeren voor geheel Leidsche Rijn Centrum. In de Nota stallen en parkeren staat Leidsche Rijn Centrum op de kaart aangegeven. We zien dat op diverse plekken in het plangebied Leidsche Rijn Centrum sprake is van grote parkeerdruk, in Leidsche Rijn Centrum Noord, maar ook Leidsche Rijn Centrum Oost rond het Berlijnplein en Leidsche Rijn Centrum Zuid bij de net geopende basisschool. Al die deelgebieden hangen enorm met elkaar samen. De bouwactiviteiten gaan verder, Cinemec zit er al en bij het bebouwen van Leidsche Rijn Centrum zal de parkeerdruk groter worden. Daarom heeft het college besloten om betaald parkeren voor heel Leidsche Rijn Centrum in te voeren en daarmee de parkeerdruk te reguleren. Al jaren communiceren we naar bewoners en ontwikkelaars dat het voornemen is in geheel Leidsche Rijn Centrum betaald parkeren in te voeren. Dat effectueren we nu en daarmee ontraad ik deze motie.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! De wethouder zegt iets heel belangrijks. Hij zegt dat er in Leidsche Rijn Centrum Zuid en Leidsche Rijn Centrum Noord al sprake is van een enorme parkeeroverlast. Ik weet niet waar hij die informatie vandaan haalt, maar ik ben de afgelopen week geregeld in Leidsche Rijn Centrum geweest. In Zuid kun je niet komen en in Noord is het alleen druk op de momenten dat Cap Gemini open is. Het is nog maar de vraag of dit 80% parkeerdruk oplevert. Vanuit dat perspectief begrijp ik de zinsnede van de wethouder over de geconstateerde parkeerdruk niet.

De heer **GELDOP** (wethouder): Voorzitter! De heer Bos gebruikt het woord "parkeeroverlast". Dat heb ik niet gebruikt. Er is sprake van een grote parkeerdruk. We hebben in de Nota stallen en parkeren gemeld dat we in heel Leidsche Rijn Centrum betaald parkeren willen invoeren. De raad heeft daarvan het kaartje gezien. Dat willen we uiteindelijk, omdat dit een samenhangend gebied is waar straks een

winkelcentrum zit. Nu staat Cinemec er al, zijn er culturele activiteiten van RAUM en gaat er nog van alles plaatsvinden. Daarom heeft het college besloten om geheel Leidsche Rijn Centrum aan te wijzen als gebied voor betaald parkeren. We blijven erbij dat we de motie ontraden.

De heer Te Ronde heeft een aantal zaken ingebracht. Ik ben al ingegaan op de vraag wat een goede bewegwijzering is voor de ontwikkelaar. Ik heb in de commissie toegezegd dat we het verkeersgedrag samen met de ondernemers gaan monitoren. Ik zal dat niet allemaal herhalen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Is het college bereid betaald parkeren in Noord, Zuid en Oost terug te draaien, mocht blijken dat de parkeerdruk lager is dan 80%?

De heer **GELDOF** (wethouder): Nee voorzitter! Wij zullen betaald parkeren invoeren in heel Leidsche Rijn Centrum. Dan is daarmee in heel Leidsche Rijn Centrum betaald parkeren ingevoerd. Dit is mede om de parkeerdruk te reguleren, juist ook naar parkeergarages. We heffen dit parkeerbeleid niet op, als we later constateren dat er op straat wellicht niet al te veel wordt geparkeerd, maar wel veel in parkeergarages.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Het college meldt dat het invoeren van betaald parkeren in het winkelgebied Leidsche Rijn Centrum, als ook in zone Leidsche Rijn Centrum Noord, Leidsche Rijn Centrum Zuid en woonwijk Leidsche Rijn Centrum Oost noodzakelijk is. Vanuit dat perspectief zijn wij bereid om onze motie 137, "Invoering betaald parkeren Leidsche Rijn Centrum, niet te snel, te veel", in te trekken. Maar niet zonder dat ik een andere motie indien, een motie die overigens mede door de fracties van CDA en VVD wordt ingediend. Deze motie onderkent dat invoeren van betaald parkeren voor Leidsche Rijn Centrum wenselijk is, maar vraagt tegelijkertijd dat er in Leidsche Rijn Centrum Noord, Leidsche Rijn Centrum Zuid en woonwijk Leidsche Rijn Centrum Oost met andere venstertijden wordt gewerkt. In plaats van met de voorgestelde 9.00 uur tot 21.00 uur, zien we daar graag venstertijden van 9.00 uur tot 18.00 uur. Want het is voornamelijk niet duidelijk hoe de parkeerdruk zich gaat ontwikkelen onder invloed van het betaald parkeren in Leidsche Rijn Centrum. Utrecht kan altijd nog, mocht de parkeerdruk in Leidsche Rijn Centrum Noord, Leidsche Rijn Centrum Zuid en woonwijk Leidsche Rijn Centrum Oost te hoog blijken en een draagvlakmeting uitwijst dat bewoners dit willen, de venstertijden met twee uur verlengen.

"Motie 138

Leidsche Rijn Centrum Oost aangepaste venstertijden.

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 6 juli 2017, ter bespreking van de het raadsvoorstel Invoering betaald parkeren Leidsche Rijn Centrum, constaterende dat

- het college voornemens is betaald parkeren in te voeren in Leidsche Rijn Centrum;
- de gehanteerde venstertijden afwijken van de in de Nota Parkeren en stallen geboden tijdvakken, zoals vaker het geval is in gebieden waar regime B1 geldt;
- Leidsche Rijn Centrum (LRC) naast het Kernwinkelgebied, ook zones LRC-Noord, LRC-Zuid en woonwijk LRC-Oost omvat,

overwegende dat

- het wenselijk is voor de realisatie van kernwinkelgebied Leidsche Rijn Centrum een betaald parkeerregime in te voeren om straatparkeren te reguleren;
 - het onduidelijk is hoe de parkeerdruk zich in en rondom Leidsche Rijn Centrum zich zal gaan ontwikkelen onder invloed van het invoeren van betaald parkeren;
 - de (toekomstige) bewoners van Leidsche Rijn Centrum betrokken moeten worden bij de keuze voor de mogelijke invoering van betaald parkeren;
 - het niet nodig is om daar nu al op vooruit te lopen
- draagt het college op,
- in het kernwinkelgebied Leidsche Rijn Centrum en de straten tussen het kernwinkelgebied en het Berlijnplein betaald parkeren in te voeren met de gestelde venstertijden, maandag t/m zondag van 9.00 uur tot 21.00;
 - voor de overige gebieden met aangepaste venstertijden te werken, in casu maandag t/m vrijdag van 9.00 uur tot 18.00 uur,
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heren Brussaard, Gilissen en mijzelf.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 137 is ingetrokken.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering voor enige ogenblikken.

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan wethouder Geldof.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Ook motie 138 ontraad ik, om een aantal redenen. Het gaat er niet alleen om dat uniformiteit in venstertijden in zo'n heel gebied gewenst is, zodat voor iedereen duidelijk is wat die tijden zijn. Maar in Leidsche Rijn Centrum zit een aantal functies die ook in de avonden publiek trekken: de Jumbo, horeca, Cinemec, culturele activiteiten van RAUM en andere evenementen op het Berlijnplein. Leidsche Rijn Centrum Oost bevat het Berlijnplein, Cinemec en ook wonen. Daarom heeft het college voor de venstertijden van 9.00 uur tot 21.00 uur gekozen. Daarbij komt dat het gebruik van publieke garages hiermee wordt aangemoedigd. Dat zorgt ervoor dat de openbare ruimte mooier wordt en je er makkelijker in kunt bewegen. Ook gelet op de avondfuncties wil het college betaald parkeren van 9.00 uur tot 21.00 uur invoeren. Ook deze motie moet ik dus ontraden.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Het is opmerkelijk dat de wethouder hier bang voor is. Als hij hier echt bang voor zou zijn, zou hij gelijk een voorstel moeten doen om betaald parkeren in Grauwaart en Hogeweide in te voeren, want dat zijn de gebieden die volstromen als klopt waar het college bang voor is.

De heer **GELDOF** (wethouder): Nee, Leidsche Rijn Centrum Noord, Zuid en Oost zijn qua functiemenging niet vergelijkbaar met woongebieden als Grauwaart, Hogeweide of Leeuwesteyn, waar eengezinswoningen zijn met parkeren op de stoep. Leidsche Rijn Centrum, met name Leidsche Rijn Centrum Oost, bevat veel functies waar veel mensen op af komen. Daarom is het van belang dat we daar betaald parkeren invoeren van 9.00 uur tot 21.00 uur, juist vanwege de avondfuncties. Daarom stelt het college voor daartoe te besluiten.

Aan de orde is de stemming over amendement 38 (Afspraak is afspraak).

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! We zullen tegen dit amendement stemmen. Zoals we in de commissie hebben gezegd, vinden we dit voorstel een mooi evenwicht bieden door het invoeren van betaald parkeren met een glijdende schaar ernaartoe met deels gratis parkeren. Dat heeft het winkelcentrum volgens ons nodig om een succes te worden. Daarom steunen we dit amendement niet.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! We vinden het voorstel helemaal niets, maar wij vinden het amendement het een beetje beter maken. Daarom kunnen we het amendement van harte steunen en stemmen wij voor.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de PvdA-fractie.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! De ChristenUnie-fractie is helemaal geen voorstander van gratis parkeren op deze locatie, maar vindt het voorstel van de GroenLinks-fractie een verbetering van een slecht voorstel. Wij stemmen in.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik sluit me aan bij de PvdA-fractie. We hebben geen zin om voor dit verschil de wethouder opnieuw naar de onderhandelingstafel te sturen. Drie voor de prijs van één: we steunen het raadsvoorstel en zijn tegen de moties.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik kan mij aansluiten bij de stemverklaring van de heer Post.

Hierna wordt amendement 38 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, PvdD, GroenLinks en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): We kunnen niet akkoord gaan met dit voorstel, omdat er een deel gratis parkeren in zit. Wat ons betreft betekent dat een ongewenste stimulans om met die vieze auto naar deze plek te rijden: geen goed idee.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Doorgaans zijn we tegen autoparkeren, althans in de openbare ruimte, maar wij begrijpen best dat Leidsche Rijn Centrum een impuls nodig heeft om in de eerste paar jaren mensen naar zich toe te lokken. Dat kan in Leidsche Rijn Centrum door autogebruik even toe te staan. Daarom stemmen we voor.

Hierna wordt het voorstel bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, CDA, PvdA, GroenLinks, VVD, Stadsbelang Utrecht, SP en D66 ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 138 (Leidsche Rijn Centrum Oost, Zuid en Noord aangepaste venstertijden).

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik ben er werkelijk niet van overtuigd dat het noodzakelijk is om uniforme venstertijden te hanteren voor het kernwinkelgebied en de buurten eromheen. Ik vind de motivatie van de wethouder, zeker op mijn argument betreffende Gauwaart en Hogeweide, erg zwak. We laten de motie in stemming brengen.

Hierna wordt motie 138 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, VVD en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen.

14. Voorstel inzake de wijziging huisvestingsverordening regio Utrecht (Jaargang 2017 nr. 41).

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! Het is al een paar keer langsgekomen vandaag, maar eigenlijk iedere raadsvergadering komt het wel langs, dat iedereen in Utrecht wil wonen. Dat kan niet, want er zijn zo'n 7 miljard mensen in de wereld en we hebben plek voor minder. Dat levert een grote druk op, op de woningmarkt, zowel de koopmarkt, de beleggingshuurmarkt, als de sociale huurmarkt. De gemeente heeft maar een beperkt aantal instrumenten om hieraan enige regulering te geven. De VVD-fractie vindt dat natuurlijk prima, maar als er al instrumenten voor zijn, vindt zij dat wij die goed moeten gebruiken. Daarvoor dient de huisvestingsverordening die nu voorligt en ook in de regio ligt.

Het belangrijkste element in die verordening gaat over de voorrang bij de sociale huurwoningen. Veel mensen staan op de wachtlijst. Wanneer komen zij in aanmerking voor een sociale huurwoning en wanneer krijgen ze al dan niet voorrang? De VVD-fractie vindt dat er twee voorrangscriteria veranderd moeten worden in het huidige voorstel. Officieel worden ze de indicatiegronden voor urgentie genoemd.

De meeste indicatiegronden gaan over ellendige zaken. Die zijn vervelend en het is fijn dat die indicatiegronden er zijn, zodat iemand in een ellendige situatie die een dak boven zijn hoofd nodig heeft een urgentie kan krijgen. We kunnen ons ook voorstellen dat er andere gronden zijn die heel fijn zijn en waar we wellicht ook een urgentie aan zouden kunnen verlenen, bijvoorbeeld economische indicaties. Dit betekent dat er wellicht grond voor een urgentie is voor iemand die een baan heeft gevonden binnen de gemeente Utrecht en ook een dak boven zijn hoofd nodig heeft. De VVD-fractie vindt dat die er is en dient daarom het volgende amendement in.

"Amendement 39

Werken geeft voorrang

De gemeenteraad van Utrecht in vergadering bijeen op 6 juli 2017, ter behandeling van de Huisvestingsverordening regio Utrecht, constaterende dat:

- de woningmarkt in brede zin in de hele regio Utrecht onder druk staat;
- landelijke wetgeving kaders stelt voor de mogelijkheden voor voorrang en urgentie;
- deze kaders lopen langs de lijnen van regionale en economische binding,

overwegende dat

- de wachtlijsten voor actief woningzoekenden in de sociale huurmarkt in Utrecht zeer lang zijn;
 - de huidige huisvestingsverordening maar liefst zeven indicatiegronden voor urgentie telt;
 - echter, geen van deze indicatiegronden expliciet is gericht op economische binding,
- roept het college op,

- ook aandacht te hebben voor woningzoekers die een baan hebben binnen de gemeente Utrecht, besluit,
- toe te voegen aan artikel 3a. indicatiegronden voor urgentie
 - A. economische indicatie
 - woningzoekers die een betaalde baan hebben bij een organisatie gevestigd in de gemeente Utrecht en in aanmerking komen voor een sociale huurwoning."

Dit amendement is ondertekend door mijzelf.

Ik zei het, er zijn veel indicatiegronden die met ellende te maken hebben, maar er is ook een soort neutrale indicatiegrond, tenminste, zo ziet de VVD-fractie dat. Die gaat over statushouders. Landelijk is hierover al enige discussie geweest. De verplichting om statushouders automatisch voorrang te geven is afgelopen week komen te vervallen. De VVD-fractie vindt dat de statushouders gelijkwaardig moeten worden beschouwd aan andere woningzoekenden en vindt dat we in de regio Utrecht de urgentie voor statushouders moeten opgeven. Daarom dient de VVD-fractie het volgende amendement in.

"Amendement 40

Statushouders zijn gewone woningzoekenden

De gemeenteraad van Utrecht in vergadering bijeen op 6 juli 2017, ter behandeling van de Huisvestingsverordening regio Utrecht, constaterende dat

- de woningmarkt in brede zin in de hele regio Utrecht onder druk staat;
- landelijke wetgeving kaders stelt voor de mogelijkheden voor voorrang en urgentie;
- de verplichting om statushouders automatisch voorrang te geven bij een sociale huurwoning sinds 1 juli 2017 is komen te vervallen,

overwegende dat

- de wachtlijsten voor actief woningzoekenden in de sociale huurmarkt in Utrecht zeer lang zijn;
- de huidige huisvestingsverordening maar liefst zeven indicatiegronden voor urgentie telt;
- de andere zes indicatiegronden voldoende waarborg bieden dat schrijnende situaties kunnen worden voorkomen en een aparte indicatiegrond voor statushouders niets toevoegt,

roept het college op

- statushouders gelijkwaardig te beschouwen aan andere woningzoekers die in aanmerking kunnen komen voor een sociale huurwoning;
- invulling te geven aan de landelijke taakstelling huisvesting statushouders door naast de reguliere sociale huurmarkt ook op onconventionele wijzen statushouders te huisvesten, besluit,
- te verwijderen uit artikel 3a. Indicatiegronden voor urgentie: F. Statushouders."

Dit amendement is ondertekend door mijzelf.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! Ik zit met verwondering te luisteren naar de bijdrage van de VVD-fractie. Ik heb daarover twee vragen. In eerste instantie wordt door mevrouw Tielen een lang betoog gehouden over het gegeven dat iedereen in Utrecht wil wonen en dit niet kan. We moeten kiezen en zij moeten kiezen, want er is te weinig ruimte. Vervolgens wordt er een categorie toegevoegd. Mensen die een economische binding hebben met Utrecht mogen wel voorrang krijgen. Dat begrijp ik niet zo goed. Dit is volgens mij niet in lijn met haar betoog.

Ik heb ook een vraag over het tweede amendement. Hoe gaat de VVD-fractie straks de instroom en doorstroom van statushouders naar woningen regelen, als hun voorrangspositie vervalt? De gemeente heeft een taakstelling op dit gebied.

Mevrouw **TIELLEN** (VVD): Volgens mij viel de lengte van mijn betoog wel mee, maar dat is vast feitelijk te checken. Ik vind dat iemand een urgentie kan krijgen als hij vanuit een andere gemeente in Utrecht een baan vindt en lang onderweg is om hier te komen en hij bovendien in aanmerking komt voor een sociale huurwoning. Ik begrijp niet hoe dit tegenstrijdig is met mijn betoog. De heer Brussaard ziet dat blijkbaar anders, maar dan kan ik het hem niet uitleggen, want dan zien we het blijkbaar anders.

Bij de statushouders heeft hij een punt. We hebben daarover in de commissie even gesproken. De gemeente heeft de taakstelling voor het huisvesten van statushouders. Voor ons geldt dit ook voor andere woningzoekenden. We moeten nadenken over andere vormen van huisvesting dan in de reguliere sociale huurwoningen, zoals in het dictum staat. Daarin wordt gesproken over onconventionele wijzen.

Op dat gebied gebeurt er al van alles. Mede op aangeven van de GroenLinks-fractie wordt er over kluswoningen en dergelijke gesproken. Volgens mij kan dit gewoon.

De heer **ZWANENBERG** (GroenLinks): Voorzitter! Ik ben in ieder geval weer wakker, ook op dit tijdstip. Ik sluit me aan bij de opmerking gemaakt door de CDA-fractie over het eerste amendement. Ik vraag me af wanneer zo'n "economische vluchteling" voorrang krijgt. Hoe ver weg moet hij wonen? Waar wordt de cirkel getrokken?

Het tweede amendement is mij, zelfs voor de VVD-fractie, echt te gortig. De VVD-fractie kent natuurlijk de wachtlijst voor de sociale huurwoningen. Hoe lang wil de VVD-fractie statushouders gijzelen in AZC's? We hebben een taakstelling, er is een Europese en landelijke taakstelling. De GroenLinks-fractie vindt dat we gewoon de plicht hebben om deze mensen te huisvesten en hen niet uit te sluiten.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Statushouders hebben een dak boven hun hoofd. Voor veel mensen die op de urgentielijst staan, is dat dak niet eens zo zeker. Wij vinden dat we daarin echt een andere keuze moeten maken. Dat de heer Zwanenberg een andere keuze wil maken, kan, maar dit vinden wij oprecht. "Economische vluchtelingen": ik weet niet of dit de goede kwalificatie is voor mensen die vol ambitie een baan willen beginnen in de gemeente Utrecht, maar het te ver reizen vinden per trein of fiets.

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! Toch nog even doorborend op het betoog van mevrouw Tielen over het tweede amendement. Mevrouw Tielen kwalificeert deze mensen als neutraal, terwijl dit mensen zijn die in een AZC op een slaapzaal wonen met een heel gezin. Ik vraag haar of ze deze kwalificatie wil heroverwegen. Maar ik vraag me vooral af wat mevrouw Tielen gaat doen als die AZC's vollopen. Gaan we dan over een halfjaar of een jaar opnieuw debatteren over het openen van een nieuw AZC, omdat al die mensen in de AZC's zijn blijven zitten? Ik begrijp het niet helemaal.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Dat is natuurlijk een groter en complexer probleem dan: we drukken nu op een knopje en dan gebeurt er dit. Op dit moment valt de bezetting van de AZC's mee. Dat kan inderdaad over een halfjaar weer anders zijn, maar dat ligt ook op andere gebieden. Wij vinden het gewoon eerlijker om statushouders als gewone woningzoekenden te beschouwen, net zoals dit landelijk is bediscussieerd.

De heer **SCHIPPER** (SP): Ik kom terug op het eerste amendement. Hoe lang moet het arbeidscontract lopen? Is dat een jaar, twee jaar, kan een nulurencontract ook? Ik zeg hiermee dat we het een raar amendement vinden.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Dat mag de heer Schipper raar vinden. Het gaat erom dat wij het gek vinden dat anderen met andere redenen wel voorrang krijgen, terwijl iemand die hier in Utrecht aan het werk wil en het niet lukt om hier een woning te vinden, geen voorrang krijgt. Volgens mij moeten we het daarop houden. Het maakt me niet zoveel uit of het om een nulurencontract of 40-urencontract gaat. Economische binding mag wat ons betreft echt een reden zijn om mensen te helpen huisvesten.

De heer **İŞİK** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! Moet je je voorstellen, een gezin met kinderen dat uit een oorlogsgebied is gevlucht. Nu wonen ze in een kamertje van 4 bij 4 met papa, mama en vier kinderen. Ze hebben een verblijfsvergunning toegekend gekregen, maar volgens de VVD-fractie moeten ze nog even wachten. Hoe humaan is haar voorstel?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Volgens mij zijn er voor de wat schrijnende situaties waarvan de heer İşik een voorstelling schetst, binnen de andere urgentievoorwaarden gronden te vinden. Wij vinden dat de anderen gewoon op de normale lijst kunnen worden geplaatst.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Het gaat niet alleen om de schrijnende gevallen. Dit zijn mensen die een status hebben en die wat ons betreft zo snel mogelijk zouden moeten integreren en niet moeten blijven hangen in AZC's. Het gaat ook over die andere manieren om een woning te vinden. Het grote verschil tussen statushouders en mensen die op andere manieren in Nederland terecht zijn gekomen, is dat de laatsten vaker een netwerk hebben en op die manier aan huisvesting kunnen komen. Is mevrouw Tielen het met mij eens dat statushouders wat dat betreft een zwakkere positie hebben dan andere woningzoekenden?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voor een deel is dat natuurlijk zo. Het mooiste zou zijn als die

statushouders een baan vinden in de gemeente Utrecht. Dan kunnen ze ineens een urgentie krijgen. Sinds het begin van deze raadsperiode vinden wij dat werken prioriteit 1 moet zijn in de integratie. Op deze manier kun je dan mooi combineren.

De heer **ZWANENBERG** (GroenLinks): Voorzitter! Ik moet zeggen dat de amendementen in ieder geval radicaal zijn. We vinden ze niet goed. We denken dat ze het niet gaan halen, maar kunnen het niet nalaten er nog iets over te zeggen. Werk geeft voorrang. Ik vroeg het net ook al. Geldt het ook voor iemand die in Nieuwegein woont of in IJsselstein of in Breda? Of ligt de grens bij Tietjerksteradeel of Weert? Waar moet je wonen om voorrang te kunnen krijgen? In dit amendement worden daaraan geen eisen gesteld. Dus het zou iemand kunnen zijn die in Nieuwegein woont. Dat lijkt ons nog absurder dan het voorstel dat er nu ligt.

Mevrouw **TIEL** (VVD): Dat lijkt mij niet. Uiteindelijk gaat het erom dat mensen met een economische binding, die dus een baan hebben en in Utrecht in een sociale huurwoning willen wonen, hier mogen wonen. Waar dan de grens moet liggen, hangt ook een beetje af van hoe mensen zich kunnen verplaatsen, hoe ze zich willen verplaatsen en op welke tijden van de dag dat is. Ik ga geen cirkel om Utrecht trekken waaruit blijkt dat je niet in aanmerking komt voor een urgentie, als je in Nieuwegein woont, en als je in Abcoude woont weer wel. Dat heeft niet zoveel zin. Ik vind het belangrijk om die economische motivatie mee te nemen.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Wij vinden de amendementen niet alleen niet goed, maar ook een beetje eng. Mijn vraag aan mevrouw Tiel is: zijn statushouders niet per definitie andere woningzoekenden, alleen al om het feit dat zij zich tien jaar geleden, toen ze bijvoorbeeld nog in Aleppo woonden, nooit hebben kunnen inschrijven voor die enorme lange wachtlijsten die we hebben? Dat maakt ze toch per definitie tot een andere categorie woningzoekers?

Mevrouw **TIEL** (VVD): We kunnen waarschijnlijk nog een aantal categorieën noemen. Het is vervelend om na middernacht als eng betiteld te worden, maar dat ging gelukkig over de amendementen. Mevrouw Uringa heeft voor een deel natuurlijk gelijk. Wij willen graag statushouders veel meer als gewone andere Utrechters beschouwen en niet per definitie zomaar voorrang geven. In de schrijnende gevallen is het wat anders, maar daarvoor zijn andere indicatiegronden.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij wat de heren Zwanenberg en Schipper over de urgentie hebben gezegd voor mensen die werk hebben in Utrecht. Wil de VVD-fractie niet-Utrechters echt voorrang geven op al die Utrechters die op de wachtlijst staan in Utrecht om door te stromen en een woning zoeken, of ze nu wel of geen werk hebben in Utrecht? Is dat echt het voorstel van de VVD-fractie?

Mevrouw **TIEL** (VVD): Wat de VVD-fractie bepleit, is dat van al die sociale woningzoekers, van wie een deel urgent is en een deel niet urgent – de percentages kunnen we terugvinden in allerlei rapportages – de indicatiegronden voor urgentie niet alleen maar de ellendige omstandigheden zijn, maar dat ook iemand die een baan vindt in Utrecht en op zoek is naar een woning met spoed in de sociale wachtlijst een plek kan krijgen. Dat is gewoon wat we vragen.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! Ik probeer het nog een keer. Mevrouw Tiel doet hetzelfde als ze in de commissievergadering heeft gedaan. Er wordt een beroep gedaan op de woningnood in Utrecht. De VVD-fractie schraapt dan graag de voorrang voor statushouders, maar die woningnood geldt blijkbaar niet voor de doelgroep die de VVD-fractie wat beter ligt, want krijgt die wel voorrang in haar voorstel. Dat is toch gek!

Mevrouw **TIEL** (VVD): Die kwalificatie is aan de heer Brussaard, die mag hij geven, maar dat vind ik niet, anders zou ik het amendement niet indienen. Dit argument is vanavond al eerder gebruikt. Ik vind het helemaal niet zo gek om invulling te geven aan economische binding. Regionale en economische binding zijn normale kaders in de wetgeving.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! Dan moeten we ook constateren dat het argument woningnood en de populariteit van Utrecht helemaal niet geldt. Ze moet dit argument voor allebei gebruiken of helemaal niet.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! Ik sta hier vandaag omdat mevrouw Schilderman met betraande en ontstoken ogen helaas de raadsvergadering heeft moeten verlaten. Vanaf deze plek: sterkte mevrouw Schilderman, ik hoop dat u in uw bed ligt.

Voorzitter! Met deze verordening wordt voorgesteld om, naast de punten studentenhuisvesting, woningen niet langer alleen aan studenten toe te kennen die in Utrecht studeren of gestudeerd hebben. Dit kan de druk op de studentenhuisvesting verhogen, doordat de student uit Gouda die in Amsterdam gaat studeren in aanmerking komt voor een kamer en dat die kamer dan niet naar een student uit Zeeland gaat die wel in Utrecht studeert. Daarom dienen wij, mede namens de VVD-fractie, de volgende motie in.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik heb een punt van orde. Ik zie nu weer op twitter een tweet van een niet-woordvoerder van een andere fractie die uitermate vervelend is. Ik vind kwalificaties van standpunten van andere politieke partijen prima, maar ik stel het dan zeer op prijs dat die hier in de raadzaal worden geuit en niet via Twitter. We voeren het debat hier in de raadzaal.

De **VOORZITTER**: Waarvan akte.

De heer **ROODENBURG** (D66): Ik heb al een tijdje niet getwitterd, dus ik voel me niet aangesproken.

"Motie 139

De Utrechtse student

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 06-07-2017 ter behandeling van de wijziging Huisvestingsverordening Regio Utrecht 2015, constaterende dat

- met deze verordening studenten die niet in de regio Utrecht studeren noch gestudeerd hebben aanspraak kunnen maken op een studentenkamer;
- andere woningmarktregio's zoals Amsterdam wel een verbinding verplichten met hun regio in hun verordening;
- in de oude formulering studenten die eerder wel in de regio Utrecht gestudeerd hadden maar nu ergens anders, tot twee jaar alsnog aanspraak konden maken op een studentenkamer, overwegende dat
- het toelaten van studenten van buiten de regio de wachtlijsten kan verlengen;
- hiermee het tekort van studentenhuisvesting vergroot wordt;
- deze wijziging wordt voorgesteld zonder overleg te hebben gepleegd met de gemeenteraad, spreekt uit dat
- alleen studenten die in de regio Utrecht studeren of gestudeerd hebben in aanmerking moeten komen voor een studentenkamer in de regio Utrecht,

draagt het college op om

lid 37: Student, aan te passen in overeenstemming met deze mening bij de volgende wijziging van de huisvestingverordening, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Schilderman, mevrouw Tielen en mijzelf.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Wij zijn juist heel tevreden met de aanpassing in de huisvestingsverordening. Wie zijn ons er terdege van bewust dat er een groot woningtekort is voor studenten. Dat is immers een van de redenen waarom ik hier zit. Ons voornaamste probleem is dat studenten vrij flexibel zijn. Ze gaan voor een lange minor voor een half jaar naar een andere universiteit, ze lopen stage op een andere plek, ze komen van een bachelor bijvoorbeeld van Tilburg en willen hun master hier doen. Dan is het mogelijk dat ze hun bachelor niet in drie jaar hebben gedaan, maar in drieënhalve jaar, waardoor er een half jaar overlap is. Maar ze willen wel al eerder richting Utrecht gaan. Dit zijn allemaal casussen waarin mensen daadwerkelijk een binding hebben met Utrecht, maar in een andere vorm dan het normale stramien studeren. Zij vallen met deze motie buiten de boot. Hoe kijkt de heer Roodenburg hiertegen aan?

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! Zoals we hebben gezegd, willen we dat er een binding is van studenten met Utrecht. In de casussen die mevrouw Freytag noemt hebben die mensen ook een

binding met Utrecht.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Waarom zou dat specifiek met een inschrijving bij een onderwijsinstelling moeten zijn? Het voorstel van de D66-fractie is om het voorstel aan te passen door te stellen dat studenten specifiek in Utrecht ingeschreven moeten staan. In de voorbeelden die ik schets, gaat het om studenten die binding hebben met Utrecht, maar niet ingeschreven staan aan een Utrechtse onderwijsinstelling.

De heer **ROODENBURG** (D66): In de gevallen die mevrouw Freytag schetst, komen die studenten toch naar Utrecht? Dan zullen zij zich toch ook moeten inschrijven in Utrecht?

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voor een stage, voor een minor, voor een tussenperiode staan ze niet ingeschreven bij die universiteit.

De heer **ROODENBURG** (D66): In onze ogen zijn het kortlopende perioden. Dat zegt mevrouw Freytag zelf ook. Wij stellen dat Utrechtse studenten die hier hebben gestudeerd of hier gaan studeren voorrang hebben op de studenten die mevrouw Freytag noemt.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Dit ging specifiek over kortstondige perioden. Ook de overstap van een bachelor naar een master zou problematisch kunnen zijn als je in een andere stad hebt gestudeerd. Een andere reden waarom ik niet voor het voorstel van de D66-fractie ben, is de controleerbaarheid. Het lastige is dat het hiervoor om de inschrijving bij het DUO ging. In de motie gaat het om de inschrijving bij een Utrechtse onderwijsinstelling. Ik kan vertellen dat je bij een Utrechtse onderwijsinstelling één keer per jaar, namelijk bij je herinschrijving, een bericht krijgt dat je bent ingeschreven. Ben je dat kwijtgeraakt, of weet je niet dat je die nodig hebt om je in te schrijven bij de SSH, dan moet je die opnieuw opvragen bij de onderwijsinstelling. Je zou denken dat dit via Blackboard gaat, maar dat gaat niet. Om een lang verhaal kort te maken, het wordt een vrij complexe situatie voor het hbo, de UU en de UVH om dit voor elkaar te krijgen. Hoe ziet de heer Roodenburg deze vrij complexe situatie dan voor dit wat ons betreft kleine probleem van zijn kant?

De heer **ROODENBURG** (D66): Mevrouw Freytag mag natuurlijk altijd tegen de motie stemmen, dat staat haar vrij. Volgens mij schetst zij situaties waarbij mensen geholpen kunnen worden door de onderwijsinstelling zelf. Waarom zou dit bij de gemeente moeten liggen?

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! Ik heb begrip voor deze motie. Ik ben benieuwd wat de D66-fractie heeft gedaan om de VVD-fractie aan haar kant te krijgen. Ik ga even terug naar precies een jaar geleden, 7 juli 2016. Toen diende mevrouw Freytag, ere wie ere toekomt, een motie in met precies het tegenovergestelde dictum, ook met steun van de VVD-fractie. Ik ben heel benieuwd wat er in de tussentijd is gebeurd.

De heer **ROODENBURG** (D66): Ik moet het antwoord daarop schuldig blijven, maar misschien kan de VVD-fractie er zelf op reageren.

Voorzitter! We vestigen de aandacht op het rommelige proces. De huisvestingsverordening is altijd een lastig document. Eerst zou de wethouder in gesprek gaan over de wijzigingen en daarna toch weer niet. Vervolgens was er een begrip opgeschreven in woorden die geen zin vormden en nu bevat de bijlage nog steeds fouten. Graag horen wij van de wethouder hoe hij dit proces in het vervolg wil aanpakken en hoe hij de raad daarbij betreft.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Het is niet erg verstandig om op de laatste vergadering van de raad 's nachts om 1.00 uur moties en amendementen voor te leggen die niet van tevoren zijn gecommuniceerd, op zijn minst op hun technische formulering. Op dit moment zijn de ambtenaren Woonruimte zaken, die hier de hele avond zijn geweest, naar huis, omdat ze pendelen naar Arnhem. De laatste trein vertrok om 1.00 uur. Dat is vragen om bedrijfsongevallen. Kortom, ik vind het niet erg zorgvuldig om ze onder deze omstandigheden te behandelen, temeer omdat de fracties in de commissiebehandeling de kans hebben gehad om zaken aan de orde te stellen. Daarbij is een aantal amendementen en moties die nu zijn neergelegd niet aangekondigd.

De **VOORZITTER**: Ik begrijp dit punt, maar dit is de werkwijze van de raad.

De heer **JANSEN** (wethouder): Zeker voorzitter, maar ik geef namens het college een advies over wat verstandig is en wat niet. Dit is niet verstandig.

Vorig jaar heb ik een motie van de heer Van Ooijen bestempeld als: een tikkeltje wild, amigo. Dat geldt in het kwadraat voor de twee amendementen ingediend door mevrouw Tielen. Die amendementen grijpen rechtstreeks in, in de verordening. Dit is een verordening die we met zestien gemeenten gezamenlijk vaststellen. Daarvan heeft de raad bij herhaling gezegd dat hij dit uitermate wenselijk vindt. De woningmarkt is regionaal, en dat betekent: samen uit, samen thuis. Het systeem is dat we een keer per half jaar wijzigingen verwerken en de raad een half jaar van tevoren zijn wensen kan opgeven door middel van een motie, dit heeft de D66-fractie gedaan. Die wordt dan zorgvuldig uitgewerkt en in de ronde daarop meegenomen. Bij amendement de verordening veranderen betekent dat de huisvestingsverordening die de gemeente Utrecht vaststelt, afwijkt van die van andere gemeenten. Alleen al qua systematiek is dit uiterst onwenselijk. Kortom, ik raad de raad om die reden al absoluut af om in overweging te nemen die amendementen aan te nemen.

Voorzitter! Er zijn ook inhoudelijke argumenten om de twee amendementen ingediend door mevrouw Tielen ten sterkste te ontraden. Amendement 39 gaat over de voorrang voor de pendelaars die economisch gebonden zijn aan de gemeente Utrecht. Utrecht heeft een pendeloverschot van rond de 100.000. Als 20% daarvan in sociale huurwoningen woont, zijn dit 20.000 mensen. Als zij een urgentie zouden krijgen, gaat het om tien jaar lang het aantal vrijkomende woningen in Utrecht. Ze gaan dan uitsluitend naar die groep. Dat lijkt me niet erg wenselijk en niet erg realistisch. En overigens, als mevrouw Tielen dit tijdens de commissievergadering had gevraagd, had ik haar kunnen antwoorden. 50% van de toewijzingen kunnen we onder ons lokaal maatwerk laten vallen. Daarin zit een bepaling dat we werknemers in noodzakelijke sectoren als politie, onderwijs en zorg een urgentie kunnen verlenen. Als de nood aan de man of de vrouw komt, kunnen we urgentie verlenen, maar dan niet aan 20.000 mensen, maar aan de mensen waarvoor die echt nodig is.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! Ook voor ambtenaren die de wethouder ondersteunen bij de beantwoording van de moties?

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik zal dat overwegen, maar dat is dan een idee voor de volgende keer. Het is altijd een verhuizing op basis van vrijwilligheid. Ik zal ze aanspreken.

Voorzitter! Amendement 40, Statushouders zijn gewone woningzoekenden, moet ik ook ten sterkste ontraden. Ik heb daarbij een argument dat de VVD-fractie zou moeten aanspreken, maar het eerste argument is dat wij als iedere andere gemeente een taakstelling krijgen. We horen als gemeente een x-aantal statushouders te huisvesten. Als we de urgentie er afhalen, houden we die verplichting. Sterker nog, het is een liberale bewindspersoon die in zijn nadagen op Wonen BZK nog heeft gezegd dat hij een boete zal geven als de gemeente niet levert. Kortom, dat gaat ons geld kosten en dat argument zal de VVD-fractie aanspreken. Maar daarnaast is de enige manier om aan die eis te voldoen als we geen urgentie verlenen, zelf huurwoningen bouwen. Dat lijkt mij ook geen prioriteit van de VVD-fractie. Ook dat kan ik niet goed thuisbrengen. Het lijkt mij een heilloze weg om deze route in te slaan, zolang gemeenten wettelijk gezien verplicht zijn om mee te werken aan het huisvesten van statushouders. Dit hebben we overigens met alle zestien regiogemeenten geconcludeerd. We hebben uiteraard overwogen om geen urgentie te verlenen, maar we hebben geconcludeerd dat dit niets zou opleveren.

Ik vervolg met motie 139 van mevrouw Schilderman, verwoord door de heer Roodenburg. Het verzoek daarin is tijdens de commissiebehandeling wel aan de orde geweest. Ik stel voor om deze motie aan te houden en in de eerste commissievergadering van Stad en Ruimte na de vakantie terug te laten komen. Vorig jaar, bij de raadsbehandeling van de vorige ronde, heeft mevrouw Freytag een motie ingediend waarvoor een raadsmeerderheid aanwezig leek. Die heb ik overgenomen. Toen heeft mevrouw Schilderman namens D66 een aantal vragen gesteld over de formulering. Ik heb haar gesuggereerd om zich met mevrouw Freytag te buigen over een passende formulering. Er was nog tijd zat om die formulering te bedenken en ik heb gezegd dat ik die zou inbrengen in het regionaal overleg. Mevrouw Schilderman heeft daar geen gebruik van gemaakt en komt nu met een motie die 180° de andere kant opgaat. Dit maakt geen erg consistente indruk bij de vijftien buurgemeenten.

Mijn voorstel is dat mevrouw Schilderman en mevrouw Freytag de twee vakantiemaanden gebruiken om het met elkaar eens te worden. Dan kunnen we dat de eerstkomende commissievergadering na de vakantie bespreken. Dan hebben we nog steeds vier maanden om de andere regiogemeenten ervan te overtuigen dat we een reden hebben om de formulering die we de vorige keer hebben ingebracht, aan te passen. Mijn suggestie is dus de motie aan te houden en in overleg te treden van de indiener van de

vorige motie om tot een consistente tekst te komen.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! Mevrouw Schilderman is er niet en ik weet niet welk contact ze heeft gehad met mevrouw Freytag. Als die motie de vorige keer is aangenomen, zal deze het waarschijnlijk niet halen. Aanhouden is geen optie. Wat mij betreft kijken we hoe de stemming nu ligt in de raad. Mevrouw Schilderman zal zeker met mevrouw Freytag in conclaaf gaan om te kijken of ze elkaar kunnen vinden, als deze motie het niet haalt. En andersom denk ik ook.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor zijn antwoorden. De wethouder heeft gezegd dat de gemeente urgenties kan geven aan mensen die in noodzakelijke sectoren werken. Ik ben benieuwd langs welke criteria de wethouder die legt en of dit weleens is gebeurd, de afgelopen twee jaar.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Dit was een mooie commissievraag geweest. Deze vraag is op dit moment niet aan de orde, omdat dit staat in de beleidsregel die we in het college van zo'n drie weken geleden hebben vastgesteld onder voorbehoud van deze raadsbehandeling. Die beleidsregel heb ik nu niet bij de hand en mijn beleidsmedewerker op dit punt is er niet meer. Ik kan er helaas niet in detail antwoord op geven. Deze informatie kan in de eerste commissievergadering na de vakantie mee worden genomen bij de inbreng van de dames Freytag en Schilderman.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Dat lijkt mij een goed idee. Ik vraag de wethouder daarop te reageren, zodat we erop kunnen doorpraten. Ik trek amendement 39 in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat amendement 39 is ingetrokken.

Aan de orde is de stemming over amendement 40 (Statushouders zijn gewone woningzoekenden).

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Het is net iets later dan 13 minuten over 1, maar desondanks blijft het een heel beroerd amendement. Wij zullen tegenstemmen.

De heer **ZWANENBERG** (GroenLinks): We sluiten ons aan bij de woorden van de SP-fractie. Hiermee zet je het leven van mensen in de pauzestand. Een pauzelandschap is prima, maar het leven van mensen kun je niet op pauze zetten. We stemmen vol overtuiging tegen.

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik sluit me aan bij de opmerkingen van de fracties van SP en GroenLinks.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Een bizar amendement, wij stemmen tegen.

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! De VVD-fractie behandelt de urgenten alsof het om een soort troeteldoelgroepen gaat waar je groepen aan toe kunt voegen, als dit electoraal zo uitkomt. We vinden het een raar amendement en stemmen tegen.

Amendement 40 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de VVD-fractie ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

Het voorstel wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen

Aan de orde is de stemming over motie 139 (De Utrechtse student).

Motie 139 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, VVD en CDA ervoor stemmen.

15. Voorstel inzake het revolverend fonds voor jongvolwassenen met schulden (Jaargang 2016, nr. 51).

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! Ik heb net een hoop kwalificaties gekregen, waaronder heel wild, en de raad bleef wakker. Wellicht kunnen we nu iets minder wild doen en het toch nog wakker

houden.

Het revolverend fonds voor jongeren met schulden is een zeer zinnig initiatief dat vorig jaar door de GroenLinks-fractie is aangekaart, maar het is ook een initiatief waar de VVD-fractie kritisch op is. Wij vinden dat we kritisch moeten zijn, ondanks het feit dat we perspectief moeten bieden, omdat we niet als gemeente de rol van een pinautomaat of van vadersje staat moeten nemen. Daarom hebben we vijf voorwaarden voor dit fonds. Aan de meeste is voldaan, op één na. Daarover dien ik een motie in.

De eerste is dat het echt gaat over perspectief met vaardigheden en verantwoordelijkheid. Het voorstel voorziet erin om naast het overnemen van de schulden ook aan financiële begeleiding te doen. Dat vinden wij zeer goed. Daar prijzen wij het voorstel voor.

De tweede is dat de eerst de reguliere schuldhelpverlening in aanmerking moet komen. Ook dat zit in het voorstel verweven, dus dat vinden wij ook zeer goed.

De derde waar we in de commissievergadering om hebben gevraagd en waar we deze week een brief over ontvingen, is het escalatiemodel. Daar kunnen we ook tevreden mee zijn. Dit betekent: free strikes and then you are out: duidelijke waarschuwingen, duidelijke afspraken en als jongeren de afspraken niet nakomen, houdt het gewoon op. Dat vinden we plezierig, want dat houdt een stok achter de deur.

Dan zijn er nog twee andere voorwaarden. Een gaat over huftergedrag. Een zeer groot deel van de schulden waar we het over hebben gaat over zorgverzekeringen en belastingen en dat soort ingewikkelde en misschien saaie zaken. Maar een deel van de schulden kan ook voor verkeershuftergedrag zijn, boetes na winkeldiefstallen, schadevergoedingen na vandalisme en dergelijke. Wij vinden dat dit soort schulden moeten worden uitgesloten van dit fonds. Mijn vraag aan de wethouder is hoe hij hier tegenaan kijkt en wat zijn oplossing hiervoor is. Eventueel heb ik een motie achter de hand.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik kan de VVD-fractie hierin volgen, maar ik vraag me af of en in hoeverre dit uitvoerbaar is. Hoe kunnen wij weten waar schulden vandaan komen? Dit betekent dat we heel die administratie moet doorspitten om te zien wat er is veroorzaakt door zorgverzekering en andere zaken en wat veroorzaakt is door een boete of straf die mensen hebben gehad.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Als ik het goed heb begrepen, neemt de gemeente de schulden over en gaat ze in gesprek met de schuldeisers. Dus alleen al vanwege het contact met de schuldeisers zou er zicht moeten zijn op waar die schulden vandaan komen. Misschien kan de wethouder deze vraag beter beantwoorden dan ik.

De heer **VAN CORLER** (GroenLinks): Voorzitter! Het is sowieso prettig om te horen dat de VVD-fractie dit inmiddels een zinvol initiatief noemt. Dat was een jaar geleden anders. Ik hoor mevrouw Tielen een opsomming geven. Het fonds is een soort laatste redmiddel. Vervolgens wil zij jongeren uitsluiten als ze ergens een keer een boete hebben opgelopen. Dit kan allerlei redenen hebben. Voor de GroenLinks-fractie is het niet wenselijk om jongeren op voorhand uit te sluiten. Volgens mij is het ook niet nodig om dit te doen. Boetes die voortkomen uit schadevergoedingsmaatregelen, strafbeschikking of gewone strafmaatregelen zijn niet te saneren. Waarom is daarvoor nog een andere regel nodig?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): De heer Van Corler citeert mij niet goed. Hij zegt dat ik jongeren wil uitsluiten. Dat heb ik niet gezegd. Ik wil schulden uitsluiten uit het fonds. Dat is iets anders. Ik hoop hiermee verheldering te geven op de vraag van de heer Van Corler. Ik heb ambtelijk navraag gedaan hoe het zat met die schulden. Ambtenaren hebben mij verteld dat dit onderscheid lastig te maken is. Maar nogmaals, misschien kan de wethouder hierover meer zeggen. Ik zie dat onderscheid graag. Wat mij betreft, betekent dit dat als een jongere twee typen schulden heeft, aan de ene kant bij de zorgverzekering en aan de andere kant schulden vanwege huftergedrag, niet de jongere wordt uitgesloten, maar die schulden vanwege dat huftergedrag.

De heer **VAN CORLER** (GroenLinks): Ik begrijp goed wat mevrouw Tielen zegt, namelijk dat ze een aantal schulden van de jongeren apart neemt. Maar wat valt er onder huftergedrag? Als een dakloze jongere een boete heeft gekregen, omdat hij dingen heeft gedaan om te overleven die eigenlijk niet door de beugel kunnen, valt dit dan onder huftergedrag als hij vervolgens zijn leven wil oppakken?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): De vraag is wat huftergedrag is. Ik heb een aantal voorbeeld genoemd: schadevergoedingen na vandalisme, keer op keer recidiverende verkeersovertredingen en dan gaat echt

niet om 10 km te hard rijden op de A2. Iedereen herkent dingen daaruit. Ik vind niet dat we de Utrechtse bevolking moeten vragen om dat mee te financieren.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Naast dat ik het met de heer Van Corler eens ben dat de grens van huftergedrag vrij lastig is en het er juist om gaat mensen een tweede kans te geven, vraag ik me af hoeveel zin het heeft om deel te nemen aan het revolverend fonds als een deel van de schulden blijft staan. Dit vraag ik via mevrouw Tielen aan de wethouder. Leidt dit toch niet tot het uitsluiten van jongeren in plaats van de schulden?

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): De boete voor 10 km te hard rijden op de A2 wordt ook uitgesloten van het fonds. Mevrouw Tielen heeft namelijk in de motie die ik van haar in concept heb gekregen staan: alle schulden en boetes die voortkomen uit straf en bestuursrechtelijke sancties. Mevrouw Tielen heeft blijkbaar een probleem met de grens die ze stelt.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Dan zou ik dat technisch beter moeten formuleren. Het is voor mij ook laat en ik kom minder goed uit mijn woorden. Het gaat om grote schulden van duizenden euro's. Als iemand een tientje achterloopt en daarop sancties krijgt, komt hij niet meteen op duizend euro schuld uit. Ik vind dat wij niet aan de bevolking van de gemeente Utrecht moeten vragen om bij te dragen aan het afbetalen en kwijtschelden van sancties die vermijdbaar en verwijtbaar zijn opgelopen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Juist de boete voor die 10 km te hard rijden, waarvoor misschien niet eens zo'n hoog bedrag wordt opgelegd, loopt op den duur gigantisch op, waardoor de jongere vanwege een strafsancie met een gigantische schuld kan komen te zitten.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Maar niet tot in de duizenden euro's.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Het spijt me, maar ik kan voorbeelden laten zien dat je duizenden euro's schuld kunt oplopen door zo'n strafsancie. Mevrouw Tielen sloopt met haar voorstel een heel belangrijk onderdeel van de oplossing uit het fonds. Ik betoog dat 10 km te hard rijden op de A2 mensen behoorlijk in de problemen kan brengen, ook in combinatie met andere schulden.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Er zijn landelijk wettelijke maxima aan de mate waarin een boete na een aantal keren herhalen niet meer verhoogd kan worden. Het is onmogelijk dat mensen op de grens uit kunnen komen van € 7.500,00 met een boete van € 10,00 initieel, maar dit terzijde. Ik pleit ervoor dat we niet tegen de Utrechtse bevolking zeggen dat we een fonds maken om jongeren weer perspectief te bieden en zij eraan meebetaalt, en dat het niet uitmaakt hoe die schulden tot stand zijn gekomen, al is het door vandalisme, recidiverend verkeersgedrag, maar dat we al die schulden ermee afbetalen. Ik vind dat een slecht signaal en ik vind het helemaal niet zo slecht om dat soort schulden uit te sluiten van het cadeau dat we als gemeente aan jongeren geven.

De heer **KLEUVER** (D66): Ik erger me een beetje aan het woord "cadeau". Het gaat om hulp die we aan mensen geven. We kunnen volgens mij niet zelf een onderscheid maken tussen de ene en de andere straf. We kunnen heel principieel zeggen dat mensen hun straf moeten ondergaan. Maar de VVD-fractie kan niet zeggen dat een beetje te hard rijden volgens haar minder erg is dan andere overtredingen, want dan is de VVD-fractie inconsequent. Bovendien past dit niet bij de strekking van het voorstel.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Daarin heeft de heer Kleuver gelijk. Maar de vraag was wat huftergedrag is. Iedereen heeft daar volgens mij een beeld bij. Dat was mijn antwoord op de vraag. Huftergedrag is niet een keer een paar kilometers te hard rijden, omdat je niet oplet.

De heer **VAN CORLER** (GroenLinks): Begrijp ik nu goed dat dat VVD-fractie voorstelt schulden uit te sluiten op basis van een uitsluitingsgrond waarvan iedereen een idee heeft wat eronder moet vallen?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Ik heb bijna de neiging om een time-out te vragen. Het is half twee en het is een lastig debat, maar ik moet me natuurlijk staande houden. Nee, mijnheer Van Corler, dat bedoel ik natuurlijk niet. Ik stel de vraag terug. Vindt de heer Van Corler het gewoon dat het niet uitmaakt of jongeren gestraft worden voor forse overtredingen en hun boetes niet betalen en daar weer boetes over krijgen, waardoor dit een groot deel van hun schuld is, en dat wij die schulden overnemen, omdat de

jongeren daardoor anders hun perspectief verliezen? Ik vind dat niet normaal en daarom stel ik deze vraag aan de wethouder en heb ik een motie achter de hand.

De heer **VAN CORLER** (GroenLinks): Sowieso is er vooraf een strenge selectie van gemotiveerde jongeren. Bovendien denk ik dat zich een situatie kan voordoen waarin schuld en boetes op elkaar worden gestapeld, omdat de schuld niet op tijd wordt betaald en de problemen daardoor alleen maar groter worden. Ik wil niet op voorhand uitsluiten dat deze schulden mee worden genomen in het revolverend fonds, wat de VVD-fractie wel voorstelt. Ik denk dat juist de strenge selectie van gemotiveerde jongeren een rol speelt of ze wel of niet kunnen worden meegenomen.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! Ik heb toch de behoefte om mevrouw Tielen bij te vallen op dit punt. Het is een voorstel en nu doen we net of we het over alle jongeren hebben. We gaan een pilot doen met twintig jongeren en ik vind het helemaal niet zo heel gek om die twintig jongeren zo te selecteren dat daaronder geen jongeren zitten die zich moedwillig en kwaadwillend in de nesten hebben gewerkt.

De heer **VAN CORLER** (GroenLinks): Voorzitter! Met dank aan mevrouw Tielen dat dit een B-punt is. Er was een breed enthousiasme in de commissie. Het enthousiasme was er in verschillende gradaties. Wij waren super enthousiast aan het eind van dat debat. Ik spreek nogmaals mijn dank uit voor de uitwerking van ons amendement, dat we een jaar terug hebben ingediend. Dat is goed gedaan met de verschillende betrokken partijen in de stad. Ik zeg graag: ga er snel mee aan de slag in september.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie vindt dit een mooi initiatief dat perspectief terugbrengt in het leven van de betrokken jongeren. In de commissie heb ik al gezegd dat we hopen dat het effect op ook langere termijn zichtbaar is. Het kan daarom nuttig zijn om de deelnemende jongeren langjarig te volgen om te zien of ze na het traject ook schuldenvrij blijven en hun leven op orde hebben. In de commissie bleek al dat het nu niet mogelijk is om jongeren te verplichten mee te doen aan dit soort langjarig onderzoek. Wel is het mogelijk om in ieder geval bij aanvang van het traject de deelnemers te vragen zich te committeren aan onderzoek daarover, zodat we daarop hopelijk beter zicht krijgen.

De CDA-fractie heeft moeite met het blijkbaar niet volledig terug kunnen vragen van het geld dat jongeren hebben gekregen, mochten ze zich niet houden aan de voorwaarden. Dit is in de brief uitgelegd, waarvoor dank. Dit vraagt nog meer van de selectie van personen die mee mogen doen. In dit licht steunen we de motie van de VVD-fractie, als die wordt ingediend.

De heer **VAN OUIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Een goed voorstel. Ik dank de GroenLinks-fractie voor het initiatief dat ze al een tijdje geleden heeft genomen en het college voor de uitwerking. Er zit nog een haakje bij de hogere schulden. Die zijn niet in deze pilot meegenomen. Over jongeren met hogere schulden gaan we later nog een keer praten. We wachten dat af. Wij houden de vinger goed aan de pols als het gaat om uitval van jongeren. We zien namelijk het risico dat deze jongeren het geld dat ze hebben gekregen niet terug zullen betalen. Desalniettemin zijn we zeker enthousiast over dit voorstel en zullen we voorstemmen.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Gezien de tijd, houd ik het kort. Ik ben het eens met de bijdrage van de heer Van Corler. Complimenten aan de GroenLinks-fractie en complimenten aan het college.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! We zijn het ook eens met het voorstel en zijn blij met de aanvullende brief over het sanctiebeleid. Wat ons betreft, wordt dit helder gecommuniceerd naar de jongeren die dit cadeautje ontvangen. Daarin geef ik mevrouw Tielen gelijk, want dat is het. De motie die mevrouw Tielen mogelijk indient, gaat ons qua formulering te ver, maar we zijn het wel eens met de strekking. Dus ik ben zeer benieuwd naar het antwoord van de wethouder hierop.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Mevrouw de voorzitter! Ere wie ere toekomt. Dit is een mooi initiatief van de GroenLinks-fractie. Het is mooi dat we via de commissiebehandeling de uitvoering ter hand kunnen nemen, als de raad dit besluit neemt.

De CDA-fractie heeft een duidelijke vraag gesteld. Ik zal de jongeren van tevoren toetsen op hun motivatie. Ik zal extra benadrukken dat het heel zinvol is dat we ze kunnen volgen als het traject is

afgelopen en zij die informatie met ons blijven delen. Dit kan op een heel eenvoudige manier, waardoor het zo gemakkelijk mogelijk voor ze wordt gemaakt. Dit zullen jongeren zijn die deze verantwoordelijkheid aankunnen, als het project goed slaagt.

De VVD-fractie heeft ook een vraag gesteld. De kern van het voorstel is dat wij jongeren eruit filteren die echt gemotiveerd zijn. De kern is ook dat we hier te maken hebben met schulden die gesaneerd kunnen worden. Die kunnen in het fonds worden opgepakt en dat is in het voorstel nader uitgewerkt. Er zijn ook schulden die nooit gesaneerd kunnen worden, zoals het CJIB. Strafrechtelijke sancties kunnen nooit gesaneerd worden en niet in het fonds worden opgenomen. Daarmee is het voorstel rond en kunnen we strafrechtelijke schulden uitsluiten.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Dit is anders dan ik deze week van de ambtenaar begreep. Daarom probeer ik goed te begrijpen wat de wethouder zegt. Hij zegt dat schulden bij het CJIB niet gesaneerd kunnen worden en per definitie geen onderdeel van het pakketje schulden zijn dat de gemeente overneemt.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Ik heb gezegd dat er schulden zijn die niet gesaneerd kunnen worden, omdat die schuldeiser die niet gesaneerd wil zien worden. Daarvoor zijn wettelijke maatregelen. Die kunnen dus niet worden meegenomen in het fonds en blijven gewoon staan.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Die jongere die die schuld heeft, kan dus wel worden opgenomen in het project?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Ja, dat was ook de portee van de inbreng van de VVD-fractie. Die sloot geen jongeren uit, maar eventuele schulden. Schulden die niet gesaneerd kunnen worden, worden dus uitgesloten.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Om het nog een keer goed te begrijpen. Er is een jongere met een schuld van € 8.000,00 waaronder € 1.000,00 bij het CJIB. Hij is gemotiveerd en heeft zin om met de gemeente samen zijn financiële zelfstandigheid op orde te krijgen. De gemeente neemt die schuld, exclusief die bij het CJIB, over en gaat met die jongere met die restschuld aan de slag.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Ja, we gaan met die jongere aan de slag en nemen die schulden over die gesaneerd kunnen worden. We gaan dan met die schuldeiser, of meerdere schuldeisers, aan de slag en houden een schuldeider over waarbij niet gesaneerd kan worden. Die jongere heeft daar wel heel veel last van en dat zal in het traject worden meegenomen. Maar dit loopt zo, omdat die andere schuldeiser niet mee wil doen.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie hoort tot de enthousiaste initiatiefnemers van dit fonds en dankt het college en zijn ambtenaren voor hun uitwerking. We hebben in de commissie onze zorgen geuit over de jongeren met problematische schulden en de grens die het college hanteert van € 12.500. Maar wij hebben ook afgesproken dat er binnen een jaar wordt geëvalueerd en dat we een brief krijgen van het college over de jongeren met problematische schulden. Wij stemmen uiteraard voor het voorstel.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! Wij danken de GroenLinks-fractie voor dit voorstel. We zijn blij met het escalatiemodel en kijken uit, als dit goed blijkt te gaan, naar de verdere ontwikkelingen als het gaat om hogere schulden. Wij zullen voorstemmen.

Het voorstel wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

16. Voorstel inzake inzet extra middelen kinderen in armoede (Jaargang 2017, nr. 52)

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Het is natuurlijk mooi dat we het mooiste onderwerp voor het laatst hebben bewaard. Ik was het bijna vergeten, maar de heer Van Ooijen tipte me toen ik hier naartoe liep. Hij zei: "Je gaat toch wel staatssecretaris Klijnsma bedanken." Natuurlijk doe ik dat, want zij en het kabinet hebben er mooi voor gezorgd dat er ieder jaar € 100 miljoen beschikbaar komt voor kinderen in armoede en dat is inderdaad een herhaald compliment waard.

Voorzitter! Alle kinderen moeten namelijk mee kunnen doen in onze stad, lid kunnen worden van een sportvereniging, lessen kunnen nemen op de muziekschool, mee op schoolreisje gaan, hun verjaardag kunnen vieren met vriendjes en ga zo maar door. Helaas is dit voor veel kinderen, ook in onze stad, geen vanzelfsprekendheid. Ongeveer één op de zeven kinderen groeit op in armoede. En daarom is de PvdA-fractie extra blij met het geld voor kinderen in armoede. € 100 miljoen erbij. Wij besluiten vandaag na twee uitvoerige commissievergaderingen over de Utrechtse invulling van deze extra middelen: € 1,77 miljoen per jaar.

De belangrijkste kritiek van de PvdA-fractie hebben we in die twee commissievergaderingen uitvoerig besproken. Het college zet het grootste deel van dat extra geld, namelijk € 1,6 miljoen, in voor de te verwachte, maar nog lang niet gerealiseerde groei van het aantal kinderen. Daarom doen we vandaag een aantal aanvullende voorstellen om die € 1,6 miljoen nader in te vullen.

Als eerste voor wijkactiviteiten. Wij vinden het belangrijk dat kinderen in hun eigen buurt, dus laagdrempelig, mee kunnen doen aan activiteiten gericht op bijvoorbeeld sport en cultuur. Denk aan de succesvolle muziekroute. Dat kan nu met de U-pas, maar de ervaring leert dat de meeste gezinnen kiezen voor de bekende fiets en laptop. Daarom zal mevrouw De Boer straks, mede namens onze fractie, een amendement indienen om een deel van die € 1,6 miljoen te oormerken voor dit soort wijkactiviteiten, samen met scholen, verenigingen, jeugdsportfondsen en jeugdcultuurfonds.

Het tweede punt zijn de zwemlessen. Ieder kind moet met een zwemdiploma van school gaan. Het belang daarvan heeft volgens mij geen toelichting nodig. Nu kost het halen van een A-diploma en de lessen die daarvoor nodig zijn ongeveer € 700,00. Veel ouders kunnen dat betalen en doen dat ook, maar andere ouders niet. Mensen met een U-pas kunnen dat in theorie uit het pakket van de U-pas halen, het college heeft dit terecht in zijn brief geschreven, maar dit betekent dat ze twee jaar het gehele U-pasbudget aan zwemlessen moeten uitgeven en daarnaast € 150,00 moeten bijbetalen. Dat lijkt ons geen goede oplossing. Het is mooi dat het college een zwemvangnetregeling heeft bedacht, maar die is alleen voor kinderen die al deelnemen aan het schoolzwemmen. Daaraan doet helaas maar een derde van de scholen in Utrecht mee. Daarom dien ik een amendement in dat regelt dat kinderen met een U-pas die niet deelnemen aan het schoolzwemmen, een zwemdiploma kunnen halen. Dat is de kern. Helaas was het technisch gezien nodig om er een lang amendement van te maken, bij voorbaat onze excuses daarvoor. De woordvoerders hebben het eerder toegestuurd gekregen.

"Amendement 41

Alle kinderen een zwemdiploma

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 6 juli 2017, ter bespreking van het raadsvoorstel Inzet extra middelen kinderen in armoede (agendapunt 19), constaterende dat

- het college een zwemvangnetregeling heeft voorgesteld die bedoeld is voor extra lessen voor kinderen die al deelnemen aan het schoolzwemprogramma;
 - in Utrecht slechts ongeveer 1/3 van de scholen deelneemt aan het schoolzwemprogramma;
 - de kosten voor een zwemlespakket € 695,- bedragen;
 - zwemlessen € 11,05 per keer kosten en dat het aantal benodigde lessen voor het halen van een A-diploma wordt ingeschat op gemiddeld 45 tot 57;
 - kinderen met een U-pas het Kindpakket kunnen gebruiken voor zwemlessen, maar dat zij dan twee jaar lang hun gehele jaarbudget (€ 275,-) aan zwemlessen moeten uitgeven en daarnaast alsnog een deel zelf moeten bijdragen;
 - het college in zijn brief van 30 juni 2017 schrijft dat op dit moment niet bekend is hoeveel kinderen met een U-pas op een school zitten die niet deelneemt aan het schoolzwemprogramma en ook onbekend is hoeveel kinderen op dit moment hun U-pas gebruiken voor zwemlessen;
 - onze eigen inschatting op basis van bestaande informatie is dat het gratis aanbieden van een zwemlespakket voor het A-diploma aan alle kinderen met een U-pas die niet deelnemen aan het schoolzwemmen maximaal € 300.000,- per jaar kost¹;
 - niet alle kinderen na het schoolzwemmen hun A-diploma halen,
- overwegende dat
- het van levensbelang is dat alle kinderen de basisschool verlaten met een zwemdiploma;
 - kinderen niet de dupe mogen worden van het feit dat hun school niet deelneemt aan het schoolzwemmen;
 - zwemlessen via het Kindpakket van de U-pas een erg groot beslag leggen op het Kindpakket, waardoor de kans dat ouders hiervoor kiezen niet zo groot is;

- de Klijsma-gelden bedoeld zijn om kinderen meer te laten meedoen aan de samenleving;
 - het daarom wenselijk is zwemlessen aan te bieden aan kinderen met een U-pas die niet via het schoolzwemprogramma hun A-diploma hebben gehaald;
 - hiermee in andere gemeenten, zoals Nijmegen en Hengelo, goede ervaringen zijn opgedaan, besluit,
 - het eerste beslispunt van het raadsvoorstel te vervangen door:
 - in te stemmen met het inzetten van € 1.694.000,- voor het U-pas Kindpakket en het toevoegen van schoolspullen en tijdelijke acties hieraan,
 - het derde beslispunt van het raadsvoorstel te vervangen door:
 - in te stemmen met het aanbieden van zwemlessen aan kinderen met een U-pas die niet via het schoolzwemprogramma hun A-diploma hebben gehaald of kunnen halen en dit te bekostigen uit het budget bedoeld in het eerste beslispunt,
- draagt het college op,
- de raad uiterlijk bij de begroting 2018 te informeren over de uitwerking van deze regeling en daarbij in kaart te brengen wat het feitelijke aantal potentiële deelnemers is en wat de feitelijke kosten zijn;
 - te monitoren in hoeverre scholen ook na de invoering van deze nieuwe regeling door blijven gaan met het schoolzwemprogramma en de raad te informeren zodra scholen stoppen met het schoolzwemprogramma."

¹ op 4 mei 2017 hadden 11.239 kinderen tussen 0 en 18 jaar een U-pas Kindpakket. Gemiddeld zijn dit 11.239/18= 624 kinderen in de leeftijd van 6. Gemiddeld doet hiervan 1/3, dus 208 kinderen, mee aan schoolzwemmen. De resterende 416 kinderen doen dus niet mee aan schoolzwemmen. De totale jaarlijkse kosten bedragen daarmee op basis van deze aannames 476 x 695,- (kostenzwemlespakket) = € 289.120. Het college schrijft in zijn brief van 30 juni 2017 dat de inschatting is dat een aanzienlijk deel van de kinderen met het U-pas Kindpakket wel wordt bereikt via het schoolzwemmen. Dus het bedrag van € 289.120 is waarschijnlijk aan de te hoge kant."

Dit amendement is ondertekend door mevrouw Van Gemert, mevrouw De Boer, de heren Van Ooijen en Oost en mijzelf.

Ik vervolg met de ouderbijdragen en schoolactiviteiten. De ouderbijdrage die scholen vragen is vrijwillig, maar helaas horen we nog te vaak verhalen over kinderen die bijvoorbeeld niet mee mogen op schoolreisje. Dat is natuurlijk onacceptabel. Daarnaast zijn de buitenlandse reizen op middelbare scholen vaak zo prijzig, dat een maximale bijdrage uit de U-pas van € 75 hiervoor bij lange na niet genoeg is. Initiatieven, zoals van Stichting Leergeld voor solidariteitsfondsen, zijn prachtig, maar zijn op lang niet alle scholen beschikbaar. Bovendien zijn er andere instrumenten. Op dit punt dienen we een motie in. We roepen het college op, met scholen in overleg te gaan en een dringend beroep op hen te doen om iets te regelen, zodat alle kinderen mee kunnen doen met alle schoolactiviteiten.

"Motie 140

Laat alle kinderen meedoen aan schoolactiviteiten

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 6 juli 2017, ter bespreking van het raadsvoorstel Inzet extra middelen kinderen in armoede (agendapunt 19), constaterende dat

- scholen een vrijwillige ouderbijdrage kunnen vragen om bij te dragen aan de kosten van schoolactiviteiten, zoals schoolreisjes;
 - die vrijwilligheid in de praktijk niet altijd wordt gerespecteerd;
 - vooral middelbare scholen vaak honderden euro's vragen voor bijvoorbeeld buitenlandse reizen en de aanschaf van computers;
 - schoolactiviteiten ook van het Kindpakket van de U-pas kunnen worden betaald, maar dat dit gemaximeerd is op € 75,- per jaar;
 - het initiatief van Stichting Leergeld voor de oprichting van Solidariteitsfondsen fantastisch is, maar nog lang niet op elke school operationeel,
- overwegende dat
- kinderen mee moeten kunnen doen aan alle schoolactiviteiten, ook als hun ouders hiervoor geen eigen bijdrage kunnen betalen,
- draagt het college op,
- met scholen in overleg te gaan en afspraken te maken die waarborgen dat alle kinderen mee kunnen doen aan alle schoolactiviteiten, ook als hun ouders hiervoor geen eigen bijdrage

- kunnen betalen;
- de gemeenteraad hierover uiterlijk 31 december 2017 te informeren, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw De Boer, mevrouw Van Gemert, de heren Van Ooijen en Oost en mijzelf.

Voorzitter! De tweede motie gaat over het budget. Het is hartstikke mooi dat er € 1,7 miljoen beschikbaar is. Dat is ook al in 2017 beschikbaar. We zijn al over de helft van het jaar heen. Het is zeer waarschijnlijk dat er geld zal overblijven. Wij vinden dat we nu moeten regelen dat het geld dat overblijft volgend jaar voor dit doel wordt ingezet. Dat is conform de afspraken die de VNG hierover met het kabinet heeft gemaakt. Daarom dien ik een motie in die dat regelt.

"Motie 141

Behoud al het geld voor kinderen in armoede

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 6 juli 2017, ter bespreking van het raadsvoorstel Inzet extra middelen kinderen in armoede (agendapunt 19), constaterende dat

- de Utrechtse Klijsma-gelden € 1,77 mln. per jaar bedragen;
- het grootste deel hiervan, € 1,60 mln., bedoeld is om de te verwachte groei in het aantal kinderen op te vangen;
- ook in 2017 € 1,77 mm. beschikbaar is voor kinderen in armoede;
- het jaar 2017 al halverwege is,

overwegende dat

- de Klijsma-gelden een op een direct bij kinderen in armoede zelf terecht moeten komen;
- dit een van de afspraken is uit het convenant tussen het kabinet en de VNG over de Klijsma-gelden;
- het niet wenselijk is dat als er geld uit 2017 overblijft, dit terugvalt aan de algemene middelen, spreekt uit dat
- het geld dat in 2017 overblijft van de Utrechtse Klijsma-gelden ook na 2017 beschikbaar blijft voor kinderen in armoede,

draagt het college op

- deze raadsuitspraak te verwerken in de voorstellen over de Jaarstukken 2017/Voorjaarsnota 2018."

Deze motie is ondertekend door de mevrouw Van Gemert, de heren Van Ooijen en Oost en mijzelf.

Voorzitter! Ik doe een oproep aan de wethouder over de samenwerking met de vijf landelijke stichtingen. Deze hebben Utrecht als plaats uitgekozen om een pilot te doen om projecten te organiseren met een deel van de Klijsma-gelden die zij hebben ontvangen. Volgens mij kunnen ons deel van het geld en hun deel elkaar versterken. Nogmaals houd ik een pleidooi gericht aan de wethouder om de samenwerking met deze vijf organisaties op te zoeken.

Ik kom bij mijn laatste vraag. Het voorstel voorziet niet in een evaluatie. Het lijkt ons zeer nuttig om na één U-pasjaar te evalueren. We begrijpen dat het nieuwe U-pasbureau veel beter inzichtelijk kan maken aan welke activiteiten en doelen het geld wordt uitgeven. Omdat we nu van start gaan met dit pakket, is het goed om na een jaar te bekijken of we het aan de goede dingen uitgeven en of we kunnen bijsturen. Indien nodig, dien ik hierover in tweede termijn een motie in.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik had hier staan: op dit late uur praten we over iets moois. Maar inmiddels moet ik zeggen: op dit vroege uur praten we over iets moois en belangrijks. Meer geld voor kinderen in armoede. Voor Utrecht € 1,7 miljoen per jaar. Dat mag ook wel eens gezegd, dat heeft de PvdA in dit kabinet goed geregeld.

Over het voorstel hoe dit geld te besteden, heeft de GroenLinks-fractie nog een aantal aanmerkingen. Bijna al het geld wordt ingezet op het bereiken van 100% gebruik van het budget door 100% van de kinderen. Dit lijkt ons niet erg realistisch, zeker niet voor het eerste reeds lopende jaar, maar ook niet voor het volgend jaar. Daarom wil de GroenLinks-fractie een deel van dit geld vrijspelen voor activiteiten op het gebied van sport en cultuur in de wijken, waarvoor kinderen dan niet hun U-pasbudget hoeven in te zetten. Op die manier kan de deelname aan sport en cultuur naar ons idee worden bevorderd. Ik dien daarover het volgende amendement in.

"Amendement 42

Liever activiteiten dan onderbesteding

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bij een op 6 juli 2017 ter behandeling van het raadsvoorstel Inzet extra middelen kinderen in armoede, constaterende dat

- het overgrote deel van het extra geld voor kinderen in armoede – te weten 1.604.000 euro – wordt gereserveerd voor het bereiken van 100% besteding van het U-pas Kindpakket door 100% van de kinderen die een U-pas hebben;
- op het moment dat het niet — of niet gelijk — lukt om deze doelstelling te behalen, er geld overblijft dat bestemd is voor kinderen in armoede, maar dat dan volgens de huidige spelregels wordt toegevoegd aan de algemene middelen,

overwegende dat

- een van de belangrijke doelstellingen van het U-pas Kindpakket is om de deelname van kinderen aan sport en culturele activiteiten te bevorderen;
- vanuit het kindpakket in toenemende mate andere activiteiten of goederen kunnen worden gefinancierd, zoals een computer of een fiets, die eveneens hard nodig zijn om mee te kunnen blijven doen aan de samenleving;
- dit op zich een goede ontwikkeling is die ouders en kinderen meer keuzevrijheid geeft;
- de keerzijde van deze ontwikkeling is dat sport en zeker culturele activiteiten verder uit beeld raken, omdat met name ouders de prioriteiten ergens anders leggen;
- zeker in 2017 – nu het jaar al half om is – de doelstelling 100% gebruik voor 100% van de kinderen met een U-pas niet realistisch lijkt;
- ook voor 2018 deze doelstelling wel erg hoog gegrepen lijkt;
- bijsturen altijd mogelijk is als tegen de verwachting in deze doelstelling wel binnen anderhalf jaar behaald wordt;
- het beter is extra activiteiten te organiseren die de doelstellingen van de U-pas – en dan met name de deelname van kinderen aan sport- en culturele activiteiten – dichterbij brengen, dan geld bestemd voor kinderen in armoede terug te laten vloeien naar de algemene middelen,

besluit om

- beslispunt 1 te wijzigen in: 'In te stemmen met het inzetten van € 1.400.000 voor het U-pas Kindpakket en het toevoegen van schoolspullen en tijdelijke acties hieraan;
- een extra beslispunt 4 toe te voegen, dat luidt: 'In te stemmen met het inzetten van € 204.000 voor sport- en cultuuractiviteiten voor kinderen in armoede in de diverse wijken',

draagt het college op,

- bovengenoemde activiteiten vorm te geven in overleg met Stichting Jeugdcultuurfonds, Stichting Jeugdsportfonds, sportverenigingen, scholen, welzijnsorganisaties en andere belanghebbenden in de wijk;
- de raad voor de bespreking van de Begroting 2019 te informeren over zowel het gebruik van (het budget van) het U-pas Kindpakket als de besteding van het geld voor extra wijkactiviteiten, en gaat over tot de orde van de dag."

Het amendement is ondertekend door mevrouw Van Gemert, de heer Post en mijzelf.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! Hoe verhoudt dit amendement zich met het amendement dat de GroenLinks-fractie samen met de PvdA-fractie heeft ingediend, waarin ook staat "in te stemmen met het inzetten van € 1.694.000,- voor het U-pas Kindpakket". Het lijkt mij dat die twee amendementen conflicteren. Hoe ziet mevrouw De Boer dit?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Volgens mij hoeft dit niet te conflicteren. Het enige wat zou kunnen conflicteren, is dat ik het bedrag noem dat overblijft, terwijl er misschien minder overblijft. Het lijkt me dat dit technisch gezien kan worden aangepast, omdat we van tevoren niet weten welke amendementen wel of niet worden aangenomen. Het is niet zo dat ik dit geld van het totale U-pasbudget afhaal en er verder geen geld afgehaald mag worden. In die zin hoeven de amendementen niet met elkaar te conflicteren.

Ik heb van verschillende mensen in het voorgesprek over dit amendement gehoord dat dit voorstel de keuzevrijheid van kinderen met een U-pas beperkt. Volgens ons vergroot dit de keuzevrijheid, omdat kinderen nu vaak van die U-pas een fiets betalen of voorrang geven aan schoolspullen, wat heel logisch is. Ze komen dus niet toe aan die cultuur. Het is de bedoeling die cultuur in de wijken te organiseren en

niet uit het kindpakket persoonlijk te betalen, waardoor we kinderen meer stimuleren om toch aan cultuur of sport deel te nemen, terwijl dit niet ten koste gaan van hun persoonlijke U-pasbudget.

De heer **KLEUVER** (D66): Maar stel dat dit geld wel degelijk volledig kan worden uitgegeven. Het college zegt dat. Dan gaat dit voorstel wel ergens ten koste van de keuzevrijheid. Dat kan niet anders. Dan bepalen we met dit amendement dat kinderen aan cultuur moeten doen, wat natuurlijk heel mooi is, terwijl ze dringend een laptop nodig hebben. Wat vindt mevrouw De Boer van deze redenering?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Zo zie ik het niet. De kinderen houden hun U-pasbudget. Daar gaat dit geld niet van af. Dus er is sprake van een overschrijding van € 200.000,00 als er gebeurt wat de heer Kleuver suggereert, namelijk dat 100% van de kinderen 100% van hun budget volmaken, terwijl ook mijn amendement wordt aangenomen.

Voorzitter! De heer Post heeft het een en ander gezegd over het koppelen van de zwemvangnetregeling aan het schoolzwemmen. Voor ons staat voorop dat kinderen leren zwemmen. We vinden de wijze waarop dit nu is georganiseerd niet eerlijk. Nu hangt het ervan af of de school aan schoolzwemmen doet, of dit al dan niet heel veel geld gaat kosten. We steunen van harte het amendement dat de PvdA-fractie hierover heeft ingediend. Wel is de GroenLinks-fractie bezorgd dat dit ertoe kan leiden dat de scholen denken zich de moeite te kunnen sparen, als de gemeente het leren zwemmen bekostigt, en ze daarom geen schoolzwemmen meer organiseren. Wij verwachten dat het mee zal vallen, maar vragen het college dit in de gaten te houden en ons te informeren mocht dit anders zijn, zodat er kan worden bijgestuurd.

De heer Post heeft ook gesproken over de vrijwillige bijdragen voor activiteiten als schoolreisjes. Voor de GroenLinks-fractie is het enorm belangrijk dat kinderen mee kunnen doen en niet sociaal uitgesloten worden van dit soort activiteiten, omdat hun ouders dit niet kunnen betalen. Daarom steunen we de motie ingediend door de PvdA-fractie hierover.

Ten slotte. Er zijn ook kinderen van wie de ouders te veel verdienen voor een U-pas, maar die wel arm zijn, bijvoorbeeld omdat hun ouders in een schuldregeling zitten of hoge medische kosten hebben. De wethouder heeft gezegd dat er maatwerk kan worden toegepast, zodat kinderen toch een U-pas krijgen. Navraag heeft geleerd dat dit het afgelopen jaar twee keer is gebeurd. Dat vinden wij weinig, gezien het aantal kinderen dat volgens ons in deze situatie zit. Daarom willen wij graag dat het college de mogelijkheid van maatwerk actief onder de aandacht brengt bij bijvoorbeeld de buurtteams, het maatschappelijk werk, welzijn, scholen en andere instellingen die zicht hebben op kinderen in armoede. Ik heb begrepen dat dit al gebeurt en dat de eerste stappen zijn gezet. Maar ik hoor graag een toezegging van de wethouder op dit punt. Eventueel heb ik een motie voor de tweede termijn.

De heer **VAN OUIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Omdat de PvdA-fractie mevrouw Klijnsma zo vaak heeft bedankt voor dit voorstel, laat ik dat achterwege. Ik beperk me tot een drietal punten die volgens mij nog geregeld zouden moeten worden, of waar ik iets over wil zeggen.

Ik begin met de solidariteitsfondsen. Dat zijn fondsen op scholen waar de hele school bij betrokken is, zowel de ouders van leerlingen, als de school en de gemeente. Iedereen draagt een deel bij voor de kinderen van ouders die het niet kunnen betalen om toch dat schoolreisje naar het buitenland mogelijk te maken. Dat is nog heel pril en heel nieuw, maar wel mooi. Ik ben blij dat de wethouder daarover heeft toegezegd in september, direct na de zomer, terug te komen met de uitkomsten daarvan en dit verder uit te rollen. Want dat zien we graag voor ons. Wij wachten de uitkomst van de toezegging meteen na de zomer af, maar we verklappen al wel dat er waarschijnlijk geld nodig zal zijn om dit te regelen. Bij die fondsen is namelijk niet alleen de schoolgemeenschap betrokken, maar ook de gemeente zal een deel in dat fonds storten. Dit is georganiseerd via de Stichting Leergeld. Het zou maar zo kunnen dat we in september nog een keer goed moeten bekijken hoe we dit financieel mogelijk kunnen maken. Dat laat ik nu achterwege, maar voor de begroting is dit iets om over na te denken.

Het tweede punt gaat over het gebruik van het U-pas Kindpakket. De wethouder heeft ons in de commissie gezegd dat hij echt verwacht dat 100% wordt benut. Wij verwachten dat niet. Daarom dienen we een motie in om voor de Voorjaarsnota 2018 te becijferen wat een realistisch benuttingspercentage is.

"Motie 142

Realisme in gebruik U-pas

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 6 juli 2017, voor de bespreking van het raadsvoorstel Inzet extra middelen kinderen in armoede, constaterende dat

- het college voor het overgrote deel de extra rijksmiddelen voor kinderen investeert in een intensivering van het gebruik van de U-pas;
 - met de nieuwe middelen een gebruik van 100% van de doelgroep in combinatie met 100% gebruik van de pas is te financieren,
- overwegende dat
- het onzeker is of de U-pas daadwerkelijk zo goed gaat worden benut;
 - de afgelopen jaren het percentage gebruik nooit in de buurt is gekomen van de 100%;
 - de verhoging van het gebruik verbonden lijkt aan de mogelijkheid een fiets te bekostigen vanuit de pas,
- draagt het college op,
- voor de Voorjaarsnota 2018 een realistisch benuttingspercentage van het U-pas Kindpakket te berekenen, op basis van de ervaringen uit het 2e halfjaar 2017 en 1e kwartaal 2018.
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw De Boer, mevrouw Van Gemert en mijzelf.

Voorzitter! Mijn laatste punt gaat over het bibliotheekbezoek voor U-pasklanten. Ik heb dit helaas niet in de commissie kunnen inbrengen, want toen wist ik dit nog niet. Ik ben pas na de commissievergadering hierover geïnformeerd. Het gaat over een verandering die tussen de bibliotheken en de U-pas is doorgevoerd. Dit is een nieuwe werkwijze, waar voorheen de bibliotheken in het kortingspakketten van de U-pas de mensen op basis van hun U-pas korting gaven voor een bibliotheekabonnement. Ze konden kiezen tussen een abonnement van € 9,00 en een van € 15,00. Dit ging niet van het U-pasbudget af, maar betaalden ze zelf. Vanaf 1 juli is er een verandering doorgevoerd. Dat is helaas al gebeurd. Daarin is het bibliotheekabonnement onderdeel geworden van het U-paspakket. Dat kost in een keer € 51,00 in plaats van € 9,00 of € 15,00. Dit bedrag wordt weliswaar van het U-pasbudget afgeschreven, maar daar kunnen mensen dan weer geen andere dingen voor doen. Dat vinden wij een onwenselijke ontwikkeling. Daarom dienen wij de volgende motie in.

"Motie 143

Betaalbaar bibliotheekbezoek voor U-pasklanten

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 6 juli 2017, ter bespreking van het raadsvoorstel Inzet extra middelen kinderen in armoede, constaterende dat

- in de bibliotheken per 1 juli 2017 een nieuwe werkwijze van abonnementen met de U-pas klanten is afgesproken;
- U-pasklanten niet meer de eigen bijdrage van € 9,- (klein abonnement) of € 15,- (standaard abonnement) betalen uit de eigen portemonnee, maar het gehele bedrag van € 51,- van de U-pas;
- klanten met een U-pas vanaf 1 juli 2017 alleen nog een standaardabonnement kunnen nemen, niet meer het zogenaamde 'kleine abonnement',

overwegende dat

- bibliotheken ten minste voor iedereen betaalbaar moeten zijn, maar liever nog moeten worden gemotiveerd en gestimuleerd;
- het totale budget op de U-pas niet is verhoogd met de verhoging van de middelen voor de U-pas;
- de kosten voor bibliotheken in de nieuwe situatie dus heel zwaar gaan wegen in het totale budget van de U-pas;
- concurrentie tussen bibliotheekbezoek, sportactiviteiten of het aanschaffen van een fiets moet worden voorkomen,

draagt het college op,

- de voorgestelde wijzigingen per direct terug te draaien;
 - daarbij U-pasklanten de mogelijkheid te geven zowel een klein als standaardabonnement te laten afnemen;
 - de prijzen terug te draaien naar de situatie voor 1 juli, namelijk € 9,- voor het kleine abonnement en € 15,- voor het standaardabonnement,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! We hebben heel veel gepraat over dit onderwerp, dus ik kan het gelukkig kort houden, ook omdat ik gewoon moe ben. Onze naam staat onder zo'n beetje elk voorstel dat vandaag wordt ingediend om geld af te snoepen van de afgerond € 1,7 miljoen die we met dank aan mevrouw Klijnsma kunnen uitgeven aan kinderen die leven in armoede. Het is dat het laat is, anders had ik meer gezegd over mevrouw Klijnsma.

Volgens de SP-fractie, daarover hebben we ook gesproken, zal die € 1,7 miljoen niet opgaan aan het gebruik van de U-pas door kinderen. Ik vind het gewoon onvoorstelbaar dat de gemeente Utrecht € 1,7 miljoen extra krijgt en daarvan € 1,6 miljoen voor de zekerheid apart zet. We weten nog niet of het geld opgaat en als het niet opgaat, gaat het terug naar de algemene middelen. Elk voorstel hieromtrent steunen we daarom van harte.

Los daarvan vind ik het heel jammer dat we zo weinig hebben om mee te werken. We hebben weinig gegevens, we hebben geen cijfers, we weten niet hoe het gebruik is geweest en we registreren niet. Ik heb begrepen van de wethouder dat het allemaal beter wordt, dus veel amendementen en voorstellen die nu worden ingediend rammelen enigszins als het gaat om de financiering ervan. Hoeveel is er precies nodig? Dat komt omdat we erg weinig weten. Wat ons betreft gaan we ervoor, gaan we deze voorstellen allemaal uitvoeren om kinderen mee te laten doen aan activiteiten en om te participeren. Zoals mevrouw De Boer al zei, kunnen we opnieuw de discussie voeren en eventueel wat bij plussen, mocht aan het eind van het jaar het hele budget op zijn.

Ik vraag speciaal aandacht voor de zwemles. Ik vind de door het college voorgestelde zwemlesvangnetregeling heel oneerlijk. Ik vind het heel oneerlijk dat kinderen die op school gratis zwemles krijgen, daarnaast een vangnetregeling hebben waarmee ze hun diploma kunnen halen en kinderen die geen gratis zwemles krijgen op school, hun diploma en alle andere lessen zelf moeten betalen. Ik hoop van harte dat de raad instemt met het amendement dat door de heer Post hierover is ingediend.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Goed dat dit geld er is, met dank aan mevrouw Klijnsma. De D66-fractie is vooral blij dat dit via de U-pas beschikbaar wordt gesteld.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik kon me niet voorstellen dat de D66-fractie ooit in deze raad dank aan mevrouw Klijnsma zou uitspreken. Dit is uniek.

De heer **KLEUVER** (D66): Ik kan hier heel lang op doorgaan, maar dat doe ik niet. We zijn heel objectief en als iemand iets goed doet, zullen wij dat altijd vermelden. Dat zeggen we ook over de heer Van Ooijen.

Voor ons is het belangrijk dat de kinderen zelf kunnen kiezen, omdat in de gezinnen een betere keuze kan worden gemaakt dan door de gemeente. Dat zit goed in het voorstel.

De zorg of het geld tijdig bij de mensen terechtkomt die het nodig hebben, is een begrijpelijke zorg als we zien hoe ver we al in dit jaar zijn. Toch zijn die keuzevrijheid en hoe het verder gaat met het geld de belangrijkste redenen om niet gelijk overal onze handtekening onder te zetten. We willen er zeker van zijn dat we niet de keuzevrijheid van mensen beïnvloeden en ook willen we zeker weten dat het geld bij de mensen terechtkomt voor de zaken die ze nodig hebben. Veel moties en amendementen vinden we sympathiek – ook al is sympathiek een beladen woord – en we neigen ernaar die te steunen, maar we hebben wat bevestiging daarvoor nodig.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Wat vindt de D66-fractie van onze oproep aan het college om met scholen afspraken te maken en scholen op te roepen om te regelen dat kinderen mee kunnen doen met alle schoolactiviteiten?

De heer **KLEUVER** (D66): Dat is een van de voorstellen die op zijn minst zeer sympathiek is. We zijn een beetje bang, en hebben hiervoor een uitspraak van het college nodig, dat hiervan de perverse prikkel uitgaat dat de gemeente dit op de een of andere manier moet gaan betalen. De scholen kunnen namelijk die bijdragen gaan eisen van kinderen, omdat de gemeente wel bijlapt als ze niet kunnen betalen. Dat zou een perverse prikkel zijn. Die willen wij voorkomen. Stel dat het college daar helder antwoord op geeft en dit zeker niet gebeurt, steunen we die motie.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Daarom is dat solidariteitsfonds zo'n goed idee. Dan voorkomen we dat de overheid het betalen van al die bijdragen naar zich toetrekt, want dan wordt dit met de school en de andere ouders organiseert. Ik heb hierover geen motie, maar het is mogelijk dat we

daarvoor ooit geld nodig hebben

De heer **KLEUVER** (D66): Ik vind niet dat de gemeente automatisch de bijdragen moet ophoesten uit dit budget, als scholen een verplichte eigen bijdrage vragen, terwijl ze dat niet mogen doen. We moeten dan de scholen aanpakken. Ze mogen een eigen bijdrage vragen, maar moeten er wel voor zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen. Dat vind ik het belangrijkste. Stel dat dat de overheid in een situatie moet ingrijpen, omdat we niet willen dat die kinderen niet mee kunnen doen met een schoolactiviteit, want dat gaat door merg en been, dan moet daarvoor een voorstel komen. Maar dit zou ik nu niet op die manier willen regelen.

De heer **POST** (PvdA): Namens de indieners van de motie kan ik de heer Kleuver een beetje geruststellen. De motie vraagt geen geld op dit punt, maar om afspraken te maken met de scholen. We horen uiteraard graag hoe de wethouder dat ziet, maar zo is de motie bedoeld.

De heer **KLEUVER** (D66): Het helpt dat de motie zo is bedoeld. De motie zou anders kunnen worden gelezen, maar de heer Post heeft gelijk, de motie is ook te lezen zoals hij haar uitlegt. Ik ben blij met zijn uitleg.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Daar even op aanhakend. Wij vinden precies hetzelfde als de heer Kleuver op dit punt, maar dat is ook precies de reden waarom wij onder deze motie staan.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! Ook wij zijn blij met het extra geld voor de U-pas. We zijn blij met het sportattributenfonds. Ook wij zullen voor een zwemvangnetregeling stemmen. We kregen er lucht van dat er een nieuwe OV-regeling komt. Wij zijn er ontzettend blij mee als je met een U-pasbudget goed OV kunt krijgen, je op bezoek kunt bij je tante of iets anders kunt doen. Nu moet je van tevoren melden welke reis je wilt maken bij U-OV en krijg je een kaartje toegestuurd. Kortom, het is rampzalig geregeld. Dat kan veel makkelijker met de OV-chipkaart. We vragen de wethouder daar goed naar te kijken bij de ontwikkeling van de OV-regeling.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Wij vinden het voorstel in grote lijnen oké, met uitzondering van de regels voor het zwemmen. We steunen de mogelijkheid dat iedereen kan leren zwemmen. Daarom steunen we dat amendement. De rest laten we aan ons voorbijgaan.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan de heer Everhardt.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Mevrouw de voorzitter! Naast een korting die we van mevrouw Klijnsma hebben gekregen, hebben we ook geld gekregen. Er zijn twee vragen gesteld. Die van de fractie van Student & Starter ging over het OV, met het verzoek of de OV-regeling makkelijker kan worden gemaakt, bijvoorbeeld met het gebruik van de OV-chipkaart. Ik zal hierover in gesprek gaan met de vervoerder Q-bus.

De PvdA-fractie heeft gevraagd naar een evaluatie van de inzet van extra middelen voor kinderen. Het is goed om het schooljaar eerst af te maken. Ik denk dat die evaluatie mogelijk is in september of oktober volgend jaar.

Ik heb de oproep gehoord. We werken al samen met de vijf landelijke stichtingen voor de pilot in Utrecht en gaan daarmee verder.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! De wethouder heeft gezegd in gesprek te gaan met Q-bus. Daar dank ik hem voor. We horen natuurlijk graag wat daar uitkomt. Ik kan me haast niet voorstellen dat het niet simpeler kan met de OV-chipkaart.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Dat krijgt de raad natuurlijk te horen.

Mevrouw de voorzitter! Ik vervolg met de besluitvorming. De rest van de vragen is immers allemaal gekoppeld aan amendementen en moties.

Achter amendement 41 zitten enorme berekeningen, daarom heb ik een schorsing aangevraagd. De kern is dat het geld voor de zwemvangnetregeling wordt ingezet voor de U-pas en dat gebruikt wordt om meer kinderen in de gelegenheid te stellen te leren zwemmen. Ik kan op dit late uur niet helemaal

beoordelen of de constatering en overwegingen tot op detail correct zijn. Als ik de vrijheid krijg om daar in een later stadium op terug te komen, ben ik bereid met deze opdracht aan de slag te gaan. Ik zal dit nauwgezet volgen, want ik ben het eens met de fracties van GroenLinks en D66 dat dit niet ten koste moet gaan van scholen die schoolzwemmen organiseren. Er is natuurlijk een precair evenwicht, omdat over verantwoordelijkheden en dat soort zaken veel is te doen. Als dit amendement scholen ertoe brengt om geen zwemlessen meer te organiseren, is dat een ongewenste ontwikkeling. Daarnaast komt dat het amendement vraagt om een iets andere invulling van de ondersteuning van de zwemles in onze stad. Ik zal dit nauwgezet voorbereiden en de raad daarin meenemen door dit stap voor stap met de raad door te nemen. Als ik het amendement zo mag interpreteren, gaat de raad erover stemmen en kom ik zeker na de zomer terug met een voorstel hoe we dit aanpakken en welke waarborgen we in het systeem bouwen om dit goed te organiseren. Wellicht kom ik dan met een aanvulling of voorstel om dit iets anders in te richten.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Ik ben blij met de reactie van de wethouder. De ruimte die hij vraagt, biedt volgens mij de eerste bullet van het dictum. We hebben een aantal aannames gedaan, omdat de gegevens op dit moment niet precies voorhanden zijn. Wij zijn natuurlijk overtuigd van ons rekenwerk, maar horen graag wat de conclusie van de ambtenaren is, na de zomer.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Ik constateer dat we in hetzelfde spoor zitten.

Amendement 42 ontraad ik. Dit zal niet onverwacht zijn, want dit ligt in lijn met het betogen die we in de commissie hebben gedeeld. Het college wil het geld beschikbaar stellen aan de kinderen via de U-pas. Het amendement zondert hier een deel voor af. Als het de bedoeling is dat de kinderen het geld alleen aan die activiteiten mogen besteden, kunnen ze er nog een keuze in maken. Maar als het geld naar de organisaties moet gaan, die ongetwijfeld goede activiteiten zullen organiseren, dan komt het geld via een u-bocht bij hen terecht en is het de vraag of het kind daarvan gebruik zal maken. Wij willen het kind zelf aan zet hebben.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Eigenlijk is het geen van beiden. Het geld gaat niet naar organisaties, maar naar activiteiten. Het is niet onze bedoeling om organisaties te subsidiëren, maar om er activiteiten van te organiseren, in overleg met organisaties, maar ook scholen, sportclubs, andere clubs enzovoorts. Het is niet zo dat een kind zijn U-pasbudget alleen hieraan mag besteden, want de financiering loopt buiten het U-pasbudget om. Iedereen houdt zijn U-pasbudget. Dit heb ik eerder aan de heer Kleuver uitgelegd. Als 100% van de kinderen 100% van hun U-pas gebruiken – de wethouder gelooft dit, maar wij geloven dit niet – is er inderdaad sprake van een overschrijding.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Fair enough, maar dit is niet de keuze die het college heeft gemaakt. Daarom ontraadt het college dit amendement.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! In de commissie zei de wethouder ook al dat het geld naar organisaties gaat. Dat is niet zo. Ik vind het bezwaarlijk dat dit label erop wordt geplakt. Mevrouw De Boer zegt terecht dat het om activiteiten gaat. Wijkactiviteiten zijn in de U-pasverordening toegevoegd. We hebben daarmee ingestemd. Het enige wat dit amendement doet, is een klein deel van die € 1,6 miljoen hiervoor te oormerken om te bevorderen dat kinderen met sport en cultuur in aanraking komen. Ik begrijp nog steeds niet waarom het college hier zo tegen is.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Een vraag ter verheldering aan de heer Post. Het is natuurlijk mogelijk, buiten dat hij wil dat dit geld naar een organisatie gaat, dat een organisatie wordt gesubsidieerd om die activiteiten te organiseren. Immers, een deel van de genoemde € 200.000,00 kan naar een stichting gaan die daarvoor in bepaalde wijken activiteiten gaat organiseren. Dit hoeft niet per se een van de genoemde vijf stichtingen te zijn. In die zin moet ik de wethouder, puur technisch, feitelijk gelijk geven. Ik sta overigens positief tegenover het amendement, maar het is even goed om te weten of we het over hetzelfde hebben. Dit is toch iets anders dan het initiatievenfonds dat we hebben opgericht. Dat is een andere manier om activiteiten te subsidiëren.

De heer **POST** (PvdA): Activiteiten moeten georganiseerd worden, natuurlijk. En dat kost soms geld. Ik maak alleen bezwaar tegen het framen dat wij alleen maar geld naar organisaties willen sluizen. Dat is pertinent niet zo.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): De GroenLinks-fractie heeft in een kleine interruptie gezegd dat het heel duidelijk om de activiteiten gaat. Nogmaals, het college blijft bij zijn standpunt.

Ik vervolg met de moties. Het was goed om het debatje over motie 140 aan te horen. Ik vroeg me af of we met geld naar de scholen moeten gaan. Dit is pertinent niet het geval. Zo interpreteer ik de motie. Dit betekent dat ik met deze opdracht aan de slag kan en de motie kan overnemen.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! Ik ben er natuurlijk sterk voorstander van dat alle kinderen mee kunnen doen aan de schoolactiviteiten en ik vind het slecht als scholen kinderen uitsluiten. Welke middelen hebben de scholen, naast zelf in de buidel tasten en morele druk, om dit voor elkaar te krijgen?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Er zijn scholen die hier heel goed invulling aan geven en daarmee mogelijk maken dat de kinderen aan dit soort activiteiten mee kunnen doen. En we zien scholen die dit iets minder snel ter hand nemen of een iets andere invulling geven. Zij kunnen het misschien veel slimmer aanpakken. Op die manier zal ik deze scholen daarop aanspreken, dat is een morele appel, maar ook zal ik de ervaringen uit de stad meenemen die misschien ter inspiratie kunnen dienen. Er zijn schoolbesturen die hierop kunnen worden aangesproken en die vervolgens hun individuele scholen hierop aanspreken.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Is het niet handig om dit te combineren met de bestaande toezeggingen over de fondsen?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Vanzelfsprekend. Ik lees de motie zo dat wij met de scholen in gesprek gaan. Maar er zijn ook fondsen die deze contacten hebben en wij hebben weer contacten met die fondsen. Dit sluit aan bij de oproep die de PvdA-fractie heeft gedaan. Ik zal dit zeker in combinatie doen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Kan de wethouder, als hij uiterlijk 31 december 2017 terugkomt bij de raad, melden welke dingen niet zijn gelukt? Dat heeft misschien financiële componenten. Kan hij dan zeggen in welke orde van grootte die liggen, als uitkomst van deze motie?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Natuurlijk, we krijgen daardoor meer inzicht en weten dan waar de knelpunten zitten. Ik zal daarmee bij de raad terugkomen en zal kijken of ik zelf met een voorstel kan komen, dan wel de dilemma's met de raad kan delen. Dan kunnen we zien waar de discussie ons brengt.

Over motie 141, behoud al het geld voor kinderen in armoede, het volgende. Deze wethouder zal zich aan de financiële spelregels houden. Daarin staat dat geld teruggaat naar de algemene middelen. Uiteindelijk is dit het budgetrecht van de raad en dus aan de raad om te zeggen hoe hij met het geld om wil gaan. Deze motie laat ik dus aan de raad.

De heer **KLEUVER** (D66): Ik begrijp de technische uitleg van de wethouder, maar in de commissie heeft hij gezegd dat hij dacht dat hij alle middelen bij de kinderen terecht zou kunnen laten komen, ook al zitten we nu over de helft van dit jaar. De motie suggereert dat er geld overblijft. Wat is het nu? Denkt de wethouder dat al het geld opgaat, of dat hij geld overhoudt?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Ik houd vast aan mijn inzet, die heb ik in de commissie gemeld. Ik zie motie 141 als een technische motie. Ik hoor in deze zaal geluiden dat het me niet gaat lukken om het geld op een goede manier bij de kinderen te krijgen. Ik zie hier een technische motie die daarop vooruitlopend stelt hoe het geld dat overblijft voor de kinderen bewaard moet worden. Zo heb ik de motie beschouwd. Dit doet niets af aan mijn inhoudelijke doelstelling.

Motie 142, Realisme in gebruik U-pas, kan ik overnemen.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Stel dat de uitkomst wordt dat de benutting van de U-pas 88% is. Wordt dan alvast een deel van het bedrag dat daarvoor wordt uitgegeven, bijvoorbeeld 12%, aan iets anders toegewezen?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Zoals in het voorstel staat, is er een flexibele schil en kunnen er tijdelijke acties worden gedaan. Zo willen wij ermee aan de slag gaan en zo zet ik me in om ervoor te zorgen dat er aan het eind van het jaar geen budget over is. In de motie wordt gevraagd wat de ervaringen zijn en hoe er de komende jaren wordt gebudgetteerd. Ik zou zeggen: een tandje scherper. Zo

lees ik deze motie

Motie 143 ontraad ik, maar ik ben bereid met de bibliotheken in gesprek te gaan of zij genegen zijn om andere constructies aan te gaan. We hebben nu een afspraak met de bibliotheken en daarbinnen kan ik deze motie niet uitvoeren. Daarom ontraad ik haar. Ik zal terugkoppelen wat uit dat gesprek is gekomen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): De wethouder ontraadt dus deze motie, omdat het een voldongen feit is.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Ja, de afspraken zijn gemaakt. Je hebt twee partijen nodig om tot nieuwe afspraken te komen. Daarom ben ik bereid met de bibliotheken in gesprek te gaan.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Wat betekent het voor deze afspraken als de motie wordt aangenomen? Ik ben echt zeer ontstemd over deze afspraken. Ze betekenen een verhoging van de kosten voor de bibliotheek met meer dan € 40,00. Dit loopt weliswaar via de U-pas, maar dit is concurrentie organiseren binnen de U-pas. En er zullen heel veel mensen niet meer naar de bibliotheek gaan, ben ik bang. Want als je € 150,00 op je pas hebt staan en je moet kiezen tussen een fiets en een bibliotheekkaart, zul je eerst naar de fiets kijken. Daar gaat het lezen van deze jonge kinderen. Dat kan toch niet waar zijn! Ik geloof niet dat de wethouder dit wil.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Wat de concurrentie binnen de U-pas betreft, die geldt volgens mij voor alle mogelijkheden. Want je hebt een budget en daarvan kies je dingen uit. Daarmee valt alles wat je met de U-pas betaalt onder concurrentie. Mijn naam staat niet onder deze motie, omdat voor mij de zaak niet helemaal duidelijk is. Het hoeft niet nu, maar ik vraag mij af of de wethouder ons een beetje mee kan nemen in hoe die afspraken zijn ontstaan, waarom ze zijn veranderd en wat de gevolgen zijn als we ze weer terug willen draaien. Ik begrijp het punt dat we de bibliotheek niet duurder moeten maken dan die was. Maar ik kan niet helemaal de zin en onzin van deze motie achterhalen.

De heer **POST** (PvdA): Ik val de heer Van Ooijen bij. De nieuwe afspreken betekenen een forse verslechtering voor de mensen die het betreft. Ik dacht altijd dat de bibliotheek een van de succesnummers was van de U-pas. Voor eventuele toekomstige situaties vind ik het bezwaarlijk dat de raad hierover helemaal niet is geïnformeerd, terwijl dit een grote wijziging is. Kennelijk kan de gemeente dit zomaar met de bibliotheken afspreken. Dat lijkt ons niet gewenst. Graag een reactie hierop.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Op zich delen we de zorgen van de fracties van de ChristenUnie en PvdA. Alleen, het gaat vannacht over kinderen in armoede. Voor kinderen is de bibliotheek gratis, dus daarvoor is het geen probleem. Dat maakt het probleem voor de GroenLinks-fractie overigens niet minder. Mijn oproep aan de wethouder is om de gang van zaken uit te zoeken en met een brief naar de raad te komen. Dan kunnen we bekijken of we op basis van die brief vlak na de zomer met een actuele motie kunnen komen om dit te regelen. Als we dan iets meer informatie hebben dan nu, helpt ons dat zeer.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Ik sluit mij aan bij mevrouw De Boer. Ik was ook verbaasd. Het gaat nu om de Klijnsma-gelden voor kinderen. De bibliotheek vinden we op heel veel andere vlakken, zoals integratie, een heel belangrijke speler. Het lijkt mij dat we die zeer toegankelijk willen houden.

De heer **KLEUVER** (D66): We sluiten ons aan bij wat mevrouw De Boer zei.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Ik zal de gang van zaken in ieder geval inzichtelijk maken en na de zomer, eind september, bij de raad terugkomen. Dit is een afspraak die we met de bibliotheken hebben gemaakt. Zij zijn natuurlijk ook zeer genegen om veel lezers bij zich te houden, ook in verband met al die andere waardevolle activiteiten die ze organiseren.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik zou de motie willen aanhouden totdat er meer informatie is, maar dat kan niet. Ik ben ontstemd, want ik verwacht van deze raad dat we dit ten minste gaan regelen. Deze motie laat ik sowieso in stemming brengen. Als daarvoor meer informatie nodig is, is dat prima.

De **VOORZITTER**: Dan trekken we de motie voor nu in, en blijft die warm op de plank liggen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Zeker, heel warm.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 143 is ingetrokken.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Motie 140 over de schoolactiviteiten vinden wij ook warm. We zijn blij met de warme ontvangst door het college. De wethouder heeft de motie overgenomen. Daar zijn we erg blij mee. Daarom trekken we motie 140 in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 140 is ingetrokken.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Motie 142 is overgenomen, dus die trek ik ook in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 142 is ingetrokken.

Aan de orde is de stemming over amendement 41 (Alle kinderen een zwemdiploma).

Amendement 41 wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 42 (Liever activiteiten dan onderbesteding).

Amendement 42 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, PvdD, PvdA, GroenLinks, SP en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen en de leden van Student & Starter, CDA, VVD en D66 ertegen.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 141 (Behoud al het geld voor kinderen in armoede).

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Naar ons idee is de motie in strijd met de financiële spelregels die wij in de coalitie hebben afgesproken. Wij nemen aan dat het signaal duidelijk is en dat het college hier rekening mee houdt. We zullen tegenstemmen.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Ik heb nog een vraag over de twee amendementen die zijn aangenomen, want volgens mij is het tweede in strijd met het eerste. Vervalt daarmee het eerste? Hoe zit dat?

De **VOORZITTER**: We hebben daarover gesproken. We hebben gezien dat ze niet per se tegenstrijdig zijn, maar de een duikt wel onder de andere. Er is gezegd dat we zullen zien hoe de invulling precies uitvalt. Dit leidt tot een min. Dat is eerder al geconstateerd.

De heer **POST** (PvdA): Ik weet niet wat u bedoelt met: duikt eronder. Het is niet zo moeilijk volgens mij. In het eerste beslispunt staat het bedrag van € 1,6 miljoen genoemd dat het college wil gebruiken om de te verwachte groei op te vangen. Er zijn twee amendementen aangenomen die allebei iets van die € 1,6 miljoen afhalen. Dat kan volgens mij prima.

De **VOORZITTER**: Dat leidt tot een tekort en dat hebben we al met elkaar gewisseld.

De heer **POST** (PvdA): Dat is geen tekort, maar een herverdeling van die € 1,6 miljoen.

De **VOORZITTER**: Ik zie nu dat de heer Van Waveren een punt van orde heeft. Een punt van orde kan niet tijdens de stemmingen worden ingebracht. Als de heer Van Waveren dit wil, mag hij het woord vragen, maar formeel mag het niet.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik vind het belangrijk te bedenken wat we besloten

hebben. Volgens mij hebben we met het eerste amendement beslispunt 1 gewijzigd en vervolgens hebben wij datzelfde beslispunt nog een keer gewijzigd. Dat betekent dat amendement 41 van tafel is en dat amendement 42 nu onderdeel uitmaakt van het voorstel waarover wij gestemd hebben.

De **VOORZITTER**: Wij hebben eerder afgesproken dat ze elkaar niet tegenspreken of uitsluiten en dat wij beide in stemming zouden brengen. Zoals de heer Post heeft gezegd, gaat het om een herverdeling.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik ben ook woordvoerder financiën. Volgens mij kunnen we gewoon stemmen, want het gaat over de situatie als er geld overblijft. Dan zijn de amendementen van kracht, anders niet. Dat zien we dan wel.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! We zijn nog steeds bezig met de besluitvorming over motie 141.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! Even wat later dan gepland volgt hier mijn stemverklaring over motie 141. De stemverklaring van mevrouw De Boer kan onze sympathie wegdragen. Daar sluiten wij ons bij aan.

Hierna wordt motie 141 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, PvdD, PvdA, SP en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij gaan luisteren naar de nestor, die iets zal zeggen naar aanleiding van de maidenspeech van de heer Derks.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Mijnheer Derks, ondanks dit late uur hebt u vanavond extra aandacht verdiend. Ik zeg steeds tegen mensen die later bij de raad komen: grote complimenten voor het feit dat u beschikbaar was voor uw partij, uw fractie, om op dit late tijdstip nog in te stromen en dan ook nog met zulke woordvoerderschappen. U wordt woordvoerder voor transitie langdurige zorg, Wmo, financiën en Stationsgebied. Ik geef het u te doen. Dit betekent dat u in heel verschillende commissies zit met zware onderwerpen. U loopt al een tijdje mee op het stadhuis bij uw fractie, dus u zult hiermee bekend zijn. Maar ik vind het heel zwaar en zeg: kijk er een beetje mee uit, want het is echt heel veel. Er zijn kleinere fracties en die hebben het zeker zo druk, maar die hebben dan vaak weer fractiemedewerkers om het allemaal te gaan doen. Ik vind het heel knap en ook heel moedig.

Ik heb een citaat gevonden waarin u ingaat op uw vele woordvoerderschappen. U zegt daarover: "Ik doe dus zeer verschillende onderwerpen, waarover ik vooral ook buiten het stadhuis met veel mensen in gesprek wil om het gezicht van de PvdA te laten zien, te luisteren en inzichten op te doen en met die inzichten te helpen om onze stad een stad te laten zijn waar iedereen zich thuis voelt en waarvan iedereen kan genieten." Dat is natuurlijk een heel mooie motivatie die heel goed past bij een sociaaldemocraat. Dat klinkt heel goed.

Met uw maidenspeech hebt u mij verslagen. Bij iedereen die over zijn persoonlijke leven begint in zijn maidenspeech, zeg ik dat ik dat niet zo charmant vind. U deed het wel heel functioneel en heel mooi met de geschiedenis van Utrecht erbij. Kennelijk, omdat iedereen het ook steeds doet, mis ik iets en zult u wel gelijk hebben. Dus de volgende keer dat we een maidenspeech hebben over de openbare ruimte en iemand zegt dat hij vroeger als kind gek was op wipkippen, zal ik dat fantastisch vinden. Ik moet eerlijk zeggen dat u dat wel heel mooi deed met de historie van Utrecht erbij en dat u inspeelt op het feit dat die bevolkingsgroei ook een beetje werd veroorzaakt doordat u bent teruggekomen. Dat is niet echt bescheiden, maar wel heel erg leuk.

U mocht natuurlijk spreken, dat deed u ook, over echt klassieke PvdA-thema's. U begon met de verdeling van werk en had het over de verdeling van woonruimte. U verzette zich licht tegen wat u prestigieuze thema's noemde. U vond ook participatie een prestigieus thema. Daar kun je natuurlijk veel over zeggen, maar in het eerdere citaat zegt u dat u mensen heel erg belangrijk vindt en dat u ze wilt horen. Dus misschien komen we daar nog wel uit, want u wilt graag investeren in uw persoonlijk contact met de mensen.

U mocht ook nog spreken over het Stationsgebied. Heel veel ligt er al vast, maar dat u nog mee mag spreken over de vormgeving van zo'n pretentieuze project, is heel mooi.

Ik wens u heel veel succes in deze raad, fijn dat u er bent.

(Applaus.)

De **VOORZITTER**: Lieve mensen, ik wens u alleen een fantastisch reces, rust lekker uit. Aan alle mensen op de publieke tribune en de meeluisteraars hulde. Er staat beneden nog een klein drankje klaar.

Daarop sluit de voorzitter, aangezien niets meer aan de orde is, de vergadering.

INHOUD

Opening	Pag. 1
Agenda vaststellen	Pag. 1
Ingekomen stukken	Pag. 1
Bekrachtiging geheimhouding	Pag. 2
Notulen van het Vragenuur van 22 juni 2017	Pag. 2
1. Vaststelling van het bestemmingsplan Loevenhoutsedijk (Jaargang 2017, nr. 40)	Pag. 2
2. Voorstel inzake de nieuwe reclamevormen en vaststelling gewijzigde Reclameverordening (Jaargang 2017, nr. 45)	Pag. 2
3. Voorstel inzake de Omgevingsvisie (Jaargang 2017, nr. 53)	Pag. 2
4. Voorstel inzake de Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht (Jaargang 2017, nr. 46)	Pag. 2
5. Voorstel inzake het verzoek wijziging statuten NUOVO Scholengroep (Jaargang 2017, nr. 47)	Pag. 2
6. Voorstel inzake het Plan van Scholen basisonderwijs 2018–2021 (Jaargang 2017, nr. 48)	Pag. 3
7. Voorstel inzake de busbaan Dichterswijk IPvE/FO (Jaargang 2017, nr. 50)	Pag. 3
8. Vaststelling van het bestemmingsplan Hotel–en woongebouw Jaarbeursplein (Jaargang 2017, nr. 42)	Pag. 4
Spoeddebat leefstraten	Pag. 4
9. Voorstel inzake het Tarievenbeleid sportaccommodaties Utrecht 2017 (Jaargang 2017, nr. 15)	Pag. 22
10. Burgerinitiatief Elke dag verdient een Nacht van de Nacht (Jaargang 2017, nr. 54)	Pag. 45
Benoeming van twee leden van de subcommissie Controle en Financiën	Pag. 54
In memoriam de heer F.O. Huijsmans	Pag. 55
In memoriam oud–burgemeester mevrouw A.H. Brouwer–Korf	Pag. 55
Actuele moties	Pag. 57
11. Voorstel inzake het Startdocument Rijnenburg en Reijerscop (Jaargang 2017, nr. 49)	Pag. 61
12. Voorstel inzake de Ontwikkeling Smakkelaarsveld (Jaargang 2017, nr. 43)	Pag. 93
13. Voorstel inzake de invoering betaald parkeren Leidsche Rijn (Jaargang 2017, nr. 44)	Pag. 106
14. Voorstel inzake de wijziging huisvestingsverordening regio Utrecht (Jaargang 2017, nr. 41)	Pag. 112
15. Voorstel inzake het revolverend fonds voor jongvolwassenen met schulden (Jaargang 2017, nr. 51)	Pag. 120
16. Voorstel inzake inzet extra middelen kinderen in armoede (Jaargang 2017, nr. 52)	Pag. 124